ROMULUS
COJOCAR

ÎNTOARCER

Romulus cojocaru

Întoarcerea

Coperta: Viorel Penişoară-Stegaru

Editura Scrisul Românesc

Craiova

1987

Soției mele, Iustina

Uşa se închide în spatele meu. Sunt în stradă. Ies din penitenciar. Sunt liber. Nu întorc capul să văd cum arată clădirea. Nu mă interesează. Sunt fericit? Moft! Sunt liber şi merg pe stradă. Grăbesc pasul. Spre mine vine o bătrânică aproape târâind după ea o plasă încărcată cu cumpărături. Mă opresc cu intenția s-o ajut. Traversează strada. Mă priveşte speriată peste umăr. Râd. Crede, pesemne, că vreau s-o jefuiesc. E convinsă că-s un hoț. Oare, cum arăt? Păi cum s-arăt decât ca un hoț? Trăiască bătrânica! De fapt nu este nicio deosebire între un hoț şi unul luat pe nedrept. Eu aşa am fost condamnat. Sunt tot un hoț, tot un fel de hoț. Dar sunt cu adevărat infractor? Răspunsul – pentru altă dată.

Parcă tremur. E destul de cald. E o dimineață însorită de început de primăvară a anului 1962. Văd un cais înflorit într-o curte. Formidabil, libertatea îmi întinde flori. Mulțumesc, scumpă libertate, pentru acest nobil gest. Vrăbiile se ceartă sub streşini. Încerc să fluier.. Nu-mi pasă de nimeni. Bag mâinile în buzunar şi calc golăneşte. Salut

un domn. Îmi răspunde. Treaba lui ce-o crede despre mine. Principalul rămâne că-mi răspunse la salut. Poate crede că-l confund cu altcineva. Să creadă, îl priveşte.

Formidabil, când am fost arestat era tot vreme frumoasă! O zi frumoasă de toamnă. Se aseamănă mult unele zile de toamnă cu unele de primăvară. Toamna se moare, iar primăvara se naşte sau se renaşte. Sunt renăscut. Sunt renăscut de câteva minute. Noua mea mumă e penitenciarul. Afurisită mumă! Dar ce am? Ce mă apucă? Sunt la o răscruce. O apuc la dreapta. Trebuie să caut un debit să-mi cumpăr ţigări. Merită să fumezi o ţigară la un colţ de stradă. Să tragi fumul lacom în piept şi să-l dai afară... în rate, cu încetinitorul, aşa, de-al dracului.

Acum pot să întorc capul. Sunt pe altă stradă. Nu mai e în spatele meu clădirea penitenciarului. Sictir, domnule! îmi zic. Parcă era vorba că nu se vorbeşte niciodată, sub niciun motiv, despre penitenciar ori despre zilele petrecute în penitenciar. Eşti un prost. Un muft cu M mare. Că nu ai fost vinovat, că nu te ştii vinovat este o altă poveste. O poveste a ta. Că ai executat o pedeapsă este cu totul altă poveste. O poveste a altora. Două poveşti cu acelaşi erou. Tu fiind eroul. Îţi place, măi eroule, cum vine vorba?

Intru în debit să-mi cumpăr ţigări. Mărăşeşti. Sunt bune, m-am obişnuit cu ţigări Mărăşeşti. Fumez. Stau pe trotuar în faţa debitului şi fumez. Fiecare ins cu treburile lui. Eu cu treaba mea. Aha, treaba mea? Dar care mi-e treaba? Să plec cât mai repede din acest oraş. Unde? La soţie. Era să greşesc şi să zic la mama. Biata mama, cât o fi suferit şi cât

o suferi din cauza mea! Oare, o mai trăi? Parcă mi se pune un nod în gât, nu pot să-l înghit. E țepos ca un arici. Mă înec cu fumul de la țigară şi tuşesc. Arunc țigara. Respir adânc. Îmi simt o lacrimă pe obraz. Ciudat om mai sunt. N-am dat o lacrimă când am fost condamnat şi cât am stat în penitenciar. Ştiam că sunt condamnat pe nedrept, condamnat fără a fi săvârşit fapta pentru care eram judecat şi pedepsit la trei ani închisoare. Lacrima îmi udă obrazul. Plâng cu ochiul stâng, cum ar veni. Proba-bil că ochiul drept râde. Devenisem tare ca o stâncă. Ştiam că vor veni vremuri grele pentru mine, vremuri de ploaie şi furtună. Şi-acum, când sunt liber, dintr-o dată mă fleoşcăi ca o femeie neajutorată. Fumez din nou. Nici nu ştiu când am aprins țigara.

Nu mă duc la gară. Voi lua o maşină până în orăşelul unde mă aşteaptă soția. Ce-mi mai bate inima! Îi număr bătăile. Le simt până-n timpane. Bubuie. Trag mult aer în piept să mă liniştesc. Sărmana inimă! Ce tare-mi bate! Parcă-i o vrabie închisă în colivie şi se zbate să-şi găsească libertatea.

În primele luni am trimis trei cărți poştale soției. Conform tipicului, adică respectând regulamentul peni-tenciarului. Nici la vorbitor n-a venit, nici pachet nu mi-a trimis. Mi s-au deschis răni, mi s-au cicatrizat răni. De ce oare? De ce? Mii de răspunsuri şi alte mii de întrebări la care nu puteam să răspund. Până la urmă am ridicat din umeri şi viața şi-a urmat cursul. Acum iată-mă liber. Iată cum mă frământ pierdut printre oameni ca într-o pustietate ori ca rătăcit printr-o pădure de oameni. Cine sunt eu? Un tânăr de

treizeci de ani fără două luni, dacă un ins de treizeci de ani se mai poate numi tânăr şi mai cu seamă când are în urma să o experiență de viață nu tocmai săracă în întâmplări, în evenimente care mai de care mai triste ori mai puțin triste. Da! Sunt un fost avocat. Fost, pentru că niciodată nu voi mai putea fi avocat. Condamnarea e un impediment.

Privesc într-o parte şi alta, dar nici urmă de getax. Merg. Dar uite-l. Fac semn şoferului să oprească. Ah, nu-i liber. E un ins pe scaunul din dreapta. Şoferul îmi face semn să-l aştept. Ce să fac, aştept. Aprind o țigară? A câta oare? Nu mă pot stăpâni. Încep să mă enervez. Uneori, de prea multă libertate te sufoci. Nu ştii ce să faci cu ea. Eşti în situația unui copil cu jucării multe. De multe ce are, nu ştie cu care să se joace mai întâi şi începe să plângă. De ce să mă enervez? Că nu vine getaxul? Ei şi? Poate că trece altul între timp. În sfârşit, getaxul opreşte.

— Încotro? zice şoferul deschizându-mi portiera.

— La marginea oraşului dinspre... şi-i indic numele orăşelului.

Porneşte. Mă priveşte, cum se spune, cu coada ochiului. Îl privesc şi eu. Ne studiem reciproc. E tânăr şi el, cam de vârsta mea. Îl prinde bine bluza albastră şi gulerul galben al cămăşii răsfrânt în afară peste gulerul bluzei. Conduce calm.

— M-ați putea ajuta să găsesc o maşină spre...? îi zic.

— Se face, şefu', îmi răspunde profesional.

Iată c-am ajuns la marginea oraşului. Coborâm. Bag mâna în buzunarul de la piept al hainei şi scot banii. Bani câştigați prin muncă în penitenciar. Cu o zi înainte de liberare am fost chemat la contabilitate să semnez un ştat de plată pentru bani. Zi de zi am muncit. În fiecare zi eram duşi cu autobuzele la muncă. Cel mai greu era la săpături la canalizare. Norma de lucru era mare. Uneori n-o puteam face. Săpatul viei era o bagatelă pentru mine. O primăvară întreagă am săpat sute de hectare de vie. Sunt copil de țărani. Aproape că m-am trezit la viață muncind. Prima mea amintire e în legătură cu o capră. Capra păştea şi cu o țineam de lanț. S-a speriat şi-a fugit. Eu țineam înainte de lanț. Nu ştiu cât m-a târât după ea. Ştiu că cineva m-a dus în spinare acasă. Am fost bolnav mai multe zile, am zăcut cu mâinile bandajate în cârpe.

Plătesc şoferului şi nu iau restul. Îmi mulțumeşte sec. Se instalează la câțiva metri mai într-o parte. Pare hotărât să mă ajute. Fumez din nou. Nici nu ştiu când am aprins altă țigară. Trece un camion. Şoferul geta-xului face semn cu mâna să oprească, dar nu opreşte. Mi-e cald. Dezbrac haina şi mi-o pun pe umeri. Dar de ce atâta grabă? De ce? Încerc să mă amăgesc, dar nu reuşesc. Ocolesc cu viclenie răspunsurile. Sunt un hoț. Îmi fur ceva şi mă prind. Ce simplu e! Sunt nerăbdător să-mi văd soția. N-am văzut-o de doi ani şi şase luni. Din ziua în care am fost arestat. Am fost condamnat la trei ani. Dar şase luni le-am câştigat prin muncă, Dacă n-aş fi muncit, aş fi făcut trei ani bătuți pe muchie. Munca-i acolo miere unsă pe pâine caldă. Munceşti afară, la aer, te simți într-un fel liber. Munca are un scop,

un rezultat, o finalitate. Trebuie să sapi de aici şi până acolo. Şi te apuci de săpat. Metodic şi cu tragere de inimă. Muncind bine, ştii că ieşi mai repede din penitenciar, că astfel îți scurtezi pedeapsa. Şi s-a scurtat.

— Hei, şefu', ce faci?

Mă aud strigat. Întorc capul. Mă strigă şoferul getaxului. A oprit un camion. Urc în cabină făcându-i semn de mulțumire şoferului de pe getax.

Bruse mă întristez. Mi-e milă de mine. Aş vrea să fumez. Caut în buzunarul hainei pachetul de țigări şi cutia de chibrituri.

— Puteți să fumați. Şi eu sunt fumător. Fumez, da' nu prea mult, nu depăşesc zece țigări pe zi. M-a rugat a mea să nu fumez mult şi cu o ascult. Noaptea tuşesc. Peste un an mă pensionez.

Apoi tace. Îl privesc. Îmi aprind țigara. Are o față blândă, dolofană, fără niciun rid pe ea. Nu-i dau nici cincizeci de ani. Coboară fereastra din stânga lui. Atât cât să iasă fumul.

— Toată viața am fost îngrijit de soție. Am fost pentru ea şi soț şi copil că, vezi dumneata, n-am avut copii. Noi am fi vrut, dar nu s-a putut. Am avut parte de o nevastă ca lumea, nu ca altele care, cum să spun eu, uită că au bărbat şi calcă pe alături. Eu pe astea le-aş pune-n țeapă ca Vlad Țepeş. Este că-s rău? Este! Păi cum să nu fiu. Unele au şi copii. Astea ar trebui jupuite de vii şi pe urmă frecate cu sare.

Are acum expresia feței schimbată. Trist, are colțurile gurii lăsate în jos. Exprimă răutate şi nemulțu-mire. Mâinile îi sunt strânse tare pe volan.

— Am casă frumoasă. Plaț mare. Am pus şi vie. Am în fața casei boltă de vie, de ți-e mai mare dragu' s-o priveşti când îi dată pe rod. Eu o îngrijesc cu mâna mea. Când sunt liber, trebăluiesc prin grădină toată ziua. Nevasta, cu treburile ei prin casă. Fiecare cu ale lui. Casa-i la marginea oraşului. Am să v-o arăt când ajungem acolo. Cunoscuții îmi zic nea Ilie, chiar şi care sunt mai în vârstă decât mine, tot nea Ilie îmi zic. Mulți nici nu-mi cunosc celălalt nume. Pentru ei sunt nea Ilie şoferul. Atât. Casa mi-e deschisă tot timpul. Cui îmi bate la uşă, eu îi deschid cu plăcere. Din fire sunt săritor. Da' nevasta mă întrece, îi grozavă. Am ținut în şcoală şi nepoți de-ai mei şi de-ai ei. Le-am dat ce le-a trebuit ori de câte ori au avut nevoie. Fără niciun fel de obligații. Unii mai trec pe la noi, alții ne-au uitat. Sunt însurați, au neveste şi copii. Le-am botezat şi copiii, nu la toți, bunînțeles. Eu am avut patru frați, nevasta cinci. Toți au câte doi-trei copii. Un cartier de nepoți am, pot spune. Pe unu l-am îndrăgit cel mai mult. Nu s-a însurat, e cam bleguț, cam cu ochii-n tavan toată ziua. Scrie poezii prin reviste. E copilul meu de suflet. E nepotul neveste-mi. E prin Bucureşti, la un ziar. N-a vrut să se ducă profesor la țară. A tras mâța de coadă vreo şapte luni până a ajuns la ziar. L-am cam certat atunci. S-a fâstâcit şi mi-a arătat poeziile. Am râs şi i-am zis că să mănânce poezii. L-am băgat cu forța câteva sutici în buzunar, nu prea vroia să-i ia. Odată a venit pe la noi şi-a stat o lună încheiată. N-a

ieşit din cameră. Stătea şi scria toată ziua. Iar eu în fiecare seară îl înțepam cu vorba. Da' mi-e drag de el. Ce mai, îi ca şi copilu' meu. Lui îi ias casa. Să vină să scrie ori de câte ori are chef.

Gata, intrăm în oraş. Nea Ilie, şoferul, opreşte. Aici locuieşte. Văd bolta de vie din fața casei. Apoi porneşte.

— Asta mi-e casa, îi bine să ştiți. Unde vreți să coborâți?

— În centru.

Sunt calm, nu mă recunosc. Acum ar trebui să am emoții. Sunt un om cam pe dos. În loc să fiu emoționat, agitat, acum sunt calm.

În sfârşit, iată-mă pe trotuar. Nea Ilie e posomorât, gura îi pare strâmba. Ridică din umeri a dezamăgire. Îi fac semn prietenos de salut cu mâna şi el îmi răspunde la fel.

Pornesc agale, cu capul plecat. Nu vreau să mă salut cu vreun cunoscut. Nici să schimb banalități. Mai am doar câțiva paşi de făcut. Picioarele îmi par din ce în ce mai grele, mi le mişc tot mai greu, nu mă prea ascultă. Soția lucra în schimburi la farmacie. Dacă o lucra şi acum în schimburi, poate e liberă. Părinții ei sigur trebuie să fie acasă. Pensionarii sunt totdeauna acasă la ora asta. Ori poate au murit. Ei, dar ce gând negru îmi poate trece prin cap.

Sunt în fața casei. Uşa de la intrare dă direct în casă, într-un hol. Întind automat mâna spre clanță, apăs şi împing, deschid uşa. Îmi tremură picioarele. Cu mari eforturi

reuşesc să trec pragul. Las uşa deschisă în spatele meu. Sunt singur în hol. Mă sprijin de tocul uşii.

— Cine e? aud o voce.

E o voce pe care n-o cunosc, e o voce de femeie. Încerc să răspund, dar nu pot. Uşa se deschide şi apare Marilena, soția mea. Tresare. Îşi pune mâna la gură, parcă spre a-şi înăbuşi un țipăt. Încerc să păşesc spre ea, dar nu pot. Întind mâinile şi bolborosesc ceva. Ea se retrage în cameră şi închide uşa în urma ei. Nu înțeleg nimic. Pierd noțiunea de timp. Holul îmi pare o corabie în furtună. Cu ochii închişi, mă sprijin să nu cad. Respir greu, inima îmi bate anapoda.

— Domnule, ce cauți aici? N-ai înțeles că drumurile noastre s-au despărțit? Am divorțat de-atunci. Imediat. Nu ți-am scris, n-am venit la tine, ce vrei?... Nu-ți mai sunt soție. Hainele şi toate mărunțişurile le-am trimis mamei tale...

Nu mai aud nimic, nu mai disting cuvintele, înțelesul lor. Par pocnete de puşcă. Simt că sunt împins de la spate spre uşă. Mă trezesc în stradă. Trebuie să-merg, îmi zic, făcând eforturi mari să-mi mişc picioarele. Trag adânc aer în piept. Merg cu capul plecat. Parc-aş vrea să mă întorc şi s-o pălmuiesc, dar încerc să mă stăpânesc. Merg înainte spre marginea oraşului. Până şi ea a crezut că sunt vinovat. Credeam, speram, că mă cunoaşte, dar iată că m-am înşelat. Singurul om care a fost convins că sunt nevinovat a fost procurorul Berbeceanu. S-a dat peste cap să strângă probe că nu sunt vinovat, dar n-a reuşit. Toate probele erau

potriv-nice. Mă acuzau că sunt vinovat. În sinea lui era convins că sunt nevinovat. Mi-a şi spus-o. De câteva ori m-a confruntat cu martorii acuzării, martori care spuneau că am primit bani să înlesnesc punerea în libertate a unui infractor. Am fost condamnat fiindcă erau martorii împotriva mea, martorii care mă ţineau de mână că sunt infractor. Procurorul Berbeceanu n-a avut încotro şi şi-a făcut datoria. Adică mi-a trimis dosarul în tribunal.

Sunt la marginea oraşului. Mi-e gura uscată. Bat la poarta acestei case. Cer apă şi mi se aduce într-o cană mare de sticlă. Beau lacom, în timp ce bătrânica mă priveşte mirată. Apoi mi se face rău, nu mai văd, nu mai aud...

Deschid ochii. Bătrânică se foieşte în jurul meu. Sunt jos.. Mă ridic într-un cot. Fac eforturi să mă ridic pe picioare. Încerc să-mi scutur pantalonii de praf, gest involuntar. Bătrânică îmi surâde. Zice ceva, dar n-o aud. Văd doar cum i se mişcă buzele. Mă ia de mână şi mă trage spre casă. Opun rezistenţă. Îi iau mâna şi mă plec să i-o sărut, Nu-mi pot opri lacrimile. Îmi curg şi cad pe mână pe care o ţin strâns în mâna mea. Sunt lacrimi fierbinţi, care ard, care pârjolesc. Capăt oarece vlagă în picioare. Mâna e mâna mamei mele, o aşemui cu mâna mamei mele. Plec, spre poartă, fără să întorc capul, fără să mulţumesc. Poate că lacrimile curse pe mână pot fi luate drept mulţumire. Poate.

Stau pe marginea şanţului, cam la un kilometru de oraş. Trec maşini. Nu le dau atenţie. Salcâmul sub care stau e înalt şi are coroană bogată. Privesc în jur. În stânga şi-n dreapta şoselei e vie. Au început să dea frunzele. Salcâmul e

stufos, face umbră. Acum sunt liniştit şi puţin ruşinat. Cum s-o fi speriat bătrâna când o fi văzut cum cad! Simt că-mi ard obrajii de ruşine. Dar mă bucur că trăiesc sentimentul ruşinii, înseamnă că mai e ceva de capul meu. Se trezeşte bărbatul din mine, hotărât şi gata să înfrunte viaţa. Într-adevăr, viaţa mi-a cam dat cu sictir prin nevastă-mea. Pardon, prin fosta mea nevastă. Parcă-i mai bine aşa. Cum vine soarta în calea ta şi cum le potriveşte ea pe toate ca să fie bine într-un fel. Zâmbesc. Sunt chiar fericit, aş putea spune. A trebuit să sufăr văzând că soţia nu mă merită. Grea piatră de încercare. O piatră de mii de tone. Mare sunt în micimea mea! Munte! Iar ea – o gâza! O, nu, nu gâza. O căpuşă. Am fost crescut din greu de mama. Că tată n-am avut, a murit în război, când eu eram mic. Nici nu mai ţin minte cum arăta. Mama mi-a arătat o fotografie verde. O fotografie făcută la bâlci de un fotograf neinstruit, în grabă şi lacom de câştig. Un tânăr ţăran în cămaşă şi izmene, cu mâna în şold, privind fix aparatul fotografic. Atâta ştiu despre tatăl meu, despre omul care mi-a dat viaţă. Şi după care mama a oftat toată viaţa. Şi pe care nu l-a uitat niciodată. Era tânără când tata a fost luat în concentrare şi apoi în război. Când s-a auzit că a murit, nici nu împlinise douăzeci şi şase de ani. De-atunci nimeni în sat n-a mai văzut-o zâmbind. Tristeţea a împietrit-o pentru tot restul vieţii.

Într-o clipă a devenit bărbat. A înţeles că trebuie să mă crească. Ajutor n-a cerut de la nimeni. Nici de la fraţii tatei, nici de la fraţii ei. Şi a muncit singură cele opt pogoane de pământ. Pe mine m-a crescut dur, bărbăteşte, fără să mă

oploşească aşa cum fac îndeobşte unele mame. M-a pus la muncă şi m-a învăţat că nu-i nicio ruşine să munceşti. Şi student fiind, mergeam la muncă. Am înţeles că munca este un mod de a fi. În sat nimeni nu se mira văzându-mă în vacanţe trebăluind prin sediul ceapeului. Prin ’52, când s-au făcut cereri pentru intrarea în ceape, mama a fost printre primii care şi-a scris cererea şi a dus-o la sfatul popular. Niciodată nu s-a plâns că i-ar fi greu. A respectat munca şi pe cel ce munceşte. M-a dus la liceu când nimeni de pe la noi din sat încă nu se gândea să-şi dea copiii la liceu. Nici n-am întrebat-o de ce şi nici nu mi-a spus vreodată. Prin ’45 m-a dus şi m-a instalat la o gazdă. O familie de muncitori. A umplut carul cu de toate – ceapă, fasole, cartofi, făină de grâu şi mălai, păsări. Era seara când am plecat cu carul la oraş şi-am ajuns dimineaţa. Până atunci nu mai văzusem cum arată un oraş. În ’48 am dat examen de admitere la Şcoala Pedagogică. Intervenise reforma învăţământului. Mama ar fi vrut să fiu învăţător. Şi am fost şi învăţător, un an de zile. Ce-o fi avut mama nu ştiu, că iarna mi-a zis să învăţ pentru facultate. Că eram învăţător în sat, şi doar ea dorise să ajung învăţător în satul meu. Ştiam că mă iubeşte mult. Însă era o barieră peste care nu puteam să trec. Nici eu nu ştiu bine ce. Respectul pe care i-l purtam, felul ei de a fi, rece, de piatră, îţi poruncea să te opreşti, să nu cutezi mai departe. Se spune că în tinereţe, nu la mult timp după război, ar fi încercat un consătean s-o siluească pe câmp. S-a ales măcelărit. Că i-a înfipt un cuţit în piept. Nu ştiu dacă şi acu’ mai poartă cuţit. Un cuţit cu lama de zece centimetri, vârât în teacă. Îl purta în sân, între cămaşă şi bete...

Stau pe marginea şanțului şi mă gândesc la mama. Mă simt un înfrânt într-o bătălie, dar nu un învins în războiul general, cum se zice. Voi ieşi eu în vreun fel şi din această încleştare. Mizez pe capacitatea mea de a mă adapta repede la orice situație. Cine a muncit de mic şi nu se ruşinează de muncă, până la urmă învinge. Am palmele bătătorite de coada târnăcopului. Îmi sunt palmele precum ceafa boului bătută de jug. Sunt tânăr şi puternic.

Ce să aştepți de la o femeie crescută în puf, cum zice mă-sa tot timpul? Cât de banale sunt uneori senti-mentele! Cum să fi dispărut la comandă, cum? Tocmai când era nevoie să fie alături de mine, ea m-a părăsit. O acuz? Nu cumva cumpăna e în mâna mea şi o influențez să mă favorizeze? Atunci să aibă ea dreptate. Fie, i-o dau. De ce să-şi fi legat viața de un puşcăriaş? De unul care stă fără niciun rost pe marginea şanțului şi nu are alta de făcut decât să gândească cu tristețe la trecutul lui, să stea şi să-şi lângă rănile.

Sunt obosit, aş vrea să dorm. Azi-noapte n-am dormit, n-am închis ochii. Ştiam că voi fi liber. Mă anun-țase comandantul penitenciarului, un ins corect, care nu admitea nimănui să se abată nici cu un milimetru de la regulamentul penitenciarului. A dat ordin să mi se ajusteze costumul de haine la croitorie. Acum aş vrea să dorm, să uit pentru câteva ore de mine, de lume, să dorm…

Mă ridic în picioare. Nu vreau în niciun chip să adorm. Merg spre oraş. Iuțesc paşii, mai am puțin până la prima casă. Începe să-mi dispară oboseala. Sângele mi-e pus în mişcare.

Uit pentru un timp de golul din stomac. Soarele se apropie de asfințit şi începe să se răcorească. E mai bine aşa. Când e frig, nu-ți mai e somn şi parcă nici foamea nu te mai încolțeşte.

Iuțesc pasul. Merg spre nea Ilie, spre casa şoferului. Îmi trec mâna peste frunte, cred că am febră. Asta mi-ar mai trebui acum, să mă mai îmbolnăvesc de cine ştie ce boală stupidă. În penitenciar nici măcar n-am răcit vreodată, iar în prima zi de libertate să cad la pat! Probabil că am doar impresia de febră. Aproape alerg. Sunt convins că sunt recunoscut. E imposibil să nu treacă vreun necunoscut pe lângă mine. Poate că acum jumătate din oraş ştie că merg zănatec pe străzi. Ei şi? Poate că nu sunt recunoscut din cauza mustății pe oală pe care o am şi din cauza părului scurt. Sunt mai suplu, numai fibră, fără pic de grăsime, şi ars de soare şi de vânt. Mi-e indiferent ce se va discuta despre mine. Voi pleca definitiv din acest oraş.

Traversez strada în dreptul casei lui nea Ilie. Intru pe poartă, mă opresc în fața uşii şi bat. Uşa se deschire.

— Vă aşteptam, îmi zice neu Ilie din prag, căznindu-se să-mi zâmbească.

— Cum? zic şi nu îndrăznesc să mai intru.

— Păi bine. V-am cunoscut, adică v-am recunoscut. Mustața n-a reuşit să mă înşele. Poftim în casă! Stau descumpănit şi nu ştiu ce să zic.

— Poftim în casă, masa e pregătită de la prânz.

Mă prinde de mână ca pe un copil şi mă trage în casă. Rămân stupefiat. În sufragerie masa e, într-adevăr, pregătită. Două tacâmuri aranjate pe masă. Îl privesc pe nea Ilie în ochi. Mă prinde de umeri. Nu clipeşte.

— Întâisă mâncăm şi pe urmă, taina.

Părăseşte camera. Mă uit în jur. Lângă perete e un bufet. În vitrină, pahare aranjate după mărime. Pe peretele opus, un tablou litografiat înfăţişând un tablou de vânătoare cu prinţi şi prinţese şi gonaci. Nu lipseşte nici trofeul – cerbul înjunghiat.

Îl aud pe nea Ilie vorbind în camera vecină – vorbeşte cu soţia, probabil. Vorbeşte încet, că nu înţeleg nimic. Brusc se deschide uşa, apare nea Ilie şi, zâmbitor, îmi zice:

— Să-ţi prezint soţia.

Se dă la o parte şi din spatele lui apare o femeie fără vârstă, mică, parcă ar fi o fetiţă.

— Ea e Măriuca, baba mea.

Îmi dau seama că-i o mângâiere baba mea. Rostite de nea Ilie, cuvintele nu contrariază, nu insultă.

— Da' luaţi loc odată la masă, că vă aşteptăm de atâtea ccusuri. Trebuie să fiţi lihnit de foame. Imediat vă aduc ciorbiţa. Omu' meu îmi spuse c-o să vină un nepot de-al nostru la masă şi că nepotul nostru îi tare flămând.

Nea Ilie zâmbeşte mulțumit. Îi joacă ochii de plăcare. Parcă are o altă față acum. Blândă, dând în melancolic, nu amară ca azi-dimineață.

Stăm față-n față pe scaune. Simt că aşteaptă să rup eu tăcerea. Soția e plecată la bucătărie. Împing uşor farfuria. Zice:

— Putem să discutăm în tihnă după ce îmbucăm ceva.

Eu tac. El se ridică de pe scaun şi se îndreaptă spre bufet. Deschide o uşiță de jos şi ia o sticlă şi două păhărele. Le pune pe masă, destupă sticla şi toarnă în păhărele. Simt miros de țuică de prune şi-mi lasă gura apă. Întind mâna şi iau păhărelul. Ne ridicăm în picioare şi ciocnim. Nu ştiu ce să zic şi el parcă ghiceşte.

— Să trăim sănătoşi! Că sănătatea e baza.

Repet şi cu:

— Să trăim sănătoşi!

Gust. Simt lichidul cum se evaporă în gură. Nu am ce înghiți. Mai gust încă o dată. Ceva mai mult. Înghit. Acum, dintr-o înghițitură, dau peste cap toată țuica din păhărel. Stomacul mi se strânge uşor. Închid ochii în timp ce simt ceva cald inundindu-mi tot corpul. Pun paharul cu gura în jos pe masă. Semn că nu mai beau. Nea Ilie ridică din umeri şi zâmbeşte. Îi zic:

— N-am mai băut de mult.

Îşi pune degetul la buze, în semn că m-a înțeles. Şi-apoi clipeşte complice.

— E foarte bună țuica.

— Soției mele să-i spuneți tuşică. Aşa-i place. Toți nepoții mei îi spun tuşică... De la mătuşică.

Râde vesel.

— Bine, nea Ilie, îi spun tuşică.

— Mulțumesc, nepoate.

Râd şi eu, râd trist. Nea Ilie înțelege tristețea din râsul meu. Sunt pentru o clipă deprimat. Intră tuşica. Salvează declinul meu.

— Mi-e cam foame, tuşică.

Fața i se luminează de un surâs.

— Ah, bărzăunele de Ilie e tartorul. El te-a învățat asemenea vorbe. Ştie el cum să mestece vorbele ca să-mi oblojească mie sufletul.

Ne pune la fiecare în față câte o farfurie cu gustări. Iau cu scobitoarea o chifteluță rotundă. Mestec încet. Tuşica se foieşte în jurul mesei, aranjează şervetele, aduce o solniță şi scobitori.

Ciorba e foarte bună. Tuşica îmi ghiceşte gândul şi-mi zice:

— E făcută cu borş. Ilie e specialist în borş. Dă şi la vecini.

Nea Ilie se fuce că nu aude. Se chinuie să înfigă scobitoarea într-o măslină. O ia apoi cu mâna şi-o duce la gură.

— Ca copiii, Ilie, ca copiii, îl tachinează tuşica.

— Mă prinseşi cu mâța-n sac.

Încep să mă simt foarte bine. Râd în hohote. Râde şi nea Ilie.

— Nea Ilie, astăzi trecui prin zece iaduri. Fusei la un pas de...

— Taci, nepoate, îmi ia vorba din gură tuşica.

Nea Ilie se posomorăşte brusc.

— De ce să ocolesc vorba, doar îmi fu frică de aşa ceva.

— Nu ştiu de ce, nu ştiu cum să zic.

— Zi oricum! îl ajut.

Tuşica stă pe un scaun de partea cealaltă a mesei. Între mine şi nea Ilie.

— Să mai bem un pahar de vin şi-am să vă povestesc eu într-un fel despre ce-i vorba. E cam mult de spus şi-i cam pe dos.

Bea un pahar de vin. Simt că-mi ard obrajii. Acum presimt că nea Ilie ştie multe despre mine. Mă ruşinez.

— Păi azi-dimineață nu oprii pentru că-mi făcu semn şoferul de pe getax. Nu. O oprii din alt motiv. Va observai. Cum era

să mă înşel, când v-am văzut de-atâtea ori. Mustața şi părul scurt vă schimbă mult înfățişa-rea, dar nu atât cât să nu vă cunosc eu.

Înghit în sec, îl privesc rugător. Parc-aş vrea să tacă. Tăcerea ar spune mai mult decât cuvintele noastre,

— Te-am văzut de multe ori, nepoate. Să mă ierți că vorbesc cum vorbesc. S-a vorbit mult în oraşul nostru când te-ai luat cu fata farmacistei. De, oraşul e mic şi vorba se duce repede. Aşa se face c-am auzit-o şi eu. Unu una, altu mâine alta şi aşa ştiu şi eu câte ceva. Unii ziceau că n-o meritai pe fată, că eşti neam de țărani. Pe ăştia i-am sictirit c-o înjurătură. Păi cum vine asta? Va să zică, după capul lor, țăranul e ceva de lepădat. Păi nu țăranul te-a făcut avozat? Ei, drăcie! Mă-sa farmacistă, tata farmacistă şi tat-su nu ştiu ce. Ei şi? Păi câte fete de şoferi ca mine nu sunt farmaciste? Sunt, c-au învățat. Un nepot de-al meu nu-i doctor? E, c-a învățat. Io-te că mă necăjesc pe degeaba, fir-ar să fie. Şi pe urmă de ce să fie împărțiți oamenii în două, că ăla-i aşa şi ăla-i aşa? De ce? Pe urmă am auzit că eşti om de casă. Da' am auzit şi una care nu mi-a convenit şi ți-o spun, că tot mă apucai. S-a auzit la nuntă că furmacista a bătrâna a zgârcit din nas că mama ta, nepoate, îi țărancă şi-i necioplită, că dacă a scos trei vorbe în trei zile cât a stat aici...

Vorbele mă ard, mă usturǎ. Simt o furnicătură țepoasă prin coşul pieptului. Parcă o văd pe mama îmbră-cată în negru, țărăneşte. De culoarea neagră nu s-a despărțit niciodată, nici vara, nici iarna. Şi-a împodobit veşnic capul cu basma

neagră. Sta pe scaun într-un colț, cu mâinile în poală. Era tristă. A venit sâmbătă dimineața şi-a plecat luni seara. Duminică, în seara nunții, nimeni nu şi-a mai adus aminte de ea. Eu am rugat-o să meargă la restaurant, unde era masa pregătită, dar n-a vrut. N-am iscodit-o de ce nu vrea. Ar fi fost în zadar. Vorbeşte puțin şi numai când trebuie. Niciodată nu s-a lăsat rugată, dar tot niciodată n-a lăsat să se înțeleagă că nu ar avea ceva de spus.

— Pe urmă am auzit că te-au arestat. Ce şi pentru ce nici nu prea ştiu. Pentru mine nu avea importanță. Principalul rămâne, nepoate, că nu te-am crezut vinovat. Nici eu nu ştiu de ce nu te credeam vinovat. Da' m-am bucurat când am auzit că nici procurorul Berbeceanu nu te credea vinovat. Să-i trăiască copilu', că are un copil destul de mare.

Cad vorbele ca o secure peste sufletul meu. Îmi simt sufletul țăndări. Dar ce-o fi ăla suflet, că tot vorbim atât de el? Felul de a fi al acestui om simplu mă înăbuşă, îmi taie respirația, mă simt gâtuit. Mă ridic în picioare şi dau haina jos de pe mine. O pun pe spătarul scaunului şi mă las din nou moale pe loc. Pentru o clipă nu mai aud nimic.

— Nevastă-mea mi-a spus într-o seară c-a auzit c-a dat divorț farmacista de-al ei care-i în puşcărie, de avocat, adică de tine, nepoate. N-am dormit toată noaptea. După câteva zile m-am dus la ea la farmacie şi i-am cerut nişte pastile, că mă durea capul. Când mi le-a dat, țin minte bine vorbele pe care i le-am spus. „Nevinovații nu mor niciodată, asta s-o ştii de la mine, mâțo!”

Îmi curg lacrimile pe obraji. Oare, sunt la judecata de apoi? Şi cine-i acest om? Şi cine mi l-a trimis să mă judece? Şi ce mână nevăzută m-a împins până-n fața acestui judecător aspru, dar imparțial?

Tuşica îmi şterge lacrimile cu o batistă. Mă las în voie în mâinile ei. Îi sărut mâna, apoi îmi las capul pe masă şi plâng în voie. Doamne, de când n-am mai plâns! Lacrimile curg şi sufletu-mi se răcoreşte. Simt o uşurare. De ce n-oi fi putut eu plânge până acum şi să mă uşurez? Dar cine să fi dat cep lacrimilor? Numai o mână caldă şi un suflet bun fac să izvorască lacrimile.

— Pe urmă am uitat de tine, nepoate. Te-a uitat lumea, te-am uitat şi eu. Aşa-i lumea făcută, să uite. Alte vorbe despre alți oameni au venit la rând şi aşa a trecut timpul şi acum uită-te aici. Eram sigur că vei veni la mine. Vezi bine că Măriuca a pregătit mâncare mai aleasă, de, ca pentru un nepot drag. Nici eu nu pot să-mi explic această siguranță, cum să zic eu, că vei veni la mine. Când îți arătai de dimineață casa unde locuiesc, eram sigur că vei veni la noi la masă. Şi mai eram sigur că te va goni. Şi te goni. Dar poate că-i mai bine aşa.

Ridic repede capul şi întreb:

— De ce?

— De ce? Cine se grăbeşte să trădeze cum începe să bată vântul, e un trădător care ar fi putut să trădeze şi cu altă ocazie. Şi-apoi, aşa-i rânduită viața, să-l pună pe om la încercare. Acum a încercat-o pe ea, dar şi pe tine. Aşa a fost

să fie, să nu-ți faci veacul cu ea, că omu-i rânduit să trăiască un veac. Că nu trăiești, e altă poveste, dar așa se zice. Așa se zice în satul meu și cred că și la tine. Măi copile, ridică fruntea sus și ia taurul de coarne. Pășește iar în viață hotărât și-ai să vezi că în scurt timp ai să uiți necazurile. Vei fi respectat de lume și la rândul tău vei iubi lumea. Ești de rasă bună de oameni. Calcă drept în viață și nu înșela viața, muncește și te vei bucura de viață. În tine e puterea, nu alături. Că nu vine nimeni să te ia și să-ți bage în gură și să-ți mai dea și pentru acasă. Dă din mâini să ai, muncește! Nu te rușina de muncă. Privește oamenii în față, drept, cum te-a învățat mama, nu alături.

Îmi toarnă și mie vin în pahar. Nu mi-l umple, însă. Bănuiesc la ce se gândește. Se teme să nu-mi facă rău alcoolul. Ciocnim. Tușica între timp a dispărut din cameră. Suntem singuri. Ce să-i spun, cu ce să încep?

— Nu-mi spune nimic, parcă-mi ghicește gândul nea Ilie, nu vreau să știu nimic. Știu, simt că n-ai fost vinovat. Să nu începi să-mi despici firul în patru, că nu-mi place. Odată și odată își vor da seama toți că ești nevinovat. Cine? Când? Cum? Aici e aici. Nu știu nici eu, nici tu, nepoate, și nimeni nu știe. Să mai treacă apă pe râu, să se limpezească apele. Și ca să se limpezească, trebuie să treacă timp, zile, luni, ani. Vezi că ne încurcăm în gânduri dacă ne apucăm să despicăm firul în patru? Principalul rămâne acum să muncești. Unde? Ai școală destulă, caută-ți.

— Am de gând să mă duc să-mi văd mama, îi spun.

Face ochii mici şi mă priveşte printre gene.

— De când aştept eu vorba asta. Îți mulțumesc pentru ea.

Se ridică de pe scaun şi pleacă din cameră. Rămân singur. Cui să mulțumesc că-mi scoase în față omul ăsta? Nu cred în pronia cerească, dar parcă fu o rânduia. Semn bun. Mă simt mai înviorat. Nu mă mai simt deloc obosit. Somnul m-a părăsit şi el. Privesc afară, pe geam, şi văd că-i întuneric. Cât o fi ora? Dar, de fapt, ce-mi pasă mie cât e ora acum! Acum simt căldura oamenilor.

— Hai la culcare, nepoate!

Îl aprob vesel.

— Că bine te gândissşi, unchiule!

Mă ia de mână şi mă trage uşor după el. Intrăm pe uşa din stânga într-o cameră. Tuşica aranjează patul. E semiîntuneric. Veioza împrăştie discret lumina în odaie.

Sunt fericit de interesul pe care mi-l poartă, de grija părintească pe care o au, cu toate că n-au avut copii. Îmi pun discret mâna la inimă şi-i simt bătăile puternice. Le mulțumesc în gând.

— Mâine dimineață o să am grijă să te trezesc la timp. Te iau cu mine cu maşina. Am să te las de unde te luai azi-dimineață, că am drum într-acolo. Pe urmă poți să te duci cu trenul unde vei dori.

Rămân singur în cameră şi mă dezbrac leneş.

***

Sunt în gară, în fața ghişeului de la informații. Peste un sfert de oră voi avea tren. Acum cinci minute plecă unchiul. Îl îmbrățişai strâns la despărțire. Tot drumul până la gară vorbi. Aproape că pe mine nu mă lăsă să spun nimic, nici măcar să-i răspund ceva sau să-l întreb ceva. Strâng în mână un pachet cu de-ale mâncării, pe care mi-l dete tuşica la plecare. Mă duc la ghişeu să-mi cumpăr bilet. Sunt câteva persoane la rând. Mă aşez şi cu la rând şi mă uit pe tablă în ce direcții se vând bilete. E bun ghişeul ăsta, nu l-am greşit. Unul din fața mea, scund şi bondoc, întârzie cam mult. Îşi numără banii încet. Asta mă cam enervează. Îl împing uşor cu mâna. Se întoarce spre mine şi-mi zice:

— Ce ai, bă?

Cum n-am chef de-o discuție aiurită, nu-i răspund. Îmi cer biletul. Dau banii şi vreau să plec. Insul îmi ține calea. Fac un pas înapoi şi-l ocolesc. Îl aud în spatele meu:

— Ce tânăr impertinent!

Mă îndrept grăbit spre peron, trebuie să sosească trenul. Nu-mi plac plecările, ca de altfel nici sosirile. Trenul îşi anunță sosirea printr-un şuierat prelung. Mulți oameni coboară. Parcă nu se mai termină. Aştept să coboare toți, apoi urc şi-mi caut compartimentul. Îl găsesc repede. Sunt trei persoane. Îmi pun pachetul pe plasă şi iau loc. Locul meu e la fereastră, în direcția de mers a trenului. În stânga mea stă un bărbat, el nu-mi răspunse la bună ziua, spre deosebire de doamnele din fața mea, care mi-au răspuns

amabile. Probabil i s-a părut suspectă politețea mea. Zbârci fruntea. I se umplu de cute. Nu-mi prea pot da seama ce vârstă are, poate vreo patruzeci şi cinci de ani, ori chiar cincizeci. E brunet bine. Nu pot aprecia dacă e exagerat de înalt. Doamnele din față sunt tinere. Nu prea trec cu mult de treizeci de ani. Cea din dreapta e şatenă, cu părul strâns într-un coc înalt. Are o rochie mov deschis. Are ochi rimelați şi gene lungi. Zulufii îi sunt ridicați în sus. Cealaltă poartă o rochie galbenă ca lămâia. E blondă, cu părul tuns băiețeşte. Sunt norocos, consider. Călătoresc în acelaşi compartiment cu două femei frumoase, dacă nu foarte frumoase. Dacă mi-ar spune că sunt actrițe, le-aş crede. Dar ce greşeală! De unde până unde ideea că actrițele trebuie să fie neapărat foarte frumoase? Am văzut atâtea actrițe urâte. Când zici actriță, zici neapărat femeie frumoasă. Falsă credință. De ce n-ar fi şi o coafeză frumoasă, ori o contabilă?

— Ai auzit? întrebă dintr-o dată bruneta.

Blonda întoarse capul spre ea şi ridică sprâncenele.

— Farmacistul Torjescu şi-a părăsit nevasta şi-a plecat cu una la Mizil.

Blonda se întoarse de-a binele spre brunetă.

— Ei, lasă!

— Ieri aproape că nu s-au mai ținut orele la noi la şcoală. Toți profesorii şi profesoarele discutau în cancelarie evenimentul. Numai nevastă-sa îşi vedea liniştită de ore.

— Îşi vedea liniştită pe dracu, zice blonda.

Îmi place frustreţea blondei.

— Seara i-a dat telefon unei prietene, tot unei colege de-a noastră, şi i-a spus cum e cu bărbatu-său. Asta a spus la alta. Şi uite aşa, încât a doua zi, adică ieri de dimineaţă, urla cancelaria de discuţii. Care mai de care venea cu noutăţi. E-o lichea, dragă, nu alta.

— Mie îmi spui cum sunt bărbaţii? Să-ţi spun eu: sunt nişte canalii. Auzi, canalii.

Se pare că blonda a suferit vreo decepţie în dragoste. Cred că-i divorţată şi că soţul a fost acela care a cerut divorţul.

— Cu o lună în urmă, povestea Torjeasca, cică bărbatu-său s-a dus la o papetărie să cumpere nu ştiu ce. Acolo a dat de-o vânzătoare tânără, cică de vreo optsprezece ani, şi când a văzut-o, a rămas cu gura căscată.

— I-a căzut vânzătoarea cu tronc, vrei să zici?

Bruneta confirmă înclinând capul şi continuă povestea.

— Ce-a făcut, ce n-a făcut, că până la urmă i-a sucit minţile vânzătoarei şi până la urmă aia a plecat cu el.

— Dar chiar e frumoasă?

— Profesorul Buzatu zice că-i teribil de frumoasă.

— Cât de frumoasă? întreabă oarecum iritată blonda.

Acum blonda e simpatică foc.

— Păi cu n-am văzut-o, dragă Cici, îi răspunde bruneta cu oarecare ironie în glas.

Aşadar, pe blondă o cheamă Cici. Ce nume caraghios: Ci-ci!

— Hai, povesteşte! o îndeamnă Cici.

Bruneta scotoceşte prin poşetă. Îşi aprinde o țigară. Îi întinde pacheiul blondei şi-o invită să-şi ia şi ca o țigară. Dar blonda refuză.

Insul din stânga mea se foieşte nervos pe locul lui şi deodată îl aud:

— De ce nu vă cereți voie, doamnă, să fumați înainte de a aprinde o țigară?

— De aia, domnule, că şi dumneata eşti fumător.

— De unde ştiți, mă rog.

— Întrebare stupidă, domnule. Acum zece minute ai stins țigara pe culoar. Dar te bagi în discuție hodoronc-tronc.

— Pardon, eu nu mă bag în discuția dumitale. Eu te întreb civilizat de ce nu ceri voie înainte de-a fuma.

Bruneta nu se lasă şi i-o retează:

— Ştii ce, domnule, ia caută-mă pe afară.

Se întoarce spre Cici şi continuă degajat:

— Farmacistul Torjescu cică i-a zis nevesto-si: „Mami, gata, plec. Dar să ştii că tot la tine mă întorc“.

Şi a plecat. Şi-a luat din lucruri şi a plecat. Nevastă-sa are patruzeci şi doi de ani, iar el patruzeci şi patru.

— Iar aia optsprezece, adaugă ca o concluzie Cici.

— Prospătură, zice insul din stânga mea şi începe să râdă părăsind compartimentul.

— De ce, domnule, nu te duci pe culoar şi să-i arzi una peste bot prăpăditului ăstuia? mi se adresează bruneta mie.

Îi răspund calm întrebând-o:

— Păi ce am eu cu el?

— Păi cum, rabzi să vezi o femeie insultată, domnule?

— N-a fost o insultă, a fost o constatare. Se referea la tânăra care a plecat cu farmacistul Torjescu.

— Are dreptate domnul, zice Cici împăciuitoare.

Eu tac. Îmi aprind o țigară, făcându-i în ciudă insului care acum priveşte pe geam în compartiment. Dar degeaba, văd că şi el are țigara aprinsă în mâna.

— Tatăl farmacistului Torjescu e şi el farmacist. E doctor docent. Toată ziua se uită în eprubetă. E putred de bogat. Cel puțin aşa se zice.

— Păi cum să fie? întreabă moale Cici.

— Ştii bine că la noi în oraş e la modă să dai copiii la medicină, să-ți faci copiii medici. Torjescu ăl bătrân îi meditează la chimie cu cincizeci de lei ora. Are tablă acasă. Îi primeşte pe copii în serie, câte zece-zece. Cu o serie face câte două ore. Are două serii de dimineață şi două după-amiază. Fă şi tu o socoteală cât ia pe zi. E pensionar şi-i convine de minune ce face. Adică face bani. Întâi testează elevul, candidatul la examen. Zice că nu garantează reuşita, dar că nu ar strica să încerce, adică să fie meditat la chimie treizeci-patruzeci de ore de el. Nu mai mult. Şi fixează data când să vină la meditație. E bătaie pe cel. Aştepți să-ți vină rândul vreo două-trei luni. Unii părinți îşi meditează copiii la el de cum ajung în clasa a unsprezecea. Ei, acum ce zici, e bogat?

— Atunci e bogat boşorogu, zice Cici iritată.

— A zis că-şi dezmoşteneşte fiul şi că toată averea o lasă nepoților.

— Păi fiu-su are copii?

— Are doi, o fată şi-un băiat. Băiatul e în clasa a zecea, iar fata într-a opta.

— Şi consideri că-i face rău lui fiu-su lăsând averea nepoților? Eu cred că nu. Păi fiu-su cui o lăsa?

— O toca toată cu asta ori cu alta, zice hotărâtă bruneta.

Cici cedează ridicând din umeri.

Intru în discuție. Întreb:

— Soția farmacistului ce zice, doamnă?

— Colega noastră spune că Torjeasca a zis că n-o să-l țină mult căldurile pe bărbatu-său, c-a mai făcut şi altă dată năzbâtii de astea şi tot la ea s-a întors.

— Ce putea să zică, domnule, femeia? mi se adresează Cici.

Nu-i răspund. Întrebarea e, de altfel, retorică.

— Cât o suferi numai ea ştie. Să nu fie nicio femeic în pielea ei. Că eu ştiu ce-i suferința.

Apoi tace brusc, întristându-se deodată. O iau pe nepregătite:

— Se vede că ați trecut şi dumneavoastră prin clipe grele, se vede pe fața dumneavoastră.

Sare la mine:

— Ce vezi pe fața mea, domnule?

— Nu vă impacientați, doamnă, fiți calmă. Ziceam că pe fața dumneavoastră se citeşte indignarea, ori numai o persoană pățită poate să fie atât de indignată. Aceasta nu înseamnă că dumneavoastră sunteți neapărat divorțată. Că nu purtați verighetă, nu e un indiciu. Multe femei căsătorite nu poartă verighetă. E de ajuns un inel cu piatră în loc de verighetă.

Obrajii i s-au roşit ca bujorii. Încerc s-o dreg:

— Sora mea e căsătorită de şapte ani şi nu poartă verighetă. Zice c-o strânge verigheta.

Cici se ridică brusc de pe loc şi iese pe culoar. Bruneta îmi zice:

— Domnule, taci gafe. Pari un ins inteligent, dar...

— Şi inteligenții fac gafe, o ajut glumind.

— Nu aveați de unde să ştiți, în definitiv. Prietena mea, Cici, e în divorț. Bărbatu-său a cerut divorțul. Suferă enorm.

O întrerup:

— Păi cu n-am făcut nicio gafă. Gafa ai făcut-o dumneata. De ce ai început povestea asta banală, când ştiai cum stau lucrurile, când ştiai că prietena dumitale suferă de aceeaşi boală cu Torjeasca.

Tac şi-o privesc în ochi. Văd că nu-i convine. Pare prinsă cu mâța-n sac. O atac fără milă.

— Ce-ai făcut dumneata acum se numeşte sadism. Eşti sadică, altfel zis. Sunt convins de-acum că intenționat ai procedat astfel. Ce urmăreşti, doamnă? Să-ți chinuieşti prietena? Nu ți-e prietenă bună ori nu-i eşti prietenă, de-o chinuieşti.

Fac o pauză mică. Apoi şarjez:

— Sau îi plăteşti o poliță mai veche. Se vede de la o poştă că ți-a venit apa la moară şi vrei să profiți de moment.

Intră Cici şi se aşază cuminte pe locul ei. Mă priveşte calm şi-mi zice:

— Dumneata ai dreptate. Pentru o clipă uitasem că trec printr-o situație grea...

O ajut:

— Şi cu trec prin aceeaşi situație, doamnă.

Se lasă o tăcere stupidă. Toți ne foim pe locurile noastre. Se pare că ne incomodăm reciproc. Fac în sinea mea un pariu că în nici cinci minute bruneta va ieşi pe culoar. O privesc insistent. Îşi fereşte ochii. În sfârşit, câştig pariul. Îşi aprinde țigara şi iese pe culoar. Rămânem singuri, eu şi Cici.

O întreb:

— Între dumneata şi prietena dumitale a intervenit cineva cu vreo neînțelegere? Şi asta v-a înstrăinat pentru moment?

Mă priveşte cu teamă parcă. Buza de jos începe să-i tremure uşor.

— Poți să nu-mi răspunzi dacă...

— De ce nu? Ea mi-a prezentat bărbatul care mi-a devenit soț şi care acum...

Continui eu fraza:

— Care acum s-a gândit să divorțeze.

Şi în gând, pentru mine:...şi care probabil că se va întoarce spre vechea cunoştință, spre bruneta de pe culoar. Straniu gând. Oare, asta să fie realitatea?

Cici ridică din umeri a neputință.

— Într-un fel, în felul ei, e o răzbunare. Nu i l-am luat eu. El singur a venit la mine când abia se cunos-cuseră. E mult de povestit. Şi la ce bun să povestesc, n-are niciun sens. Dar parcă ceva mi se-nfipse-n inimă, încep să devin tot mai neliniştită. Prietena mea e căsătorită. Să fie oare o înțelegere între ei? Domnule, simt că ai dreptate. Văd cu alți ochi prietenia noastră, aşa-zisa noastră prietenie. Era mereu în casa noastră, mereu ne suna la telefon...

O las în apele ei, o las învăluită de tristețe. Bruneta intră în compartiment, silindu-se să pară indiferentă. Dar nu-i vorba de o reală indiferență.

Privesc pe fereastră. Peste cel mult o jumătate de oră voi ajunge la destinație. Scot pachetul de țigări şi-l întind spre Cici, invitând-o să-şi ia o țigară. O ia mulțumindu-mi, i-o aprind, apoi îmi aprind şi cu una. Fu-măm tăcuți. Bruneta face ordine în poşetă. Parcă pentru că nu ştie ce să facă cu mâinile care-i tremură uşor.

Întreb:

— Coborâți la prima stație?

Cici răspunde afirmativ înclinând capul. Probabil că sunt profesoare în acest oraş, dar nu le iscodesc. Privesc pe fereastră lanul de grâu verde.

— Cici, mâine scară vii pe la noi? întreabă bruneta fără să-şi ridice ochii din poetă.

Cici nu răspunde, priveşte şi ea pierdută pe fereastră. Bruneta îi dă cu cotul.

— Te-am întrebat ceva.

— Ce?

— Dacă mâine seară vii pe la noi.

— O, nu cred că pot. Nu, nu vin. Şi ştii ce? Sunt o proastă.

Bruneta ridică ochii mirată de un asemenea răspuns. Cici nu mai rabdă şi trece la atac:

— Şi ştii tu de ce. Să mă scuze domnul care e nevoit să fie martor la o asemenea discuție. Mulțumesc întâmplării, unei anumite întâmplări, nu spun care, e mai bine să tac. Domnule, mi se adresează, doamna mi-a fost prietenă.

Se ridică, îşi îmbracă pardesiul, mă salută cu o plecare uşoară a capului şi iese pe culoar.

Bruneta explodează:

— Niciodată n-am suferit-o pe închipuita asta.

Părăsesc şi cu compartimentul fără să-mi iau rămas bun. Mă bate un gând parşiv. Să-l caut pe bărbatul lui Cici şi să încerc să-i deschid ochii. Ei, dar de unde până unde acoste idei de binefacere? Ridic din umeri şi, când trenul intră în gară, mă îndrept spre celălalt capăt al vagonului, s-o evit pe blonda Cici. Fiecare cu rănile lui, cu destinul lui.

***

Trebuie să rog şoferul să oprească. Ceea ce şi face. Opreşte. Îi întind o hârtie de douăzeci şi cinci de lei şi cobor. Mai e cam o oră până va asfinți soarele. Mi-e ruşine pur şi simplu să intru pe lumină în sat. De la şoseaua principală, unde mă aflu acum, în câteva minute aş ajunge în sat pe un drum neasfaltat. Iar pe potecă aş ajunge şi mai repede. Se aud câinii cum lutră. Stau într-o pădure de salcâmi, pe-o haină aşezată pe jos. Aprind o țigară şi mă întreb ce m-aş face eu acum, să nu fiu fumător. Aşa parcă trece timpul mai uşor. Scoți pachetul, înmoi țigara puțin, apoi cu gesturi încete, largi, o aprinzi. Tragi primul fum şerpeşte. Am impresia, strania impresie, c-am mai stat cândva în acest loc şi în aceleaşi condiții ca şi acum.

Oare, mama bănuieşte că peste puțin timp îi va sosi fiul acasă? Poate că mamele au semnele lor, semne numai de ele ştiute. Poate că i-a cântat cocoşul în prag, semn că va avea oaspeți. Şi pe cine să aibă oaspete, dacă nu pe mine, că mama niciodată n-a aşteptat pe nimeni, decât pe mine. Doar pe mine mă aşteaptă şi scrisorile mele, scurtele mele scrisori.

Până acum, de câte ori veneam acasă, treceam pe ulițele satului cu fruntea sus, zâmbeam sătenilor şi stăteam de vorbă cu ei. Cu foştii colegi de şcoală mă îmbrățişam. Eram unul de-al lor, plecat pentru un timp din sat. Vara munceam cot la cot cu ei la câmp. Acum mi-e ruşine să dau ochi cu ei, stau ascuns ca un laş. Sunt convins, totuşi, că majoritatea nu mă cred un răufăcător. Totuşi, mă tem de priviri. Privirile lor ar fi pentru mine nişte pumnale înfipte în

sufletu-mi şi aşa sângerând. Îmi zvâcnese tâmplele. Şi mi se pare o veşnicie până se va întuneca.

Mă ridic şi-mi scutur haina. Apoi caut poteca, o ştiam pe undeva pe-aproape. O găsesc şi merg agale, de-abia păşesc. De câte sute de ori n-am trecut, în copilărie, pe poteca asta! Odată, aci am dat peste un şarpe prăjindu-se la soare. O vară şi o toamnă apoi n-am mai trecut pe potecă. Iarna am uitat. Câteva nopți la rând am avut coşmaruri cu şerpi. Visam şerpi care mi se încolăceau pe mâini şi pe picioare. Speriat, i-am spus mamei, iar ca a râs, aşa cum ştia ea să râdă, un zis forțat, şi mi-a zis că visele sunt vise şi să nu mă tem de ele. I-am spus şi vărului Lisandru că visez şerpi, el i-a spus mătuşă-mi Marița, iar mătuşa a sfătuit-o pe mama să se ducă la vrăjitoare să-mi descânte de întâmpinare. Mama i-a răspuns dur şi n-au mai vorbit luni de zile după aia.

Intru în sat prin marginea dinspre Bărbucani. Bărbucă ăl bătrân a avut şase băieți, aşa spun bătrânii satului. Şi ăştia şi-au făcut toți case una lângă alta, că plațuri erau destule. La fel şi copiii lor, încât în marginea asta e un fel de sat mai mic, un sat al Bărbucanilor. Ocolesc ulița principală, nu vreau să fiu văzut.

Văd lumină la noi acasă şi intru pe poartă, pe poarta veşnic deschisă, că mama niciodată nu ştiu să fi încuiat poarta. Ei, dar mama şi-a pus lumină electrică. Mă latră câinele legat de stâlpul pătulului. Se aude uşa deschizându-se şi în prag apare mama.

— Mamă, mamă! mă pomenesc strigând-o.

Iată-mă în brațele ei, mă sărută pe obraji şi pe păr. Stau în brațele ei cu ochii închişi, mi-e greu să-i deschid, nici nu ştiu cum mai arată mama. Mă trage de mâna în casă şi eu urce scările bâjbâind.

— Mumă, mi-o teamă să deschid ochii. Spune-mi cum mai arăți, că nu te văd.

— Păi cum să arăt, tot ca înainte.

În sfârşit, deschid ochii şi o privesc pe mama. Aceeaşi fată împietrită, aceiaşi ochi trişti. Obrajii îi sunt lăsați uşor şi brăzdați de riduri. Şi casa arată la tel. Aceeaşi masă, acelaşi pat şi acelaşi dulap în colț. Nimic nu s-a schimbat. Doar din tavan atârna un bec clectric. Îmi pun hainele în cuier şi mă aşez la masă. Mama stă pe pat şi mă priveşte.

— Ai aflat, mamă?

— Da, am aflat, îmi răspunde ea cu o voce tristă, ca venită de pe altă lume.

— Aşa a fost să fie, zic cu primele vorbe care-mi vin în minte.

— Ei n-au văzut că nu eşti vinovat?

Ce să-i răspund?

— Şi nici tu nu le-ai dovedit? Că doar ştii legea.

Tac în continuare. Se ridică de pe pat şi-mi zice:

— Mă duc să-ți aduc ceva de-ale gurii, că ți-o fi foame... cine ştie de când n-oi fi mâncat.

Da, ştiu legea. O ştiu. Tocmai că legea a spus să fiu condamnat. În fața martorilor s-au ridicat pălăriile şi s-a aplicat legea, adică am fost găsit vinovat şi condamnat. Cine i-a instruit atât de bine pe martorii aceia să depună mărturie împotriva mea, n-am putut înțelege nici atunci şi nici mai târziu. În penitenciar mi-am tot bătut capul să aflu. Fir-ar să fie, şi de câte ori mi-am tot zis că n-am să mă mai gândesc la ce-a fost, prin câte am trecut şi prin câte trec. Gânduri, gânduri, gânduri.

Stau la musă şi mănânc pâine moale făcută în țest şi ouă prăjite. Într-o cană, mama îmi aduce lapte. De unde o avea, oare, laptele?

— Am capră, îmi răspunde mama. Mi-o ia dimineața la păscut şi mi-o aduce secara Gheorghe alu Crețu, ăla de ți-a fost coleg la şcoală.

Da, Gheorghe alu Crețu. Am stat cu el în bancă. S-a însurat cu Lena, fata lui Nită alu Dugujun. Ştiu că avea şi copii, doi sau trei, nu mai țin bine minte. Îl poreclisem Trânta, că era cel mai tare la trântă, pe toți ne punea.

— Mă întreabă mereu de tine. Tot satul ştie că ai fost închis. Da' nimeni nu m-a întrebat de ce şi cum. Atâta ştiu şi eu, că tot satu ştie. Am aflat şi eu când mi-a trimis hainele a ta, şi când mi-a scris că eşti un puşcăriaş şi ea te lasă. Am ținut ofu în mine, nu mi l-am spus nimănui, numai eu ştiu ce-a

fost în sufletul meu. Mă duc să-ți aranjez patul în odaia a bună, să te hodineşti.

Rămân iar singur şi mă cam tem de singurătate. În singurătate, vrând nevrând, trebuie să te gândeşti la ceva, că altfel nu se poate. Şi eu la ce să mă gândesc? La ceva plăcut? Dar nu-mi vine în minte nicio întâmplare plăcută, parcă mi-au dispărut întâmplările.

— Poți să treci dincolo, să te culci, îmi zice mama din prag.

Intru în camera mea, camera în care am copilărit, camera cu un pat, o măsuță şi un cufăr de haine, cufă-rul dat de zestre mamei când s-a măritat. În camera asta nu e lumină electrică. Pe măsuța e o lampă aprinsă.

— Am zis că n-are rost să bag lumină şi aici, mă lămureşte mama, de ce să dau banii degeaba?

Mă sărută pe frunte şi pleacă. Destul de rar m-a sărutat mama, de când mă ştiu. Mi-a fost mai mult tată decât mamă, s-a purtat cu mine poate chiar mai rece şi mai dur decât un tată.

Dar nu pot adormi, nu-mi vine sonm. La ce să mă gândesc? Să mă gândesc că sunt aviator? Păi habar n-am ce face un aviator când zboară cu avionul. Nu, nu-i bine. Mai bine să tai lemne, că asta ştiu foarte bine. Sunt în ograda casei şi am în față un lemn gros de salcâm de tăiat. Îi dau ocol, mă uit în jur, văd un alt lemn mai mic şi-l aduc lângă acesta, pe care am de gând să-l tai în bucăți pentru foc. Îl pun tocător. Îl salt pe cel gros de la un cap şi-l vâr sub celălult. Iau

securea de jos, de la picioarele melc, şi scuip în palme. Voi crăpa mai întâi lemnul în două, apoi în patru. Pun un picior peste lemn. Dau cu securea puternic în capătul lui, o dată şi încă o dată. Aha, e bine, îl simt cum crapă, cum se despică pârâind. Caut o pană de despicat lemne. O găsesc lângă scara pătulului. O pun în despicătură. Iau securea şi bat pana cu muchia. Lemnul pârâie. Iar dau cu securea şi iar mut pana. Gata, lemnul a crăpat în două. Mă odihnesc puțin, că am destul timp, n-are rost să mă grăbesc. Aş putea să-mi aprind o țigară, dar nu-i bine să fumezi când tai lemne. Ei, dar ce mere coapte în mărul acela, ia să iau cu un măr de-acolo. Nu-i bine să arunci cu pietre în măr. Mă urc mai bine în pom şi iau mărul care-mi place. Îl rup pe ăsta, că-i mai mare. Îl şterg pe pantalon. Muşc cu pottă din carnea lui. Pârâie ca o lubeniță când muşc din el. Ce bună ar fi şi o lubenită! Dar acum mai mănânc un măr. E minunat să stai în măr şi să mănânci mere, cum stau cu acum. Şi ce gustos e mărul! De ce mărul nu face dude? Păi de aia, că mărul face mere şi dudul face dude. Dacă aş fi cal, aş paste iarbă. Ce bine ar fi să fii cal! N-ai avea nicio grijă. Se îngrijeşte stăpânul tău de tine. Dar nu, nu-i bine să fii cal. Dacă uită să-ți dea să mămânci, ori să bei apă, ce faci? Eu sunt cal, cal... trag la căruță fiind cal, cal... căruță...

Țin în mână actele de identitate, diploma de licențiat în drept şi diploma de învățător. La ce-mi folosesc? Important e şi-mi vine să râd că am certificat de şapte clase. Sunt odihnit. Mama nu vrea să anunțe rudele de venirea mea. Îi mulțumesc în gând pentru asta. E mai bine aşa. Evit

explicațiile stupide pe care aş fi nevoit să le dau. Stau, deci, închis în casă, închis de mama cu acordul meu tacit. E a treia zi de claustrare, mama-i plecată în sat să-mi cumpere țigări. Fumez foarte mult în ultima vreme. Sunt convins că mă deza-probă, dar nu-mi zice nimic, totuşi.

Nu mă tem de slăbiciunea mea. Astăzi am sufletul ruinat. Dar până la urmă se vor alege apele, până la urmă îmi voi găsi eu caleu. Până atunci trebuie să fiu curajos. E o părere doar să cred că sunt prins într-o capcană. Uşile îmi sunt toate deschise chiar şi numai pentru faptul că sunt tânăr. Şi nu voi bate la uşi. Voi intra. Principalul acum rămâne să vreau ceva. Nu vreau să mă las pradă sentimentalismului. Cel puțin să nu mă arăt posac față de mama. Viața e un drum plin de hârtoape şi nici nu ştii când ajungi în prăpastie. Echilibrul e în om, în lăuntrul lui.

Când încerc să mă îmbărbătez, simt cum devin duios. Mă cuprinde o milă fără de margini, o milă față de mine. Nu numai milă simt față de mine, ci un amestec de milă şi silă. Îmi simt sufletul coclit. Nu dezarmez, însă, încerc din nou să-mi dau curaj. E de ajuns că sunt tânăr, îmi repet. Dețin o carte mare tine-rețea – plus dorința de a învinge, de a fi cu însumi, cel care am fost. Cel care am fost în ochii lumii, că-n ochii mei sunt acelaşi. Încerc să desprind duioşia de izul de silă care mă năpădeşte. Mă ia cu fiori. Pielea mi-e zbârlită. A dracului tristețea, ce fiară cu dinți de fier, cum mă sfârtecă, cum mă destramă, cum mă adună!

Şi am încredere în oameni, în luciditatea oamenilor. Oamenii sunt o pârghie. Voința e un resort. Pârghia e totul, iar voință am destulă. Scurtul meu trecut e o garanție în acest sens. Nu sunt obosit de viață şi nici scârbit. În viață se dau lupte, dar nu cu semenii tăi, ci cu tine însuți, să tai răul din rădăcină, răul care te-ar năpădi. Teatrul de luptă e interiorul omului, în el se dau luptele. Victima e răul şi numai răul din om, din lăuntrul lui.

Mama îmi dă pachetele de țigări. Îmi opresc unul, iar restul le pun pe măsuța de lângă pat. Mama întârzie în cameră. Simt că vrea să-mi spună ceva. O întreb din priviri. Se codeşte o vreme, upoi rupe tăcerea.

— La noapte ar fi bine să pleci. E urât şi scârbos să stai ascuns de lume. Îți dau banii pe care-i strânsesem să-mi fac cruce şi să-mi cumpăr loc de veci.

Scoate din sân o batistă în care sunt înveliți banii, mi-i lasă pe măsuța de lângă pat şi pleacă.

Cad pe pat zdrobit. Mă pun cu fața în pernă şi plâng ca un copil. Gestul mamei îmi sfâşie inima.

***

Intru în clădirea Forțelor de muncă. Am în mână biletul de ieşire din penitenciar şi diploma de absolvire a facultății de drept. Urc câteva trepte şi pătrund într-un hol unde mai sunt câteva persoane în fața unei uşi. Îmi pun geamantanul

lângă perete şi mă alătur celor care aşteaptă să fie primiți în audiență, probabil pentru repartiție în câmpul muncii. Nu-mi fac probleme, doar sunt licențiat. Timpul trece încet.

Mai este un ins în fața mea. Intră şi el, apoi urmez eu. Nu-mi bate inima prea tare. Intru într-o încăpere lungă. În față, două birouri unul lângă altul – la unul un bărbat, iar la celălalt o femeie. Mă îndrept spre biroul la care este instalat bărbatul, un ins cam de patruzeci ce ani. Şi îmbrăcat într-un costum bej. Proaspăt bărbierii, pedant, cu mustață în furculiță, are înfățişare de frizer. Mă vede cu actele în mâna şi mi le cere din priviri. Citeşte biletul de ieşire din penitenciar şi tresare. Apoi îmi zice:

— Ce vorbeşti, frate, jurist şi infractor, ei, asta-i bună! Trei ani a fost un mizilic la o aşa pregătire.

Îmi vine să-l strâng de gât pe frizer.

— De ce sâcâiți omul, domnu' Mircea? zice femeia.

E o tânără nu cu mult peste douăzeci de ani.

— Deocamdată, zic, sunt infractor şi cer un loc de MUNCĂ.

— Noi suntem aici să rezolvăm problemele tuturor solicitatorilor în limita locurilor pe care le avem, de care dispunem în acest moment.

Apoi se adresează fetei:

— Dânsul e licențiat în drept şi a fost condamnat la trei ani închisoare pentru luare de mită.

Tânăra mă priveşte, iar eu confirm ridicâind din umeri, un fel de „asta e situația”.

— Domnule, nu avem locuri pentru pregătirea pe care o ai dumneata. Altă pregătire nu ai?

— Păi, sunt şi învățător.

— Pe ce lume trăieşti, domnule? Păi posturile de învățător se obțin prin forțele de muncă? Eu întreb de calificare. Electrician, strungar, mecanic. Asta-i calificare?

Nu mai zic nimic, pentru a nu pune paie pe foc. Tânăra îmi sare în ajutor.

— De ce vreți mereu, domnu' Mircea, să păreți un om rău, când în realitate nu sunteți?

— De aia, îi răspunde omul cu figură de frizer.

Se ridică şi-mi face semn să mă aşez pe scaunul din fața biroului. Părăseşte biroul, ieşind pe o uşă din spate.

Tânăra mă priveşte oarecum stăruitor. Are o față de păpuşă, o față bucălată.

— Domnu' Mircea e un om extraordinar. Are o meteahnă, însă. Când îi place cineva, îl tachinează. Aveți mare noroc că i-ați plăcut. A mers la şef acum şi sunt sigură că o să vă rezolve situația. Îl ştiu eu.

Nu ştiu ce să-i răspund, sau poate că n-am chef s-o fac. Sau poate şi una şi alta.

— Puteți să fumați, dacă vreți. De acum sunteți protejatul domnului Mircea.

Scot o țigară şi mi-o aprind.

— De unde sunteți?

Îi răspund scurt, ocolesc amănuntele. Nu pare satisfăcută de răspuns. Se-ncruntă uşor. E simpatică aşa încruntată. Mai că-mi vine să râd, dar mă abțin.

— Şi vreți să rămâneți în oraşul nostru? mă întreabă țuguindu-şi buzele cum fac copiii.

— Singur mi-am ales oraşul ăsta.

— Nu fiți răutăcios, domnule. Nu vedeți că eu țin cu dumneavoastră?

— Sunt emoționat, domnişoară, şi vă mulțumesc foarte mult. De la un timp sunt obişnuit să fiu tratat cu politețe.

Roşeşte. Ceea ce-i vine foarte bine.

Nu ştiu de ce, dar am impresia că totul se va aranja şi voi putea avea o slujbă.

Uşa se deschide şi domnul Mircea îmi face semn să-l urmez.

— Vă rog să treceți pe la mine la plecare, o aud pe fată că-mi zice.

Întorc capul şi-i fac un semn discret că totu-i în regulă.

Iată-mă în fața şefului – un tânăr cam de vârsta mea. Surâde prieteneşte şi eu mă simt în largul meu.

— Aveți noroc. Când domnul Mircea ține la cineva, e musai să țin şi eu, că nu pot să-l refuz.

Întorc cupul să-i mulțumesc domnului Mircea, dar n-am cui, a şi dispărut din încăpere. Şeful îmi ghiceşte gândul.

— Vine imediat. A plecat să completeze adresa către Uzina de vagoane. Uzina de vagoane are liber un post de jurisconsult. M-a rugat să dau un telefon la serviciul personal. Aşa că sunteți aşteptat acolo.

Rămân năuc, simt cum se învârteşte camera cu mine. Ce inimă nobilă la acest ins cu înfățişare de frizer! Dar, în definitiv, ce am eu cu înfățişarea lui, cu mustațța lui în furculiță? De ce sunt caraghios?

— Domnul Mircea a ştiut să pună degetul pe rană.

— Datorită dânsului sunt student la fără frecvență la drept în anul patru.

Roşeşte ca un copil prins asupra unei năzbâtii.

— La Bucureşti? întreb.

— Da. A insistat un an de zile până m-a convins că trebuie să fac o facultate. Şi nu alta, vezi bine, decât dreptul. E un om formidabil.

— Actele sunt gata, aud în spatele meu pe domnul Mircea.

Mă ridic de pe scaun şi dau mâna cu şeful. Intru în celălalt birou şi tânăra îmi zâmbeşte. Clipeşte complice şi-mi face un semn către domnul Mircea.

— Întrebați de Marin Popescu. El este şeful serviciului personal. Iar Uzina de vagoane este la capătul străzii. Coborâți scările şi-o luați la stânga. Iar la capătul străzii e Uzina de vagoane.

Îmi întinde mâna. I-o strâng şi nu ştiu ce să zic, nu pot să zic nimic.

Mă duc şi sărut mâna domnişoarei.

— Din primul salariu să-mi aduceți flori şi eventual bilete la cinema. Să fie sâmbăta.

Îi promit.

Sunt în stradă. Geamantanul mă incomodează. Îl simt uşor, ca pe un fulg. Gata, îmi zic, de-acum s-a terminat cu drama, de acum începe proza.

La Uzina de vagoane îl întreb pe portar de serviciul personal şi el merge cu mine la parterul unei clădiri la două sute de metri de poartă, bate la o uşă şi-mi face semn să intru.

Salut liniştit. Insul de la birou, şeful serviciului personal, îmi răspunde amabil şi-mi face semn să stau.

— Acum trei zile unul dintre jurisconsulți s-a pensionat. Eu sunt de acord cu încadrarea dumneavoastră. Mi-ați fost recomandat de la forțele de muncă. Urmează să completați

un formular, să scrieți o cerere şi să vă faceți autobiografia. Rămâneți aici, la biroul acesta şi cât lipsesc eu, vreo oră, o să aveți suficient timp pentru toate. Ştiu că ați fost condamnat, dar asta nu e un impediment pentru noi.

Amabilitatea şefului îmi pune un nod în gât şi nu ştiu ce să zic. Mă silesc şi nu reuşesc să articulez nici două vorbe. Mi-e teamă să nu creadă că sunt vreun încuiat, vreun prostănac. Şi nu de astfel de oameni are el nevoie pentru a-i apăra interesele întreprinderii.

Îmi pune în față formularul şi câteva coli. Deschide un sertar, de unde ia un pix pe care mi-l dă, apoi părăseşte biroul.

Completez formularul mai întâi, răspund la întrebări. Apoi autobiografia, scurtă ca şi viața mea. Scriu o pagină şi câteva rânduri pe partea cealaltă a colii. Odată ce am fost condamnat şi am ispăşit şi o pedeapsă, scriu în autobiografie că am fost condamnat. Cine m-ar crede că n-am comis nicio faptă penală, că totul a fost o invenție de-a martorilor care au servit interese obscure? Sau o invenție de-a insului care a pretins că mi-a dat o sumă oarecare peste onorariul fixat pentru care a primit chitanță? Mi s-ar râde în față. Aş fi un caraghios. Aşadar, scriu cum că am fost infractor.

Intră pe uşă şeful.

— Contabilul şef e de acord. La fel şi şeful oficiului juridic. Rămâne să aprobe cererea tovarăşul director.

Îşi freacă mâinile ca după o bună afacere. Îi privesc faţa parcă tăiată într-un bloc de piatră, cu trăsături bine conturate, cu riduri pe frunte şi la extremitatea ochilor. Cred că n-are mai mult de cincizeci de ani. Şi se pare că a făcut şi ceva sport la viaţa lui. Că încă are înlăţişare de atlet, musculos, bine proporţionuat.

— Să mergem la tovarăşul director!

Îl urmez pe coridor. Urcăm la primul ctaj şi ne oprim la o uşă capitonată, pe care scrie DIRECTOR. Şeful îmi face semn să-l aştept. Deschide uşa şi intră. Doi inşi cu mape de birou în mână se opresc lângă mine. Unul din ei zice:

— De dimineaţă era în toane bune. Cel puţin aşa mi-a spus Grecu.

— Da, dar o dată îi sare ţâfna şi atunci ţine-te nene...

— Nu cobi, Mişule! Fă-ţi cruce! Am acte de secmnat, mâine trebuie să fiu la minister.

— Crezi că-i pasă? De ce nu le-ai întocmit până acum?

Uşa se deschide şi-n cadrul ei apare şeful de personal. Dinăuntru îl urmează o voce puternică:

— Eu nu construiesc socialismul cu puşcăriaşi.

Mă sprijin de zid să nu cad. Cei doi inşi dispar. Şeful serviciului personal ridică din umeri a neputinţă.

Îmi iau geamantanul de lângă perete şi dau să plec. Şeful îmi zice:

— Deocamdată nu pot să fac nimic pentru dumneavoastră. Lăsați-mi o adresă şi poate se aranjează într-o lună, în două...

Plec total dezamăgit. Geamantanul parcă e mai greu.

Merg pe stradă fără nicio țintă. Şi eram atât de aproape de reuşită, îmi zic. Un director, însă, dintr-un capriciu al lui, m-a scos în afara socielății. Auzi, nu construieşte socialismul cu puşcăriaşi! Ştie el, oare, ce-i socialismul şi ce este omul? El nu construieşte socialismul, el pune piedici celor ce-l construiesc. Ce uşor e să omori un om mort pentru a doua oară, pentru a treia oară... Cât de greu, însă, e să aşezi, să integrezi pe un netrebnic în societate, să-l redai societății. Să-l faci să capete încredere în el şi-n oamenii din jur. Aşadar, sfinții de data asta m-au ajutat, dar m-a decapitat Dumnezeu.

***

Sunt în gară. Stau liniştit pe un scaun în sala de aşteptare şi mă uit la ferestre, să văd când se face ziuă. Geamantanul e la picioarele mele. Ar fi culmea să mi-l fure cineva! Aerul din sala de aşteptare e îmbâcsit, miroase a transpirație. Sunt nedormit de câteva nopți. În oraşul ăsta, prietenul meu din copilărie e inginer şef la un trust minier. Sunt hotărât să-i cer să facă ceva pentru mine, o slujbă modestă poate să-mi dea şi mie pe acolo. Ne leagă doar o prietenie trainică, anii de scoală, anii de studenție. Suntem primii fii de țărani din satul nostru care au urcat scările unei facultăți. Am visat împreună, am muncit împreună şi am păşit apoi în

viață împreună. El inginer, eu avocat. Ne-am scris o vreme, am fost la nunta lui. Apoi, brusc, eu am dispărut. Acum aştept să se lumineze de ziuă şi să-i intru în casă, să-i întind mâna, aşteptând să-mi întindă şi el o mână. Îi voi povesti amănunțit prin ce-am trecut.

Voi lăsa deoparte sentimentalismul, cuvintele cu miros de lacrimă şi-i voi spune clar ce doresc.

Eram în ultima clasă de liceu. Stăteam cu chirie într-o cămăruță puțin încălzită, că proprietarul era un ins zgârcit. Tremuram de frig toată noaptea. Era o iarnă geroasă. Prin februarie ’952, prietenul meu a avut febră. Era scăldat în sudoare şi delira. M-am înspăimântat, nu ştiam ce să fac. Am bătut înspăimântat la uşa proprietarului, care abia a deschis. Făcea pe somnorosul. Cred că l-am înjurat, aş fi putut atunci şi să-l lovesc. Prietenul îmi era în pericol. Am făcut focul. Cu petrol, i-am făcut o frecție straşnică. Am vegheat la capul lui până-n zori. Când s-a luminat de ziuă, l-am dus la spital. Timp de-o săptămână m-am dus zilnic la el la spital. Când au fost toate astea? Acum un secol sau mai mult. Aşa mi se pare. Unele întâmplări parcă s-au petrecut ieri, aşa sunt de aproape în memorie. Altele, petrecute mai aproape în timp, parcă s-au întâmplat de veacuri. Amintirile au legile lor ciudate. Ele nu țin de cronologic, de ordinea anilor.

Insul acela bea. Din când în când duce sticla la gură şi bea. E satisfăcut după ce bea. Se şterge cu mâneca la gură şi plescăie a satisfacție. I se scurge transpirația pe față.

Îmi iau geamantanul şi ies pe peron să fumez o țigară. Singura mea satisfacție rămâne tutunul. Mănânc la prânz pe săturate, iar seara – un covrig cu iaurt. Mă tem să nu termin banii. Banii pe care mi i-a dat mama, banii ei de cruce. Stupidă e viața uneori. Îți dă cu tilla când ți-e lumea mai dragă. Oare directorul acela care striga prin uşă a răbdat vreodată de foame? A trecut el vreodată rupt de oboseală pe lângă un restaurant şi nu şi-a permis să mănânce o ciorbă de frica zilei de mâine? De câte ori a dormit el prin săli de aşteptare în gări, cu capul pe genunchi, sau răstignit pe spătarul vreunei bănci de lemn? Tuşesc. Mă tem să nu răcesc cumva. Asta mi-ar mai trebui acum. Încet-încet, se luminează de ziuă. Îmi iau geumantanul şi mă duc să mă interesez cam pe unde e strada pe care locuieşte prietenul meu.

Merg pe stradă şi mă uit la numere. Locuieşte pe partea stângă a străzii. Mai sunt câteva case până la el.

Îmi trece prin gând că s-ar putea să se fi mutat din oraş. Asta ar fi o variantă înspăimântătoare. Dar nu cred să fi plecat. E căsătorit cu o fostă colegă de-a lui. Au cerut să fie repartizați în acest oraş, pentru că ea are casă aici. A moştenit-o de la sora tatălui ei, care n-a avut copii. I-a lăsat-o prin testament. Cât s-o fandosi maică-sa prin sat, că fiu-su a luat fată bogată şi, încă, ingineră.

Găsesc casa, dar mă mai plimb o vreme pe stradă la deal şi la vale, că e prea de dimineață.

Arăt jalnic. Pantalonii îmi sunt şifonați, cămaşa mi-e mototolită, cu gulerul şi manşetele slinoase. Haina o am în geamantan. Arăt ca un vagabond. Bine că am atâția bani cât să-mi scot un bilet de tren. Controlorii de tren se uită chiorâş la mine şi rămân surprinşi când le întind biletul. Se aşteaptă, desigur, să nu am.

Astăzi e duminică. Era să uit. Ce mult îmi plăcea odată să lenevesc duminica în pat până spre prânz. Ar fi absurd să sun la uşa cuiva la ora asta.

Pe colț e un restaurant. Intru, mă aşez şi cer o cafea şi un coniac mic. Mă duc, între timp, până la toaletă. Mă privesc în oglindă. Sunt tras la față şi am cearcăne. Mă spăl bine cu apă rece pe față şi mă înviorez.

Beau încet coniacul care îmi pune sângele în mişcare. Mă simt puternic. Fac semn ospătarului să-mi mai aducă un coniac mic. Ar fi o chestic, să mă îmbăt. Mai cer şi o cafea mare. Îmi face bine la stomac lichidul ei călduț. Bietul meu stomac, că rar mai primeşte el câte o ciorbă. E pus la poprire. Când voi lua un salariu, am să-l satur de ciorbă, de căldura de care duce lipsă. Am mâncat atâta parizer, că mă apucă greața numai când aud de el.

Câtă risipă! Cât lux pe mine! Încep să regret că risipesc banii pe băutură. Îmi voi trage de la gură ca să-mi recuperez banii risipiți. În trei-patru zile îi voi recupera.

Ospătarul îmi spune cât e ora. Peste o jumătate de oră voi pleca. Îi plătesc. Dar de ce să mă grăbesc? Nu-mi iese din minte strigătul directorului acela. Mereu mă însoțeşte vocea

lui, mereu o aud în urechi. Îmi zic că aş fi fericit să fie un ins cu burtă, chelie şi o faţă trandafirie ca fundul de copil mic. Ce palme i-aş mai da! Cum să construiască el socialismul cu un puşcăriuş? Păi sunt fost puşcăriaş. Dacă e să se meargă pe lozinci, atunci sunt reeducat, fiindcă pedeapsa are şi un rol educativ, nu-i aşa, nu numai coercitiv, de sancţiu-ne. Un ins infect ca ăsta parcă te face să priveşti cu alţi ochi relaţiile dintre oameni, dintre cei ce solicită şi cei care sunt solicitaţi.

Sun scurt. Apoi aştept, lăsându-mă când pe un picior, când pe celălalt. Se aud paşi în spatele uşii, apoi se învârteşte o cheie în broască. Coniacul îmi dă curaj. Uşa se deschide şi în prag apare prietenul meu.

Pentru o clipă tresare. Eu sunt la pândă. Nu surpriza e de vină, ci altceva, ce nici nu bănuiesc.

Întind braţele să-l îmbrăţişez, să ne îmbrâţişăm, cum mi se pare normal, firesc. Se lasă greu, ezită, apoi mă îmbrăţişează şi el, dar nu spontan, cum mi se pare mie a fi normal.

Mă pofteşte în casă şi-mi face semn, punând degetul la buze, să calc încet. Alerg în spatele lui. Mă poartă prin câteva camere, în care e semiîntuneric. Mobilă de toate felurile, pe care se află bibelouri de diferite mărimi. În camera unde ne oprim, pereţii sunt ticsiţi de sus până jos cu rafturi de bibliotecă. Pereţi de cărţi legate în piele. Într-un colţ, un birou impunător, sculptat în lemn de trandafir.

Camera e foarte spațioasă. Mi se îngroapă picioarele în covor. Am senzația că-mi vor intra picioarele până la genunchi în covor şi îmi mişc picioarele cu o oarecare panică. Îmi privesc pantofii. Sunt oribili. Scâlciați şi murdari. Fosta soție, în marea grabă de a scăpa de mine şi de tot ce ține de mine, când mi-a trimis lucruşoarele mamei, a uitat să-mi trimită şi unica pereche de pantofi mai acătării pe care o aveam şi mi-a trimis numai aceste arătări numite pantofi, la care renunțasem. Pentru prima dată în viață mă simt ruşinat pentru cât de ponosit arăt. Prietenul meu observă, se pare, dar nu-mi zice nimic. Se instalează la birou şi-mi face semn să stau pe scaunul din fața biroului. Al dracului mai e şi ăsta, îmi zic cu simpatie, totuşi, al dracului s-a mai făcut.

Îl privesc atent. Are un început de burtă şi părul i s-a rărit bine în creştelul capului. Îşi pune ochelari cu ramă galben-roşcată. Te pomeneşti că-i de aur. Se vede că răposata mătuşa neveste-şi a fost bogată, nu glu-mă. Dintr-un foc, copilul lui Gâlca, zis Vâlvoi, s-a îmburghezit. Dar şi el are călcătură de burghez. Ce halat înzorzonat are, parcă ar fi portar de la uşile marilor hoteluri, un halat cu fel de fel de fireturi şi zorzoane.

— Ce vânt te aduce, frate, în inima Ardealului? îmi zice, ferindu-se parcă să-mi pronunțe numele. Îmi zice doar „frate“.

Îi plătesc cu aceeaşi monedă:

— Viața, frate, viața!

Nu-i convine. Îi trece un nor peste privire şi se întunecă.

Se ridică de la birou, se întoarce cu faţa spre perete, apasă pe un buton şi o parte din rufturi se dau la o parte, lăsând să apară un bar. Ia o sticlă şi două păhărele mici cât nişte degetare. Le pune pe birou şi toarnă în ele. Îmi zice rar:

— E pălincă de-a noastră, de-a ardelenilor. Fii atent, e dură.

— Fii fără grijă, frate, îi zic ironic.

Ciocnim şi bem. Adică eu gust, iar el îl dă peste cap, încep să nu mă simt în apele mele, schimbarea lui mă stânjeneşte. Îmi ziceam odată că o mie de ani de-ar trăi, nu şi-ar pierde nimic din simplitatea lui de totdeauna, din felul lui sincer, deschis de a fi. Dar iată că are un înveliş de parvenitism. Ia să râcâi eu puţin cu unghia, îmi zic, în acest înveliş, să văd dacă dau de ăla care-a fost, ori care se ascunde sub poleiala asta. Îi iau pe direct.

— Am impresia că te indispune prezenţa mea.

Mă întrerupe cu un gest vag. Continui:

— Nu vin la tine care eşti. Vin la acela care ai fost, la prietenul meu din copilărie, la colegul de şcoală cu care am dormit în pat ani de zile. Vin la fratele meu, cum bine ai zis tu adineaori, deşi cuvântul „frate“ l-ai întrebuinţat în alt loc şi cu alt sens.

Fac o pauză. El tace.

— Iar la tine vine un fost puşcăriaş care nu are ce mâncă şi din ce trăi. Vin, îți întind mâna frățeşte şi cer să mă ajuți. Eşti unicul om de pe lumea asta la care vin şi cer. Şi căruia îndrăznesc să-i spun că nu sunt şi n-am fost vinovat.

Dau şi eu peste cap toată pălinca rămasă în păhărel.

— Îți cer să-mi găseşti o modestă slujbă. Din câte ştiam, eşti ingincrul şef al unui mare trust minier sau cam aşa ceva. Sau poate că acum eşti director.

Îl privesc atent. E roşu ca racul fiert. Poate că, într-adevăr, e director. Dar nu sunt gelos. După mine, poate să ajungă şi ministru, că origine sănătoasă are.

— Se pune problema existenței mele, nu vreau decât o slujbă din care să pot trăi. Nu am niciun fel de pretenții. Mă mulțumesc cu foarte puțin. Ieri simțeam o dorință atroce să dorm şi să nu mai mă trezesc. Sunt singur. Am fost alungat şi de soție. Cred că e destul ca să-ți faci o imagine despre ce e cu mine şi să mă înțelegi.

Are broboane fine de sudoare pe frunte. Fața îi e schimonosită. Pe fața lui citesc suferință. Îmi dau lacrimile, sunt înduioşat. Păi nu se putea altcumva.

— Titele, am sufletul amar.

Aşa i-am spus toată viața. Simt că mă podidesc lacrimile.

— Radule, Radule...

Ah, frumos mai sună numele meu în gura lui de prieten. Plâng în hohote. El iese din cameră şi cu rămân plângând. Iarăşi mi-e silă de mine. De la un timp trăiesc tot mai des acest sentiment de silă faţă de mine însumi. Îmi ud ochii mereu din te miri ce. Tocmai când trebuie şi când doresc să fiu tare. Noroc că el mă ştie cum sunt.

Îi aud vocea. Vorbeşte pe un ton destul de ridicat. Nu desluşesc, însă, niciun cuvânt. Cine ştie în ce cameră o fi, din căsoaia asta! Probabil că nevastă-sa încă mai e în pat.

— N-am avut când să-ţi spun, dar să ştii că avem un băiat de aproape două luni. Nevastă-mea nu se simte tocmai bine. Avem o femeie care ne face menajul. Astăzi, fiind duminică, era liberă. I-am dat telefon şi am rugat-o să vină. E la doi paşi de noi. Sâmbăta ne pregăteşte mâncarea şi pentru duminica. O să ne servească ea.

Se fâstâceşte şi tace. Îmi vine să-mi dau palme. Ce pramatie a ajuns omul ăsta! Copilul lui Vâlvoi, să aibă femeie în casă, asta-i bună! Iar eu plâng ca un nătâng în faţa lui. Măi Radule, îmi zic, dar ăsta a ajuns mare secătură. Unde e ţaţa Floarea, mumă-sa, să vadă ce poamă îi e fiul. Aia care în viaţa ei nu s-a urcat în tren ori în autobuz. Să te ferească sfântul de soiul ăsta de oameni. Simt că mi se întorc maţele pe dos. Parcă aş înghiţi excremente. Ce-ar fi să-i vomit pe frumuseţea asta de covor. Nu cred în Dumnezeu, dar mă rog, dă-mi doamne o greaţă barosană, să-i vomit prăpăditului ăstuia pe covor.

— Titele, dar te respecți, nu glumă, îl ard eu fără menajamente peste bot.

Iar roşeşte. Mai ce ceva de capul lui, îmi zic, dacă mai poate roşi când e prins cu ocaua mică. Semn că promite, ori poate îi e gâdilat orgoliul. Vom trăi şi vom vedea.

— Soția, dragă Radule. Ştii cum sunt soțiile. Obosesc repede. Coufor, croitorese, slujbă.

— Păi tocmui de aia zic cu că te respecți. Şi noi, odată, ce naivi eram! În ce credeam atunci... În simplitate, în adevăr, în omenie. Unde e țața Floarea, să te vadă cum eşti îmbrăcat. Mă, ăsta, nu te ruşinezi să stai îmbrăcat în drăcia ăsta de halat?

— Ei, şi tu...

Şi face cu mâna a lehamite, adică ce ştiu eu, ce înțeleg eu din toate astea, că nici nu se apucă să-mi explice, că tot n-aş înțelege.

— Păi nu înjuram noi pe boier Nae că are slugi, că țăranii îi munceau pământul, mama ta şi mama mea? Acum tu parcă-mi spui: ce stium noi atunci, când eram doar nişte copii naivi? Nu ştiam nimic.

Se aude o bătaie discretă în uşă. Titel îmi face semn să-l urmez. Trecem prin camere şi cămăruțe. Intrăm într-o sufragerie cam cât ar avea loc să întoarcă un car cu boi, atât mi se pare de spațioasă. Iar mă gândesc la răposata mătuşă a nevestei lui Titel. Săraca de ea, că bogată a mai fost! De

aia nevastă-sa are femeie în casă, slugă, cum ar veni. Ea, nevastă-sa, l-a făcut şi pe el slugă într-un fel, şi în alt fel l-a făcut nobil.

Luăm loc la masă, o masă lungă încât ar încăpea la ea o nuntă. Mă deranjează scaunul, care are un spătar foarte înalt, de tron. Tacâmuri de argint, furculițe complicate, care habar n-am la ce folosesc toate.

Rămân cu gura căscată. Intră cu un platou în mână o țărancă foarte tânără, îmbrăcată în costum național. Parcă-i coborâtă din tabloul lui Grigorescu. Fantastic! Pe peretele stâng, în spatele lui Titel, descopăr un tablou care reprezintă tocmai o țărancă torcând, celebrul tablou al lui Grigorescu.

Nu mă pot abține şi-i zic prietenului meu „porcul dracului“.

După ce aşează platoul cu gustări în fața noastră, femeia de servici, minunăția asta de fată, părăseşte sufrageria.

— E rudă cu nevastă-ta?

— Asta rudă cu nevastă-mea? E soția unuia pe care l-am adus acum un an dintr-un sat şi l-am făcut om la oraş. I-am dat locuință la bloc. E magazioner.

— Cred că şi pe ea o vei califica, zic eu cu naivitate.

Titel râde încet

— Nu, că-i mulțumită la noi. Înaintea ei am avut alta care ne-a cam făcut figura. După ce i-am dat apartament prin trust, ne-a părăsit.

— S-a emancipat, vrei să spui?

Dintr-o dată mă întristez. Nu-mi spune nimic în legătură cu mine, dacă mă poute ajuta ori nu. Mănâncă încet, tacticos. Din când în când îşi şterge gura – un tic, desigur – cu un şervet alb, imaculat. Cred că nici n-a auzit ce i-am spus. Se gândeşte la ale lui. De altfel, pare preocupat de ceva. Probabil că nu ştie cum să mă ajute.

— După ce ieşi femeia de servici, văzui că te uitai la picioarele ei. Să ştii, dragă Țâțele, că are picioare teribile. Şi nişte şolduri pe măsură. Mă porcule, te pomeneşti că tu...

Intenționat nu-mi termin gândul. Înspăimântat, se uită în jur. Se teme, parcă, să nu ne audă cineva. Văd că i se pune un nod în gât.

— Ai grijă să nu rămână gravidă, c-o bagi pe mânecă.

Se încruntă brusc şi-mi zice poruncitor:

— Taci dracului odută!

Tac. Mestec încet, cu un bou care rumegă. Nici nu simt gustul mâncării, parcă mănânc iască. Văd doar că ciorba are mult zarzavat, dar dacă e gustoasă sau nu, nu ştiu. Privesc în farfurie. Oare ce-o face nevasta lui Titel? N-o fi curioasă să mă vadă? Că doar ne-am cunoscut la nuntă. Că

doar a aflat atâtea despre mine. Apoi, corespondența mea cu Titel...

Mănânc şi nici nu ştiu ce mai mănânc. Mă simt sătul. Acum parcă mi-e somn. Vinul e bun, mă moleşeşte. Ridic capul şi constat că Titel nu mai e în fața mea la masă. Dispăruse. Nici nu ştiu când şi cum dispăruse. De altfel, eu privesc numai în farfurie şi sunt pierdut în gândurile mele.

Titel intră discret pe uşă. Calcă încet, parcă s-ar teme să nu facă zgomot. Are ceva în mână. Da, un plic pe care-l pune pe masă între noi. E palid. Îi tremură uşor mâinile.

— M-am gândit. Nu poți rămâne aici. Nu se poate, pur şi simplu. Ce-ar zice lumea, că am un prieten condamnat? Mi-aş strica dosarul de cadre.

Cuvintele lui îmi cad ca o măciucă în moalele capului. Mă holbez la el. Poate nu aud bine.

— Am o poziție solidă în trust, sunt director, cu perspective să fiu promovat director general. Vezi, deci, că nu se poate.

Ridică din umeri a neputință. Priveşte pe lângă mine. Îmi evită privirea. Apoi îmi zice cu glas mieros:

— Te rog să iei plicul ăsta cu bani. Când ai să ai, o să mi-i trimiți tu. Atâta pot face pentru tine.

— Nemernicule! Canalie!

Mă ridic brusc de la masă. Simt o dorință atroce să-i pocesc mutra lui de nemernic. Să joc cu picioarele pe ochelarii lui cu rame de uur.

Mă îndrept spre uşă. Ies într-un hol. Dau de nevastă-sa care, când mă vede, intră repede într-o cameră, fără să-mi vorbească. Nimeresc în bucătărie. Cer geamantanul femeii de servici. Nu ştiu să mă descurc în căsoaia asta.

Pe scări, în fața casei, tânăra îmi zice:

— Se vorbeşte tare urât în oraş despre domnul Titel. Se zice că-i tare apucător.

Vorbele ei mă ung pe suflet.

Nu ştiu de ce am impresia că sunt ajuns la capătul drumului. Ciudat, în suflet mi se aşază o stare de linişte. Mă simt ca după o reuşită, ca după un examen greu, pe care, însă, l-am trecut cu notă maximă şi cu laude. O singură soluție exista, iar această soluție îmi era la îndemână; îmi aparținea luarea deciziei. Căutam ieşirea din impas, ca bezmetecul, pe alte meleaguri, să bat la uşi, şi când colo trebuia doar să întind mâna şi să culeg. Păi dacă e să trag la şaibă, atunci am să trag, că am oase de rupt. Scuip pe o slujbă de conțopist. În închisoare am lucrat foarte bine cu lopata şi târnăcopul. Păi, atunci, hai la târnăcop! Să vedem, cine o să-mi mai spună că nu vrea să construiască socialismul cu un puşcăriaş, ori că-şi strică dosarul de cadre tocmai când e în ascensiune. Locuri de muncă sunt berechet. La muncă, golanule şi cerşetorule! La muncă!

Toată viața ai muncit şi nu ți-a fost greu; atunci, la muncă! Înnobilează-te şi scuipă cu scârba pe covoarele mitoca-nilor.

Am venit la țanc. Peste o oră am tren. Mă plimb. Mi-e teamă să intru în sala de aşteptare. Mă tem să nu adorm.

Ce le pasă oamenilor ăstora de mine? Fiecare cu treburile lui. Tot aşa ar putea să zică fiecare: ce le pasă celor din jur de mine? Fiecare îşi linge rănile. Dacă are. Ori se bucură în tihnă de o reuşită, ori speră.

Mă trezesc în tren. Parcă sunt buimac. Un buimac liniştit, împăcat în sinea lui. Ce-mi trece prin cap – buimac liniştit. Îmi voi găsi locul şi voi încerca să dorm. Îmi ajunge de când n-am lipit pleoapă de pleoapă. Parcă aş avea sacâz între pleoape. Îmi scârțâie când se ațing.

Îmi convine de minune să mă instalez în acest oraş. Mama e destul de aproape de mine. Săptămânal o să trec pe acasă pe la ea. Acum pot să adorm liniştit. Închid ochii. Trenul mă leagănă uşor într-o parte şi alta. Acum pot să spun şi eu: Zarurile au fost aruncate!

Sunt instalat într-o cameră mobilată simplu, curată, cu fereastra spre miazăzi. Căsuțu e la marginea ora-şului. Din spatele casei pornesc lanurile de grâu şi porumb. Mă felicit pentru această alegere. Mai bine de o mie de ori la marginea oraşului, decât în centru. Deocamdată ocolesc locurile aglomerate.

Mă simt puternic. Nu obosesc. Muncesc şi mă bucur de soare, de liniştea lăuntrică pe care o am. Acum stau cu fața-n sus în pat şi ascult muzică. Bătrânul, proprietarul, a ținut să-mi instaleze în cameră acest apa-rat de radio. Spunea că mai are unul. Bătrâna, nevastă-sa, m-a împuns cu doi ochi aprigi, când am încercat să protestez. Chiriu e o bagatelă, aşa, să fie, simbolică, cum a zis Bătrânul. De mult doreau să aibă un suflet de om tânăr în casa lor. Să mai schimbe o vorbă din când în când şi cu altcineva, că de, vorbele lor şi le-au tot întors pe toate fețele.

Ştiu că de două ori pe lună semnez un ştat de plată. Această certitudine îmi dă aripi să cred în mine. Nu deprind de nimeni. Depind de forța brațelor mele şi de sănătatea de care mă bucur.

Peste o oră îmi voi pregăti masa de seară. Un ceai cu pâine şi unt. A trebuit să depun eforturi ca să o conving pe Bătrâna că-mi face plăcere să-mi pregătesc singur masa. Până la urmă a cedat stăruințelor mele. Dimineața îmi iau la mine pachețelul pregătit de seara. Neapărat un ou fiert, puțină brânză şi ardei gras. La ora zece mănânc. Lucrul îl încap la şase. Asta-i ora la care începe lucrul pe şantierul de construcții unde m-am angajat ca muncitor necalificat.

Îmi vine să râd acum, când mă gândesc ce mirat am fost când am semnat primul ştat de plată, chenzina pentru primele cincisprezece zile. O groază de sute nou-nouțe. Nu-mi venea să-mi cred ochilor. Spor de şantier, alt spor pentru nu mai ştiu ce, plus salariul-salariu.

La ora 13 mănânc la cantină. Am ținut cu orice preț să am o masă caldă pe zi. La ora trei după-amiază termin munca.

Trebuie că fa: ceva cu timpul ăsta gârlă pe care îl am până a douu zi. Sunt sătul de somn. Gem, de odihnit ce sunt. Nu cunosc pe nimeni în oraşul ăsta. Şi parcă nici nu doresc să-mi fac prieteni. La ce bun? Sunt absolvent a patru clase primare, aşa am spus când am fost angajat. Nimeni nu m-a luat în seamă. Nimeni nu mi-a cerut actul de studii. Cel mai bun act de studii e forța de muncă, brațul. Am corespuns de la prima vedere şi m-au angujat. Am arătat palmele. Ele, palmele, au arătat că am absolvit cu brio cele patru clase primare. Erau bătătorite, şlefuite de muncă.

În prima zi de muncă, am muncit în ritmul meu, în ritmul din penitenciar. Pe la prânz, colegii mei de muncă mă priveau chiorâş. Nu le convenea acest ritm. A doua zi am lucrat în ritmul lor, mai larg, mai lent. La terminarcu schimbului, un ins nu cu mult peste treizeci de ani s-a dat pe lângă mine şi mi-a zis: „ „Aşa-i bine, şefu'. Ieri o luasei prea tare. Mă gândeam să-ți ard una peste mue. Nici rasoleală, dar nici să ne iasă sufletul, că nu suntem la ocnă“. Nu i-am răspuns. Ce să-i fi răspuns? Niciodată nu mă las antrenat în discuții banale. Sunt sigur că dacă-i răspundeam, pierdeam din teren. Poate credea că mă tem de el, de pumnii lui. Indiferența i-a luat alonja, îndrăzneala. Mi-am dat seama că-i puțin fricos. Ceilalți erau pe aproape. Se făceau că-şi împachetcează hainele de lucru.

Îmi beau ceaiul în fața casei. Masa e instalată sub o boltă de viță de vie. Bătrânul şi Bătrână sunt plecați pe la nişte rude

sau prieteni. Privesc grădina. Îmi pluce. Am săpat-o în trei zile. A fost o jucărie pentru mine. În trei după-amieze, când am venit de la slujbă. Am pus în pământ răsad de roşii şi varză. Răzoarele de ceapă mă mulțumesc, sunt peste aşteptările mele. Ceapa a şi răsărit. Am avut grijă să pun şi diferite verdețuri pentru ciorbe. Într-un colț am pus treizeci şi şase de fire de lubeniță. Bătrânul se foia, râzând, în jurul meu. Se bucura ca un copil când primeşte jucăria mult visată.

Acum are ce uda dimineața şi seara, i-am dat o ocupație. Bătrâna s-a supărat de-a binelea când am refuzat să mănânc cu ei. Dar eu nu ies dintr-ale mele. Seara îmi pregătesc singur ceaiul.

Am făcut haz de vecinii care se uitau curioşi peste gard la mine cum sap. Bătrânul le-a spus că sunt un nepot de-al lor, mai îndepărtat, de la țară, nevoit să vină la oraş să se califice. În câteva zile ştia toată mahalaua.

Intru în cameră. Dau drumul aparatului de radio şi ascult muzică. N-am ce face, sunt sătul de odihnă. Mâine am să mă duc la biblioteca orăşenească să iau cărți. Îmi frec mâinile de bucurie. De când am ieşit din penitenciar, n-am ținut nicio carte în mâna. Mai precis, de când am fost arestat. Doar am citit revistele literare, un vechi obicei de-al meu. Au apărut pe cerul literaturii noi stele, nume de poeți şi de prozatori de care n-am mai auzit. Iar în articole de bilanț – nume de scriitori care capătă mereu notă maximă.

Joi. Am în faţă o mulţime de cărţi. Le mângâi ca pe nişte pisici ce-mi ies în cale şi se lasă mângâiate. Totuşi, nu sunt mulţumit. Simt o furnicătură în suflet, o nelinişte, o angoasă. Viaţa, îmi spun, e o nelinişte, o goană, o încredere.

Vineri. Dună, un coleg de servici, numit de ceilalţi Milogu, îmi spune să am grijă, că mi-a pus gând rău Bebe Gaură, pe numele lui adevărat Ştefan Marin. Unii zic că-i ţigan. A fost condamnat pentru furt. Ridic din umeri. Mi-a mai promis el o bătaie. Dar văd că până acum nici gând să mă bată.

Grădina de zarzavat e o frumuseţe. Roşiile au legat. Bătrânul e de-a dreptul încântat. Se scoală dis-de-dimineaţă şi udă. L-am atras atenţia că unor plante nu le prea place apa. A făcut ochii mari, nu-i venea să creadă.

Astăzi, pentru prima dată, mi se întâmpla un lucru ciudat. Am scris o pagină de proză, o povestire scurtă. Încă de când eram elev încercam să scriu versuri. Scriam câte o poezie şi pe urmă o rupeam. Păstram secretul cu sfinţenie. Şi totul a pornit astăzi de la o scrisoare: voiam să-i scriu mamei. Gândurile mi-au rătăcit spre sat, spre oamenii din sat, spre anumite întâmplări văzute ori auzite, încât scrisoarea, până la urmă, nu a mai fost scrisoare, ci o poveste.

Mă simt ca după o împlinire. Parcă de mult am vrut să scriu şi acum mi se îndeplineşte acest vis. Formi-dabil, nu mă cunosc complet. Credeam că mă cunosc îndeajuns, încât să pot spune: iată-mă, acesta sunt. Îmi tremură mâinile, de emoţionat ce sunt.

Sâmbătă. De dimineață mă întâmpina Dună. Mă aşteaptă la câteva sute de metri de locul unde lucrăm. Eu nu-i spun Milogu. Îmi zice că astăzi precis Bebe Gaură mă va învăța minte. Cu acest ins nu-i de glumit. Pe mulți i-a lovit. Dar nu în timpul lucrului, ci după program. Îl aşteaptă pe om şi când îi vine bine, îi trage la scăfârlie.

Ridic din umeri, cum mi-e obiceiul. Dună mă sfătuieşte să-i spun şefului de echipă. Încerc să-l liniştesc, dar nu reuşesc. Îl las în stradă şi măresc pasul, să nu întârzii de la program.

Dună e țăran dintr-un sat nu prea departe de oraş. Face naveta săptămânal. Soția lucrează la colectiv. Fiică-sa e studentă la agronomie. Când va termina fie-sa facultatea, o să pună şi el târnăcopul jos şi o să se întoarcă la colectiv. S-a angajat, zice cel, ca să aibă un salariu fix, să poată să-i trimită bani fetei. „Când fata mea o să fie ingineră la colectiv, eu o să mă fac birjar, s-o duc cu şareta la câmp". Doarme într-o cameră de la barăci. E mulțumit şi optimist. Crede în cinstea oamenilor.

Am cărat cărămizi cu roaba o dimineață întreagă. Spre prânz am săpat la o canalizare. Bebe Gaură a cerut să fie încărcător pe un camion pentru o zi. Şeful de echipă îi aprobă.

La o răscruce îmi apare Bebe Gaură în fața. A ales bine locul, nimic de zis. O răscruce la marginea oraşului, nu departe de locuința mea. Îl privesc în ochi. Sunt tot încordat, vibrez de încordat ce sunt. Sunt pregătit şi-i aştept atacul. Îmi dă ocol. Îl privesc mereu în ochi. Mă atacă

fulgerător cu o lovitură spre bărbie. Fac uşor un pas spre dreapta şi pumnul i se duce în gol. Aş fi putut să-l lovesc. Nu l-am lovit însă. Respiră greu, gâfâie. Bagă mâna în buzunar. Sunt tot numai nervi. Aştept să-i văd în mână un şiş. Aud în spatele meu o voce: „Ce ai cu omul, mă negriciosule?”. Nu întorc capul, mă tem să nu fiu luai prin surprindere şi să fac cunoştinţă cu tăişul şişului. „Pleacă, mă urâtule, şi lasă omul în pace! Te văzui peste gard că-i cauţi gâlceavă“. „Păi eu discutam cu el, că suntem colegi de servici“, zise Bebe Gaură. Îi zâmbesc omului şi-i fac semn cu mâna să fie liniştit. Bebe îmi zice; „Mă ăsta, cu zic ca noi doi să ne avem bine. Dacă noi doi ne avem bine, proştii ăia muncesc şi pentru noi. Stăm un ceas, două la servici şi pe urmă o întindem la ale noastre. Nu mai fă pe grandomanul cu mine, că nu ţine. O să-ţi ciuruiesc pielea cu şişul ăsta“. Îmi arată şişul şi pleacă.

Mă enervez. Bebe Gaură pleacă. Mi-e scârbă de el. Urmărea o alianţă pe seama colegilor de echipă.

Stau cu bucurie în faţa colii albe şi scriu. Parcă mă văd alergând pe câmp când eram mic, parcă mă văd duminica la horă printre oameni.

Bătrâna mi-a pus pe masă o glastră cu flori. Mut glustra spre colţul mesei, să am loc să scriu. Bătrânul vine îngrijorat în cameră la mine. Auzise pe un vecin, care auzise pe altul, că un ins a vrut să mă bată. Totul se aude în mahala. Bătrânul, a fost cineva şi încă mai e. A fost mecanic de locomotivă toată viaţa. E mândria mahalalei. O parte din prestigiul lui s-a revărsat şi asupa mea. Doar îi sunt chiriaş.

„Dacă îl aflu, s-a zis cu el. Îl găsesc şi la capătul pământului". Simt ceva cald pornindu-mi prin tot corpul.

Duminică. De dimineață magazinele sunt deschise. Rătăcesc prin ele. Am nevoie de multe lucruri. Mă hotărăsc cu greu ce să-mi cumpăr. Parcă mă tem să nu devin zgârcit. Mă aleg cu o pereche de pantofi, cu două cămăşi şi material pentru o pereche de pantaloni. Îmi place foarte mult culoarea – un bej închis. Cumpăr un kilogram de muşchi de porc. Cu Bătrâna n-am avut cum să mă înțeleg. A trebuit, până la urmă, să cedez. Duminica mâncam în familie, cum zice Bătrânul. Masa e aşezată în fața casei, sub bolta de viță de vie. Masa se prelungeşte cu o cafea turcească, pe care o pregăteşte Bătrânul. Sporovăim un ceas, apoi ne odihnim.

Citesc revistele cumpărate de dimineață. Caut proză scurtă prin reviste. Nu citesc fragmentele de roman. Mă intereseuză tainele scrisului, meşteşugul.

Dacă stau bine şi mă gândesc, eu nu ştiu cum arată un scriitor în carne şi oase. Acum, când mă gândesc bine, îmi dau seama cum cu bună ştiință am evitat să văd un scriitor. Puteam să văd atâția în Bucureşti, că doar în Bucureştii mi-am făcut studiile, şi Bucureştiul e oraşul majorității scriitorilor. Poate un sentiment de gelozie m-a determinat să evit să văd un scriitor. Oare, gelozia e un sentiment care-i aparține omului? Ce întrebare stupidă! Cred că e o pornire a animalului din om, nu un sentiment. Pornirile animalice nu sunt sen-timente. O pornire animalică e dorința de a poseda

o femeie, nu un sentiment. Mă încurc în judecăți, în păreri. Ei, şi? Sunt judecățile mele şi nu dau nimănui seamă de ele.

Nu-mi place Balzac. Prea o ia pe căi ocolite până te duce într-o cameră. Descrie strada, scările, coridoa-rele şi abia la urmă de tot camera. Din acest punct de vedere nu-mi place, altfel e un colos.

Dintre români, D. R. Popescu e pe inima mea. Scrie despre țăranii pe care-i iubesc, care sunt inima, sufletul meu. Mamă, ce cuvinte bombastice întrebuințez, ce cuvinte îmi vin în vârful peniței! De fapt, totdeauna m-am considerat un țăran.. Încercările mele, literare sunt tot despre țărani. Scriu despre viața țăra-nului, îi cunosc viața şi scriu despre țăran. Încerc doar.

Mă atrage Dună. La ora zece, când mâncăm fiecare pachetul pe care ni-l aducem de acasă, se trage lângă mine. Îi fac cu ochiul, complice. Îmi zâmbeşte. Mereu şi mereu îmi vorbeşte. De fiică-sa când va fi ingineră agronomă, iar el va fi birjarul ei. Nici nu concepe s-o mărite cu altcineva, decât tot cu un inginer agronom.

„Şi nici mai mult, nici mai puțin, să facă trei copii. Cu unul e ca şi când n-ai avea, niciunul. Doi e prea puțin. Patru sunt prea mulți. Trei e numai bine. El a avut doi copii. „Fata studentă şi un băiat care a murit când eu am fost pe front. A mea, nevastă-mea, nu mi-a scris. Zicea că de ce să-mi facă inima rea. Când m-am întors rănit, că am fost rănit în Ungaria, atunci am aflat că mi-a murit băiatul. Am crezut că mor şi eu, domnule Radu“. Îmi spune „domnule“. Nu l-am

întrebat câți ani are. Cred că nu depăşeşte cu mult cincizeci. Într-un fel, mă stânjeneşte această apropiere, această încredere pe care o are Dună în mine. Ce-ar zice, oare, dacă ar şti cine sunt eu cel adevărat? Sunt sigur că s-ar întrista. Poate că tatăl meu era cu doi–trei ani mai în vârstă decât el, ori poate de aceeaşi vârstă. Uneori simt nevoia să mă simt ocrotit de câte cineva.

Pe seară Bătrânul mă invită la o cafea şi la o gură de tărie. Acolo i se dezleagă limba şi-mi spune că fata vecinului e îndrăgostită lulea de mine. Asta mi-ar mai trebui acum! E croitoreasă de lux. Lucrează la un atelier din centru. Mă-sa nici să nu audă de aşa ceva, de unul ca mine care nu are calificare şi lucrează la hei-rup. Bătrânul îmi ține parte şi o blagosloveşte cu câteva cuvinte care-mi merg drept la inimă. Râde. Râd şi eu. Râdem ca după o glumă bună.

Odată am schimbat câteva vorbe, doar câteva vorbe cu vecina. Era s-o muşte un câine când venea din oraş. Eu, fiind în spatele ei, am apărat-o de câine. Vorbe spuse de circumstanță.: Am liniştit-o. Altă dată am întâlnit-o în dreptul librăriei din centru şi am salutut-o. Atât.

Seara citesc până târziu. Voi da mai mulți bani pentru lumină. O poveste de două pagini o scriu dintr-o suflare. Mă încântă. Țăranii sunt eroi. Discută în jurul morții unui țăran. Cine l-a ucis. Voiosc să-l găsească pe făptuitor, pe acela care a ucis.

Luni. Croitorul îmi promite că pantalonii îmi vor fi gata în patru zile. Mă mir de graba croitorului. Îi achit manopera.

Astăzi am avut impresia că un individ mă cunoaşte şi-l cunosc. Pentru o clipă ne-am privit în ochi. N-am putut să-mi dau seama dacă într-adevăr îl cunosc. M-am silit. Când am întors capul, se pierduse în mul-țime. S-a întâmplat să ne întâlnim în fața unui mare magazin. Eu intram şi el ieşea.

Cu greu am găsit coli de scris şi plicuri. Cumpăr, să am. De, de-acum sunt scriitor.

Şeful de echipă învoieşte de la lucru pe Bebe Gaură. Se învoieşte pe la ora opt. Nu ar fi nimic, dar îl învoieşte şi pentru a doua zi. Ripostez în auzul tuturor. Cum vine asta, zic, să lipseşti două zile la rând şi totuşi să fii prezent, să lucreze echipa pentru tine? Şeful de echipă rămâne descumpănit. Mi se alătură Dună. Bebe Gaură îl înjură urât pe Dună. Îmi ies din pepeni. Dau să mă apropii de el. Îmi taie calea şeful de echipă. Bebe Gaură nu se aştepta la reacția mea. Le spun simplu ce am pe suflet. Să nu se lase intimidați de acest ins prăpădit, cum poate s-au lăsat până acum. În fond, e fricos ca un iepure. Să poftească, dacă are curaj. Îl aştept oricând, să mă bată. Le-am spus că a mai încercat. Şeful de echipă, văzând cum vine treaba, l-a învoit numai pentru astăzi. Bebe Gaură a plecat bombănind. Dună mă invită la o țuică. Îl refuz. Doreşte să mă conducă până acasă. Şi cu asta îl refuz. Rămâne trist în mijlocul străzii.

Încet-încet, mă obişnuiesc cu slujba, cu viața. În general sunt liniştit şi nu-mi doresc nimic în plus. Slujbă, citit, scris. Ce să-mi doresc mai mult? Scrisoarea mamei mă

încântă. Îmi scrie că e bine. O citesc de câteva ori, că-i scurtă, câteva rânduri are.

Mâine voi trece pe la bibliotecă, am terminat cărțile de citit.

Marți. Este un timp foarte frumos. Astăzi de dimineață simțeam că sunt stăpân pe mine şi pe mişcările mele.

Înainte de a începe programul, şeful de echipă ne anunță că mai avem de lucru pe acest şantier cel puțin doi ani de zile. În afară de spital, care va avea şapte etaje, se va construi o policlinică cu patru etaje şi o sta-ție de salvare. Vorbea şi se uita insistent la mine. Bebe Gaură era şi el prezent şi stătea la câțiva metri de mine.

Eu şi Găină lucrăm toată ziua la marginea şantierului. Dispoziția şefului nu se discută. Nici gând din partea mea să o discut. Cărăm cu roaba sute de cărămizi dintr-un loc în altul. Pe o distanță cam de două sute de metri. Le stivuim frumos.

Înainte de pauza de masă, ne-a vizitat Bebe Gaură. Se plimba fluierând cu mâinile adânc înfipte în buzu-nare. Cu greu mă abțin să nu-i pocesc mutra. Acum mă provoacă. Trebuie să fiu atent, să nu mă las provocat. Din câte înțeleg, are legături cu şeful de echipă. Altfel nu se explică de ce-i cântă-n strună. După un timp, apare şi Dună. Îmi cere o cutie de chibrituri, deşi avea țigara aprinsă. Când îl văzu, Bebe Gaură făcu stânga-mprejur şi plecă. Dună trece drept ocrotitorul meu. Zilele astea o să-l invit la o bere. Aseară Bătrânul discuta cu Bătrâna. Am înțeles că au o nepoată de fiică, studentă la medicină în anul al patrulea. Erau

bucuroşi că o parte din vacanța de vară va sta la ei. S-a gândit să facă practică în oraşul nostru. Fiica ei este ingineră într-o uzină din Capitală, iar soțul – director la o întreprindere de comerț exterior.

Ascult muzică şi scriu. Citesc câteva pagini înainte de a mă culca, citesc, să pot adormi.

Aceeaşi bibliotecară mă întâmpina. Îmi completează fişa şi-mi aduce cărțile foarte repede. Nu-i vine să creadă că am citit cărțile aşa de repede. Pe fişă, la rubrica studii, an trecut şapte clase. O miră cărțile solicitate. Ridică o sprânceană a mirare.

Recunosc că inima îmi bate anapoda. Mă trezeşte, zicându-mi când coboram scările; „E frumoasă, domnule, ce mai, pică de frumoasă ce e! Nici nu ştiu cum era îmbrăcată, ori ce culoare avea rochia, ori dacă avea rochie pe ea.

Mă gândesc la viitorul meu. Şi de ce să nu mă gândesc? Toată viața să fiu muncitor necalificat? Îmi spun de zeci de ori că deocamdată mă simt bine şi nu-mi doresc nimic, altceva. Mereu îmi spun că am muncit de când mă ştiu şi nu mi-a fost ruşine de muncă şi nici nu gândesc altfel acum...

Iar de femei sunt lecuit.

Miercuri, Cineva, pe seară, când ieşeam dintr-un debit de tutun, mă trage de mânecă. Mă întrebă dacă nu sunt cumva

Radu Bălteanu. Răspunsul meu fu negativ. După ce îmi spuse că mă confundă cu un fost coleg de şcoală pedagogică, îşi ceru scuze şi plecă. Era fostul meu coleg Salapa Viorel. Stranie întâmplare. Să mă fi schimbat într-adevăr atât de mult? Mustața să fie de vină? Ori îmbrăcămintea cam ponosită. Era nehotărât. Răspunsul meu categoric îl descumpăni pe moment, apoi nehotărârea lui se transformă în convingerea că nu sunt eu fostul lui coleg Radu Bălteanu. Dacă îi spuneam da, nehotărârea lui se transforma în certitudine. Deveneam, cu alte cuvinte, fostul lui coleg de şcoală pedagogică. De-acum îmi cam dau seama că nu voi fi recunoscut mai de nimeni.

După-amiază îl ajut pe Bătrân să bată câteva scânduri în gard. E mulțumit. Pregăteşte numai pentru mine cafea. Lui i-a spus medicul să nu bea mai mult de o cafea pe zi, şi aia mai slabă şi cu zahăr mult. „Sunt mereu spionat de soție, domnule Radu“, mi se plânge el adesea. Îmi povesteşte apoi o întâmplare din viața lui de ceferist. Una senzațională, cum era odată să deraieze un tren. Dar mie îmi fuge gândul spre bibliotecară. Acum sunt convins că era îmbrăcată într-o rochie bej. Am eu ce am cu culoarea bej. Un material de culoare bej închis mi-am cumpărat acum citevu zile pentru pantaloni. Să nu uit să merg la croitor. Mi-a zis că sunt gata în câteva zile.

Aş vrea să fac ceva şi nu ştiu ce. Oare, să-mi lipsească femeia?

Joi. De dimineață Bebe Gaură îmi oferă o țigară. Îi mulțumesc şi-i cer foc. E satislăcut. Toată echipa în păr, cum se zice. E convins că n-am înțeles subtilitatea gestului. O ia pe altă uliță acum. În spate, cine ştie ce trăsnăi spune.

La încheierea lucrului îi propun lui Dună să mergem la o bere. Mă refuză categoric, nici nu mă ia în seamă. E, tare abătut şi stăruitor în refuz. Insist. Mă refuză categoric şi nici nu mă priveşte. E ceva la mijloc. Ceva în legătură cu Bebe Gaură. Dar mâine îl voi convinge eu, sunt sigur.

Îmi sunt gata pantalonii. Îmi vin ca turnați.

***

Sunt în restaurant. Nenea Dună, cum îi spun de astăzi de dimineață, e în fața mea. Suntem siguri la masă. Ospătarul ne ia comanda. Cerem bere la sticlă.

Se lasă greu până acceptă. Îl copleşesc cu insistențele. La urmă, îmi zâmbeşte dezarmat. Totuşi, de la şantier până aici a tăcut tot timpul. De câteva ori l-am tot îmboldit cu vorba. Dar nu mi-a răspuns.

Câteva mese sunt ocupate. Suntem în grădina de vară a restaurantului. Cum soarele e spre asfințit, aerul e răcoros, Mă simt bine, dar puțin neliniştit.

Ospătarul umple frapiera cu sticle. Ne aduce şi pahare. După ce destupă sticla, ne toarnă bere în pahare, cu gesturi largi. Berea e proaspătă, face guler.

Ridic paharul şi zic:

— Noroc, nene Dună!

Ciocneşte paharul cu mine şi-l bea fără pauză. Se şterge cu dosul mâinii la gură.

— Primul pahar de bere se bea pe nerăsuflate. Asta o ştiu de la tata.

Îi urmez sfatul şi beau şi eu conținutul paharului pe nerăsuflate.

— E bună, zic şi-mi aprind o țigară. Îi întind pachetul şi-l invit să ia.

Îl iau prin surprindere:

— Ce frumos o să fie când o să fii dumeata birjar şi fata ingineră! O să bați toate tarlalele cu şareta. Nu mai este aşa mult până atunci.

Nu-mi răspunde. Ia sticla şi-i desface dopul de marginea frapierei. Toarnă în pahare. Mai întâi mie.

— Eşti cineva, nene Dună, eşti cineva. Nu-i puțin lucru să-ți faci fata ingineră agronomă.

Sare la mine:

— Păi ce, eu o fac? Ea se face, că-i deşteaptă. Eu doar îi trimit bani de cheltuială, să-şi cumpere o fustă, un pantof şi o plăcintă dacă o avea chef. Are bursă, că-i deşteaptă, seamănă cu mumă-sa. Are numai zece pe flanc.

Priveşte pe lângă mine burzuluit. Îl las în pace.

— Eu îți voi spune. De-acum Radule. Ştiu eu de ce.

— De ce? îl întreb eu ca să-i fac plăcere.

— Păi pentru că şi tu îmi spui nene Dună.

Deschid şi eu o sticlă de bere tot de marginea frupierei. Ospătarul mă vede şi se apropie. Ne mai desface câteva sticle din frapieră, apoi ne toarnă în pahare. Aştept să plece ospătarul şi-i zic:.

— Şi după ce termină facultatea, poate că...

— Ştii ce, Radule, nu mă lua pe mine ca pe copiii de țâță cu zăhărelul! Ce, eu nu văd că tu vrei de la mine ceva? Păi să-ți spun, dacă vrei. Ia-mă pe direct!

Încerc să mă apăr:

— Păi ce să aflu? Nu am ce!

— Nu ai ce, pe dracu. Ba ai. Dacă nu ai, ar trebui să ai. Mai toarnă în pahar, că ospătarul îi bun doar să ia bacşiş, nu să toarne în pahare. Stă degeaba şi se scobeşte în nas în loc să alerge că titirezul printre mese.

Îi torn. Îmi place să mai mult nenea Dună ăsta.

— Eu am venit să muncesc, nu să trag mâța de coadă. Şi nici să-şi bată joc altul de mine nu vreau. E a doua lună de când şeful de echipă şi cu Bebe Gaură îşi bat joc de munca mea. Şi nu numai de munca mea. Dar de a noastră... Când am văzut că te iei de şef, mi-am zis: „ăsta-i de-al meu!” Mi-ai plăcut, Radule! Când am văzut că iei țigară de la garoi, că

Bebe Gaură e țigan, mi-am zis: „nu-i nimic de capul lui“. De ce, mă Radule, el să lipsească şi leafa s-o ia întreagă? Noi lucrăm toți la un loc şi se cheamă că suntem plătiți toți la un loc. Păi atunci e drept?

— Nu e, zic eu brusc.

— E bine până aici.. Tu ştii că unu nu dă pe aici niciodată şi ia bani că munceşte?

— Cum? Sar eu.

— Cum auzişi.

— Nu se poate.

— Ba se poate. De două luni, unul Popa e pus pe statu de plată şi încasează bani pe degeaba. Ei, ce zici?

Ce să-i răspund? Răspunsul mă angajează într-un fel. Găsesc o scăpare şi-l întreb:

— Cine mai ştie?

— Cum cine? Toată echipata.

— Şi ei ce zic?

— Ce să zică? Tac. Le e frică de şef şi de Bebe Gaură. Pe urmă, nu vor să pățească ce-am pățit eu. Rămân uimit. Ce-o fi pățit!

— Dumneata ai pățit ceva?

— Când am văzut, cum vine treaba, l-am luat pe şef la întrebări. El, a zis să tac. Seara mi-a bătut cineva în uşă. Eram singur în cameră. Tovarăşul meu de cameră, de la baracă, era plecat. Am deschis uşa şi-am simțit cum mă trage cineva afară. Am văzut stele verzi şi n-am mai simțit nimic. Mă pălise-în cap. Mi-am revenit mai târziu. Mă durea capul de simțeam că înnebunesc. Dar să vezi cum stau lucrurile! M-a lovit cu un ciorap în care era băgat nisip. Nu se cunoştea nimic. Dacă dă cu parul, îmi spărgea capul. Aşa mi-a spus unul de la mine din sat. Am rămas, cum să-zic eu, bătut. A doua zi m-a chemat la el şeful de echipă şi mi-a spus? „Cum ai dormit, mă, azi-noapte? Vezi dacă eşti al dracului?" Asta e povestea.

Eram sigur că-mi va spune o poveste în care e vorba despre nereguli în şantier.

— Şi ce să fac eu?

— Să fii cu mine. Să zici cum zic eu. Acum suntem doi. Pe urmă o să fim trei şi până la urmă o să fie toată echipu, adică toți opt, că şeful şi Bebe Gaură n-o să fie cu noi. Plus ăla care vine şi semnează pentru bani, Popa. Ceilalți sunt lasă-mă să te las. Lucrează o lună, două şi se mută. Aşa e la un şantier de construcții cu brațe de muncă necalificate. Nici nu bagi de seamă la plată cine e pe listă şi cine nu-i. Să te fereşti de Bebe Gaură.

Îi arăt muşchii, să-l liniştesc. Încordez brațul drept.

— Păi puşlamaua dă pe la spate, nu prin față, zice prudent nenea Dună.

Îl liniştesc, totuşi.

— Ştiu eu să mă apăr, nu mă tem de mardeiaşi.

— O să-ți port grija.

— Ce-am discutat, să nu mai spui nimănui deocamdată. Mâine, voi discuta cu şeful. Fii sigur că pe luna asta Popa ăla nu va mai lua niciun lecuț, Mă crezi?

— Nu prea.

— Ai să vezi dumneata. Nu mă las tras de limbă.

— Să mă mai gândesc. Deocamdată am să vorbesc cu şeful de echipă. Să mă gândesc la noapte ce să vorbesc cu el, ce să-i spun. Văd eu.

— Mă Radule, tu ai tată?

— Nu am, nene Dună, nu am. A murit în război, eram mic, nici nu ştiu cum arăta.

— Ştiam, Radule, ştiam. Numai unul care n-a avut de mic tată e ca tine. Ai tras spre om în vârstă, care ar fi putut să-ți fie tată, aşa, fără să vrei tu. Te-am simțit, mă Radule, mă.

Nu mă pot abține, mă scol de pe scaun şi-l pup pe amândoi obrajii. Nu-mi pasă de cei din jur. Să creadă fiecare ce-o vrea. Aşa se pupă bețivii în cârciumă? Sunt un bețiv, atunci. Nenea Dună îşi şterge pe furiş o lacrimă. O perlă, mai bine zis. Că-i izvorâtă din suflet.

— Şi nu am nici frați, nenel Dună, iar muma-i bătrâna şi singură.

Îmi zice culm:

— Ştii ce, Radule? Eu zic să mă iei mai încet acum, că-mi vine să plâng şi mă fac de râs. Sunt om bătrân şi nu se face să plâng.

Îi torn în pahar.

— Nu mai beau. E de ajuns. Nu-mi, place să sar peste casă ca iada. Ce-i mult, nu-i bun. Gata!

Fac semn ospătarului să-mi facă nota de plată. Nenea Dună, fiind invitat, plătesc eu..

Ieşim în stradă. Mergem unul lângă altul un timp, apoi ne despărțim. Mă uit atent în jurul meu. Nu-i târziu. E bine, totuşi, să fiu atent. Intru în curte. Aud pe Bătrân vorbind. Dau să intru, însă mă aud strigat.

— Radule, ai o scrisoare.

Sâmbătă. Şeful de echipă se învârteşte pe lângă mine fără motiv toată ziua. Are frica în oase. E întunecat la fața. Eu mă fac că nu-l văd. A rămas ca trăsnit când m-a auzit că am stat de vorbă cu un milițian despre unii care trec pe state de plată inşi care n-au lucrat. Am avut grijă să-i spun că nu l-am informat pe milițian despre cine este vorba. I-am spus că zicea milițianul că-i o chestie gravă, că miroase a fals şi

înşelăciune. Mai-mai să cadă din picioare. I-am mai spus că dacă ştie pe cineva care a făcut asemenea fapte, să-l sfătuiască să dea banii celor care au muncit, că poate au să tacă în felul ăsta, dacă, doamne fereste, vor fi între-bați de cineva. Vreo două ore a dispărut de pe şantier. La fel şi Bebe Gaură. Eram numai ochi. Fiecare din echipă a primit câte trei sute de lei de la şef. Oamenii au rămas mirați. Dumitru Chisăr a încercat să refuze banii, dar până la urmă i-a primit. Şeful n-a dat explicații. Nenea Dună s-a apropiat de mine şi mi-a şoptit: „Radule, eşti dat dracului! Nu l-am băgat în seamă. În baracă, atunci când ne-am schimbat hainele de lucru, s-a dat pe lângă mine şi mi-a propus: „Fac cinste c-o berică“. Era convins că eu l-am determinat pe şef să le dea drepturile băneşti pe care altul le încasase pe nedrept. Am negat categoric. Nu l-am covins. Mi-a zis după un timp: „Lasă-mă, Radule, să cred aşa”.

Ieri Bătrânul a avut dureri de cap. A venit doctorul şi i-a luat tensiunea. I-a prescris regim alimentar. Bătrâna era tare neliniştită. I-am liniştit cum m-am priceput mai bine. Doctorul i-a mai recomandat să facă plimbări în aer liber. Şi munci uşoare (şi a făcut semn cu capul spre grădina de zarzavat).

Seara, înainte de culcare, am făcut o plimbare prin cartier. Bătrânul îşi revenise din spaimă. Şi-a revenit la matcă – vesel şi surâzător. Mă felicit pentru gândul pe care l-am avut de a căuta o gazdă, o familie de bătrâni, într-un cartier liniştit.

Bebe Gaură e mâță blândă. Mă salută când mă vede dimineața. Acum două zile am cărat împreună, câteva ore, conducte pentru canalizare. A vorbit aproape tot timpul. De câteva ori am mormăit câte un da. Mi-a zis: „De ce eşti scump la vorbă, mă?” I-am întins pachetul cu țigări, să-şi ia. El mi-a întins chibritul aprins, să-mi aprind țigara. După ce-am fumat, m-am ridicat şi i-am făcut semn că e momentul să începem lucrul. S-a ridicat şi mi-a zis: „Te-ai pus să ne scoți sufletul? Crezi c-o să-ți facă statuie lângă a lui Traian în parc?”

Vânzătoarea de la chioşcul de ziare s-a obişnuit cu mine. Când mă vede, îmi întinde revistele din ziua respectivă. Îi dau banii şi plec. Simt că ar vrea să mă-ntrebe cine sunt, care mi-e ocupația.

***

Trec pe străzi fără să văd pe nimeni. Sunt bucuros şi liniştit în acelaşi timp. Port sub braț cărți învelite în ziare. Le duc la bibliotecă. Nu am un motiv anume să fiu bucuros şi totuşi sunt. Mă privesc în vitrine şi-mi place cum arăt. Pantalonul e bej închis, iar cămaşa crem se asortează de minune. Îmi vine să mă salut cu simpatie.

Intru în clădirea bibliotecii. Urc mai întâi un etaj, apoi intru într-un hol. Rămân încântat. Dau cu ochii de tânăra care mi-a împrumutat cărți până acum. O salut, totuşi, reținut. Îmi face semn să rămân.

— Dacă vreți să vă servesc tot eu, aşteptați puțin. Câteva minute doar.

Rămân încântat. Mi-a reținut figura. Săraca, inima, cât bate de năprasnic.

Când nu ştiu ce să fac sau ce să zic, dintr-un obicei vechi, îmi aprind o țigară. Trag primul fum şi mă înec. Tuşesc. Şi nu am batistă la mine. Roşesc la acest gând.

— Vedeți ce vă face tutunul, domnule Radu?

Ah, mi-a reținut şi numele. E prea de tot. Simt că trebuie să întreprind ceva, dar nu ştiu ce. Parcă aş dori să se deschidă sub mine o prăpastie şi să cad în ea.

— Vă e rău? aud ca-n vis că mă întreabă. Stau rezemat de o vitrină în care sunt expuse cărți.

— Am avut o amețeală trecătoare, mint eu,

— Probabil că munciți mult şi nu vă odihniți suficient.

Pare îngrijorată. Peste chipu-i frumos trece un nor de tristețe.

— Unde lucrați? mă întreabă ea.

— Sunt muncitor necalificat pe şantierul unde se construieşte noul spital.

Sunt sigur că n-am roşit în viața mea cum am roşit acum. Simt cum îmi ard obrajii.

— Foarte interesant! Ce pregătire aveți?

Ah, sfântă minciună!

— Şcoala elementară.

— Interesant, foarte interesant. Îmi trec mii de cititori prin faţă anual şi niciunul n-a ştiut până acum să-şi aleagă cu atâta, aş putea spune, rafinament, cărţile. Mulţi mă roagă pe mine să le recomand cărţile, pe care să le citească. Ciudat! Absolvent doar de şcoală elementară să citească pe Platon şi pe Hegel!

Ultimele cuvinte şi le adresează ei.

Aprind altă ţigară. Mă priveşte stăruitor.

— Păreţi puţin nervos, ori mi se pare mie?

— Nu. Îngrijorat. Ameţeala de adineaori mă pune pe gânduri.

— Trebuie să vă odihniţi mai mult.

Pare atât de nefericită, încât mi-e milă de ea.

— Ar trebui să vă faceţi liceul la seral. Anii tot trec şi aşa. Învăţând organizat, vă trec anii cu folos. Eu mi-am făcut studiile superioare la fără frecvenţă. Anul trecut mi-am dat examenul de diplomă. Părinţii mă bat la cap să intru în învăţământ, profesoară de limba română, dar eu nu vreau, fiindcă îmi place să trăiesc printre cărţi. Îmi promiteţi că la toamnă vă înscrieţi la seral?

— Da, sigur, promit, mint eu înainte fără neruşinare. Tot sunt pornit eu pe minciuni acum, mint în continuu fără să clipesc măcar.

— Foarte bine, acum să vă dau cărțile dorite.

O urmez în sala mare. Mă duc la cutalog şi-mi aleg întâi autorii, apoi cărțile – Dostoiovski, Frații Karamazov şi Idiotul, apoi Jack London, Martin Eden – cărți citite cu mulți ani în urmă. Îmi aduce cărțile. Mi le împachetează într-o coală mare, albă.

— Anumitor persoane le împachetez cărțile frumos.

Vorbeşte cu tonul cu care vorbesc mamele copiilor. Îmi că pachetul şi-mi întinde mâna pe care i-o sărut. Doar o ating cu vârful buzelor. Şi-o retrage repede. Zice râzând:

— M-a înțepat mustața. Adică m-a gâdilat.

Râde veselă, uitându-se la mână.

Plec calm, liniştit. Sunt atât de liniştit, că aproape mă îngrijorează liniştea asta. Sunt conştient că sunt îndrăgostit de fata asta. E puțin spus sunt îndrăgostit, o iubesc chiar. Da, o iubesc.

Intru în barul de zi al hotelului din mijlocul oraşului. Mă aşez la o masă joasă. Îmi pun pachetul cu cărți pe un colț al mesei. Îmi iau o cafea şi un coniac mic. Mă întorc şi-mi aduc şi un pahar cu apă minerală.

Îmi aprind o țigară. Privesc în jur. Barmanul o serveşte pe o tânără. Aceasta se îndreaptă spre masa la care stau eu. Se aşează fără să-şi ceară voie. Mă priveşte în ochi şi nu zice nimic. Observ că nicio masă nu mai era liberă. La toate celelalte mese sunt câte doi, trei sau chiar mai mulți. Totuşi,

trebuia să-şi ceară voie. Nu-i acord niciun fel de atenție şi mă gândesc la mine, la ale mele. Oh, cât o iubesc.

— Pe cine, domnule, pe mine? o aud întrebându-mă pe individa de la masa mea.

O fulger cu privirea, îmi iau pachetul de cărți şi plec fără a mă fi atins de cafea şi coniac.

Joi. Azi-noapte am avut insomnie. Pentru prima oară de când sunt liber. N-am pus geană pe geană toată noaptea. Altădată mai dormeam, totuşi, câteva ore. Dar acum niciun minut.

La lucru, cu mari eforturi, am reuşit să mă țin pe picioare. Nu e uşor să încarci găleată după găleată cu mortar şi s-o urci cu scripetele la nivelul al treilea.

Nu pot să citesc un rând măcar. Sunt frânt de oboseală.

Vineri. Îmi place foarte mult să-mi aranjez lucrurile în cameră. Spăl cămăşile murdare. Îmi dau multă bătaie de cap cele de lucru. Bătrâna se supără de fiecare dată când mă vede spălând. Nu cedez rugăminților să-mi spele ea rufele, sub niciun motiv.

Nu ştiu cum o cheamă pe bibliotecară. Mi se pune un cârcel în inimă când mă gândesc la ea. Cât de departe suntem unul de altul. Ea cât de sus şi eu cât de jos! Între noi e

pușcăria. Plouă și bate vântul puternic. Mâine va fi un noroi cleios pe șantier. Va trebui să-mi aduc, apoi, salopeta acasă, să o spăl. Trebuie să-mi mai cumpăr una. După ploaie, câteva zile ne bălăcim în noroi. Se cere ca-n aceste zile să ne dublăm forțele. Șeful șantierului nu admite să nu îndeplinim planul zilnic de lucru. Lucrăm două–trei ore în plus.

Bebe Gaură încă nu și-a dat arama pe față. Mă privește într-o dungă. Nu-mi mai caută prietenia. Șeful de echipă pune și el zilnic mâna pe lopată ori pe târnăcop. Nici nu știu ce atribuție are un șef de echipă.

Bătrânul e voios și se laudă că are acum tensiune de aviator. Își ia zilnic tensiunea. Dispensarul de cartier e la doi pași. Medicul de la dispensar e fiu de ceferist, așa mi-a spus Bătrânul. Sunt prieteni la cataramă. Bătrâna zice că numai duminică are dreptul la o ceașcă de cafea. Seara îi face ceai de leuștean. L-a recomandat un asemenea ceai o persoană care a suferit cu tensiunea. Bătrânul bea ceaiul și se strâmba tot. Îmi spune că-i amar. Îmi face cu ochiul și-l bea. Gust și eu, la îndemnul Bătrânei. Spun că-i grozav. Bătrânul nu mă crede și râde cu nasul în cană. Bătrâna face pe supărata și iese din bucătărie.

Sâmbătă. După terminarea lucrului, trec prin fața clădirii unde e biblioteca, cu gândul că poate o zăresc pe Mihaela. Astăzi de dimineață mi-a venit în minte acest nume. O voi numi Mihaela. Sărmana inimă, cum îmi mai bate! Și ce

uşor, ar fi să-i spun cine sunt şi de ce mă ascund printre oameni! Dar la ce bun? Am vreun semn din partea ei, cât de mic, care să-mi dea dreptul să sper într-o apropiere? Îndemnul să mă înscriu la seral îl putea adresa oricărui ins care se arată dornic să citească, să se instruiască în vreun fel. Şi poate că şi pe alții i-a îndemnat să se înscrie la seral. Şi bietul de mine, cum m-am mai aprins, cum mi-am mai bătut cuie în inimă! Şi ce-ar interesa-o pe ea dacă ar şti că sunt licențiat? Ei, şi? Că doar nu sunt singurul pe gogoloiul pământului. Moft!

***

E duminică şi sunt singur la masă, pe terasa unui motel, având în față o sticlă de bere. Mă simt bine departe de oraş. Peste o oră, mesele vor fi ocupate. Vor năvăli excursioniştii. Acum sunt pe deplin liniştit. Astăzi de dimineață mi-a venit ideea cu această ieşire la iarbă verde, cum aud adesea în jurul meu că se zice când faci o mică deplasare din oraş prin împrejurimi pentru o jumătate de zi ori pentru o zi. Îmi simțeam sufletul greu, parcă apăsat.

Motelul este aşezat la marginea unei păduri, între nişte stejari uriaşi. Crengile unui stejar acoperă terasa în întregime.

Înțeleg, din spusele ospătarului, că duminica este zi de vârf. Începând de pe la zece, năvălesc excursion-niştii ca lăcustele. Se consumă mici şi bere. Sute de sticle de bere. Rari sunt aceia care beau vin.

Nici nu ştiu când masa vecină a fost ocupată de un omuleț blond, cu chelie. Bea dintr-un pahar destul de măricel. Duce paharul la gură, bea, ca apoi să se strâmbe atât de caraghios, încât mă trezesc râzând. Se uită insistent la mine, ridică paharul în sus şi-mi zice cu o voce scârțâită:

— Noroc, şefule!

— Noroc, îi răspund.

Atât îi trebuie, că se şi mută cu pahar cu tot la masa mea.

Aşa îți trebuie, îmi zic, dacă te amesteci în borş cu inşi dubioşi. Omulețul caraghios îmi întinde mâna şi se prezintă:

— Gaşpar Dunărințiu, fiul generalului de cavalerie Grațian Dunărințiu.

Şi râde. Un râs care seamănă cu un schelălăit de câine.

— Bunicul meu, domnule, a luptat la '77, cu grad de locotenent. A fost erou, locotenentul Scarlat Dunărințiu. Țarul tuturor ruşilor i-a pus decorația în piept şi l-a pupat pe amândoi obrajii. Familia mea, dom-nule, vine din veacuri. Eu sunt ultimul Dunărințiu în viață. Ei, ce zici, bate după-amiază Dinamo pe UTA? O bate cu cinci la zero, domnul meu. Sunt dinamovist fanatic. Când se-ntâmplă să piardă Dinamo, zac câte trei zile.

Îşi aprinde o țigară şi după ce trage adânc un fum în piept, îmi zice:

— Nu pot, domnul meu, să te servesc şi pe dumncata c-o țigară, deşi am țigări. Eu nu dau nimănui nimic niciodată. Eu primesc din toate părțile țigări şi bani. Sunt de profesie cerşetor şi dinamovist. Mă ajută foarte mult în exercitarea profesiei mele nobile mutra asta nenorocită pe care o am şi tot fizicul în ansamblu. Sunt o stârpitură de om, domnule.

Îl aud schelălăind. Of, nu se mai opreşte odată, fi-i-ar râsul afurisit să-i fie, dacă schelălăitul ăsta se poate numi râs. Îmi vine să-l prind de ureche şi să-i dau un picior în fund.

— Ca tot omul, duminica mă odihnesc şi eu. Îmi ajung, domnul meu, cele şase zile de muncă, atâtea câte are săptămâna. Tatăl meu, generalul Grațian Lunărințiu, s-a străduit să-mi dea o educație aleasă. Am făcut studii de drept la Paris timp de cinci ani. Din motive obiective, la timpul lor, n-am putut să-mi iau licența. Am căzut în dizgrația părintelui meu definitiv şi pentru totdeauna.

Soarbe din pahar. Se strâmba şi iar soarbe.

— Domnul meu, n-am reținut cum vă numiți. Sunteți amabil să vă mai repetați odată numele?

— Nu are importanță, zic şi privesc în altă parte.

— Ba are, domnul meu, are. Tot timpul trebuie să ştii cum se numeşte individul cu care schimbi impresii.

Începe să-mi placă stârpitura asta de om. Dacă n-ar râde, cred că mi-ar place şi mai mult, pentru motivul că ştie să-şi dea importanță.

— Cum te numeşti, domnul meu? Poți chiar să mă şi minți, fiindcă eu, deşi simpatizez cu echipa Dinamo, nu obişnuiesc să cer buletinul, să constat dacă sunt mințit ori nu.

Da, îl mint.

— Ion I. Dumitru.

— Ce profesie ai, domnul meu?

Acum nu-l mai mint.

— Muncitor necalificat.

— Fă-mi plăcerea, domnul meu, să nu te cred când spui că eşti de profesie muncitor necalificat. Asta nu este o profesie, domnul meu, pentru un tânăr întreg la trup şi la minte. Este o glumă total nereuşită, auzită de mine astăzi.

Zâmbeşte, arătându-şi gingiile fără niciun dinte.

— Câți ani aveți? îl întreb eu deodată.

— Eram sigur, domnul meu, c-o să-mi puneți această întrebare. Dacă nu mi-ați fi pus această întrebare, domnul meu, figurați printre puținii inşi care nu mi-au pus această întrebare. Întrebări de asemenea natură se pun, domnul meu, copiilor, femeilor şi handicapaților, cum sunt considerat eu de anumite capete fără materie cenuşie. Cum n-am răspuns niciodată la o asemenca întrebare, nu răspund nici acum. Sunt destul de în vârstă ca să-ți fi putut fi tată, domnul meu.

Râde. Îmi vine să-mi astup urechile cu degetele. Râsul lui mă râcâie pe creier. La început parcă nu mă enerva, totuşi, râsul lui atât de tare.

Ospătarul se apropie de masă şi cu un ton malițios se adresează omulețului:

— Stimate Gaspar Dunărințiu, vă rog să nu deranjați pe onoratul consumator,

— Gaspar Dunărințiu nu a deranjat în călătoria lui prin viață pe nimeni. Am învățat să nu inoportunez pe nimeni. Stimutul domn şi-a exprimat dorința să-i fiu interlocutor. Şi cum sunt în momente de bunătate sufletească, am răspuns dorinței sale, venind la masa domniei sale. Dacă eram într-o zi de lucru, domnia sa nu se bucura de gingăşia mea sufletească.

Ospătarul se retrage ceremonios, nu înainte de a-mi face cu ochiul.

Va să zică omulețul este un personaj important pe aceste meleaguri. N-am avut cum să-l cunosc până acum, pentru că n-am frecventat restaurantele, locul său de muncă.

— Mă bucur că vă cunosc, domnule Gaşpar Dunărințiu. Sunt încântat.

Sare la mine.

— Îndrăznesc să vă dau un sfat, domnul meu. Să nu mai faceți afirmații gratuite pe viitor şi nici să tratați oamenii după înfățişare. Hainele rămân ceea ce sunt, un decor.

Fizicul, precum hainele, un alt decor. Spiritul, domnul meu, e omul. Trăsăturile morale caracterizează făpturile care sunt numite oameni. Au fost inşi hâzi, stârpituri, dar au creat opere nemuritoare. Opere care vor dura cât omenirea. La care, domnul meu, oamenii s-au aplecat şi pe care le-au contemplat cu evlavie. Îmi vine greu să-i numesc pe aceşti oameni dintr-un motiv uşor de înțeles atât pentru mine, cât şi pentru dumneata, domnul meu. Eu, domnul meu, puteam să fiu nemuritor prin ce puteam să scot pentru lume din hăurile simțirii mele. Dar regretele nu au ce căutau pe buzele mele dintr-un motiv uşor de depistat din hățişul de îndoieli care, probabil, se nasc în capul ascultătorilor mei, dacă mie cumva mi-ar trece prin gând să mă dau după deget neauzindu-mă într-un fel. Eu am intrat, domnul meu, profund, ca într-o mare, în înteriorul meu şi m-am cutremurat de mulțimea de perle descoperite. M-am mulțumit să le contemplu şi nu le-am adus la suprafață, să le arăt oamenilor. Era şi stupid şi caraghios să-mi trec stârpitura mea de trup alături de perle şi să spun: „Vedeți, în trupul acesta au zăcut”. Egoismul, domnul meu, m-a purtat de nas ca belciugul pe urs prin bâlciuri. Adevărul nu trebuie să-l urci pe măgar şi să-i dai drumul în lume. Numai minciuna, domnul meu, se urcă pe măgar. Nu sunt fatalist, domnul meu. Nu fatalitatea a rânduit celuleie din organismul meu să se dezvolte hâd, ci întâmplarea. E o diferență între fatalitate şi întâmplare. Fatalitatea, domnul meu, nu există. E un cuvânt fără acoperire. Nu are conținut, domnul meu.

Chipul îi pare fără vârstă. Mă uimeşte. Nu se citeşte nimic pe chipul lui. Unde-i sunt ridurile care până acum îi brăzdau fața?

— Tatăl meu, excelența sa generalul Dunărințiu a vrut să se opună naturii, îndopându-mă ca pe un curcan cu fel de fel de noțiuni, omițând că astfel îmi vatămă sufletul. Şcolile m-au înălțat, dar m-au şi prăbuşit, domnul meu, m-au alungat în interiorul meu. De-aici, din interior, îmi văd trupul şi sar din el câteodată, ies cu altă înfățişare. Priveşte-mă, domnul meu, cât sunt de frumos şi de puternic. Nu sunt acum o operă de artă? Da, domnul meu, sunt. Sunt ceea ce nu sunt. Capodoperele sunt ceea ce nu sunt, domnul meu. Parisul mi-a dat şi mi-a şi luat în acelaşi timp. Cu o mână mi-a dat şi cu o sută mi-a luat. Mi-a şlefuit sufletul, dar mi-a luat pielea sufletului. Însă, domnul meu, am descoperit că am o altă filosofie în scăfârlie. O filosofie a mea. Când am descoperit-o, mi-am pierdut tatăl. L-am renegat, poți să zici dumneata, domnul meu? Eu pot să-ți răspund că l-am pierdut fiindcă niciodată nu l-am căutat, deşi ne vedeam aproape zilnic. Filosofia asta a mea e încurcată pentru cei care o aud şi nu încearcă s-o înțeleagă, să o descurce trecând-o prin rațiune. Şi nici eu nu am linişte să mi-o expun. Zilnic, domnul meu, sunt la slujbă, zilnic îmi exercit profesia de cerşetor.

Se ridică de pe scaun. Pune o mână în şold, iar cu cealaltă se sprijină de scaun.

— Domnul meu, eu nu întind mâna să mi se dea. Mie, domnul meu, mi se întinde mâna ca să mi se dea. Sunt

rugat să primesc. Domnul meu, eu am făcut din cerşetorie o artă. Aceasta e opera mea, e capodopera mea, aş putea zice. Un amănunt, domnule – ştiu toate poeziile lui Eminescu pe de rost. Cine din oraşul nostru le mai ştie, cine? Ştiu mii de versuri – Goga, Voiculescu, Blaga, Arghezi, îi am la degetul mic. Barbu? Un moft, pot zice. Ei şi, şi ce-i cu asta? m-ai putea întreba. Iar cu îți răspund, ei şi? Şi suntem chit. Ştiu când uzina cutare face plata angajaților, domnul meu, o am trecută pe o agendă în creier şi atunci, la sfârşitul programului, mă plasez la o masă din cea mai apropiată cârciuma. Curg, domnul meu, hârtiile de zece ori de douăzeci şi cinci în buzunarul meu, curg. Nu cer. Mi se dă. Refuz fizionomiile care nu corespund gustului meu, fiindcă am stări năbădăioase adeseori. Sunt atâtea fabrici şi birouri în oraş, încât sunt pus în situația să nu pot onora cu prezența pe toți donatorii mei, nu am timp, domnul meu. Nu mă pot diviza ca râma, să pot fi în mai multe locuri deodată. Şi nici în dublu exemplar nu sunt creat. Sau să am o fantomă a mea, domnul meu, sper că mă înțelegi...

Pleacă brusc de la masă. Îl urmăresc cu privirea.

Ajuns la o masă ocupată de două persoane, începe să facă gesturi largi, prea largi pentru mâinile lui atât de scurte.

Sunt tulburat. Ce n-aş da să-l aud acum vorbind pe omulețul ăsta ciudat? Unul din consumatori îi vor-beşte tare şi ceilalți râd.

Încep să vină doritorii de aer curat, de iarbă şi de natură şi mesele, încet-încet, se ocupă. Ospăturii aşază tacâmurile pe

mese şi umplu frapierele cu sticle de bere şi gheaţă. Trece pe lângă mine ospătarul care mă serveşte şi-mi face complice cu ochiul, chipurile că sunt scăpat de omuleț.

Nici nu ştiu când omulețul s-a aşezat din nou pe scaunul din fața mea. E vesel. Îmi zice:

— Mi-am salutat, domnul meu, un prieten pe care nu l-am văzut de câteva luni. S-ar putea să fi fost bol-nav, eu nu ştiu şi nici întrebări nu pun, că poate incomodez cu astfel de întrebări. E un profesor de valoare şi de viitor. Am fost primul care am văzut în el valoarea. M-a consultat când şi-a dat examenul de stat, pe vremea aceea era învățător. Tema lucrării era excelentă – „Teatrul lui Moliere“. Zău că aici m-a nimerit. Eu sunt savant în literatura franceză. Teatrul lui Moliere? Tartuffe, Mizantropul, Soțul păcălit, Avurul, Burghe-zul gentilom, Femeile savante.

Mă priveşte lung, îmi ghiceşte întrebarea şi mi-o ia înainte cu răspunsul:

— V-am spus, domnul meu, c-am făcut studii la Paris. Prin teatre şi cafenele mi-am trecut timpul. Din când în când mai treceam şi prin case deocheate.

Râsul îi hârâie în gât ca o tuse.

— Prietenul ăsta al meu a luat nota maximă cu felicitări. A vrut să-mi fie recunoscător în felul lui, dar l-am refuzat cu bruschețe. Nu primesc cadouri pentru sfaturi, nu e în genul meu, eu fiind cerşetor de pro-fesie. Pardon, şi dinamovist. De ce sunt dinamovist? mă puteți întreba. Păi se poate,

domnul meu, să fiu altceva! Ştiu rezultatul meciului cutare din anul cutare. Ştiu cine a marcat, în ce minut şi din ce poziție. Am o memorie de elefant.

Oare tuşeşte, ori râde? E cu capul plecat şi cu palmele la gură. Înalță capul, neliniştit.

— Te las, domnul meu.

Porneşte printre mese spre ieşire. Îl urmăresc cu privirea până dispare printr-o uşă.

Mă întreb deodată ce e cu, mine acum. „De ce să mă scoată din ale mele omulețul care pleacă?

Marți. Dună e trist. Nepoata lui de soră e gravidă. Nu vrea să spună părinților cu cine a rămas gravidă.

E elevă în ultimul an de liceu. Bine că mai e puțin până la sfârşitul anului şcolar. Încerc să-l liniştesc.

Am unghia de la degetul arătător de la mâna stângă strivită. Iau antibiotice. Cred că am febră.

Aseară Bătrâna mi-a pansat degetul. M-a înconjurat cu, bunătate sufletească. Bătrânul m-a sfătuit să-mi iau concediu medical vreo două–trei zile. Numai pentru atât?

Pe la Mihaela nu trec. Nu am ce să citesc. Totuşi, nu mă duc la bibliotecă. Să o văd? Ah, cât de mult dorosc să o văd. Când sunt singur în cameră, o văd mereu în fața ochilor. Îi spun vorbe frumoase şi ea mă ascultă. Nu spune nimic.

Tace şi ascultă. Nici nu râde, nici nu vorbeşte. Tace. De ce m-a sfătuit să mă înscriu la seral? Din politețe, pur şi simplu. Da, din politețe.

Miercuri. Găsesc lacătul lipsă de la uşa dulapului în care îmi țin salopetele şi alte mărunțişuri. Salopetele lipsesc. Nimeni nu ştie nimic. Mi se îndreaptă gândul spre Bebe Gaură. Nu zic nimic. Dună roagă pe un con-sătean de-al lui să-mi dea un pantalon vechi să-l îmbrac. Lucrez, până la sfârşitul schimbului, destul de calm. Mai avem de lucru cel puțin două luni până terminăm conducta de canalizare. Inginerul e toată ziua cu gura pe noi. Şeful de echipă la fel.

Mă bate gândul să caut o dactilografă să-mi dactilografieze povestirile scrise până acum. Care vor rezista în urma trierii, le voi trimite la o revistă. Încerc doar. Mă tem.. Nu sper. Nu am cu cine să schimb o vorbă. Ce folositor ar fi un sfat al cuiva. Din afară! Scriu cum mă taie capul, cum cred eu. Cunosc țăranul în toată profunzimea lui. Îi cunosc cele mai mici cute sufleteşti, cele mai nebănuite trăiri, gesturi. Sunt doar un țăran şcolit.

Nimeni nu va şti niciodată cine sunt eu, cine am fost.

Duminică. Spre dimineață am adormit. Inevitabilul s-a produs, Ieri am expediat plicurile cu povestirile spre reviste. Am mâinile reci, ca de mort. Tremur tot.

Joi. De dimineață, miliția pe şantier. Paznicul a observat noaptea lipsa sacilor cu ciment aşezați unul peste altul lângă o remiză. Până la prinz, cercetări. Răspund calm la întrebările puse. Dar Bebe Gaură?

Vineri. De dimineață, chemat la miliție. Confruniat cu Bebe Gaură. Afirmă că am participat şi eu la furt. Fireşte că neg. Sunt chemați Bătrânul şi Bătrână. Sunt liber. Bătrânul se duce la comandantul miliției. I-a fost subaltern comandantul, pe când lucra la cefere în tinerețe. O a doua greşeală era imposibil să se mai comită.

Sâmbătă. Spre seară, prin magazine, pentru diverse cumpărături. Câteva ture prin fața clădirii bibliotecii. Doar-doar o voi vedea pe Mihaela.

Se zice, pe şantier, că nu-i străin de furtul cimentului nici şeful de echipă. Ridic din umeri nepăsător. Dună e în al nouălea cer, se bucură. Nu înghite fărădelegea.

Bătrânul încă e supărat. Nu înțelege cum unii oameni pot fi atât de răi. Cum unii oameni pot face rău altora.

Bătrâna dă zarzavat din grădină vecinilor. E mânrră de grădină.

Duminică. Spăl toată dimineața. Am nevoie de cămăşi. Trebuie să-mi cumpăr cel puțin patru cămăşi.

După-masă beau două sticle de bere cu Bătrânul. E umbră plăcută sub bolta de viță de vie.

Iau de la chioşc ziarele şi revistele pe seară. Chioşcul e deschis şi duminica. Mă plimb pe străzi fără o țintă anume.

Trebuie să fac ceva, să-mi umplu timpul cu cevu.

Mâine e zi de salariu. Mă gândesc să-mi cumpăr un costum de haine. Țin de bani cu dinții. Bătrânul mă anunță că se apropie ziua când trebuie să ne cumpărăm lemne pentru iarnă.

Luni. De dimineață, o scurtă şedință. E vorba de plan şi de economie de materiale.

Sunt un robot, execut ce mi se cere. Nu refuz pe nimeni, eu doar execut.

Mama îmi scrie să nu mă duc pe acasă până nu sunt în rândul oamenilor. Când voi fi? Mi-e dor de Mihaela. Tâlharul de suflet!

Marți. Accident de muncă. Un zidar a căzut de la înălțime. Vine repede salvarea şi e dus în comă la spital. Anchetă.

Oraşul mă împresoară. Mi-e dor de un prieten.

Am încercat de câteva ori să văd un film la cinematograf. Am ieşit din sală după zece minute. Nu suport. Nu ştiu din ce cauză. Ce-aş face, oare, dacă n-ar fi Bătrânul şi Bătrână? Pun varză de toamnă. Răsadul l-a cumpărat Bătrânul.

Părul mi-a crescut. Ar cam trebui să-l scurtez. Adună mult praf şi murdărie pe şantier. Duşuri nu sunt. Mă spăl bine cu apă rece dintr-o cisternă. Greu va fi la iarnă.

Scriu zilnic proză scurtă. O povestire. De două–trei pagini.

Miercuri. Şedință de protecția muncii. Muncitorul accidentat a decedat la spital. La analiză i s-a găsit alcool în sânge.

Şeful şantierului mă cheamă şi-mi propune să mă facă şef de echipă. Refuz categoric, motivând că n-am carte şi încurc socotelile. Văd că într-un fel aici e mâna lui Dună. Ce s-ar mai bucura el să fiu şef de echipă! Trec pe la bibliotecă să iau orele de program de pe uşa de la intrarea în clădire.

Joi. Bătrânul şi Bătrâna se pregătesc de zor. Zice Bătrânul că peste două săptămâni le vine nepoata. Deşi casa e de o curățenie exemplară, totuşi se ia totul de la început.

***

Urc scările şi deschid uşa hotărât. Fie ce-o fi. Îmi e ciudă pe mine. Prea mă feresc din calea oamenilor. Prea mă alung şi mă lovesc de pietre. Mă îndrept spre masa pe care se depun

cărțile citite. E o altă biblio-tecară. Vai, şi cât o iubesc pe Mihaela! Iau două cărți la întâmplare şi plec necăjit.

Intru în cafeneaua de peste stradă de bibliotecă. Cer o cafea şi un coniac. Bineînțeles, şi un pahar cu apă minerală.. Aleg o masă liberă dintr-un colț. Mihaela a devenit pentru mine un lucru scump, la care gândeşti cu frică, deşi doreşti să-l ai de-atâta amar de vreme. Ce le pasă celor trei inşi de la masa aceea din stânga barului de existența mea? Ori perechii de îndrăgostiți? Ce frumos îi mângâie el mâna! Ea nu şi-o retrage. Îi face plăcere, desigur.

Am întors pe toate fețele cuvintele Mihaelei. Ar fi culmea să mă prezint la toamnă în fața ei ținând în mână adeverința că sunt elev la seral. Şi, într-adevăr, să mă şi înscriu. Iată cum un om serios, cum mă consi-der, gândeşte la parascovenii. Păi serios sunt eu când mă gândesc că ar fi ceva să mă înscriu într-adevăr la seral? Mi-ar spune că am făcut foarte bine. Apoi şi-ar vedea de treburile ei.

Mă ridic de la masă şi plec. Voi veni altădată. Poate voi avea atunci noroc s-o văd pe Mihaela.

***

Joi. Zilele trec foarte repede. Fac eforturi să lucrez în ritmul care ni se cere. Suntem în urmă cu planul. Nu din vina noastră, a muncitorilor necalificați: A venit nepoata Bătrânilor acum două zile. Nu m-a prea luat în seamă ieri, când m-a văzut, deşi cu o zi înainte Bătrânul mă prezentase.

Stau mai mult în casă. Ascult muzică, citesc şi scriu. Când vin de la servici, mă odihnesc puțin.

Vineri. Am impresia că cineva, mi-a umblat prin lucruri. Parcă hârtiile nu-mi erau aşa aranjate pe masă. A fost o înțelegere la început între mine şi bătrâni, ca eu să-mi fac curată în cameră. Şi înțelegerea a fost res-pectată până acum.

Pe nepoata bătrânilor o cheamă Diana. E tânăra şi frumoasă. Tinerețea e frumoasă prin ea însăşi. Blondă, are părul auriu. Puțan mai înaltă față de media feminină.

Bătrânii se învârtesc în jurul ei şi nu ştiu ce să-i facă. O copleşesc cu fel de fel de bunătăți.

Îi aud cum vorbesc. Eu am fereastra deschisă, iar ei stau la masă sub bolta de viță de vie.

Sâmbătă. Dună mă invită pe la el pe la țară. Îl refuz. Nu mă înțelege. Zice că şi-a anunțat soția de vizita mea. Îl refuz delicat. Îi spun că mâine am o groază de cămăşi de spălat. Îmi dă dreptate. Îi promit că altădată mă voi duce.

Bătrânul mă roagă să le însoțesc pe Diana şi pe încă o colegă de-a ei într-o mică excursie. Accept de dragul Bătriânului. Nu pot să-l refuz. Diana nu se vede.

Poate e în oraş.

***

Iată-mă îmbrăcat în vestiţii mei pantaloni bej şi în teribila mea cămaşă crem-pal. În picioare am o pere-che le pantofi uşori, de vară. Mă uit în oglindă şi-mi place cum arăt. Arăt bine, ce mai. Descopăr că sunt un ins distins. Îmi surâd încântat.

Diana, când mă vede, îmi zice:

— Radule, colega mea o să rămână cu gura căscată când te-o vedea. Nu i-am spus cine eşti.

Tresar. Una caldă, una rece. Mă trece prin rai şi prin iad. Ba mai mult, îmi şi spune pe nume – Radule.

Bătrânul chicoteşte fericit. Bătrâna nu mai ştie ce să mai facă cu mâinile. Îi ia de pe pantaloni scame imaginare. E îmbrăcată în pantaloni negri, care o prind de minune.

Bătrânul se dă pe lângă mine şi-mi dă nişte bani.

— Ia-i, Radule, nu vru să ia mâncare cu ea. Zice că ştie un motel.

Iau banii şi-i bag în buzunarul de la spate al pantalonilor. Bătrânul mă strânge de mâna fericit.

Ieşim pe poartă însoţiţi de Bătrâni. Diana se uită la ceas şi zice:.

— Să ne grăbim, ne aşteaptă de cinci minute Gea.

Îi sărută în grabă pe Bătrâni şi porneşte. Trec în stânga ei. Întore capul. Bătrânii ne fac cu mâna.

Pe stradă sunt puţini trecători. E prea de dimineaţă şi e duminică, zi de odihnă.

— Gea e în staţie, zice Diana deodată.

— Care staţie? întreb contrariat.

— Ai să vezi imediat.

La primul colţ facem la stânga. La doi paşi e marginea oraşului. Mă uit dezorientat în jur. Nu văd nicio staţie de autobuz.

— Aici e o staţie convenţională, Radule. Toate autobuzele care pleacă din oraş opresc aici. Uite-o pe Gea.

Îmi arată o fată care stă pe loc la vreo patruzeci de metri,

— Autobuze trec mereu, să nu-ţi fie teamă. Ce ne grăbim?

Rămân puţin mai în urmă intenţionat. Poate că au să-şi spună ceva. Şuşotesc câteva minute, apoi Diana mă strigă. Îmi face semn să mă apropii. Mă apropii şi se fac prezentările.

— Geovana Ploscaru, colegă cu mine de an şi de grupă. Geovana cu e, nu cu i.

Iar după o scurtă pauză:

— Radu Bălteanu.

Mă aplec şi sărut mâna întinsă de Geovana Ploscaru. Pe mine mă prezintă scurt, doar spunându-mi numele. Atât. Pe când pe Geovana o prezintă spunând că îi e şi colegă de an şi de grupă, medicinistă adică.

— Colegii îi spunem scurt Gea, zice Diana.

Gea ce o fată suplă. Puțan mai scundă decât Diana. Tot blondă, dar parcă puțin mai închisă, bate spre roşcat. Cred că dacă mă uit atent, găsesc şi pistrui. E îmbrăcată tot în pantaloni negri. De unde se vede că sunt prietene şi colege. Bluzele sunt purtate diferit. Diana o poartă peste pantaloni, pe când Gea o poartă în pantaloni.

Deodată ne trezim cu un autobuz oprind lângă noi. Urcăm. Sunt locuri destule. Sunt câteva persoane doar. Diana şi Gea iau loc amândouă pe aceeaşi bancă. Eu în spatele lor.

Şoferul întoarce capul şi-mi face semn. Diana observă gestul şi-mi zice fără să se întoarcă:

— Rămâi pe loc!

Se duce la şofer şi plăteşte biletele. Poartă o geantă plic. Vine liniştită înapoi. Nu-mi zice nimic.

Deodată mă întristez. Îmi vine în minte ceva destul de grav. O să-mi terfelesc frumusețea de pantaloni. Nici nu ştiu unde vom cobori. Am broboane de transpirație pe frunte. Şi nici batistă nu am, să mă şterg. La acest gând transpir şi mai mult.

Privesc pe fereustră. Urcăm o pantă şerpuită. De-o parte şi de alta – pădure. Copaci înalți şi rămuroşi.

Mă hotărăsc să fiu atent, prudent în tot ce fac şi vorbesc. Adică să fac pe naivul. Să-mi joc bine rolul în cure am intrat împins de întâmplare.

— Ce faci, Radule, dormi?

Diana mă strigă. Mă ridic ca un automat în picioare şi le urmez. Coborâm din autobuz. Mă uit în jur şi recunosc locurile. Văd motelul la care am mai fost. Nu spun nimic. Stăm la marginea şoselei privind după autobuzul care se pierde la o curbă, parcă înghițit de pădure.

— Să mergem la motel, propune Gea.

— Să mergem, este de acord Diana.

Eu le urmez fără să-mi exprim opțiunea. Sunt doar un însoțitor. Le conduc la masa la care am mai stat.

La puțin timp îşi face apariția ospălarul. Acelaşi. Salută profesional.

— O cafea mare, zice Gea.

— La fel, o imită Diana.

Eu, să fiu mai cu moț, zic:

— Şi apă minerală.

Ospătarul pleacă.

— Tot pe timpul ăsta am fost şi anul trecut, zice Diana. Numai că era cu noi Nic.

Cine o fi acest Nic?

— L-ai întâlnit? întreabă Gea.

— Nu, dar tu?

— Nici eu, răspunde cu indiferență Gea.

— Zici că s-au pregătit? întrebă Diana.

— Da! Aşa l-am auzit pe Gabi.

Sorb din ceaşca de cafea. Scot apoi pachetul de țigări Mărăşeşti. Le întind şi lor pachetul să-şi ia, dar sunt refuzat. Diana îşi deschide geanta şi scoate un pachet de țigări Amiral. Întinde pachetul şi către Gea. Aprind chibritul. Îmi simt obrajii cum ard. Probabil că Gea simte că sunt necăjit şi-mi zice:

— Noi fumăm Amiral.

Ridic din umeri şi nu zic nimic.

Gea mă studiază. O surprind mereu cu privirea asupra mea. O privesc atent. O cercetez, mai bine zis. Cum face un țăran care îşi cumpără o vițică de prăsilă. Rămân calm. Chipul ei frumos nu mă scoate deloc dintr-ale mele. Gândul meu e la Mihaela. Pe Mihaela o iubesc. Diana nici nu există pentru mine. Cum nu există nici Gea. Oare, ce-o face acum Mihaela? Poate o fi şi ea pe undeva, cu cineva. Acest gând

îmi pune, o mână în beregată şi-mi opreşte respirația. Beau o gură de apă din pahar.

— De ce eşti trist, Radule? mă întreabă Diana

— De ce să fiu vesel, domnişoară Diana? îi răspund tot cu o întrebare.

— Fiindcă suntem fără griji, fiindcă suntem, tineri. Nu te simți bine cu noi?

— Nu ştiu ce să răspund. Eu nu ştiu să vorbesc frumos ca dumneavoastră. Eu o să tac.

— Ba o să ne spui pe nume, cum îți spunem şi noi. Da, Gea?

— Da, răspunde automat Gea.

— Nu-nu...

— Gata, s-a făcut. Ne spui pe nume.

În definitiv, de ce să nu le spun pe nume, dacă aşa vor ele? Le voi face plăcerea şi le voi spune pe nume. Mă trezesc zicând:

— Cu o singură condiție.

— S-a făcut. Care? întreabă Diana.

— Să plătesc cu astăzi. Fac eu cinste. E bine?

— E bine, zice Gea.

— Minunat, zice şi Diana.

Mă înveselesc. De ce să fac pe prostul în fața acestor gâsculițe, de ce? Trec la atac.

— Diana, găsesc c-ar fi mai bine să porți bluza în pantaloni, nu peste pantaloni. Peste, îngraşă. Iar tu, Gea, peste pantalon. Să te mai împlinească.

Dintr-un foc, două victime. Am nimerit în plin. Fac gafe. Râd în hohote.

— Sper că nu v-ați supărat, fetelor.

Sunt un guguman. Supăr fetele pe nepusă masă. Privesc pe lângă Gea care e în fața mea. Diana e în stân-ga. Ele se uită una la alta întrebător. Deodată încep să râdă amândouă. Râd şi eu. Mai încet. Dar ele nu se mai opresc. Ce dracu or avea de râd atâta? Noroc că nu-i nimeni pe aici să le audă. Ospătarul e la bucătărie, probabil.

— Am dreptate, Gea?

— Ai, Diana.

Ce dreptate să aibă? Râd de ce-şi aduc aminte, ca proastele.

— Radule, ce zici, bem şi câte un coniac mic? mă întreabă aproape rugător Diana.

— Că de, tu plăteşti, sare în ajutorul ei Gea.

Plătesc eu, pe dracu. Plăteşte Bătrânul care mi-a vârât cu forța banii în mână când am plecat de-acasă.

— Se poate, fetelor, plătesc. Turcul plăteşte. Să vină ospătarul.

— Să venim şi duminică aici. E aşa de frumos şi aşa de răcoare sub crengile astea! Mă simt excelent.

— Mai mult decât excelent o să ne simțim după ce bem şi coniac, zice Gea pe un ton de expert într-ale băuturii.

— Mai bine bere, zic eu.

— O nu, nu bere.

— De ce, întreb nevinovat.

— De aia, Radule, zice Gea.

— Vrei să ne vezi mereu plecând de la masă până undeva, dacă bem bere?

Râd. Cum să nu râd. E aşa de nevinovată Diana când întreabă! Păi sigur că nu doresc să le văd mereu plecând la W.C.

— Vai, Diana...

— Lasă, dragă, să ştie de la început Radu, cum vine treaba când e cu fete la masă.

Observ ospătarul şi-i fac semn. Imediat ne aduce comanda. Ridic paharul şi ciocnim. Şi nu zicem nimic. Diana duce paharul la buze şi gustă. Gea miroase mai întâi conținutul. Se strâmba şi pune paharul pe masă, fără să guste. Eu gust

puțin. E prea tare. Diana îmi face semn să-i torn apă minerală în pahar. Torn repede şi ea bea.

— Mi s-a tăiat respirația.

— De ce faci pe eroina, Diana? o ceartă Gea.

Diana întinde mâna spre Gea şi zice:

— Să mergem puțin, Gea.

— Se aprobă, zic şi eu.

Se ridică de la masă şi pleacă. Bine că nu vor bere! Ar fi dezastru după câteva pahare de bere.

Oare, cât vor avea de gând să stăm? Mie mi-e indiferent cât stăm. Ele mâine se odihnesc, iar eu voi munci cu brațele să-mi câştig existența. Din câte înțeleg, Gea e din acest oraş. Ei, dar ce mă interesează pe mine această Gea? În alte condiții şi-n alte împrejurări poate că m-ar fi interesat. Acum o am pe Mihaela. Ce copil sunt! Şi cine este această Mihaela pentru mine? Şi cine sunt eu pentru ea? Un nimeni. Un biet muncitor necalificat. Dar cine sunt în realitate? Un fost condamnat. Şi mai cine? Un moft! Alerg după himere! Nici nu ştiu încotro e țărmul. Navighez, într-o amărâtă de barcă, într-un imens ocean şi-mi permit să mai şi sper.

— Ce faci, Radule, dormi? Tu mereu, dormi cu ochii deschişi.

O privesc indiferent pe Gea. O întreb:

— Unde e Diana?

— Rămâne între noi. Diana n-a băut în viața ei, nu ştiu ce-a apucat-o acum. Stă pe iarbă mai încolo de motel. M-a rugat să vin să-ți țin tovărăşie. Să nu mă trădezi. Peste puțin timp va veni şi ea.

Mă îngrijorează Diana. Întreb:

— Cum se simte?

— Are senzația că-i lipseşte aerul. Putea s-o pățească.

— Cum s-o pățească? întreb îngrijorat.

— Câți n-au făcut stop cardiac în momente asemănătoare. Merită o chelfăneală în toată legea, îmi fac eu timp şi pentru asta.

— Ce-ar fi, Radule, ca Dianei să-i placă de tine?

Rămân perplex. De data asta e rândul meu să simt că nu mai am aer. Respir adânc şi, nu mă satur de aer. Ei, drăcie!

Încerc să mă ridic, de la masă. Mă. Prinde, peste masă, de mână.

— Nu pleca, Radule, stai. E o glumă, Iartă-mă, te rog să mă ierți...

Văd lacrimi în ochii ei. O iert cu dragă inimă.

— Fie, te iert, Gea, te iert.

Ce ştii tu, Gea, ce răni nevindecate îmi sângerează acum! Am sufletul sfârtecat. Inima mi-e zob. Sunt aici acum, dar nu sunt totuşi. Sunt undeva, unde nici nu ştiu.

— Mă duc să văd ce face Diana. Radule, mi-ai dat cuvântul că mă ierți, da? Mă încred în cuvântul tău.

— Da!

Ce să-i fi spus mai mult? Am impresia că fetele astea se joacă cu mine, că au început deja un joc caraghios. Ce au cu mine? Ce au ele cu un modest muncitor necalificat? Oare, să o fi pălit aşa din senin dra-gostea pe Diana? Dar eu cum o iubesc pe Mihaela? Tot din senin, pe nepusă masă m-a pălit dragostea. E o diferență. Mihaela e cineva, pe când eu sunt nimeni față de cine e Diana în societate. Şi cum să se îndrăgostească de un nimeni, indiferent cât ar fi de chipeşs. Şi nici n-a schimbat prea multe vorbe cu mine.

Vin ținându-se de braț. Merg încet şi discută aprins.

— Radule, e atât de frumos aici. Parcă nu-mi mai vine să plecăm. Sunt sigură că într-o oră se vor ocupa toate mesele. În lipsa mea, deja câteva s-au ocupat. Gea, unde mi-e geanta?

Dau să mă ridic, dar Diana mă opreşte cu un gest.

— Gea, du-te tu şi adu-mi-o. E lângă copacul lângă care am stat.

Gea pleacă, după ce o priveşte în treacăt, mirată. Dar nu zice nimic.

— Radule, sunt sigură că Gea ți-a spus că sunt îndrăgostită de tine. Taci, nu vorbi. Aşa procedează ea când e îndrăgostită de cineva. Se teme să nu mai fie şi alta îndrăgostită de bărbatul de care e îndrăgostită ea. Vrea să se asigure. E un procedeu de-al ei. Uite-o că vine, te rog să nu-i spui.

Ei, drăcie, fetele se joacă cu mine ca pisica cu şoarecele.

— Dragă Diana, altă dată când îți mai pierzi capul, să nu mă trimiți pe mine să ți-l aduc, zice Gea îmbufnată.

Şi-i vine atât de bine îmbufnată. Fața îi e întunecată, însă ochii îi joacă vioi. Ciudată fată! E stupid să mă las târât în jocul lor. Dar ce să le spun? Ce-ar zice Bătrânii dacă aş face pe nebunul puțin? Bunăoară, să las să se înțeleagă, printr-un gest, că toate vorbele lor sunt triste banalități.

Mă gândesc că e timpul să mâncăm ceva. Ştiu, de data trecută, că duminica motelul e specializat în mici şi bere. Comand ospătarului mici şi bere. Diana vrea să protesteze. Gea e absentă. Priveşte spre o masă ocu-pată de câțiva tineri.

— A venit unul din grupul lor, zice Gea.

Diana întoarce capul şi priveşte, apoi zice:

— Care e?

— Cel cu bluza în carouri!

— Vor mai veni şi ceilalţi, trage concluzia Diana. Fetele aranjaseră probabil această ieşire. Eu sunt pe post de paravan. Sunt un biet însoţitor de ocazie.

Diana îşi aprinde o ţigară şi pufăie liniştită. Gea priveşte spre masa la care se află insul cu cămaşa în carouri.

Privesc şi eu la masa vecină. Un ins are faţa galbenă. Vorbeşte tot timpul. Femeia care-l însoţeşte tace. Din când în când duce paharul la gură şi bea. După aceea toarnă dintr-o sticlă în pahar şi vorbeşte, vorbeşte. Mă enervează insul. Ce-o avea, atât de vorbit? De fapt mă enervează tipii prea vorbăreţi. Eu niciodută n-am prea vorbit. Mai mult am ascultat. Am lăsat pe alţii să vorbească. Unii aşteaptă finalul discuţiei, să tragă jarul pe turta lor, adică să tragă ei concluziile. Şi se pregătesc, pentru concluzii, în timp ce ceilalţi vorbesc. Nu fac parte din această categorie. Decapitează fără milă ideile altora, brutal, de o brutalitate scârboasă.

— Azi-noapte am visat că ploua, zice deodată Gea.

Diana zâmbeşte. Eu o întreb:

— Ploua din senin?

— Ca-n vis, nu ştii cum e în vis? Odată începe să plouă. După aceea, altă secvenţă.

— Şi care a fost secvenţa următoare, o întreabă ironic Diana.

— Se făcea că tu nu eşti ironică, îi răspunde laconic Gea.

— Scurtă secvență, şi nesemnificativă, banală.

— Din banalități se încheagă visele. Ca şi viața, uneori. Parcă viața nu e adeseori banală? Acest moment de-acum, moment de viață, e de-o banalitate stupidă. Ție nu ți se pare?

— E excelent momentul de-acum. Te-ascult pe tine cum spui banalități.

Să intervin în discuție? La ce bun?

— Şi dacă nu vor veni?

— E mai bine, zice Diana, apăsând pe ultimul cuvânt.

— Şi dacă vor veni? nu se lasă Gea.

— E mult mai bine, Gea! Dosare să-i țin o lecție. Ieri doream, acum nu..

— Te reîntorci la vechea hotărâre?

— O, nu. De ce?

— Nu te înțeleg.

— E mai bine aşa, Gea! Să nu mă înțelegi. Poate că nici eu nu mă înțeleg deocamdată. Nici nu-mi dau, de altfel, silința să mă înțeleg.

— Cum să iau vorbele tale?

— Cum vrei!

Gea tresare. Îi urmăresc privirea. Doi tineri ies din motel.

— Au venit, ne caută, zice Gea.

Diana, enervată brusc, zice:

— Te rog să le spui să nu mă deranjeze. E rugămintea mea. A, nu, nu rugăminte, ci dorință. Auzi, o dorință. E târziu acum.

Gea se duce spre cei doi. O urmăresc cu privirea. Porneşte cu ei pe alee. Dispar după motel. Diana îşi aprinde o țigară. Observ că insul cu cămaşă în carouri dispare şi el după motel. Oricât mi-aş bate capul, tot n-aş înțelege ceva din tot ce se întâmpla pe-aici. Treaba lor!

Îmi aprind o țigară.

— Radule, ai citit romanul Întunecare?

Mint.

— Nu. De cine e scris?

— Nu are importanță. Credeam că l-ai citit. Mi-au spus bunicii că citeşti mult.

— Citesc şi eu din când în când câte o carte, Uit pe urmă şi cartea şi autorul. Uneori ştiu cum se numeşte cartea, alteori numai numele autorului. Nici nu prea înțeleg ce se scrie în cărți.

Nu mă priveşte. Se uită pe lângă mine. Pare absentă. Zic:

— Săptămâna viitoare promit că voi citi această carte. De cine e scrisă?

— Ce?

— Te rog mult să nu pleci de la masa asta. Voi lipsi cam o jumătate de oră, poate chiar. O oră, Da?

— Se vor răci micii.

— Sunt buni şi reci.

Pleacă hotărâtă. Mi-aş da jumătate din salariul meu pe o lună să aflu ce se întâmpla, în spatele motelului, între Diana, Gea şi cei doi tineri. Fața Dianei spunea furtună şi tunete.

— Domnul meu..

Hopa! Iată-l pe onorabilul Dunărințiu.

— Luați loc, stimate domnule Dunărințiu, zic eu, arătându-i cu mâna un scaun.

— Nu, domnul meu. Eram la o masă în salon şi v-am văzut pe fereastră şi ca mine v-au văzut şi alții. Cele două blonde care vă însoțesc sau pe care le însoțiți sunt expresive şi atrag privirile. Doi tineri au rămas tablou văzându-le însoțite de cineva. Eu, domnul meu, v-am recunoscut îndată datorită memoriei formidabile cu care m-a înzestrat mama natură. Duminica e ziua mea liberă, şi dispun de ea cum cred eu că-i mai bine. O trăiesc cum mă taie capul. Eram, deci, domnul meu, în salon şi v-am văzut. Tinerii s-au

impacientat şi vroiau să ceară explicații. Nu se aşteptau, domnul meu, să găsească în aceste locuri pe distinsele blonde. Vina o porți, domnul meu. Eu te voi apăra. Aşa sunt eu din naştere, cu suflet nobil, să apăr pe cel neajutorat. Fii atent, domnul meu, că cei doi tineri sunt nervoşi. Acesta a fost ajutorul meu. Cu bine, domnul meu!

Nu mi-a fost teamă niciodată şi nu mi-e teamă nici acum de un atac fizic. Acum da, dacă omulețul Dunărințiu are dreptate, mi-e teamă nu de un atac fizic, ci de urmările lui. Să presupunem că mă voi apăra. Şi apărându-te, poți să loveşti. Liniştea publică va fi tu burată. Iată, deci, petrecându-se acte huliganice. Nu, de o mie de ori nu. Nu doresc să ajung la miliție. Chiar ca parte vătămată, lovită, nu doresc să mă complic, să ajung să dau explicații. Dar nici de plecat nu pot pleca şi să le las pe Gea şi Diana singure. Voi vedea ce am de făcut. Voi fi, totuşi, prudent. La o adică, mă voi lăsa şi lovit.

Nu mă ating de mici, deşi am o foame de lup. Nici nu ştiu când a adus ospătarul la masă micii, pâinea şi furculițele.

— Vine şi Diana peste câteva momente.

Tac.

— Văd că n-ai mâncat, Radule. Micii sunt buni calzi. Hai să mâncăm.

Încerc, dar nu pot. Înghit cu noduri. Mă las păgubaş. În schimb, Gea mănâncă cu poftă. Văd că pune cu lama cuțitului muştar pe mic şi înfulecă lacomă.

În sfârşit, apare şi Diana. Tremură toată. Nu încerc s-o liniştesc. Are lacrimi în ochi.

— I-am determinat să-şi dea cuvântul de onoare că va pleca acasă.

— Şi te încrezi în cuvântul lui? întreabă Gea.

— Ştiu eu? Dacă i-am acceptat cuvintele pe care mi le spunea, nu m-am obligat cu nimic, nu i-am făcut nici promisiuni, nu l-am lăsat să spere cumva într-o apropiere care să mă oblige. Că sunt acum aici, e altă poveste. Gea, te întreb pentru ultima oară, l-ai văzut aseară?

— Şi eu îți repet: Nu!

— Atunci? Nu-mi răspunde, te rog! E cum nu se poate mai bine. Of, prostia mea! Radule, scuză-ne. O neînțelegere idioată e la mijloc, atâta tot.

Mă priveşte pentru o clipă şi imediat o aud:

— Gea, nu e nevoie să te pun să-ți dai cuvântul, dar te rog să uiți ce ți-am spus într-un moment de încre-dere totală în tine. Ar fi cumplit să se audă în oraşul nostru şi ar fi necinstit în acelaşi timp.

— În privința asta, fii liniştită, Diana. Nu ştiu nimic din ce pretinzi tu că mi-ai spus.

Diana capătă culoare în obraji. Se destinde şi zice:

— Iartă-mă, Gea!

Are lucrimi în ochi, clipeşte des. Lacrimile i se desprind dintre pleoape şi-i curg pe obraji.

— Înțelege-mă şi tu că mi s-ar părea penibil să se afle.

Vorbeşte încet şi-şi frământă cu neastâmpăr degetele.

— Regret că am cerut să-mi fac practica în oraşul ăsta.

O îneacă plânsul.

— Toată viața m-ar urmări vorbele necugetate pe care ți le-am încredințat ție, toată viața, Gea. Trebuie să păstrezi cu sfințenie taina. Era a mea. Eu eram obligată s-o păstrez. Cum obligată eşti şi tu acum.

Intervin calm în discuție:

— Ce e grav astăzi, Diana, mâine ori poimâine e simplu şi banal. Eu ştiu una şi bună – nu-i nimic grav, dacă n-a murit nimeni. Altfel ar fi rău.

Gea sare în ajutorul meu:

— Are dreptate Radu. Plângem mortul care nu-i mort.

Îmi face cu ochiul şi râde. Diana deschide poşeta, îşi scoate o batistă şi se şterge la ochi.

— Credeam că va fi o zi minunată şi când colo, s-a lăsat cu lacrimi. Plâng de ciudă. Rar de tot sunt necugetată. Dar când sunt, sunt pentru zece ani.

— O zi minunată, Diana, este atunci când este bogată în evenimente. Mai târziu, când te vei gândi la ea, o vei numi o zi minunată. Atunci te vei gândi cu nostalgie la ea. Ziua asta va fi departe. Radule, tu vrei să mai stăm?

— Sunt mai întâi invitatul Dianei, apoi al tău, Gea.

Evit un răspuns clar. O las astfel pe Diana să hotărască.

— Să mergem să ne plimbăm, hotărăşte Diana.

Plătesc ospătarului. Diana mă ia de braț. La fel şi Gea. Ne plimbăm în jurul motelului. Sunt oameni destul de mulți. Copiii se joacă scoțând țipete de bucurie.

— Ce-ar fi să plecăm cu primul autobuz! propune Gea.

O las pe Diana să se pronunțe, eu voi fi de acord cu ea.

— Ne vom plimba şi prin oraş, răspunde Diara.

Mergem în stație. Mai este lume care aşteaptă autobuzul. Aprind o țigară. Mă simt luat de braț de Diana.

— Să fii cuminte, Radule!

Văd stele verzi în fața ochilor. Simt cum îmi țâşneşte sângele din nas. Clipesc des din ochi. Văd un tânăr care împinge pe Diana. Aud oameni vociferând.

— Ce ai, derbedeule, cu omul?

— Dă-i, mă, una peste mutră!

— Pe el, mă..

— E plin tot de sânge.

— Dă-i, domnişoară, o batistă să se şteargă la nas.

— Hă-hă-hă, uite, mă, cum îl arde blonda cu poşeta. Arde-l pe huligan!!

Mă simt împins în autobuz. Gea mă trage lângă ea pe bancă. Diana stă în picioare. Oamenii comentează întâmplarea.

— Du-te, domnule, la miliție!

— Să ne ducă şoferul direct la miliție.

— I-auzi, domnule, că-i fiu de doctor.

— Dă-l în mă-sa. Ce dacă e?

— Taică-său aşa îl învață?

— Îmi venea să bag cuțitul în el.

— Bagă-l, domnule, în puşcărie!

— Întreabă-ne cum ne cheamă, să fim martori.

— Scrie, domnişoară, cum ne cheamă...

— Îl făcu sânge, domnule.

— Are ochiul negru.

— Şi nasul spart.

— Ptiu, fi-i-ar mă-sa lui a dracului!

Am ochii închişi. Dar într-un fel mă simt bine în postura asta de... erou. Nici nu mă gândesc să mă duc la miliție să reclam. Îmi pipăi nasul. Mă dor buzeie. Sunt strivite între pumn şi dantură.

O aud pe Diana vorbind.

— Să coborâm.

— Mă, ăsta e un prost, n-o să-l reclame.

Râd în hohote. Sigur că n-o să-l reclam. Ce ştie el, prostul! Nu-mi pot opri râsul. Râd ținând batista la gură.

Gea şi Diana mă privesc mirate. Nu înțeleg ce m-a apucat de râd aşa în hohote şi nu mă opresc.

Oamenii, după ce trecem de ei, întorc capul să-l vadă pe ăla care râde ca un apucat.

De-acum fac eforturi să nu mai râd. În sfârşit, reuşesc. Am cămaşa pe piept pătată de sânge.

— Ce ziceți, fetelor, cum arăt?

— Puțan şitonat, zice glumind Gea.

— Buzele puțin umflate, sub ochiul stâng o uşoară vânătaie, zice şi Diana.

— Şi nasul? întreb calm.

— Şi el, puțin umflat, adaugă Gea.

— E-n regulă, fetelor. Nu s-a întâmplat absolut nimic. Cuvântul absolut îl pronunț silabisit, să-i dau o importanță aparte.

— În regulă, Radule, zice Diana pronunțând şi ea cuvântul „regulă“ tot silabisit.

— Sunteți nişte copii amândoi. Păi cui să spunem? zice Gea.

— Eu, bunicilor mei, zice Diana.

Gea nu are replică.

— M-am lovit de uşa autobuzului, zic cu, adresându-mă Dianei.

— De uşa autobuzului, repetă Diana ca un papagal.

Ne luăm la revedere de la Gea şi ne despărțim. Simt, cum mergem pe stradă unul lângă altul, că Diana ar vrea să mă ia de braț. Îi simt vârful degetelor lângă brațul meu. O privesc cu coada ochiului. Îşi retrage mâna încet. Mergem unul lângă altul, fără să ne spunem nimic. Noroc că bătrânii nu sunt prin curte. Dorm la ora asta. Şi aşa scap de explicații.

Luni. Colegii de echipă nu mă întreabă nimic de vânătaia de la ochi. Dună e mereu pe lângă mine. Aşteaptă, probabil, să-i spun ceva.

Vine vestea bombă: Bebe Gaură a fost condamnat la trei ani. La fel şi ceilalți care au fost cu el.

Şeful de şantier e mereu printre noi, nu lipseşte un minut de pe şantier. I se pare că zidarii şi betoniştii trag mâța de coadă. Aşa zice mereu în şedințele scurte pe care le avem.

Bătrânul şi Bătrâna nu mă întreabă nimic, deşi discut cu ei. Cred că ştiu de la Diana cele întâmplate – chestia cu uşa de autobuz. Pe Diana n-o văd toată după-amiaza şi seara, deşi stau în cameră cu fereastra deschisă.

Marți. Câteva ture pe stradă, prin fața bibliotecii. Doresc s-o observ pe Mihaela. Dar n-o văd. Regret că nu am cărțile la mine.

Îmi comand un costum de haine dintr-o stotă gri închis. Plătesc jumătate din preț, la care e adăugată ma-nopera. Nu-l achit, deşi am bani, din teamă de să ăcie. Mă simt mult mai în siguranță când ştiu că am bani.

Bătrâna îmi spune că Diana face practică după-amiază. Ieri a făcut de gardă toată ngapiea: Răsuflu uşurat. Credeam că mă evită.

Seara o aud prin curte. O văd apoi pe fereastră. Dar nu ies. Bătrânii sunt în camera lor.

Miercuri. Săpăm pentru canalizare într-un teren mlăştinos. Sunt murdar de jos până sus. Şi în păr am pământ. Scuip salivă amestecată cu pământ. Scot cizmele să golesc apa din

ele. Inginerul e cu ochii pe noi. Şeful de echipă e ca şi inexistent.

Sunt vlăguit. Toată după-amiaza dorm. Apoi fac un duş.

Bătrâna îmi dă un bilet de la Diana. Îmi spune locul în care s-o aştept când iese de la practică. Mă mir şi tremur.

Discutăm banalităţi. Eu, cum mi-e obiceiul, tac. Discuţia bate pasul pe loc. Diana nu e în apele ei. Dar care îi sunt apele?

Joi. Sunt răcit. Parcă sunt anchilozat. Am dureri în tot corpul. Şi grele mai sunt târnăcopul şi lopata! Dau în brânci de oboseală. Nici gând să scriu sau să citesc. Abia mă târăsc până la bucătărie, să-mi fac un ceai. Se pare că sunt singur în toată casa. Zac învelit în plapumă, deşi afară e cald. Mă zgâlţâie frigurile.

Vineri. Sună ceasul, afurisitul. Am transpirat azi noapte. Mă îmbrac repede. Lucrez, totuşi, până la sfârşitul programului. Trec pe la farmacie şi-mi cumpăr medicamente. Mă trântesc pe pat şi dorm câteva ore profund. Nu mănânc nimic. Mă mai plimb puţin prin curte şi mă culc din nou. E trecut de miezul nopţii.

Sâmbătă. Sâmbăta, vrând-nevrând, programul e mai scurt. Pleacă navetiştii la ţară. Şelul şantierului închide şi el ochii. N-are încotro. Trec pe la chioşcul de ziare şi cumpăr revistele literare. Am emoţii. Nu citesc revistele decât acasă. Am tabietul meu.

Bătrâna, Diana şi Bătrânul sunt sub bolta de vilă de vie. Stau la masă şi discută.

Ah! Îmi văd numele în revistă. Plâng.

Duminică. Mă scol ca de obicei de dimincaţă, la ora la care sunt obişnuit. Mai citesc încă o dată povestiri-le din reviste. Apoi le transcriu.

Secvenţa 1

Nae Grangure şi Nită Şobolan păzeau viile. Făcuseră covercă. Nae Grangure fuma. Niţă Şobolan îl privea cum fumează.

— Mă Nac, cât e, mă, de când a murit a ta? întreabă Niţă Şobolan.

— E he-he, să fie vreo şapte – opt ani, răspunde trist Nae Grangure.

— A mea are mai puţin. Fo cinci. Parcă acu o săptămână a murit.

Tăcură. Niță Şobolan puse mâna streaşină la ochi şi privi spre sat. Nae Grangure întrebă:

— Unde te uiți, mă Nită?

— Spre sat.

— Şi de ce te uiți?

— Aşa, mă uit aşa, răspunde Niță Şobolan a lehamite.

Nae Grangure stinse chiştocul cu unghiile şi-l băgă în tabacheră.

— De ce bagi chiştocul în tabacheră?

— Ți-am spus şi ieri de ce. Când termin țigările, fumez şi chiştoacele. Fac țigări cu foaie de ziar. Sunt bune şi din foaie de ziar.

— Ai, mă, da' tu mai ştii de ce-a murit Burduf? întrebă Niță Şobolan.

— Ştiu, răspunse Nae Grangure.

— De ce?

— N-a mai avut zile. Dacă mai avea ar fi trăi şi astăzi ca noi, care am avut zile.

Niță Şobolan întinse piciorul drept. Zise:

— Îmi amorțeşte afurisitul ăsta de picior de la un timp. Noaptea mă ia cu junghiuri.

— Te-am auzit azi-noapte cum te văitai prin somn. Stai şi tu cu picioarele întinse, cum stau eu. Nu sta cu el zgârcit şi într-o rână, îl sfătui Nae Grangure.

— Mă Nae, fiu-tău te înjură aşa, când nu-i convine câte ceva?

— Pe mine? I-aş pune otravă în demâncare.

Niță Şobolan se întristă.

Nae Grangure îşi aprinse o țigară. Niță Şobolan întrebă:

— Iar fumezi?

— Aha!

Tăcură apoi. După un timp, Niță Şobolan întrebă încet:

— Mă, tu mănânci pe săturate?

— Până mi se face burta băşică, îi răspunse Nae Grangure umflându-şi burta.

— Mă Nae, tu ai vorbă în casă?

— Am!

— Da' tu ai şi banii tăi?

— Am!

— Da' tu de ce aprinseşi altă țigară?

— Zău, mă, aprinsei altă țigară? Io-te, mă, că aprinsei altă țigară, zise Nae Grangure mirat.

Nită Şobolan luă un surcel şi începu să zgârie cu el în pământ. Nae Grangure îşi zise: „Ce-ar fi să-l scuip pe fiu-său drept în ochi!”

Secvența II

Nae alu Dinu lu’ Gheorghe nu înțelegea de ce fiu-său Lisandru nu venise încă acasă. Soarele scăpătase de mult. Plecase de dimineață cu boii la păscut în pădure. Dumitra, nevastă-sa, mesteca mămăliga în şopron.

„Dacă i s-o fi întâmplat ceva? Da’ parcă ce putea să i se întâmple?

Luă felinarul şi-l aprinse. Plecă spre pătul. Îşi făcu de lucru la jugul carului. Scoase un resteu. Îl cântări în palmă şi-l puse la loc. Era lângă poartă. Auzi pe cineva apropiindu-se, apoi cum bate la poartă.

— Care eşti, mă? zise Nae alu Dinu lu’ Gheorghe.

— Eu, nea Nae, cu, Victor alu Ițaiche. Fâțe mai încoa, că am să-ți spun o vorbă.

— Ce vrei, mă, noaptea de la mine?

— Vreau să-ți spun o vorbă numa’ şi pe urmă plec.

— Că n-o să dormi la mine...

— Ți se făcu vreun semn de rău, Nea Nae, ți se zbătu ochiul stâng?

Nae alu Dinu lu' Gheorghe simți că i se taie respirația. Își simți cămaşa udă în spinare. Îngăimă:

— Cu Lisandru nu-i de-a bine...

— Nu-i, nea Nae, nu-i, că de, aşa-i făcut omu'...

— Şi, zi, îi de rău...

— Îi, răspunse hotărât Victor alu Ițaiche.

Nae alu Dinu lu' Gheorghe se sprijini cu mâna de stâlpul porții. Nu mai înțelegea nimic, nu mai auzea nimic. Strigă:

— Dumitră, muri Lisandru...

— Cum muri, nea Nae, cum muri? Păi aşa zisei eu? se îngrozi Victor alu Ițaiche.

Dumitra ieşi din şopron şi începu să se jelească:

— Lume, lume, muri Lisandru meu, Lisandru meu, Lisandru, ce ți-am făcut, doamne,... de-l luaşi pe Lisandru meu..

„Ce dracului au ăştia, căpiară? Păi eu zic una şi hodorogu' ăsta înțelege alta".

— Lisandre, Lisandre... murişi mumă, murişi, sufletu meu... copilu meu... Lisandre al meu...

Nae alu Dinu lu' Gheorghe gemea sprijinit de stâlpul porții.

Vecinii începură să se strângă la poartă. Dinălica lu' Toață zise:

— Ce stăm aşa, degeaba? Hai în bătătură să ne-a-pucăm să-i ajutăm de-ale mortului.

— Că bine zice Dinălica, spuse şi Leana lu' Nicurin.

Intrară în bătătură femeile. Bărbații rămaseră la poartă.

— Lume, lume... muri Lisandru meu... lume...

— Taci, da' Dumitră, nu te mai jeli a că ai destul timp până-l îngropi, că acu-i...

Gheorghiță alu Nacă îi zise încet:

— Fă, omu se răcoreşte când se jeleşte. Las-o să se jelească. Eu mă jelesc, că era băiat bun Lisandru şi nici nu se însurase..

— Eu nu mă jelesc, că nu ştiu, îi răspunse Rina lu' Totârlioaiche.

— Păi învață acu. Zici după mine. Ce zic eu, zici şi tu. Şi începu să se jelească:

— Lisandre, Lisandre... băiatule... murişi, frumosule... nici n-apucaşi să te însori... Lisandre...

Începură să se jelească încă patru–cinci femei. Lumea intra pe poartă.

— Cu ce să începem, da' Dinălică? Eşti mai bătrână şi le ştii pe toate, zise Moața.

— Păi cu începutu'. Să ne jelim toate, să afle neamurile şi satu'. Pe urmă se face ziuă şi oamenii ştiu ei ce să facă. Noi, muierile, ştim şi noi, îi răspunse Dinălica lu' Toață.

„Io-te, mă, ce harababură ieşi. Drace,. Cum s-o dreg? gândi Victor alu Ițaiche. Se apropie de Ion Crețu şi-i zise:

— Tată Ioane, dă-te mai colea să-ți spun o vorbă.

— Ce vorbă, mă, ce vorbă? îl întrebă plin de curiozitate Ion Crețu.

— Eu venii să-i spun o vorbă lu' nea Nae şi el înțelese greşit. Lisandru nu muri. Lisandru îmi spuse mie că nu mai vine acasă cu boii, dacă tac-su nu-l lasă să se însoare cu a lu' Curmete. Eu n-apucai să-i spun că-i de rău şi el strigă pe-a lui că muri Lisandru şi io-te ce ieşi.

— Cum, mă, şi nu muri?

— Nu muri, da' nu mai vine acasă cu boii.

— Mă, du-te dracului acasă, că te taie Nae. Las' că-i spun eu cum vine vorba.

Victor alu Ițaiche plecă. Ion Crețu se apropie de car. Luă un resteu de la jug şi începu să lovească cu el în roata carului. Muierile tăcură din jelit. Tuşi de câteva ori, apoi zise:

— Mă Nae, şi tu Dumitră, şi voi ăilalți, aflați că Lisandru nu-i mort, cum nu-s eu. Aflați numa că Lisandru-i fugit de-

acasă cu boi cu tot. Zice că vrea să-l lase pe tac-su în sapă de lemn dacă nu vrea să-l lase să se însoare cu fata lu' Curmete.

Nae alu Dinu lu' Gheorghe, când auzi ce zice Ion Crețu, strigă:

— Dacă nu muri, îl omor eu. Bag cuțitu în el şi-l răsucesc. Fir-ar sufletu' lui al dracului să-i fie!

— Taci, Nae, nu mai zi aşa, închină-te şi mulțumeşte-i lu' Dumnezeu că nu-l luă, îi zise nevustă-sa Dumitra.

— Ba, io-te că zic. Doamne, dacă ai toate mințile în cap şi nu ți-ai uitat socotelile, ia-l, decât să se tăvălească cu soră-sa. Că io-te, lume, cum vine tărăşenia. Aia pe care vrea el s-o ia de muiere, e fie-mea. Mumă-sa era borțoasă când s-a măritat cu Vasile Curmete. Bă, dă unu fuga şi spune-i lu' Curmete adevăru', că poate o pune dracu pe fie-sa să fugă după trăsnitu' de frate-su, cum vine, după fiu-meu Lisandru.

Lumea rămase cu gura căscată ca la bâlci.

— Ce zici, da' Dinălică, de tărăşenia asta? întrebă Maria zisă Jumara.

— Ce să zic? Zic că lumea s-a dat cu capu în jos şi cu huidu în sus, asta zic. Io-te, fă, ce Coțăilă a fost Nae la tinerețea lui. Să auzi şi să nu crezi. Ferice de-a lui cu aşa om la casă.

— Acu ce-o să zică Curmete? intră în vorbă Frâsina lu' Botea.

Dinspre uliță se auzi:

— Gherghină, hai, fă, acasă, c-o să cânte cocoşii. Tu nu vezi că nu-i vorba de niciun mort, ci de scârboşeniile lu’ Nae, zise Gheorghe Dudău.

Muierile începură să iasă din bătătură. Cei din uliță începură să plece şi ei vorbind de întâmplare.

Dumitra îi zise lu’ Nac, când rămascră singuri:

— Nae, cu mâine mă spânzur de stâlpul pătulului.

— Păi de ce, fă, de ce?

— De aia!

— Cum de aia?

— De ce auzii din gura ta.

— Taci, fă, dracului, că nu-i adevărat ce zisei. Păi ce, să-l fi lăsat să se însoare cu aia şi nu cu a lu’ Marincu, cum ne fu vorba?

— Dacă bagă Curmete cuțitu în tine?

— Bagă pe dracu blegu ăla!

— Eu mă spânzur, să ştii. Dacă-ți spun că mă spânzur, mă spânzur. Şi nu mâine, mă spânzur la noapte.

— Vezi că te omor eu, înainte de-a apuca tu să te spânzuri.

— Omoară-mă, mă necuratule, mă râsu' satului. Cine crezi că mai ia fata aia de muiere, cine? Gata, mă spânzur.

Nae alu Dinu lu' Gheorghe îşi luă pălăria din cap şi jucă cu picioarele pe ea. Îşi zise: „Ptui drăcia dracului, ce daravelă afurisită!“

— Dumitră, hai în pețit la Cutmetei că mă apucară pandaliile şi nu ştiu ce fac.

Dumitra o luă spre poartă. Nae alu Dinu lu' Gheorghe luă felinarul în mână de pe poliță şi-o apucă şi el spre poartă.

Secvența III

Veta lu' Nicu lu' Tabacu alerga pe uliță. Când ajunse în dreptul casei lui Vladimir alu Moise, se opri. Strigă la poartă. Ieşi nevastă-sa, Sânica, zisă Moisana.

— Vladimir e acasă, Sânică? întrebă Veta lu' Nicu lu' Tabacu.

— Doarme. Da' ce-ai cu el? Fă, ție ți se întâmpla ceva, de eşti plânsă.

Veta lu' Nicu lu' Tabacu începu să se jelească:

— Muri bou', muri bou', Sânică. Doamne, muri bouuu...

Vladimir alu Moise ieşi la poartă. Sânica o întrebă:

— Cum muri, fă, cum muri? Mâncă lucernă şi se umilă?

Veta lu’ Nicu lu’ Tabacu îşi suflă nasul şi zise:

— Se răsturnă cu caru’ în hoaga lu’ Sişile. Hai Vladimire, cu boii tăi, să scoatem caru’ şi mortu’.

Veta lu’ Tabacu plecă. Moise intră pe poartă în bătătură. Sânica deschise porțile, să poată ieşi boii.

— Auzişi, Sânică, auzişi? întrebă Tufănița.

— Ce s-aud?

— Ghenciu se răsturnă cu caru’ în hoanga lu’ Sişile şi muri.

— Muri Ghenciu? se miră Sânica.

— Muri, săracu’ de el.

Moise, care ajunsese cu boii după poartă, îşi zise: „Fir-ar sufletu’ ei al dracului să-i fie, auzi, plângea bou”. Apoi strigă:

— Sânică, închide poarta, că eu nu mă mai duc.

— Du-te, Vladimire, şi scoate pe nenea Ghenciu din hoagă, că-i cald şi-l umplu muştele şi-o să facă viermi, zise Sânica rugător.

— Că bine zici, răspunse Vladimir alu Moise şi scoase boii în uliță.

Secvența IV

Ristea lu’ Căcărează sta în marginea horii şi privea. Nevastă-sa, Lena, ar fi vrut să joace, du nu îndrăznea să-i spună. Ristea lu’ Căcărează pleca a doua zi în armată. Tat-său Tăstase şi mumă-sa Maria nu veniseră la horă. Erau acasă, să-i pregătească de-ale gurii pentru drum.

Ion Firuţă juca hora înainte. Nevastă-sa, Mura, îl ţinea strâns de mână. Juca legănat. Ar fi vrut să strige s-o audă lumea: „Al meu pleacă mâine în armată. Cât o sta el în armată, eu n-o să mă prind în horă“. Mura era de neam de-a lu’ Căţealeşinată. Tat-său, Florea Căţealeşinală, era în duşmănie cu Miţu Doagă, zis Pipotă, pentru un porc.

Ristea lu’ Căcărează şi Ion Firuţă nu se avuseseră bine o vreme. Acu, că trebuiau să facă armata împreună, se împăcaseră la un pahar de ţuică de dudă.

Când Ion Firuţă ajunse cu hora în dreptul lui, îi zise peste umăr:

— Hai şi joacă, Risteo, că io-te, soarele se dete după mălinii lu’ Şobolan şi scapătă.

Ristea lu’ Căcărează se făcu că nu-l aude. Nevastă-sa, Leona, îi zise:

— Că bine zice..

— Tati dracului din gură, că-ţi bag dinţii pe beregată.

Lena tăcu.

— Hui, Lenă, acasă, zise şi porni printre lume spre casă. Lena mergea fantoşa în urma bărbatului.

Nae Codinaiche zise către Vâlvoi, care era lângă el:

— Mă, ăştia ai lu' Căcărează sunt neam de paceauri.

— Păi mie îmi spui?. Ce, eu nu văd?

Mitrică Ripan, gornistu, începu să cânte o sârbă.

***

Simt inima bătându-mi puternic. Camera e prea strâmtă. Trebuie să plec, să fac mişcare, să mă adun, să mă stăpânesc.

Trec salutând şi nu mă opresc să schimb câteva vorbe cu Diana ori cu Bătrâna care stau la masă, pe scaune, una lângă alta. Ce credeau despre mine? Nu am cum să mă gândesc ce vor crede despre mine. Acum sunt, în sfârşit pot spune după atâtea zile şi nopți, mulțumit. E puțin spus mulțumit, sunt fericit chiar. Asta e oare fericirea? Păi dacă asta e fericirea, atunci sunt un om fericit. Şi cum să nu fiu fericit? Nici când îți vezi numele într-o revistă, scris cu litere muri? Numele meu acum este, poate, pe buzele multora. Câți nu se vor întreba – cine-i acest Radu Bălteanu? De unde a apărut? Cine îl cunoaşte? Nimeni, absolut nimeni! E un necunoscut. Era unul cu acest nume şi nu mai e. Acum e altul cu acest nume, care nu poate fi el. Şi, mă rog, de ce să nu poată? Sunt mari titani ai literaturii care, dacă stau bine şi mă gândesc, nu au avut mai multe clase decât

degetele de la o mână, şi totuşi cărțile lor sunt tipărite în întreaga lume în milioane de exemplare. În artă e ca în sport. Ajunge cine poate. A putea, e chemarea. Cine te opreşte să nu te duci pe stadion sau în sala de sport? Cine te opreşte să cânți din vioară ori cine îți ia şevaletul să nu pictezi un cais ori un bou? Şi cine îți confiscă stiloul ori coala?

Îmi vine să opresc oamenii pe stradă şi să le spun: mă vedeți, eu sunt ăla care a scris despre țărani în revista pe care sunt sigur că o aveți pe masă. Câți oare vor avea nevoie de scrisul meu?

Nu ştiu ce să fac, încotro s-o apuc. Cui să-i spun? Parcă nu e completă fericirea asta care mă copleşeşte dacă n-am cui s-o împărtăşesc.

Nu-i nimic. Singur mi-am legat rănile, singur să mă bucur de victorie. O reuşită e o victorie. În primul rând asupra mea. Şi numai asupra mea. Nu am concurat cu nimeni ca să fie o victorie şi asupra altora. Că e o competență, asta e altă poveste.

Merg ca un orb printre oameni. Nu văd nimic. Plutesc. Totuşi, simt asfaltul tare sub tălpi.

Trăiesc ca un om normal. Deşi niciodată nu m-am simțit vinovat, totuşi, datorită nedreptății care mi s-a făcut, trebuia să-mi plec privirea în fața oamenilor. Nu dintr-un sentiment al culpabilității, ci mai degrabă din oroare.

Picioarele mă aduc şi urcă scările spre uşa care se deschide în sala unde, la o măsuţă, aşteaptă Mihaela oamenii să le împrumute cărţi. Picioarele sunt complicele sentimentelor, sunt în slujba lor. Dacă Mihaela lipseşte astăzi de la servici? Dacă lucrează în tura de dimineaţă? Iată cum trec dintr-o parte în alta. Când fericit, când străbătut de teamă. Deschid uşa. Fac câţiva paşi. Nu e Mihaela persoana de la măsuţa încon-. jurată de lume. Îi zăresc capul printre oameni. Nu e ea. Mă interesez dacă pot lua cărţi, chiar dacă nu le-am adus pe celelalte. Răsfoiesc registrele cu ochii pe uşa care duce în depozitul de cărţi. Parc-aş dori să se deschidă şi s-o văd pe Mihaela apărând. Atât doar – s-o văd. Să ştiu c-am văzut-o când eram la bucurie.

Iat-o. Se apropie şi trece pe lângă mine. O salut. Îmi răspunde. Pun mâna în dreptul inimii.

Renunţ să mai iau cărţi. În hol – Mihaela.

— Într-un grup anume, s-a cam vorbit de dumneata ziiele astea, mă ia fără ocol Mihaela.

Parez cu o minciună:

— Nu prea înţeleg.

Se apropie de mine şi întinde degetul aproape de faţa mea şi zice:

— O dovadă e ochiul înnegrit!

Coboară degetul puţin mai jos.

— Altă dovadă e buza de jos rănită.

Auzi, buza rănită. Frumos spus!

— La câteva minute după ce s-a produs scandelul, am aflat.

— Aveți detectivi.

— Nu, eram şi eu acolo...

Ce să-i spun? Mint din nou.

— V-am văzut.

Râde triumfător.

— Este exclus. Numai în situația unei transformări dintr-un crai într-o musculiță, ei, atunci da. Şi cum în zilele noastre astfel de transformări nu se mai fac, vă spun că nu m-a văzut craiul care însoțea două zâne blonde.

— Eu fiind craiul.

— Da.

Fruntea îi e uşor încruntată. Trebuie să atac, fie ce-o fi.

— Am mai multe fețe, ca unul, Ianus. Dar unde era frumoasa bibliotecară?

Ar vrea să mă insulte, dar renunță. Am fost impertinent, am depăşit limita. Dar ea mă cruță.

— Frumoasa bibliotecară era în restaurant; în local, nu pe terasă ca alte persoane.

Mihaela, îi zic în gând, iartă-mă!

— Cine eşti, domnule?

— Radu Bălteanu, muncitor necalificat, viitor elev la liceul seral.

Repet numele cu intenţie. Poate va face legătura între numele meu şi cel din revistă. Şi dacă nu citeşte revistele? Ei, şi?

— Cum se îace că zâna Diana îşi părăseşte prietenul, colegul, fiu de doctor, pentru un, hai să-i zicem pe nume, muncitor necalificat?

Îmi vine s-o insult. Tremur tot. Îmi sare în ajutor.

— Eu nu insult pe nimeni. Am folosit cuvântul crai, dar pentru mine nu sunt granițe între oameni pe diferență de studii, de servici...

— Dar s-a discutat, da?

— Da! Şi pe toate fețele.

— Şi concluzia?

— Fără supărare.

— Da!

— Favorabilă craiului.

— Adică?

— Masculului.

Biata Diana, cât de bârfită...

— Nu înţeleg, totuşi, un lucru.

— Întreabă-mă!

— Cum se face că un mascul, un cuceritor, nu e şi un bun bătăuş?

Într-adevăr, pe faţa ei se citeşte nedumerirea. Probabil că şi-a formulat deja un răspuns.

— Să fi scos cuţitul şi să-l fi împlântat în pieptul agresorului, ca în romanele de duzină? Ah, poate că grupul acela a rămas dezamăgit că un ăla care stă toată ziua îmbrăcat în salopetă nu e brutal. Uite că se poate. Eu nu am întors şi obrazul celălalt, ca în Biblie, să fie lovit, dar nici n-am reclamat la miliţie...

— Un alt mister...

O întrerup:

— Tot ce mintea îngustă a oamenilor nu înţelege, e dat pe seama misterelor. Niciun mister, nimic misterios. Aparenţele înşeală.

Fac o pauză, apoi continui fără s-o las pe Mihaela să vorbească.

— Din silă n-am reclamat. Din silă. Mi-e atât de mare sila de mitocani, că nu mă pot învrednici nici să le scriu numele în

vreo reclamație. De fapt, nici nu ştiu cine e. Mi-e indiferent. Cum mi-e indiferent un vierme. Pe vierme îl ocolesc să nu-l strivesc din scârba, din greață. La fel şi pe el.

Nu se aştepta să mă audă vorbind cu atâta patos. Se încruntă şi-mi zice:

— Nu ne vâri pe toți în aceeaşi oală. Fă diferență între oameni! Țin să-ți mai spun că se discută cam multe. Se mai zice că doctorul, tatăl lui, ți-ar fi dat o sumă considerabilă ca să-ți astupe gura şi, după cum se observă, a reuşit. Taci. Îți spun ceea ce-ți spun nu ca să te determin să reclami, ci ca să vezi ce se discută. Eu apreciez hotărârea asta a dumitale că nu reclami.

Mi se pare înțeleaptă.

— Şi crezi că am primit bani...

Mă întrerupe:

— Nu cred. Nici acum nu cred şi nici când am auzit n-am crezut.

— De ce?

— Nu ştiu.

— Cum nu ştii?

— Foarte simplu, nu ştiu. Nici nu m-am gândit şi nu m-am gândit fiindcă nu mă interesează întâmplările de această natură. Întâmplarea a făcut să mă găsesc la motel. Tot întâmplarea a făcut să asist la anumite dis-cuții. Dar tot

întâmplarea a făcut să nu mă gândesc în mod deosebit la aceste banalități. Eşti mulțumit? Am alte preocupări.

Priveşte într-o parte. Păi e firesc ce spui, Mihaela, fiecare om are preocupările lui, dar vezi tu, intervine şi bârfa uneori în timpul liber, în afara preocupărilor, la un pahar de bere. Eu cunosc puțină lume în acest oraş, dar sunt cunoscut de mult mai mulți şi cum sunt cunoscut! Şi zic:

— Nu am deranjat pe nimeni în acest oraş în care cunosc foarte puțini oameni. Dar observ că eu sunt cunoscut şi, în plus, se şi vorbeşte mult despre mine, şi încă nu în termeni tocmai frumoşi. Lucrez cu brațele, ca să trăiesc. Sunt un nimeni, un nimic. Întâmplarea a făcut, cum bine ai zis, să însoțesc două fete şi iată ce dandana a ieşit. La ce discuții a dat naştere. Trăiesc liniştit şi singur, frumos şi demn. Cărțile pe care doresc să le citesc nu am de unde să mi le prozur. Vin şi le împrumutde la bibliotecă. Citesc, când nu muncesc...

— Ori scrii, stimate Radu Bălteanu!

Mă priveşte fix, nu clipeşte.. Nu reuşesc să înghit nodul pe care-l am în gât. Ah, ştie..

— Uneori... mamei.

— Şi alteori pentru reviste, nu-i aşa?

— Eu?

— Întocmai.

— Eu. N-am atâta carte, ca să ştiu scrie.

— Carte? Nu trebuie carte multă ca să poți scrie, ci atât cât să ştii să ții creionul în mână. Nu cei cu carte multă ştiu să scrie. Scriu aceia care au o experiență de viață, care se trezesc cu mâna pe creion într-o seară. Scriu aceia care găsesc mai întâi scrisul în ei şi după aceea se gândesc să scrie. Scriu aceia care devoră zilnic pagini din scrisul altora, care ajung să nu mai poată trăi până nu spun şi altora ce le apasă sufletul. Scriu dintr-o necesitate. Ştiu că nu doreai să aflu eu că scrii, dar nici eu nu doream să crezi că eu nu citesc ziarele şi revistele. Vrei, sunt sigură, să nu se afle că scrii. Pentru mine rămâi Radu Bălteanu, care vine să-i dau cărți. Iată că-mi permit să-ți spun pe nume. Sunt sigură că vrei să-mi afli numele. Ei bine, mă numesc Maria Grădinaru. Pur şi simplu Maria, nici ieri, nici Mari, nici altcumva.

— Eu ți-am spus Mihaela.

— Când?

— Când mă gândeam să mă înscriu la seral.

— Precis?

— Întocmai.

Sunt sigur că suntem mari mincinoşi, şi ea şi eu.

— Radule, îmi promiți ceva?

— Fără îndoială.

— Că nu mă vei minți.

Hopa! Fii atent, Radule!

— Da, nu voi minți.

— Bine. Poți să vii când vrei să te servesc cu cărți. La revedere.

Pleacă brusc şi rămân cu gura căscată.

Marți. Diana nu dă semne de viață, Ce-o fi cu ea? Bătrânii, tot ca înainte – buni de pus pe rană. Eu sunt neliniştit.

— Dună se-nvâteşte pe lângă mine. Îl întreb dacă are să-mi spună ceva şi zice că nu are. Totuşi, simt că vrea să-mi spună ceva. Până la urmă îmi va spune el.

Ce-o fi cu Gea? Care sunt relațiile adevărate dintre Gea şi Diana?.

Mi-e teamă să mă duc la Maria. Da, Maria! Mihaela nu mai e. S-a evaporat, a dispărut. Mi-e teamă de mine, mi-e teamă să nu-i spun ce-o iubesc.

Într-adevăr, nu mă interesează acel ins care m-a lovit. Să fie sănătos. Tot răul e spre bine, în favoarea mea, cum ar veni. Dacă stau şi mă gândesc bine, ar trebui să-i mulțumesc. Dacă nu era el, dacă nu mă lovea el, nu ajungeam atât de aproape de Maria. Oare? Maria e prozavă! Ştia, mă citise în revistă. Mulțumesc, Maria!

Miercuri. Diana mă ocoleşte. Nu se lasă întâlnită. E o fată minunată. Şi-i atât de frumoasă! Păcat!

Inginerul m-a certat astăzi. Spune că nu ştiu să mă port în echipă, că nu am spirit de echipă. Mi-au luat apărarea Dună şi Popa. Prea sunt individualist. Nu-i plac oamenii care trag până aia numai pentru ei. Are dreptate.

Trimit proze la alte reviste. De, de-acum sunt „scriitor”.

Joi. Mâine e ziua mea de naştere.

Vineri. De dimineață, la servici. Nu spun nimănui că e ziua mea de naştere.

Când scap, ca glonțul mă duc la bibliotecă. Citesc pe uşă: „Suntem în şedință“. Acasă sunt singur. Diana şi Bătrânii sunt plecați.

Astăzi e ziua mea de naştere.

Sâmbătă. Ca de obicei, ziua de lucru e mai scurtă. Navetiştii dispar spre prânz. Inginerul tună şi fulgeră. Totuşi, până luni uită.

Luni o voi căuta pe Maria.

Am chef să mă îmbrac în noul costum de haine. Păcat că e aşa de cald.

***

E o căldură insuportabilă astăzi. Soarele e trecut de amiază. Totuşi, e foarte cald. Luna lui Cuptor. Mi s-a luat de pe spate un rând de piele. Lucrez dezbrăcat până la brâu.

Bine că s-a sfârşit programul. Mă spăl bine cu apă rece, mă îmbrac şi iată-mă altul. Dar ce cald e!

Mă aud strigat. Întorc capul şi-o văd pe Gea. Într-adevăr, are dreptate Maria, că parcă-i o zână. O prinde de minune rochia albă cu care e îmbrăcată. Părul auriu îi e revărsat peste umeri.

— Încotro, Gea?

— Mă plimb.

— Pe căldura asta?

Râde. E atât de veselă şi proaspătă...

— Eram în trecere. Nu puteam să trec pe lângă tine fără să schimbăm o vorbă.

Mergem unul lângă altul.

— Ar fi minunat la un strand acum, remarcă Gea.

— Ar fi într-adevăr grozav, Gea.

— O să mergem într-o duminică, Radule.

— O, nu, în altă zi. Duminica nu am noroc,

— Ei, când e să ai ghinion, le calcă şi-un vapor în mijlocul străzii.

— Da, ghinion...

Al dracului ghinion am mai avut eu. M-am ales cu-n pumn zdravăn. Bine că n-a fost ghinionul şi mai mare, că mă alegeam cu mai mulți. Să dau de pomană zilei aceleia, că a fost îngăduitoare cu mine.

Lă las purtat pe străzi de Gea.

— Zi ceva, Radule, de ce taci?

— Întreabă-mă!

— Ce face Diana?

— Întrebarea asta mă frământa şi pe mine. Chiar, ce-o face Diana?

Mă întreabă mirată:

— Cum, nu vă vorbiți?

— N-am mai văzut-o de-atunci.

— Ei, nu se poate.

— Uite că se poate. Ce face?

Aştept să-mi răspundă. Într-un târziu îmi spune:

— Nu vorbeşte cu mine. Când ne întâlnim, ne salutăm. Atât. A observat şi medicul care e coordonator. Nici cu el nu vorbeşte. Nici eu nu vorbesc cu el.

Mă opresc şi-i zic:

— Nu vreau să ştiu cine e acest el. Te. Rog.

Ne reluăm plimbarea. Ne apropiem de pendul oraşul. Se opreşte în fața unei porți.

— Radule, am o propunere.

— S-o aud.

— Să intrăm la mine. Eu locuiese aici.

Bănuiam.

— Şi părinții ce-au să spună?

— Sunt plecați într-o stațiune.

Scoate cheia din poşetă şi descuie poarta. Intră. Observ o curte mare, plină cu flori, de toate felurile şi de toate culorile.

— O mulțime de flori! mă mir eu.

— Îți plac florile?

— Foarte mult.

— Priveşte-le în linişte până mă duc eu să scos berea de la frigider. Înghețată mănânci?

Dau din cap afirmativ. O urmăresc cu privirea până dispare în casă.

Constat că părinții ea au o casă destul de mare. O fi a lor, ori o fi naționalizată şi ei sunt doar chiriaşi?

Gea apare schimbată într-un capot decoltat şi mă invită în casă.

Intru după ea. Mai întâi într-un hol, apoi în sufragerie. O sufragerie foarte spațioasă. Număr repede cinci uşi.

— Uşile dau în camere? o întreb aiurea...

— Da, confirmă Gea.

Cred că masa din sufragerie era mai mare de trei metri lungime. Observ o tavă plină cu pahare şi sticle. Mă aşez pe un scaun cu spătar foarte înalt...

— E-he, o mulțime de sticle, zic eu.

— Ei, nu chiar o mulțime. Una e cu bere, cu apă minerală, una cu votcă şi una cu coniac. Bei ce doreşti. Sunt scoase acum din frigider.

Îmi toarnă coniac într-un pahar mare. Nu mult, cam două degete. Ei îşi pune câteva picături. Îmi toarnă apoi apă minerală într-un pahar enorm. Pune şi cuburi de gheață.

Ciocnim şi bem. Gust. E un coniac extraordinar.

— Bun coniac!

— Tata nu ştiu de unde l-a procurat.

Într-adevăr, îmi place. Mai beau. Îmi toarnă din nou. Mă ia cu fiori.

— Nu ți-e foame? mă întreabă şi dă să se ridice.

— Nu. La prânz mănânc la cantină. Şi cum e trecut de prinz, îți dai seama c-am mâncat.

Îmi zâmbeşte drăgălaş. Observ că vrea cu orice preț să se facă plăcută. De altfel, e destul de plăcută şi aşa...

— Mulțumesc pentru amabilitate.

În primul rând, nu-mi pot explica de ce m-a aşteptat Gea la poarta şantierului. Şi apoi de ce m-a adus la ea acasă? De unde până unde atâta interes pentru un muncitor necalificat ca mine? E ceva la mijloc, nu se poate. Atunci, atenție Radule! Oare, părinții ei chiar sunt în concediu? Câte şi câte întrebări îmi mai apar. Dar să le las dracului deocamdată. Şi chiar dacă mă frământ, tot nu găsesc răspunsurile.

Şi tocmai aveam de gând să merg la bibliotecă, s-o văd pe Maria. Sunt un mare guguman. Dovadă că nu ştiu ce vrea Gea. Oare, ce vrea?

— Vrei să guşti şi din votcă? mă întreabă Gea cu voce nevinovată.

— Nu, ar însemna să mă îmbăt. Mie toarnă-mi coniac, zic şi-i întind paharul să-mi mai toarne.

Îmi toarnă coniac. Mai mult decât înainte. Beau aproape jumătate din el.

— Ar fi o chestie să mă îmbăt, zic râzând.

— Eşti în casă de om…

Sună telefonul. Întorc capul încotro se aude telefonul. E pe o măsuță lângă uşă. Gea se îndreaptă spre el. Ridică receptorul şi-l pune la loc în furcă fără să vorbească.

— I-am luat glasul.. Nu ne mai deranjează acum. Nu mă interesează cine sună. Să fie sănătos! Să fie sănătos!

Se opreşte lângă scaunul meu. Pune mâna pe spătarul scaunului. O simt foarte aproape. Zic:

— Fereşte-mă, doamne de ispită. Şi încep să râd.

— Şi iartă-ne nouă greşelile noastre, amin! zice şi Gea pe tonul meu şi râde şi ea.

E superbă în capod, în acest semiîntuneric. La ferestre sunt trase jaluzelele. E aprinsă doar o veioză din spatele meu, de pe bufet.

Văd că mă atacă din diferite poziții. Mă las asediat, în definitiv, nu sunt un om alcătuit din nervi, carne şi oase? Şi ce drăgălaş îmi mai circulă acum sângele prin vine! Şi ce bun e coniacul!

Mă ridic în picioare şi-o privesc în ochi. Întinde mâinile spre mine. Îmi fac cruce şi-mi zic în gând: iartă-mă, Maria.

O prind în brațe. Îi strivesc buzele cu gura. O simt pe gât şi pe umeri. Ne lăsăm jos, pe covor, aşa muncitoreşte, dacă aşa vrea. O aud după un timp:

— Vai, şi uşa era deschisă...

Îi răspund gâfâind:

Sâmbătaî. (continuare)

În loc să mă duc la bibliotecă, mă las purtat de Gea pe străzi. Apoi la ea acasă. Are covor persan în sufragerie. Ți se îngroapă picioarele în el.

***

Vorba lui Dună, ce bine-ar fi să fie duminică de două ori pe săptămâna. Să stai în pat şi să nu faci nimic, cum stau eu acum. Peste puțin timp mă voi ridica din pat, mă voi îmbrăca şi mă voi duce să-mi iau ziarele şi revistele de la chioşc. Dacă vreau; dacă nu, nu. Nu mă obligă nimeni. Aş putea şi mâine să-mi cumpăr presa. Dar vreau eu astăzi.

Aud afară, în fața bucătăriei de vară, pe Diana vorbind cu Bătrâna. Sar din pat şi mă îmbrac repede. Ia să văd eu ce mai face Diana. Numai în pantaloni, în maieu şi în papuci, cu prosopul pe umăr, cu săpuniera în mână, mă duc să mă spăl la robinet în curte, ca de obicei vara.

Diana e lângă masă, curăță cartofi într-o cratiță. Are cartoful în mână. Mă vede şi-mi răspunde la salut

zâmbindu-mi cald. Parcă nici n-ar fi trecut atâta vreme de când nu ne-am văzut.

După ce mă spăl, mă opresc lângă Diana.

— Ce faci, Diana? Pe unde umbli de nu te mai vede omul cu anii?

— Secret, domnule, secret! E secretul meu pe unde umblu. Şi dacă e secret, e logic că nu-ți pot spune.

Ce s-o mai întreb? N-o pot lăsa acum aşa şi să intru în cameră.

— A, era să uit. Ce mai face Gea?

Gafez. Se încruntă, dar îmi răspunde totuşi calm:

— Ieri n-a venit la practică. A dat telefon de dimimeață că-i bolnavă. Spunea că-i răcită. După-amiază mă duc la ea să văd ce are. E singură acasă. Acum vreo două zile parcă am auzit-o spunând, am uitat cui, că şi-a trimis în dimineața aceea părinții la odihnă într-o stațiune. E singură acasă şi e şi bolnavă pe deasupra. Nu vrei să mă însoțeşti?

A lucrat ca la carte Gea. Mă umfla în pene ca un curcan. Nu mă mai încape maieul. Dar ce, eu nu sunt cel mai calificat muncitor necalificat?

— La dispoziția ta, Diana!

— Credeam că n-ai timp, îmi zice ea cu o oarecare ironie.

— Timp, eu? Eu tot timpul am timp, zic şi râd.

Când sunt în încurcătură ori tac, ori râd ca acum.

— La ce oră mergem în vizită? o întreb.

Cât de frumoasă e Diana! Constat de la în timp cămulte fete sunt frumoase. Păi când toate treburile îmi reuşesc, cum să nu văd totul frumos? Ce păcătos sunt, doamne, ce păcătos! Diana e cu adevărat o fată frumoasă, şi bună pe deasupra. Ce mai, e o fată minunată.

— Te grăbeşti?

— Doresc să ştiu. Am atâtea de făcut, astăzi, o mint, de, ce să fac?

— Ce anume să faci?

— Am program administrativ.

— Program administrativ? În ce constă acest program administrativ? mă întreabă ea.

— Îmi spăl rufele...

— Nu mă interesează acest program. Vei merge cu mine, auzi? se răsteşte la mine atât de caraghios, că mă pufneşte râsul.

— Ora, la ce oră? o sâcâi eu.

— La ora optsprezece! E bine?

— E minunat.

Intru în cameră şi-mi pun cămaşa şi pantofii. Duminica, uneori, chioşcul de difuzare a presei se închide mai devreme. Mă tem să nu se închidă şi acum.

— Radu, unde pleci? mă întreabă Bătrâna din bucătărie.

— Să-mi cumpăr revistele, îi răspund.

— Astăzi eşti invitatul Dianei la prânz, îmi zice Bătrâna ieşind în uşa bucătăriei de vară.

— Ştiţi?

Ştim, dar fără „ştiţi”, îmi retează vorba Diana autoritar.

— Se aprobă, zic şi plec să-mi cumpăr revistele.

Nu mă miră nimic de-acum. De ce să-mi fac probleme? E corect să accept invitaţia la masă. Se ştie că astăzi fac o excepţie de la programul pe care mi l-am impus. Şi, în definitiv, de ce s-o refuz pe Diana? E doar nepoata Bătrânilor. Unde o fi Bătrânul?

E normal ca Diana să se poarte civilizat cu mine, dar nu mai e normal un amănunt, care prea e important ca să-l trec cu vederea: îmi caută, cum se zice, prea mult în coarne. Şi de ce? Să fie atât de inteligentă încât să-şi dea seama că mă ascund după o salopetă? Că sunt un intelectual îmbrăcat vremelnic într-o salopetă? Dar am cunoscut sute de muncitori culţi, versaţi, rasaţi, nu cum apar acum eu în ochii Dianei. Mulţi muncitori au liceul şi chiar şcoli postliceale.

Cum fac, cum dreg, mereu îmi pun întrebări, mereu îmi leg o întrebare de alta, dar cum, dar dacă, ce, însă, etc. Dar de-acum gata cu această bătaie de cap.

Mă întorc cu ziarele şi revistele sub braț. De-abia aştept să le citesc.

Mă opresc în uşa bucătăriei şi-i spun Dianei:

— Când e gata masa, să mă strigi. Până atunci am de citit revistele.

Ce zâmbet frumos, doamne, ce zâmbet! Diana e toată numai un zâmbet.

Mai întâi răsfoiesc revistele. Era să scot un strigăt ce bucurie. O altă revistă mă publică. Tremur. Sunt zguduit parcă de friguri. Mă trântesc pe pat. Stau cu fața în sus. Cine sunt? Păi cine să fiu? Sunt Radu Bălteanu, ăla care semnează în reviste.

Secvența I

Marin Răscol, zis Fustălău, îşi făcu loc printre oameni şi ajunse în față. Văzu pe Ilie Puțan mort în mij-locul drumului. Cămaşa în dreptul inimii era tăiată şi plină de sânge. Ar fi vrut să afle cine-l tăiase pe Ilie Puțan. Vorbeau toți deodată.

— Când venii eu, era mort, zise Lemn de tei.

— La mine strigă Dudulan să ies din bătătură şi să văd pe Puțan mort, zise Ochidemââ.

— Săracu de el, cum stă mort în drum! zise Zara lu Chindie plângând.

— Mă, care ştii cine-l tăie? strigă tare Pițigău.

— Eu văzui când fugi de lângă Raia, zise Spase cu importanță.

— Şi erau numa ei doi? întrebă repede Pițigău.

— Aha! confirmă Spase.

— Taci, mă, dracului din gură, nu băga în belea pe Raia, că eu îl văzui când venea spre mort, că cam în spatele lui, zise supărat Purcel.

— Zău, mă?

— Zău!

— Ală frate, eu văzui când dete cu cuțilu pe Mărgărit, zise Ion Zară.

— Mă frate, te ia dracu. Eşti nebun de bagi pe Mărgărit în daravelă? Mărgărit îi plecat de-aseară la moară la Oprişor, zise Spase duşmănos.

— Zău, mă? Da' ce, nu putea să vină de-aseară de la moară? îi tăie vorba Ion Zară.

— Lasă-l, mă, să-şi răcească gura de pomană, că de, i-e cumnat, zise Fustălău.

— Cum, mă, cum îmi răcesc gura de pomană? Ia mai zi o dată. Hai, zi! zise Ion Zară cu înverşunare.

— Tăceți, mă, dracului din gură, ce, vă luați la cuțite acu, când noi tocma’ trebuie să aflăm cine-l tăie pe mort? zise împăciuitor Pițigău.

— Că doar nu se omorî singur mortu, zise Florea lu Beregată răguşit.

Pe drum venea jelindu-se Suță, nevasta mortului. Îi făcură loc. Când îl văzu, puse mâna la gură şi îngenunche lângă el.

— Sărata de ea, zise Biba, nevasta la Cuțitoae.

— Cine-o avea grijă de ea când o fi bătrâna, că Dumnezeu nu le-a dat copii? zise încet Lila lu Fârneci.

— Că pe tine ai tăi te duc de la umbră la soare, zise Tula lu Florea lu Zgaibă.

— Ioane, înjugă, mă, boii la car şi hai să-l ducem acasă, zise Zară lui Ion Pițigău.

— Ba, că am bou şchiop, zise Ion Pițigău trăgându-se printre oameni mai în spate.

— Aduc eu caru, zise Surcel.

Suța, nevasta lui Ilie Puțan, mortu, stătea lângă el îngenunchiată şi gemea.

— Închide-i, mă, careva ochii, să nu rămână cu ei beliți, că dracu-a mai văzut mort cu ochii beliți, zise Surcel.

Mărin Răscol se aplecă şi cu degetele de la mâna stângă vru să-i închidă pleoapele. Zise:

— Se răci, rămase cu ochii beliți. Unde i-o fi pălăria? Mă, văzuşi careva pălăria mortului?

Nu-i răspunse nimeni.

Începu să plouă. Oamenii se uitară în sus, spre cer. Plecară pe rând.

— Când dracu mai veni şi ploaia asta? zise Pițigău.

— Acu, îi răspunse Surcel.

Suța rămase singură în ploaie lângă mort, jelindu-se.

— Ilie, Ilie, începu să plouă, Ilie. Ce ploaie o mai fi şi asta, Ilie?

Secvența II

Bărbatul deschise uşa. Vârî capul prin deschizătură şi privi spre pat. Fu mulțumit când văzu că femeia doarme. Porni cu paşi înceți. Îşi frecă mâinile de bucurie.

Ajuns în fața casei, se opri pentru o clipă. Privi spre poartă. Cu mâna stângă se scărpină în turul pantalonilor. Râse înăbuşit. Un fel de nechezat: hi-hi-hea!

Trecu prin spatele casei, pe lângă privată, şi se opri lângă gard, în fundul grădinii. Scoase un stobor din gard şi se strecură dincolo.

Dispăru după glugile de coceni.

Femeia ținea o strachină cu mâna stângă şi cu dreapta arunca boabe de grâu puilor strânşi în jurul cloştii. Era cu spatele spre casă şi cu fața spre grădină. Se aplecă să prindă un pui. Cloşca se zbârli.

— Cioc, cloță! zise.

— Ce-ai, fă, cu cloța? zise bărbatul.

Femeia nu-i răspunse.

— Ce mama dracului ai de nu-mi răspunzi?

— Am, vezi că am.

— Ce ai, fă, ce ai, spune-mi şi mie ce ai?

— Mărine, cum dorm eu poate să doarmă şi el şi te trezeşti cu el.

— Cum dormi tu, fă, cum dormi tu? Unde să mă trezesc, şi cu cine?

— Cu Gheorghe Bărzoiu.

— Ce are Bărzoiu cu mine?

— Ce ai cu-a lui?

— Dă-te-n haia lu mumă-ta!

Bărbatul plecă mulțumit. Femeia își făcu cruce și zise: „Scăpă și acu, afurisitu'“

Secvența III

În uliță, în dreptul casei lui Buzărnea, se strânsese lume multă. Femeile intraseră în bătătură. Bărbații așteptau în uliță. Urzicuța, nevasta lui Duhoare, ieși grăbită pe poartă. Leonică alu Oană o întrebă:.

— Dă de-a boala Ioana?

— Nu dă de-a boala. Se dete de vrăjitoare, îi răspunse calm Urzicuța.

— Și ce face? se interesă Măcriși.

— Ce face o vrăjitoare, răspunse Urzicuța.

— Mă Gheorghe, tu știi ce face o vrăjitoare? întrebă Țăruș pe Gheorghe Bărzoiu.

Urzicuța vru să-i răspundă ca lui Țăruș, dar se grăbi Miu, zis Paracliseru, să-i răspundă.

— Ea stă cu fața în sus, cu ochii închiși, iar tu o întrebi dacă o vede pe mumă-ta pe lumea ailaltă. Ea îți răspunde că o vede, că mestecă o mămăligă într-o oală cât roata carului.

— De unde știi, mă Paracliserule? îl întrebă Măcriș.

— Mi-a spus mie a mea când a fost cu lâna la dărac la Dănceu. I-auzi, că vede ca-n oglindă lumea ailaltă.

— Vede pe dracu, aia vede. Păi dacă vedea cum e pe-acolo, de ce, nu-i spune la Omu-su să facă şi aici cum e acolo? îşi dete cu părerea Ion Brutaru.

Gheorghiță la Ion Chiorbaşu ieşi şi ea din bătătura lui Buzărnea şi zise dintr-o dată.

— O văzu pe Polina lu Muscu pe lumea ailaltă.

— Zău?

— Cum o văzu?

— Când?

— Mă, cheamă careva pe fiu-su să audă ce spune Ioana lu Buzărnea.

— Ia tăceți, mă, dracului din gură, să vedem ce şi cum îi pe lumea ailaltă. Ce făcea Polina lu Muscu? întrebă până la urmă Paracliseru:

— I-auzi că sta pe-o creacă într-un cireş şi mânca cireşe, îi răspunse Gheorghiță lu Ion Chiorbaşu.

— Atât?

— Atât.

— Puțan vede, zise Măcriş.

— Ce, nea Măcriş, ai vrea să vadă tot raiu dintr-o dată? Îl vede şi ca pe bucăţele. Ei, cine ştie cum o fi regula, îşi dete cu părerea şi Marin alu Gheorghe.

— Asta îşi dă cu părerea şi nici nu ştie să se şteargă la nas, îl tachină Bărzoiu.

— Aşa e, zise şi Măcriş.

În casă se auziră ţipete. Toţi se îmbulziseră spre poartă. Ieşi afară val-vârtej Leana la Ioniţă, zisă Tufa, şi spuse:

— Asta dă de-a boala. Face spume la gură.

— Ptiu, păcătoasa, scuipă alături Bărzoiu.

— Scârba! zise şi Ciobăncan.

— Ie-te, mă, şi cât pe ce să aibă satu nostru vrăjitoare, zise descumpănit Vărgatu.

— Haideţi, mă, acasă, că degeaba mai stăm, zise Ştefan Tunsu şi porni spre casă.

***

Mă aud strigat la masă. Dispare lumea mea de ţărani, lume care a fost, care nu mai e, care e undeva departe în urmă. Lumea copilăriei mele, lumea amintirilor.

— Helo, Radu, hai la masă, mă strigă Diana.

Masa e aranjată frumos. E răcoare sub bolta de viţă de vie. Sunt doar trei scaune. Întreb:

— De ce numai trei scaune?

— Bunicul e în vizită la un prieten.

— A venit aseară un prieten de-al lui, coleg de la cefere, ca să se ducă astăzi la masă. I-a promis că se duce şi s-a dus, că de, a promis, zice şi Bătrână.

Mănânc în neştire. Sunt atât de mulţumit. Şi când mă gândesc că nu pot să-mi trâmbiţez mulţumirea. Câte zeci şi zeci de explicaţii ar trebui să dau. Apoi, câte complicaţii. Mă simt, însă, excelent în această piele.

— De ce nu bei, Radule, ţuică? Nu vezi paharul? E lângă mâna ta.

Vorbeşte cu mine Diana. O aud ca-n vis. Iau puharul şi beau.

— E bună ţuica! zic.

Bucuria îi ia glasul omului. Îi pune gheara în beregală şi-i ia glasul. E un caraghios omul bucuros. Cum sunt eu acum. Dacă m-ar întreba Diana ce mănânc, nici n-aş ştii ce să-i răspund. Ei, dar ia să fiu băiat cuminte şi să mă las de prostii!

— De mult n-am mai mâncat mâncare atât de bună, zic ca să mă aflu în vorbă.

— Şi ce mănânci acum? mă întreabă Diana.

M-a prins. Zic:

— O mâncare excelentă.

— Ţi-era gândul plecat cu sorcova, Radule. Tu aici şi gândul pe alte tărâmuri. Cum e pe-acolo?

— Lume ca şi pe-aici.

— Diana, lasă băiatul în pace! Ce ai cu el? Nu ştii că el e băiatul nostru?

Dar Diana nu mă lasă. Îmi zice:

— O fi îndrăgostit.

— Tu de unde ştii? zice Bătrâna.

— Se observă pe fața lui. Citesc în ochii lui că e îndrăgostit.

Mă cam la peste picior. Tonul ei e uşor ironic.

— De ce să nu fie îndrăgostit? Câte or fi îndrăgostite de el, că-i băiat frumos, asta nu întrebi tu? Fata vecinului e moartă după el. Vecina toată ziua mă întreabă peste gard câte şi mai câte despre el. Poate îl facem vecin.

Acum e acum. Trebuie să răspund ceva, ceva să le piară pofta vecinelor de măritat. Dar şi pentru Diana. Să rămână şi ea cu gura căscată. Ce să răspund? Nu găsesc nimic.

— Întâi să-mi fac un rost.

Fleoşc! Ce răspuns prăpădit. Dar nu, e foarte bun. Cresc în ochii mei. E pe măsura mea. Pe măsura omului cu patru clase, a muncitorului necalificat. Idealul lui e... rostul.

Acesta e, deci, idealul meu. Să-mi fac un rost şi pe urmă să mă însor. Dar ce fel de rost?

— Un nume, vrei să spui? mă ia la sigur Diana.

Rămân cu gura căscată şi cu furculiţa în aer, nu pot s-o mai duc la gură. Încotro bate Diana, încotro se îndreaptă vorbele ei?

— Adică mai întâi să înveţi câte ceva, zice tot Diana.

Încearcă s-o dreagă acum. Dacă o şti ceva? Dacă a citit şi ea, ca şi Maria, revista? Nu cred. Mi-ar fi spus. Nu-mi place raţionamentul. Mă întristez brusc.

Ce dracului au fetele astea cu mine? Unde e defecţiunea? Care rotiţă s-a defectat la ceasornic? Ceva e putred în Danemarca, nu-i aşa?

— Diana, eu sunt ce sunt. Îmi vine greu să repet ce sunt. Nu mă ruşimez că sunt muncitor necalificat, nici acum şi nici pe viitor. Şi nici în trecut nu m-am ruşinat. Caut să citesc câte ceva, şi să aflu câte ceva prin cărţile pe care le citesc. Sunt fericit când ţin o carte în mână. Nu mă ruşinez când stau la o masă cu o fată de condiţia ta, viitoare doctoriţă. Cu tine, adică. Dacă nu mi-ar place sau dacă m-aş ruşina, n-aş sta. Nu mă obligă şi nu mă poate obliga nimeni.

Simte lovitura în plin. Dar nu reacţionează. Se ruşinează, probabil, de bunică-sa. Bunica se uită la noi mirată.

— Ce aveţi? ne întreabă.

— Eu glumesc, îi răspund.

— Şi eu glumesc, îi răspunde şi Diana.

Bătrâna aduce, ca desert, o plăcintă din care ies aburi. Diana aduce trei sticle de bere.

— Să bem berea din sticle, propune Diana.

— Minunat, zic eu.

Într-adevăr, e minunat. De când n-am mai băut bere direct din sticlă? Nu ştiu.

Plăcinta e excelentă. Berea, foarte rece.

— Mi se taie răsuflarea de rece ce e, zice Diana.

Nu-mi place deloc să mă gândesc că voi da ochii cu Gea. Mare încurcătură!

— Şi-acum, la culcare, copii!

Bătrână are un gând de aur. Le mulțumesc pentru masă. Diana ridică tacâmurile şi le duce în bucătărie. De-acolo, din bucătărie, îmi urează vise plăcute. Gândeşte că voi dormi, desigur.

Nu greşeşte. Chiar mă culc. După ce mă voi trezi. Voi vedea ce-o mai fi.

Câteva ore de somn sunt binevenite. Mă simt odihnit şi proaspăt. În noul costum arăt ca un cioclu. Mă dezbrac imediat. Nu merge pe căldura asta în costum. În câteva

minute aş fi lac de transpirație. Pe căldura asta, până şi gri închis devine negru. În pantalon şi bluză sunt altul. Mă încadrez în atmosfera de afară. Cum s-ar zice, rimez cu ea.

Diana arată superb într-o rochie crem. Blondele sunt atente la culori. Că nu toate culorile le prind. Diana are gusturi bune. Sunt sigur că mă dezbrăca urgent dacă mă vedea îmbrăcat în costum. Îmi lipsea lumânarea, că în rest eram îmbrăcat de înmormântare.

Suntem o pereche potrivită. Sunt trecători care întore capul după noi. Diana mă prinse de braț cum ieşi-răm pe poartă. Alerg țanțos şi zâmbitor. Diana tace. Mă las condus, deşi cunosc drumul.

Poarta nu-i încuiată. Intrăm în curte. Eu o urmez pe Diana. Ea cunoaşte casa, cum ar veni, iar eu nu. Sfânta minciună, cum te scoute din încurcătură! Cine a mințit prima dată cred că a fost cel mai mare geniu al omenirii. De câte ori nu se minte ca să se facă un bine!

Fără să sune la uşă, Diana intră în casă. Eu rămân mai în urmă. Şi doar soneria e la loc vizibil.

Le aud discutând. Ce n-aş da să ştiu ce discută ele acum. Sunt sigur că se cam împung cu vorba.

Iat-o pe Gea. Mă invită în cusă. Nu-mi lasă ocazia să-i prind privirea. Trec pe lângă ea. Diana vorbeşte la telefon. Gea îmi face semn să iau loc pe scaun. O ascult. Stau pe acelaşi scaun pe care am mai stat. Privirea îmi alunecă pe covor. La locul cu pricina. Criminalul mai trece pe la locul crimei, se

zice. Gea mă prinde asupra faptului. Când îndrept ochii spre ea, culmea, îmi iace cu ochiul şi imediat se întoarce spre Diana, care tot vorbeşte la telefon.

— Închide-i, dragă, telefonul.

Sfânta născătoare, ce-mi văd ochii? Gea are numai vânătăi pe gât. Se văd muşcăturile. Neruşinata, nici nu şi le ascunde. Îmi ridic degetul la gât, s-o fac să înțeleagă. Pun gaz pe foc, cum ar veni. Te pomeneşti că ea s-o mândri cu astfel de semne. Ce-o fi în căpățâna ei? Simt o poftă nebună să-i dau câteva păime.

Diana termină de vorbit la telefon şi se aşază pe scaun. Gea iese din cameră.

— Insul de la telefon este un impertinent, zice Diana enervată.

— Se întâmplă, zic.

— Gea e o intrigantă. Insul se interesa de mine când tocmai intram pe uşă. Niciuna, nici alta, Gea mi-l dă la telefon.

Îi joacă ochii în lacrimi.

— Nu şi-o fi dat seama că face o gafă, o apăr într-un fel pe Gea.

— Gafă? Care gafă?

Face o pauză. Nu e hotărâtă ce să-mi spună. Totuşi, într-un târziu, zice:

— Mă opresc aici.

Gea vine cu o tavă cât toate zilele de mare. Sticle şi pahare. Se repetă, intriganta.

— E vreun botez pe aici? zice în glumă Diana, uitându-se în jur.

— Nu acum, peste nouă luni. Ce zici, Radule?

Na, drace! Țin la glumă. Plusez:

— Acum e doar logodna.

Intră în horă şi Diana:

— Să fie într-un ceas bun!

— Ce bei, Diana? Bere, sau coniac? Radu ştiu că bea coniac.

Am inima în mine cât un purice. Dacă Diana ştie toată povestea şi mascarada asta nu e decât un aranja-ment de-al lor? Mă trec toate căldurile. Ruşinea e a ei, nu a mea. Oare, aşa să fie?

— Excelent coniacul!

— Da, Radule, e excelent, zice Gea.

— Ai mai băut până acum coniac de acesta? mă întreabă Diana fără să mă privească.

— Ar fi posibil, dar nu cred. După gust cred că nu, după miros da.

Fie ce-o fi, trec la atac.

— Diana spunea c-ai fi bolnavă.

— Şi-ai crezut-o?

— Da.

— Păcat!

Diana tace. Nu intervine în acest dialog stupid. De ce nu intervine Diana? Mă adresez Dianei:

— De ce am venit aici, Diana?

— S-o vedem pe Gea.

— Că-i bolnavă, nu?

— Şi bolnavă, zice Diana subliniind cuvântul bolnavă cam înțepat, altfel zis care ar însemna hai sictir!

Se cercetează reciproc, ca doi cavaleri înainte de turnir. Precis se vor lua la harță. Voi fi între cele.

— Era să uit, Diana, peste o săptămână terminăm practica. Ce ai de gând, mai rămâi?

— Exact peste zece zile, nu peste o săptămână, o corectează Diana veselă deodată.

— Ce mi-e o săptămână, ce-mi sunt zece zile? Tot aia e, zice Gea filosofând.

— În trei zile se pot întâmpla atâtea.

— Păi mie îmi spui!

Gata, vine ploaia. Se aud bubuiturile.

— O, fii fără grijă, Gea, plec peste şase zile. Am discutat în prealabil cu medicul îndrumător şi e de acord.

— Noroc, în cinstea plecării tale, zice Gea şi ridică paharul cu bere.

Eu mă prefac a nu înțelege nimic. Diana îşi priveşte mâinile.

— Se duce la părinți, în familie, zic eu încurcat.

— Atunci, în cinstea celui mai nevinovat tip pe care l-am cunoscut în ultima vreme.

— Dacă nu e şi parşiv, degeaba, caut să inversez eu, să văd ce-o să iasă, dar să mă şi apăr într-un fel.

Se ridică de pe scaun, vine lângă mine, mă ia de mână şi mă trage după ea până în fața unei oglinzi mari, între două uşi şi-mi zice:

— Semeni cu tipul acela.

— S-ar putea să semăn, dar nu sunt eu.

Începe ultimul act al comediei. Salvarea vine dinspre Diana:

— Să lăsăm circul, Gea, te rog!

— Circ? Care circ? O glumă, doar, e adevărat că nereuşită, dar totuşi o glumă.

Cu fetele astea trebuie să stai mereu încordat, că nu ştii din care parte vine primejdia.

— Diana, deci conțurile sunt închise!

— Nu pot fi închise pentru simplul motiv că nici n-au fost deschise.

Frumos spus! Gea îmi toarnă apă minerală în pahar. Beau coniac. Diana zice:

— Lasă-mă, soro, cu întrebările astea: De câte ori vrei să-ți spun să mă laşi în pace? Nu sunt vinovată cu nimic față de el. E un caraghios. Ce vrea acum? Dragoste cu sila? Nu se poate aşa ceva. Na, iată-mă şi vulgară.

— Vulgară? Moft! Ce-i aia vulgaritate? Nici nu ştii tu, Diana, ce bine-ți şade când eşti aşa cum ai zis tu, vulgară. Eşti o bomboană de fată.

Mă fac mic pe scaun şi doresc din toată inima să fiu lăsat în pace. Să se uite de mine. Am o poftă nebună de scris acum,

— Acum plecăm, Gea, o aud pe Diana zicând şi mă ridic de pe staun.

— Tu poți să rămâi, Radule, tot ne despărțim la poartă, că am nişte vizite de făcut.

— Se va face târziu...

— Fii fără grijă, mă descurc eu.

— Ea e fată de Bucureşti, Radule, ce crezi că acum trece pragul casei pentru prima dată?

— Nu fi insinuantă, Gea.

— Fă-mi plăcerea să rămâi, tot n-ai ce face astă-seară, Radule!

În timp ce vorbeşte, se apropie de uşă. Gea e lângă. Ea. Rămân singur. Ori ştiu mai mult decât cred eu despre mine, ori îşi bat joc de mine. Cred în prima variantă. Ştiu ceva-ceva despre mine. Altfel nu se explică purtarea lor față de mine. Prea bună, nu ştiu cum.

— Uite cheia de la poartă, Radule!

Gea îmi arată cheia de la poartă. O pune pe masă. Se duce la uşă. O închide şi răsuceşte cheia în broască. Se apropie de masă grăbită. Îmi toarnă coniac în pahar.

— Vrei să mă îimbeți?

— O, nu, zice ea țuguindu-şi buzele ca un copil.

Îmi întinde paharul, îl iau şi beau o înghițitură.

— Radule, nu ți-am arătat casa. Stai s-o vezi. Mă ia de mână şi mă trage după ea. Deschide o uşă, prima pe dreapta, şi intrăm. E beznă.

— Aprinde lumina, Gea!

— De ce? Ți-e frică?

— Aşa vreau cu...

Aprinde pentru o clipă lumina. Clipeşte des din achi. Fac ochii roată. Nu e nimeni. Lumina se stinge. Joacă, totuşi, cinstit Gea. Fie, îmi zic. Tot m-am prins în horă. Mă dezbrac rapid. Întind mâinile. E lângă mine goală.

***

Când vin de la servici, Bătrânul îmi dă un plic voluminos. Intru în cameră şi-l deschid. Citesc şi rămân stupefiat. Fantastic. Dar nu, e îngrozitor. Procurorul nu s-a lăsat. Mulțumesc din inimă, procuror Berbeceanu! Ce țesătură blestemată! Ca-n filme. Îmi trimite două notăriri. O hotărâre de revizuire. Se revizuieşte dosarul în care am fost condamnat şi se pronunță achitarea mea ca fiind nefondată fapta pentru care am fost judecat şi condamnat. Şi o altă hotărâre de condamnare împotriva acelora care au depus mărturie în dosarul meu, mărturie constatată ca mincinoasă şi împotriva aceluia care i-a instigat să depună mărturie mincinoasă. Ce țesăură, ce mârşăvie! Mulțumesc, procuror Berbeceanu! Mă cutremur. Instigatorul, un avocat. Şi încă cine. Directorul baroului de avocați. Se temea, viermele, că-i voi lua locul, că de, aveam origine socială bună, sănătoasă.

Scrisoarea mamei e scurtă. E bucuroasă că sunt om în rândul oamenilor. A fost chemată la Sfatul popular de către preşedinte şi i s-au dat cele două hotărâri să mi le trimită pe unde voi fi. Erau trimise de procurorul Berbeceanu.

Mulțumesc, procuror Berbeceanu!

Marți. Dună mă invită la o bere. Accept. Se bucură. Sunt vesel şi discut cu el vrute şi nevrute. Parcă plutesc. Nici nu simt arşița zilei şi greutatea târnăcopului. Sunt hotărât să stau pe loc. Mă simt atât de bine. Nu-mi trebuie altă slujbă. Îmi trebuia altă dată. Parcă ar fi fost acum două veacuri.

***

Stăm la masă şi bem bere. Nu e înghesuială. E oră nepotrivită. Vara se intră seara în restaurant. Mie îmi place această oră. Dună e mulțumit. Începe să râdă.

— Radule, îmi vine să mă tăvălesc de râs. Toată noaptea am râs de unul singur.

— Vreau să râd şi eu, nene Dună.

— I-auzi, că tu eşti puşcăriaş.

Rămân stupefiat. Nu mă aşteptam la aşa ceva. Dună râde şi eu nu ştiu ce să-i răspund.

— Cine a spus? întreb răstit.

— Uşor, Radule, uşor, nu te răsti la mine. Acum vreo două săptămâni a venit un instalator nou. E de meserie instalator. A fost condamnat. Cum a venit din puşcărie, cum a venit aici. A spus că tu ai fost condamnat, dar nu e sigur. Nu poate băga mâna în foc. Cică te-a văzut o singură dată. Te-a arătat unul. Zicea ăla, care te-a arătat, că eşti avocat. Zice că poate se înşeală, că de, atunci erai în haine vărgate

şi tuns şi te-a văzut dintr-o parte. Acum ai păr şi eşti îmbrăcat civil.

— Şi-l crezi, nene Dună?.

— Cum să-l cred? Nu-l cred nici mort. Nu se poate să fie aşa. Să zic c-ai fost condamnat. Se poate! Da' nu se poate să fii ăla care era avocat, că n-ai faţă de avocat, Păi cu cartea aia de avocat ai fi ajuns aici cu mine la târnăcop? Dacă ai fi avocat, n-ai îi făcut puşcărie, că avocaţii ştiu să se scape când e vorba de aşa ceva, că de aia sunt avocaţi. Scapă ei pe alţii, dar pe ei se poate să nu se scape? Şi mai e una. Nu ai tu faţă de om care să facă rău ca să fie băgat în puşcărie. Păi vezi acu de ce nu cred eu că eşti ăla?.

Îmi place raţionamentul.

— Deci nu crezi dumneata că sunt puşcăriaş?

— În ruptul capului!

— Şi dacă aş fi?

— Ha, ce ziseşi?

— Dacă aş fi puşcăriaş?

— Lasă-mă, Radule, în ale mele, că nu te cred. Crezi că eu la viaţa mea nu mă pricep nici atâta la oameni? Mă pricep, Radule, băiete! Cum te-am văzut, cum te-am cumpărat. Am zis – al meu e! Asta-i om cinstit.

— Îţi mulţumesc, nene Dună! Eşti un om, grozav. Dau eu rândul ăsta de bere.

— Primesc. Te-au văzut ai noştri umblând prin oraş cu fete frumoase şi bine îmbrăcate. Ce zici?

— Ce să zic? Nimic... ru, i Aşa e? 2 i, îrp a:

— Aşae! Eice zic, ai i noştri 7. Uzata zbat

— Zic: „Al dracului avocatu'".

— Cum?

— Păi în spate îţi zic Avocatu. Aşa ţi-a rămas numele de când cu chestia cu puşcăria. Nu te crede nimeni avocat, dar toţi îţi zic Avocatu. Ce zici?

— Treaba lor.

— Inginerul zice că eşti tu avocat aşa cum e el protopop. Zice că eşti un papiţoi care munceşte până dă în brânci să aibă bani să se îmbrace frumos şi să umble cu fete mai cu carte. Ei, ce zici?

— Are dreptate!

— Fugi de-aci, mă Radule, că n-are dreptate. Cum să fii tu papiţoi de ăla cum zice inginerul? De-aia te-a criticat. Zicea că vrei să spargi norma ca să iei bani mulţi să-i pui pe tine. În loc să-i ajuţi şi pe alţii la normă, tu tragi numai pentru tine. De aia te pune unde e mai greu. N-ai văzut?

— N-am văzut,

— Mă Radule, nu te supăra, dar tu nu vezi multe în jurul tău. Ce ai?

— Ce zice inginerul, aia am. Muncesc cu capul în jos şi nu privesc în jurul meu.

— Zău?

— Da, aşa a fost, dar n-o să mai fie.

— Păi ce-ai să faci?

— O să stau mai mult de vorbă cu dumneata.

— Mă, tu eşti deştapt. Ce-ar fi ca tu să fii avocatul ăla?

— Ce-ar fi?

— Păi eu ştiu ce-ar fi. Lasă-mă, că nu eşti tu ăla. Să nu mai vorbim degeaba. Când mergi pe la mine?

— Când mă vei invita dumneata.

— Peste două săptămâni. Bate palma.

Dăm mâna prieteneşte. Peste puțin timp ne despărțim.

Găsesc la masa de sub bolta de viță de vie pe Diana singură. E palidă şi nedormită. Simt că-mi pare rău de ea.

— Diana, ce ai?

— O, tu erai, Radule? Nici nu te-am auzit venind. Nu am nimic, ce să am?

— Nu se poate, pari a fi bolnavă.

— Da, sunt bolnavă.

Simt cum mi se face inima țăndări..

— Diana, am o propunere. Te rog să accepți. Îți propun să ieşim în oraş sau la motelul ăla, ştii tu care.

Oare, n-ar fi momentul să dau cărțile pe față? Fie ce-o fi. Jos masca, Radu Bălteanu!

— Te rog, schimbă-te, îmbracă-te frumos! Eu intru în cameră să iau ceva, ceva important.

Mă îndrept spre camera mea fără a mai aştepta răspuns. Caut printre lucruri. Mă înarmez bine cu acte. Diploma de licență, hotărârile judecătoreşti şi, bineînțeles, revistele în care mi-au fost publicate povestirile. Aprind o țigară să mă calmez, să mă stăpânesc. Trebuie să fiu calm când îmi voi scoate masca.

Diana e îmbrăcată tot în rochia crem.

— Mi-am pus rochia asta, fiindcă ştiu că-ți place ție. Mi-ai spus că mă prinde bine rochia asta.

Roşesc, cred că de plăcere. Simt cum îmi năvăleşte sângele în obraji.

— Îți mulțumesc, Diana!

Ieşim pe poartă. Îi zic:

— Diana, îți ofer brațul!

— Nu, la întoarcere.

Mă simt puțin ofensat. Fie, la întoarcere. Prindem autobuzul din mers. În autobuz – doar câteva persoane. Când coborâm, Diana îmi spune:

— Vezi ce fată cuminte sunt? Nu te-am plictisit cu niciun fel de aiureli. Am păstrat tăcere.

— La fel am gândit şi eu.

— Să intrăm în local. E mai bine, mai intim.

Intrăm în local. E ocupată o singură masă. Pe colț. Ne aşezăm şi noi la o masă, tot în colț, lângă fereastră. În colțul celălalt, ospătarul discută aprins cu cei doi consumatori. Cum ne vede, se şi îndreaptă spre noi.

— Câte o friptură şi salată. Ce vin aveți?

Diana intervine:

— Eu nu mănânc acum, poate mai târziu.

— Nu se poate, trebuie.

— Nu pot, zice Diana hotărâtă.

— Două coniacuri cu gheață şi apă mineral.

Ospăturul pleacă.

— Diana, trebuie să mămânci.

— Dacă nu pot, nu pot şi gata.

Mă priveşte lung, de parcă acum m-ar vedea pentru prima dată.

— Te ascult, Radule!

— Diana, eu sunt un...

— Fost condamnat. Ştiu.

— Am fost...

— Avocat. Ştiu

— Şi căsătorit...

— Acum divorțat. Ştiu.

— N-am fost vinovat.

— Ştiu.

— De ce, Diana, mi-ai umblat prin hârtii?

— Îmi pare rău, regret mult. Regret din mai multe motive.

O chinuie plânsul. Priveşte pe fereastră.

— Bunicul ne-a scris că a luat un tânăr în gazdă. Când am venit, în prima zi, te-am văzut pe fereastră. Ştiam că lucrezi pe un şantier, parcă aşa reținusem. Am tresărit. Nu se poate, mi-am zis, ca omul acesta să fi părăsit acum câteva luni satul şi dintr-o dată să capete acest mers, această înfățişare, acest fel de a fi. E imposibil. Am pus diferite întrebări. Am rămas total nedumerită. În cameră, când am intrat, am văzut maldăre de reviste şi cărți luate cu

împrumut de la bibliotecă. Dintr-o dată m-am luminat, mi-a venit un gând. Dacă insul nu e ce vrea să pară? Ți-am căutut printre lucruri şi-am dat de actele tale. Iată, curiozitatea îmi era împlinită. Descoperisem ce căutam. Chiriaşul bunicului se ascundea, deci, de lume. Ei, ce zici, e o desco-perire formidabilă?

Nu-i răspund. E, sigur că e.

— Am mai cotrobăit şi-am dat şi peste însemnările iale. Am plâns când le-am citit. M-am cutremurat. Ți-am citit şi povestirile publicate şi pe cele nepublicate.

Îi întind peste masă cele două hotărâri judecătoreşti cu gândul să le citească,

— Le-am citit, nu puteam să nu le citesc. Văzusem plicul. Apoi te-am văzul pe tine ieşind din cameră răvăşit după ce ai citit ce era în plic. Nu m-am putut stăpâni. Mă temeam să nu fi primit veşti proaste. Eram convinsă, după ea ți-am citit jurnalul, că nu eşti vinovat. Hotărârile judecătoreşti mi-au întărit această convingere. Într-un fel, triumfasem! Eram emoționată. Repet, eram convinsă că ceva grav te-a determinat să lucrezi ca muncitor necalificat pe şantier. Acel ceva grav era înlăturat de-acum. Binele triumfase, cum se spune. Să revin la prima fază, la momentul când, citindu-ți actele, am văzut cine eşti. Citind însă şi jurnalul, um rămas năucă. Pentru mine a fost ceva de neînțeles, greu de acceptat. Am constatat, peste câteva zile, că greşisem. Atunci nu-mi dădusem seama. Care a fost greşeala? Ți-o spun imediat. Mă apăsa toată povestea ta, simțeam că

trebuie să vorbesc cu cineva, să împart cu cineva această povară. Necazurile tale erau pentru mine o povară. Radule, pentru prima dată în viața mea văzusem cu ochii mei nedreptatea. Jurnalul tău m-a cutremurat, îți repet. Întâmplarea a făcut să-i spun Greci această taină, taina care te înfăşura pe tine. De-acum deveniseşi un misterios pentru mine. Putea să fie în locul Geei o altă persoană. Poate că era chiar mai bine. Dar aşa a fost să fie. Gea a rămas şi ea stupefiată. Te-am înțeles fiecare în felul nostru. Eu într-un fel, ea în altul... Bunicilor nu le-am spus ce aflasem, ce descoperisem. Bunicul s-ar fi mâniat pe mine dacă ar fi aflat că ți-am scotocit camera. El e om dintr-o bucată, nu îngăduie să fii necinstit. Ar fi considerat purtarea mea necinstită şi s-ar fi supărat rău de tot.

Eu, Gea şi încă un coleg făceam practică aici. L-am auzit eu şi Goa într-o zi că în duminica următoare se va duce cu prietenii la un motel. Nouă ne-a venit ideea să mergem şi noi. Zis şi făcut. Adică Geei i-a venit ideea. Eu am luat-o de bună. Şi am hotărât, tot la propunerea ci, să te luăm şi pe tine. Şi te-am invitat. O altă greşeală. Peste câteva zile constatasem că şi de data asta greşisem. La motel ştii ce s-a întâmplat. Trec peste această întâmplare. Să explic purtarea colegului meu. E momentul. Probabil el a înțeles, din comportarea meu, că mie îmi place de el. Faptul că am venit să fac practica aici l-a luat ca pe un avans şi s-a purtat în consecință. M-a prezentat tatălui său, care e medic, ca pe o prictenă. Eu l-am corectat şi-am spus colegă. Nu i-a căzut bine precizarea mea. Am avut o discuție scurtă şi precisă. I-am spus că nu poate fi vorba de apro-piere între noi doi, nici

acum şi nici pe viitor, că suntem firi total opuse. Am avut impresia că l-am convins, dar m-am înşelat. Ştii ce a urmat. Acum, în aceste momente, intervine faptul important, acum am aflat cine eşti, ce necazuri au trecut peste tine.

După întâmplarea de la motel am discutat mult cu Gea. Ea îşi formase o părere diferită de a mea despre tine. Vedea în tine masculul; eu vedeam omul încercat, omul necăjit, omul care munceşte greu şi care speră. Ea, Gea, a acționat în felul ei, eu n-am acționat în niciun fel. M-am comportat tot ca înainte, omeneşte. Ce gândeam şi nu spuneam, nu lăsam să se înțeleagă, e altă poveste. Tot o altă poveste e şi ce simțeam.

Gea a reuşit. Mi-a dovedit că are dreptate. Dar ce cred eu despre ea e tot o altă poveste. Poveşti şi poveşti, dar între ghilimele, cum vine vorba.

Ne-a anunțat că-i bolnavă şi eu am crezut-o. Te-am rugat să mă însoțeşti în vizita la ea. Ne spusese la telefon că e chiar foarte bolnavă. Am intrat singură la ea în casă. Tu aşteptai afară. Mi-a arătat muşcăturile, semnele de pe gât. Radia de bucurie. Triumfase. Mi-a făcut gâsculiță. Eram indignată la culme. Îmi era ciudă pe mine şi eram revoltată pe Gea. Tocmai atunci sună teletonul. A răspuns Gea, apoi mi-a pus telefonul în mâna să vorbesc. Colegul nostru era la telefon. M-a insultat, pur şi simplu. Gea îi spusese ce plănuia. Şi planul ei reuşise. Urmările le-am văzut. În concepția Geei eram înfrântă de două ori. Că nu merit să fiu iubită de colegul meu căruia nu-i dau atenție, că nu sunt îndrăgostită de tine, care în fond eşti un fluturaş de-o seară.

Radule, după cum vezi, te-am justificat în fața mea. Sunt studentă la medicină şi cunosc multe despre om. În plus, am pretenția că sunt şi om. Eşti bărbat, ai stat închis. Ți-am citit cu atenție jurnalul. Fără alte şi alte explicații, vreau să te asigur că te-am înțeles. Iată cum te justific eu. A fost uşor să cazi în plasă. A vorbit atunci bărbatul din tine. Bărbatul care nu mai cunoscuse femeia de ani de zile.

Gea are dreptate, sunt o gâsculiță. Văd lucrurile, oare, la suprafață? Mă îndoiesc. Cred că, totuşi, tu nu poți fi judecat prin prisma episodului la care ați participat tu şi Gea.

— Diana, rămân de-a dreptul stupefiat, uluit.

— Să nu încerci să minți. Ai mințit înainte cu un scop, scop pe care numai tu îl ştiai. Acum să nu minți, te rog. Hotărârile judecătoreşti te obligă să nu mai minți.

— Fii sigură că nu voi minți. Gea nu minte. Aşa a fost. Ieşisem de la servici, iar ea trecea, zice ea, din întâmplare pe acolo. Am mers împreună pe stradă, până când s-a oprit în fața unei case şi m-a poftit înăuntru. Spunea că-i singură acasă. Am intrat. Totul era aranjat din timp. Acum înțeleg. Atunci eram doar nedumerit. Ea a gândit totul din timp. Şi-a trimis şi părinții la odihnă. Am considerat că nu e ceva rău în a vizita o cunoscută în lipsa părinților ei. Dar coniacul şi... animalul din mine, cum zici tu, şi-au făcut de cap...

— Nu spun eu aşa, tu spui. Singură s-a servit pe tavă, Radule, tu doar ai întins mâna şi te-ai înfruptat. Cred că toți

bărbații ar fi procedat la fel. Ştii acum opinia mea, ai auzit-o.

— Câtă imaginație a irosit Gea, câte aranjamente, câtă țesătură... Şi pentru ce?... Oare ea nu roşeşte?

— O, sunt sigură că nu roşeşte. O cunosc destul de bine, ca să fiu sigură de asta. Radule, acum ție o să-ți spun şi altceva. Gea nu e, totuşi, o fată uşuratică. Să nu te miri. Nu e ca aceea care să se culce cu primul întâlnit. La ea a fost altceva, mult mai complicat decât crezi tu. Într-un fel, pentru ea erai un erou, un personaj de roman. Şi apoi, şi-a încercat şi puterea ei de seducție, dacă te dă gata, cum s-a exprimat că ar fi posibil şi iată că a fost în stare. Dar nu spunea că va fi ea aceea. Gea a iubit la viața ei un bărbat cu tot sufletul şi din toată inima. Bărbatul, când şi-a atins scopul, i-a dat cu piciorul. Când şi-a dat ea seama, era prea târziu. Acum, cred, culcându-se cu tine s-a răzbunat într-un fel pe bărbatul acela. Ar fi posibil.

— De ce să-i fi spus atunci colegului vostru aventura ei cu atâta uşurință?

— Să-l vindece de...

— De dragoste, vrei să spui?

— Da. Şi într-un fel a procedat destul de bine. L-a vindecat.

— Cum l-a vindecat?

Ezită să-mi răspundă.

— Fiindcă, Radule, eu...

— Nu vei putea să-i accepți prietenia.

Observă că vreau s-o scot din încurcătură.

— Bineînțeles că nu-i voi fi prietenă niciodată. Dar eu mă gândeum la altceva.

Mă priveşte în ochi fără să clipoască... |

— Nu observi că te iubesc, Radule?

Se aşterne tăcerea. E calmă. Probabil că a reflectat îndelung înainte de a se fi hotărât să-mi mărturisească iubirea. Cât de ciudată e inima omului! Ce fată frumoasă am în față şi cât de simplu îmi spune că mă iubeşte! Prin câte chinuri a trecut până să-mi spună că mă iubeşte! Şi iată cum eu stau pasiv, fără să fac un gest, un gest cât de mic, prin care să-i arăt recunoştința. Inima mea, săraca, bate pentru Maria. Încurcate sunt căile inimii.

întind mâna peste masă şi-i iau mâna, i-o strâng, apoi mă ridic şi i-o sărut peste masă. Clipeşte des din ochi. Încearcă să-mi spună ceva, dar nu reuşeşte.

Cât de complicată e viața, cât de complicați suntem noi, oamenii, cum ne trezim deodată că ne bate inima anapoda.

— Diana, când pleci? o întreb, pentru a o scoate cumva din încurcătură, din acest punct mort.

— Acum nu ştiu...

Ce să-i spun?

— Nu te simți bine aici?

— Să rămân?

— Hotărât, da!

— Nu te leagă cu nimic gestul meu că rămân, țin să-ți amintesc.

— Sunt convins că te vei simți minunat. Termini şi practica şi vei fi liberă.

— Radule, ai suferit mult?

Mă întreabă dacă am suferit mult. Ca şi cum suferința s-ar putea măsura.

— Greu de răspuns. N-a fost durere fizică, ci un alt fel de durere, morală poate, ştiu şi eu, sufletească. A fost o lovitură fulgerătoare. Ar fi multe de spus.

Aprind o țigară, să-mi fac de lucru. Ea mă fixează atentă.

— Fumezi cam mult, Radule. Nu încerci să reduci numărul țigărilor?

— Poate în viitor, acum nu mă gândesc să-l reduc. Fumez şi gata, când am poftă fumez.

Trebuie să spun ceva, să fac ceva, să rup atmosfera asta de înmormântare.

Mi-o ia înainte, întrebându-mă:

— Ce ai de gând să faci acum?

— Să lucrez în continuare pe şantier. Ce să fac altceva? Nici nu mă gândesc să dezbrac salopeta.

— Nu ți se pare că eşti romantic?

— Romantic? Asta e romantism?

— E un romantism clasic. Vrei să te purifici?

— De ce să mă purific? Vezi cauza?

— Poate tu o cauți. Eu n-o văd. Cauza a fost independentă de voința ta. Întoarce-te la profesia ta, la slujba pentru care te-ai pregătit. Ți-ai ales alta.

— Alta m-a ales pe mine.

Roşesc. Diana înțelege substratul vorbelor mele. Îmi zice:

— Uitasem esențialul. De-acum eşti scriitor.

— Ei, chiar scriitor? Sunt un om care scrie, care a început să scrie. Un om care a publicat doar câteva povestiri. Sunt şi puțin norocos. N-am cunoscut pe nimeni, nu m-a cunoscut nimeni. M-a ajutat doar noro-cul. El, norocul, a făcut ca povestirile mele să cadă în mâna unui om care m-a înțeles.

— Da, ai noroc, ai noroc că eşti talentat. Au fost scrise bine şi au plăcut. Cine le-a scris, e talentat. Mie personal mi-au plăcut foarte mult.

— Fiindcă le-am scris eu.

— Nu mă înțepa, Radulc, că nici eu nu te iert. Stau la cotitură şi când îmi vine bine, te înțep şi eu.

— Diana, ce minunați sunt bunicii tăi! Un mare noroc pe capul meu c-am dat peste asemenea oameni. Zece oraşe să fi căutat, şi nu găseam alții ca ei.

— Era să fac o gală.

— Te rog s-o faci!

— A, nu. Ar fi prea de tot,

— Te rog! Insist.

— Ei bine, să-mi vezi părinții. Sunt şi mai grozavi.

— Nici nu se poate altfel.

Păi le văd eu fiica. O am în fața mea.

— Mergem acasă, Radule, ce zici?

— Cum vrei tu.

Aşteptăm autobuzul. Cineva spune că trebuia să sosească de mult. Poată o fi în pauză. Da, dar următorul? Ce să-mi doresc mai mult? Nu am ce! În cel mult zece orce, dacă vreau, sunt avocat. Mă urc în tren, intru la ministru şi imediat mi se întocmesc actele de numire. Dacă vreau, poi cere şi despăgubiri. Dar nu mă interesează nici numirea şi nici despăgubirile. Ministerul şi-ar recupera despăgubirile

acordate mie de la cei condamnați, de la cei care au depus mărturie împotriva mea şi de la instigutor. Sunt convins că Diana nu gândeşte ca mine. De altfel, şi-a şi spus părerea.

Diana mă ia de braț, se ține de cuvânt.

— Diana, dacă Gea umple târgul?

— Adică?

— Dacă spune şi altora prin ce-am trecut eu?

— O, nu, fii fără grijă. N-o cunoşti. E teribil de discretă.

Ce să înțeleg? Femei, de!

Marți. Bunicii sunt fericiți că Diana mai rămâne şi după terminarea practicii. A vorbit cu părinții la telefon.

Inginerul aproape că mă obligă să iau conducerea echipei. Refuz categoric. Discuții aprinse. Mă şi insultă, într-un fel.

Dacă Diana mi-a citit acest jurnal, nu înțeleg de ce nu mă întreabă nimic despre Maria (Mihaela)?

Îi scriu mamei o scrisoare lungă, cu de toate.

Miercuri. Trec prin fața bibliotecii. Nu urc. Diana e veselă tot timpul. Mai are timp să şi citească.

Joi. Sunt chemat la cadre pentru a completa un formular, un chestionar. Îl cer acasă. Nu se acceptă. Le spun că voi trece lăsate două zile şi-l voi completa. Ce va fi, oare?

***

Diana mă ascultă atentă. Îi spun chestia cu chestionarul.

— Şi dacă nu-l completezi?

— Nu se poate, trebuie!

— Atunci, îl completezi şi gata.

— Uşor de spus. Scriu ce studii am, nu? Pai atunci ce caut aici? Imediat mi se oferă un alt loc de muncă.

— Şi te duci.

— Vezi tu, tocmai să mă duc în altă parte nu doresc. Ştii tu ce înscamnă să fii liniştit? Cum să-ți explic? Astăzi am de săpat de aici până dincoace. Mă apuc de săpat. Termin şi plec acasă. E doar un exemplu. Când eu doream altceva, am fost respins. Acum eu nu doresc altceva. Şi altceva era, indiferent ce, fără muncă fizică.

Diana râde. Bate din palme de veselă ce-i. Mă enervez.

— De ce râzi?

— Fiindcă tu nu vrei să înțelegi că eşti un mare caraghios. Pe tine altcineva să te învețe ce să faci, să vină şi să-ți spună: Radule, pe aici e strada bună, pe aici da, pe aici nu.

— Nu înțelegi odată că sunt fericit cum sunt acum?

Mă caut în buzunare după țigări. Observ că sunt pe masă. Diana observă şi râde.

— Ce înseamnă asta, domnule, nu mai vezi?

Fac câțiva paşi. Rup o floare şi-o pun pe masă, lângă mâna Dianei. O ia şi o miroase.

— Cât e de frumoasă şi n-are niciun miros. Cum, se numeşte?

— Floare.

— Floare, floare, dar trebuie să aibă un nume.

— Sigur că are, dar e caraghios.

— Spune-mi-l!

— Canacicic!

— Cum, mai spune-l o dată.

— Ca-na-ci-cic. Spune după mine!

Zicem amândoi. Repetă în gând.

— E grozavă floarea asta. Are şi un nume de pomină. Să nu-l fi inventat tu acum. Auzi ce nume – canacicic! Care îi este numele ştiințific?

— Nu-l ştiu.

Bătrâna iese din casă. Diana, când o vede, o întreabă:

— Cum se numeşte floarea asta, bunico?

— Canacicic, îi răspunde Bătrânu.

— Radule, pe chestia asta îți fac o cafea, zice Diana.

— Dar aduc eu cafeaua.

Îi întind cutia în care țin cafeaua măcinată. Îşi pune degetul arătător de la mâna stângă la obraz şi zice:

— N-ai...

Termin eu:

— ... bucă.

— Cum bucă? Nu, dragă, obraz. Radule, nu fi golan, că te pun la colț.

Mă țin de glume, de nimicuri, eu care am trecut prin atâtea. Glume? Încep să nu mă înghit. Prea îmi dau ifose, prea mă dau mare chiar şi în fața mea.

Diana aduce cafelele. Îi întind o țigară. Îmi face cu ochiul şi arată spre bătrână. N-o ia. Eu aprind țigara şi dau puțin fumul spre ea.

— Nu fi rău, Radule, că mă mut de la masă. Mă duc în bucătărie.

— Diana, nu vrei să mergi cu mine în oraş?

— Mă rog, pentru ce?

— Să colindăm magazinele. Să mă ajuți să fac ceva cumpărături. Mizez pe gustul tău.

— Se aprobă. Să nu întârziem.

— Lasă, mai sunt două ore până se închid magazinele.

— Îmbracă rochia crem...

— Ia uite la el, mai are şi pretenții.

Pleacă să se îmbrace. Mă simt destui de bine când mă plimb cu Diana prin oraş. E atât de frumoasă! Până şi femeile întorc capul după ea. De bărbați, nu mai vorbesc. Când mă ia de braț, sunt într-al nouălea cer.

Vineri. Mâine trebuie să mă prezint la cadre. Aşa am fost anunțat. Semnez că am luat la cunoştință. Dună e mereu în preajma mea, e mereu preocupat.

Toată seara Diana mă sâcâie. E bucuroasă, spune că până la urmă cineva trebuie să-mi arate calea.

Bătrânul mă bate pe umăr. Ce are, oare?

***

Intru în biroul şefului de cadre. Sunt anunțat că mă aşteaptă însuşi şeful. Când mă vede, mă măsoară de sus până jos de câteva ori. Probabil că-i plac. Îmi zâmbeşte

amabil şi mă invită să iau loc pe scaunul din fața biroului. E un ins cam de cincizeci de ani. Îi apreciez vârsta dintr-o privire.

— Radu Bălteanu? zice râzând.

Ce-o aveau de râde?

— De câteva zile zbârnâie telefonul din toate părțile, de parcă a luat lumea foc.

Deschide un dosar.

— Telefon de la Ministerul de justiție. Telefon de la un procuror, Berbeceanu. Telefon din satul în care te-ai născut, telefon din altă parte. Alt telefon şi încă unul. Cine eşti, domnule?

— Ştiu, ştiu... A trebuit să ştiu abia acum. Adică să fiu ultimul care ştie. Când trebuia să ştiu de la angajarea dumitale. Serviciul meu are lipsuri grave.

Ultimul cuvânt îi pronunță încet.

— Am luat şi referințe. Sunt excelente. De la Dună, Popa, Toma şi tovarăşul inginer şef. Proprietarul dumitale a dat o referință pe zece pagini. N-a vrut să mi-o dea, deşi ora scrisă, până nu i-am spus pentru ce. Am rămas uluit. L-am văzut pe bătrân lăcrimând. M-am mirat. Şi nu uita că-i un tovarăş ilegalist. Zicea că să nu fie ceva de rău, fiindcă el ştie că eşti un om cinstit şi harnic. Dacă e de rău, pune el umărul să se afle adevărul. Când a aflat cum vine vorba, a lăcrimat. Să las însă astea şi să-ți spun ce ai de făcut.

Ministerul de interne te cheamă de urgență. Mi-a cerut să-ți fac dosar. Ți l-am făcut. Ți-l dau, te urci în tren şi te prezinți la minister, răspunsul îl am pregătit.

Zic sec:

— Nu mă duc.

Rămâne descumpănit. Nu-i vine să creadă când aude un asemenea răspuns.

— Cum?

— Nu mă duc!

— Nu se poate. Trebuie! Cu om, să zicem că te înțeleg, dar ca funcționar. Nu. Cunosc cazul dumitale. M-am frământat destul. Te apreciez mult. Am trei hotărâri judecătoreşti în acest dosar. Le ştii. Au fost condamnați cei care ți-au făcut atâta rău. Am şi hotărârea de condamnare şi cea de revizuire a dosarului.

Îmi cer permisiunea să aprind o țigară.

— Ştiu tot ce trebuie ştiut despre dumneata. Ai muncit de mic. Tată n-ai avut. Preşedintele sfatului popular din sat mi-a trimis acte şi referințe printr-un curier. Radu Bălteanu, sus capul şi la gară! Nu fi copil! Procurorul Berbeceanu n-a avut linişte până n-a descoperit adevărul. Un ins, Ilie, a fost grozav. Îl ştii.

Cum să nu-l ştiu. Nenea Ilic, şoferul. Sau nu, unchiul Ilie.

— Da, îl ştiu.

— Să treci să-i mulțumeşii. E un secret ul nostru. Al lui şi al meu. Dă-i o telegramă de mulțumire. Când pleci la minister?

— Tovarăşe...

— Marin State.

— Tovarăse Marin Stute, nu mă voi duce la Minister sub niciun motiv. Deocamdată mă simt minunat aici. Dosarul puteți să-l trimiteți prin poştă.

— Nu se poate să lucrezi ca...

Îl opresc.

— Cu muncitor necalificat, vreți să spuneți? Mă veți da afară? Care-i motivul?

Se întunecă la față. Deschide dosarul, citeşte şi mi se adresează:

— Nu înțelegi, omule, că-i musui să-ți intri în drepturi? Ce naiba, că doar eşti jurist. Nu vezi că eu mă chinuiesc să te lămuresc şi nu reuşesc? Ce vrei?

— Tovarăşe State, nu doresc nimic. Doriți să vă povestesc prin ce am trecut? Nu numai în penitenriur, ci şi după...

— Nu. Îmi închipui. Lasă-mă să-mi închipui cum cred eu. Până ai ajuns la noi. Ai bătut la multe uşi şi ți-au rămas închise. Şi nu ți-a fost uşor să lucrezi pe şantier.

— Mult mai uşor decât vă închipuiţi dumneavoastră. Tocmai în acest punct nu ne înţelegem. Doresc din toată inima să lucrez în continuare pe acest şantier. Mi-am făcut prieteni...

— Pe Dună!

— Da. E un om minunat. Plec de pe şantier numai dacă sunt dat afară. Dar nu cred că veţi proceda astfel. Mă voi muta pe alt şantier. Ţara e mare, şantiere sunt la tot pasul.

Îmi întinde o coală de hârtie şi un pix.

— Dă o declaraţie în acest sens. Scurtă. E mai bine.

O scriu imediat. Parcă o aveam formulată şi doar o copiez, aşa o scriu de repede.

— Acum, între noi doi. Nu spune cine eşti. De ce? Ne trezim cu gură cască să vadă un avocat la târnăcop. Te iau pe garanţia mea. Nu mi-e uşor să procedez aşa, dar o fac. O fac, pentru că pretind că te cunosc acum. Cât vei sta? Poţi să-mi spui?

— Nu ştiu precis. Până terminăm spitalul de construit.

— Aha, înţeleg.

— Atunci, voi pleca. Acesta era un secret.

— Şi mi-l spui?

— Am încredere!

— Şi eu. Era să uit. Poți să te duci să-ți vezi mama. Te aşteaptă.

Rămân înțepenit pe scaun. Nu pot să mă ridic şi să plec.

Sâmbătă. Sunt bucuros. Rămân pe şantier. Acum ştiu precis când voi pleca. E o dată certă? Este. Da! Când spitalul va fi terminat de construit. Îmi vine să râd.

***

Mă trezesc din somn nişte bătăi în uşă. Astăzi e duminică. Cine o bate? Răspund. Stau în pat şi răspund. Mă cheamă Diana să-mi dea ceva. Mă îmbrac imediat.

— Dau turcii, Diana?

— Ce-ai visat?

Ține mâna la spate. Îmi ascunde ceva. Ce-o ascunde?

— Am visat că mâncam lubenițe.

— Ce vis banal!

Îmi întinde o scrisoare. O iau şi citesc pe plic expeditorul. Nu are. Întorc plicul. Are un antet. Vine de la revista care m-a debutat. Îmi tremură mâinile. I-o întind Dianei.

— Citeşte-o tu! Dacă e de rău, rupe-o!

Diana deschide plicul. Eu întorc spatele. O aud:

— Bucurie, Radule! Te cheamă la Bucureşti.

— Cine?

— Revista!

— Cum revista?

— Scrie negru pe alb că pe negru, că pe optsprezece, la orele şaisprezece, să fii la sediul redacției cu tot ce ai scris până acum. Atât.

— Cine semncază?

— Semnează cineva, dar e indescifrabil.

Îmi întinde scrisoarea. O citesc. Are dreptate Diana. Mi se fixează data şi ora când trebuie să mă prezint la revistă. A cui o fi semnătura? De cine să întreb.

— Te duci?

— Ne ducem, vrei să spui, Diana!

Roşeşte până în vârful urechilor.

— Numai dacă mă iei.

— Mai încape vorbă?

— Peste o săptămână vom fi la Bucureşti. Radule, să dai să ți se bată la maşină tot ce-ai scris.

— Mâine mă duc la dactilografă. Astăzi mă ocup cu trierea textelor.

— Vrei să te ajut?

Şovăi.

— Chiar te rog.

— Mă tem că te încurc. Mai bine renunț.

Bătrânul iese din casă şi, când mă vede, mă întreabă:

— Ce faci, tinere?

— Bine, îi răspund.

— Bine, bine, dar cum e binele ăsta?

— Tot ca înainte.

— Mă bucur.

Pleacă spre poartă. Diana îmi şopteşte:

— Oare, să ştie bunicul ceva?

— Ce?

— Mi-a spus că eşti un băiat de aur. Dacă i-ai fi băiat, s-ar mândri cu tine.

— Când ți-a spus asta?

— Ieri.

— În ce împrejurare?

— La masă, la prânz.

Intru în cameră şi mă îmbrac de oraş. Diana, când mă vede, mă întreabă:

— Când vii?

— Dau un telefon şi vin.

— Te vom aştepta.

— De ce?

— Nu face pe nebunul, că nu-i frumos. Eşti invitatul bunicului.

Plec să dau nişte telefoane de la poşta din centrul oraşului. Vorbesc cu dactilografa. O rog să-mi bată la maşină câteva zeci de pagini în câteva zile. E de acord. M-a mai servit şi altădată. Telefonista nu poate prinde legătura cu satul meu. Până la urmă renunț. O sun pe Gea. E acasă. Zice că mă primeşte dacă vreau s-o vizitez. Ce m-a apucat?

Gea e în curte. Când mă vede, îmi deschide poarta. Îmi iau locul pe acelaşi scaun. Gea e întunecată la față.

Sare la mine

— Nu ți se pare, domnule, că prea te simți în larg la mine acasă?

Mă păleşte, parcă, un par în moalele capului.

— Experiența a luat sfârşit. Poți să pleci. Nu mă bucură deloc rezultatul. Diana e o fată curată şi minu-nată. Să te porți curat cu ea. Şi-ți mai cer să fii corect.

— Dar...

— Niciun dar. Eu vorbesc la mine în casă. Nu sunt ce-am vrut să fiu. A fost o experiență, dar şi o lecție. O lecție pentru mai multe persoane. Pentru mine, pentru tine, pentru Diana şi pentru altele pe care nu le numesc. Ce mai aştepți de nu pleci?

E în picioare şi-mi arată uşa cu mâna.

— Nu-i voi spune Dianei. Vizita asta n-a avut loc! E clar? Şi un stat: când mă vei zări, ştiu eu când şi cum, nu mă vei cunoaşte. Nici eu. Să nu te apropii de mine.

Mâna o ține îndreptată spre uşă. Mă ridic de pe scaun şi plec. Rămâne în sufragerie.

Straşnică lecție mi-a dat Gea. Mă trec toate sudorile. Îmi scapă printre degete. Nu mai ştiu de unde s-o apuc.

Maria îmi pare acum o cunoştință foarte îndepărtată. O iubeam? Dar ce e iubirea? Nu cumva eram singur, rătăcit, atunci, printre oameni şi ea a fost primul om care mi-a ieşit în cale şi mi-a întins mâna şi de-aici...

Astăzi sunt încurcat în gânduri. Nu le dau de rost, de capăt. Ziua asta mi se pare tare sucită.

Luni. Am impresia că Dună mă priveşte cu îndoială. E mai rezervat. La masa de prânz, în sala de mese, inginerul s-a făcut că nu mă vede, deşi l-am salutat de la un pas. Popa

nu mânca lângă mine, ca de obicei. Şi doar îi ținusem loc. Să mi se pară, doar, că sunt evitat?

Bătrânul nu se trădează. Bătrâna nu ştie nimic. Femeile nu pot să țină un secret. Ea s-ar trăda imediat.

Marți. Trec pe la bibliotecă. Maria e volubilă. Inima nu-mi mai bate ca înainte. Oare, să fiu neserios în sentimente? Ce-mi mai trece prin cap. Aiureli! Cum e să fii serios în sentimente? O aiureală!

De când Diana mi-a citțit jurnalul, îl port mereu la mine. Îl port după mine într-o servietă plic.

Într-o scurtă şedință, de dimineață, inginerul ne anunță că obiectivul principal e spitalul. Policlinica şi stația de salvare pot să mai aştepte.

Se apropie, mai repede decât credeam, sfârşitul „carierei” mele de muncitor necaliiiicat.

Diana, Diana, Diana!

Miercuri. Diana, Diana, Diana!

***

O aştept pe Diana în stradă în fața casei. Mergem să ne plimbăm, mergem la aer, cum zice ea. Şi-a uitat poşeta.

Aseară mi-a citit în palmă. A vrut să-mi vadă viitorul, dar n-a reuşit din cauza bătăturilor. Şi cât s-a chinuit! Dacă mă întreba, ştiam eu ce să-i spun. Simplu cu sapa ori cu mapa, egal muncă.

Acum ne ținem de mână. Un nou gest al ei. Până acum mă ducea de braț. Mă plec, în gând, în fața ei ca un calic să capete pomană.

— Diana, mâinile mele...

— Taci!...

Sigur că tac. Dacă vorbesc, se duce pe apa sâmbetei toată poezia tăcerii.

— Unde mergem, Diana?

— Fără adresă!

Îmi strânge mâna. Ne oprim. Ne uităm unul la altul şi începem să râdem.

— Ce-aveți, bă?

Strigă cineva. Ne întoarcem. Pe trotuarul celălalt, un ins ne face semne cu mâna. Îi facem şi noi cu mâna, ca atunci când rămâi pe peronul unei gări şi cineva apropiat pleacă departe cu trenul.

— Avem succes la public, Radule!

— Da, ca la teatru!

— Acum gata, să fim serioşi!

Dar nu apucă să facă doi paşi, că iar izbucneşte în râs,

— Cât suntem de caraghioşi!

Îmi ia mâna şi pornim. Mă simt puternic lângă ea şi în siguranță. E clar, îmi zic, tot la motel mergem.

Aşteptăm în stație. Când vine autobuzul, nu ne înghesuim. Rămânem ultimii. Unde să ne grăbim? Suntem la plimbare, la aer, nu-i aşa?

— Radule, am impresia că mergem spre rai!

O privesc mirat. Îmi zice:

— Ce te holbezi aşa? Sigur că mergem în rai. Şi raiul e peste tot. Chiar trăiesc în rai. Şi sunt atât de fericită! Fericirea îți dă senzația asta, de rai.

— Cum e fericirea?.”,

— Uită-te la mine. Fericirea e aşa cum mă simt eu.

— Blondă! zic eu.

— Prostuțule, nu cum sunt eu e fericirea, ci, cum să-ți spun eu, cum se citeşte pe fața mea. Hai, nu fi răutăcios! Înțelegi perfect ce vreau eu să-ți spun, dar te prefaci că nu înțelegi. Vrei să mă necăjeşti?

— Aha, înțeleg.

— Să coborâm, am ajuns. Iată motelul.

Coborâm repede. Şoferul deja porneşte încet autobuzul.

— Dacă nu eram eu atentă, mergeam până la cap de linie.

— Şi mâine ne întorceam.

— Radule, să stăm în grădină. În restaurant suntem singuri şi ce mă fac eu cu raiul meu cu tot între patru pereți?

Îi sărut mâna. Mă ia de braț şi ne căutăm o masă liberă. Ospătarul soseşte imediat.

— Bere şi mici, zice Diana.

Ospătarul pleacă.

— Eu fac cinste, Radule!

— Mă supăr foc, Diana.

— Puțin spus. Să te faci cât dealul, cât Ceahlăul, că tot nu-mi pasă. Eu plătesc. Eşti invitatul meu.

Îmi place s-o văd supărată în raiul ei de fericită. E aşa de dulce! Parcă eu sunt altcumva? Sunt şi eu atât de fericit! Ah, credeam că n-o să mai apuc să mă bucur, să spun că sunt fericit. Relele sunt departe, inexistente acum. O văd pe Diana lângă mine şi ştiu că sufletul ei îmi aparține. Să nu-i deranjez sufletul, că-i atât de sensibilă, doamne!

— Radule, aş vrea să plouă. Să stăm în ploaie uzi până la piele. Tu n-ai vrea?

— Cum să nu! Şi să facem rost şi de câte un guturai de toată frumusețea!

— Şi tu bolnav, iar eu să te îngrijesc. O lună să fii bolnav. Ba chiar mai mult. Până la toamnă, când încep cursurile.

— Şi eu să mă prefac că sunt mult mai bolnav.

— Altfel n-ar avea niciun farmec.

Mâncăm mici. Ospătarul ne-a adus şi mujdei într-o ceaşcă.

— Radule, îmi dai voie să mănânc mujdei?

Pufnesc în râs. Râd la orice-mi spune Diana. Îmi vine să râd aşa, din te miri ce.

— Da?

— Da!

— Pe urmă să nu-mi spui că miros a usturoi!

— Jur!

— Ce juri?

— Că nu-ți voi spune că miroşi a usturoi.

— Nu poți sesiza mirosul ce usturoi la mine atâta timp cât mănânci şi tu. E clar?

— Clar, dar, vezi tu, Diana, îmi vine să râd aşa din orice, îmi vine mereu să râd din senin.

— Şi mie. Parcă am fi doi copii.

— De grădiniță.

— Da, de grădiniță.|

— Aoleu, am uitat!

— Ce, ce ai uitat?

— Olița!

Pune mâna pe furculiță să-mi scoată ochii. Mă feresc. Vrea să se ridice de pe scaun.

— Diana, ne vede lumea.

— Nu-mi pasă mie de lume. Vreau să-i scot măcar un ochi huliganului.

Dar se resemnează. Dintr-o dată începe să râdă în hohote.

— Diana, râzi mai încet. Uite cum se uită lumea la noi.

— Radule, ia imaginează-ți tu cum ne-ar sta nouă acum pe olițe! Şi să ne mai ținem şi de mână.

Nu se opreşte din râs. Râde cu lacrimi. De ce râd oamenii atât de uşor când sunt fericiți? Uite, cum râde Diana acum? Mă umflă râsul şi pe mine, dar încerc să mă abțin. Asta ar mai lipsi, să râd şi eu în hohote ca ea.

Ospătarul ne toarnă bere în pahare. Sunt sigur că l-a atras râsul Dianei.

Mi-e ciudă pe mine. Nu trebuia să vin cu Diana aici. O plimbare la marginea oraşului era mai plăcută. De ce să port fata prin restaurante şi grădini de vară. Trebuia să refuz să venim aici.

— Diana, cum te cheamă?

— Mihaela!

M-am ars. Cine m-a pus s-o întreb! Diana e fantastică. Deşi a citit jurnalul, nu m-a întrebat niciodată ce s-a întâmplat cu Mihaela, adică cu Maria.

— De ce-ai amuțit, băietele? Nu-ți place numele meu? E aşa de frumos! auzi cum sună: Mihaela! Nume de eroină de roman de dragoste.

Beau bere şi înghit nodul care mi se pusese în gât. Cu puțin timp în urmă, Maria era pentru mine totul. Acum constat cu necaz adevărul că a fost doar o amăgire. Sufletul meu însetat de dragoste căuta dragostea. Credea că a găsit-o, dar s-a înşelat. A trebuit să vină adevărata dragoste şi să-mi deschidă ochii. Nu mie, ci sufletului meu. O, iar mă încurce în gânduri.

— Doar ştii că ți-am citit jurnalul. Atunci de ce te mai frămânți?

Păi tocmai că mă incomodează o eventuală explicație şi n-am acum chef de explicații.

— Radule, spune-mi, tu ai plâns

Ce întrebare. Păi sigur că am plâns.

— Am plâns, Diana, am plâns.

— Te întreb dacă ai plâns matur, nu când te julea la genunchi în copilărie.

— Da, am plâns şi de bucurie şi de durere. Ultima dată am plâns când mi-am văzut povestirile publicate. E un eveniment care nu se uită. Şi de tristețe am plâns, şi de singurătate, şi pentru alții am plâns. Dar niciodată n-am plâns cu uşurință, adică dintr-un mic necaz.

— Ştii ceva? Îți cer ca sâmbătă să te duci să-ți vezi mama. Sunt convinsă că te aşteaptă.

— Asemenea cuvinte mi le-a spus cineva cu câteva zile în urmă. Eram hotărât s-o văd pe mama înainte de-a pleca la Bucureşti. Dar îți cer şi eu ceva. Îți cer să mă însoțeşti.

Diana bate din palme.

— Eram sigură că mă inviți. Puteam să bag mâna în foc.

— Ce va zice bunicul?

— N-a spus el că eşti de aur?

Pentru fiecare întrebare Diana are răspunsul pregătit.

— Dar părinții?

S-o văd acum pe unde scoate cămaşa.

— Ce întrebare copilărească, Radu! Am fost un copil cuminte, ascultător. Apoi o elevă silitoare şi acum o studentă model. Nu mi-am supărat niciodată părinții. Ce poate fi rău în a te duce cu un prieten acasă la el să-şi vadă mama? Doar suntem civilizați, nu? Sper că înțelegi ce vreau să-ți spun.

Doresc s-o răpun.

— De tine mi-e teamă, nu de mine.

Tresare şi-mi înfige pumnalul în inimă.

— Apără-mă, atunci, de mine. Sunt în primejdie, Radule, auzi, sunt în primejdie!

Se lipeşte de mine în stația de autobuz. Tot drumul până acasă nu scoate un cuvânt. Parcă ceva mă furnică pe şira spinării.

Joi. Inginerul mă trimite împreună cu Dună încărcător pe un camion. Cărăm toată ziua saci cu ciment.

La forța mea fizică sacul de cincizeci de kilograme e o bagatelă, un nimic.

Beau o bere cu Dună.

Pe Diana o găsesc stând la masă, în curte. Observă că sunt „băut“. Mă amenință cu degetul. Îi aduc un buchet de flori. Nu ştiu cum se numesc. Bine că nu mă întreabă.

Scriu cam o oră şi jumătate.

Vineri. Tot încărcător pe camion. Dună nu-mi mai spune pe nume. Evită să-mi pronunțe numele. Cum-păr cărți de la librărie. Două pachete. Când mă vece, Diana îmi sare în ajutor. Fac pe atletul, încordez muşchii.

***

Beau o cafea cu Bătrânul. Bătrâna şi cu Diana sunt plecate la croitoreasă. Bătrânul mă cercetează insistent cu privirea.

— Şi zi aşa, Radule, e bine!

— Da, ca totdeauna, e bine!

Mă ia pe ocolite. Mă mir.

— Când ai să-mi spui bunicule, am să mă bucur ca un copil. Radule, Radule, băiete. Să nu te duci la ei, la Bucureşti, că mă supăr foc.

Auzi, „la ei la Bucureşti“! Îmi vine să-i sărut mâna.

— Să-ți vinzi scump pielea, ascultă-mă pe mine! Unde mai găseşti tu rai ca aici? Avem o grădină clasa întâi.

Niciodată nu m-a atras Bucureştiul. Îi zic:

— S-a făcut, bunicule, aici rămânem.

— Bunicule... Stai să te pup, Radule!

Vine la mine. Mă ridic de pe scaun. Îmi plec capul şi el mă sărută pe frunte. Pleacă apoi în cameră.

Rămân singur la masă şi fumez. Scurg ultimele picături de cafea din ibric în ceaşcă.

Ce simplă e viața când e bine!

Filosofez şi fumez. Nici nu le aud pe Diana şi pe Bătrâna când vin. Diana îmi pune pe la spate, mâinile la ochi şi mă întreabă:

— Ghici cine-i!

— Diana!

— Nu. Bunica.

Bătrâna ne priveşte cald. Arunc bomba:

— Bunico, am hotărât cu bunicul să rămânem aici. Dumneata ce zici?

Mi se aruncă bomba înapoi:

— Eu am fost cu ideea.

Diana a amuțit. Deodată se repede şi o ia în brațe pe Bătrână.

— Bunico, mă măriți cu adevărat? Da?

— Eu nu.. Văd că te măriți singură. Eu zic doar să rămâneți la noi. El rămâne aici, şi când termini facultatea vii şi tu.

— Aşa nu vreau. Eu vreau să mă mărit acum definitiv.

Bunica o mângâie pe păr. Iar eu nu-mi mai încap în piele.

De-acum îmi sunt bunici. Bunicul coboară scările şi zice:

— Mărie, scoate o sticlă de vin din beci. Vezi să fie din ăla bun. Eu mă duc după sifoane.

Diana vorbeşte tot timpul, sare de la una la alta fără să mai aştepte răspuns. Nu lasă pe nimeni să vorbească.

— Bunicule, mâine să pleci neapărat la Bucureşti. Să spui mamei şi tatei că mă mărit. Peste două–trei zile sosim şi noi. Am încredere în dumneata. Bunicule, să le mai spui că...

Tace brusc. Se încruntă pentru o clipă.

— ...Că voi învăța din răsputeri, să nu se teamă.

Bunicul tuşeşte. Îl privim. Îi face cu ochiul bunicii, apoi zice:

— Le-am scris. Iar cu maică-ta am vorbit aseară la telefon. Noroc şi să bem.

Parcă trăiesc într-un vis. Diana pare obosită, vlăguită.

— Vă aşteaptă. Taică-tu la început a zbârcit din nas. „Zicea c-o să fii mereu pe drumuri. Le-am spus că nu-l las pe Radu să vină la voi. E copilul meu şi fac ce vreau cu el. Este, Radule?

— Este, aprob eu ca un automat.

— Când termini facultatea, vii şi tu aici! Este, Radule?

— Este!

Diana cere ajutor din priviri bunicii.

— Eu nu mă amestec, Diana. Bunicul tău a hotărât.

— Eu te-am ascultat pe tine, o dă bunicul ce gol.

Bunica pleacă spre bucătărie. Eu nu mă trezesc din vis. Sunt figurant la această dezbatere, care în aparență e ceva foarte simplu. Tai dintr-o parte şi pui în altă parte.

— Radule, o duminică vii tu şi una eu. Da?

— Da, Diana!

— Mulțumit, bunicule?

Bunicul ridică paharul şi zice;

— Vă doresc copii mulți.

Şi bea paharul până la fund.

Pleacă apoi în cameră. Bunica revine la masă şi zice:

— Vă doreşte copii mulți?

— Aşa a zis, bunico. Eu vreau unul. Tu câți vrei, Radule?

— Mulți!

— Câți?

— Zece!

— Ce, eu sunt un harem?

Bunica râde pe înfundate. Eu sunt în al nouălea cer. Parcă am un căluş în gură. Nu pot să scot o vorbă.

Bunica intră în casă. Rămânem singuri. Diana îşi ia scaunul şi trece lângă mine.

— Radule, de unde ştie bunicul că te iubesc?

— Ştie şi strada.

— Eşti un imposibil.

Se lipeşte de mine:

— Radule, vreau să intru în tine. Mă primeşti?

O prind uşor cu mâna de după cap şi-o strâng la piept. O sărut lung.

— Mai vleau.

O sărut din nou.

Nu sunt de când lumea în acest loc? Am mai fost eu şi-n altă parte? Cine a spus că odată am trecut prin iad? Viața mea începe acum de la această masă.

— Diana, cum te cheamă?

— Diana Bălteanu.

Pe unde am umblat şi cine m-a izgonit cu pictre? Şi trupul meu a fost lovit cu hulă şi biciuit cu neomenie.

— Diana, dar cine sunt eu?

— Radul meu!

Cine îmi spune că ochii mei cătau în jos? Şi cine nu spune că eu atunci eram sus, „deasupra tuturor?

— Diana, încotro?

— În Palatul de cristal din Țara Fericirii!

Şi mărăcini mi-au înfipt în inimă şi voi, oameni, mi i-ați scos cu sufletul vostru..

— Diana, cine suntem noi?

— Doi fericiți din mulțime.

Şi după noapte a venit zi. Şi soarele a sărutat palmele. Şi lacrimi nu au curs. Şi rănile s-au vindecat şi loviturile au fost strânse şi s-a aprins un foc mare.

— Diana, mă auzi?

— Şi oamenii au văzut, şi oamenii au auzit şi au zis: să nu mai fie lacrimi!

Sâmbătă. Autobuzul ne lasă în mijlocul satului. Diana mă duce de braț. Salut în stânga şi-n dreapta, strâng mâini.

Mama! Diana o sărută pe obraz. Mama o strânge în brațe. Ce e cu mama, de când e atât de sentimentală?

Totul e pregătit. Aflu acum că Diana a dat telegramă.

Diana e o vrăjitoare. Mama nu mai ştie pe ce lume e. Vin rudele.

Îi spunem seara ce e cu noi. Dorm cu mama în camceră. Diana doarme în „odaia a bună“.

Duminică. La prânz luăm autobuzul. Spre seară suntem acasă. Diana e în culmea fericirii. „Asta e de tine“, îmi zice mama. Da! Şi cât de mult o iubesc, mamă!

***

Răsfoiesc revistele. Sunt singur în cameră. O aud pe Diana vorbind tare. Râde din fiece.

Mă trezesc cu ea, tiptil-tiptil, în cameră, lângă mine.

— Urâciosule, nesuferitule, stai ca un urs în bârlog. Te ascunzi de mine, ursule?

Închid revista. Ea deschide fereastra.

— E vremea să intre aerul de seară în bârlogul ursului. Mă fac că n-o aud. Aranjez cărțile pe măsuța de lângă pat.

— Bunicul a luat bilete de tren. Plecăm mâine seară. Dimineața suntem în Bucureşti.

Îi spun pe un ton de regret:

— Am luat bilete...

— Nu minți, mincinosulc...

Mă sărută pe obraz. Dau să o sărut. Se fereşte, îmi pune degetul pe gură.

— Cu porția, Radule, dozat, câte puțin, câte puțin şi numai când vreau eu.

Fac pe supăratul. Îmi fac de lucru. Mut revistele de la un capăt la celălalt al mesei. Deschid şifonierul şi încep să-mi aranjez hainele.

— Ce vrei să faci?

Las' că te învăț eu minte pe tine!

— Îmi iau hainele şi plec.

Îi văd fulgere în ochi. Stă în mijlocul camerei şi mă fulgeră cu privirea.

Încerc s-o îmbunez.

— Mă mut în camera bunicilor.

— Fii atent cum glumeşti!

Mă amenință cu degetul. Da, se pare că nu prea ştiu să glumesc. Nici nu prea ştiu să vorbesc când trebuie. Tocmai atunci tac.

— Sărută-mă de o mie de ori. Vrei să mă săruți? Atunci sărută-mă de o mie de ori.

— O dată şi bine.

— Ce înseamnă, Radule, o dată şi bine? Vorbeşte-mi frumos, scriitorule!

O spune ironic.

— Nu mă săruți?

Vine lângă mine. Se înalță pe vârful picioarelor şi întredeschide buzele. Îi simt răsuflarea.

Ne îmbrățişăm.

— Să mergem afară.

Ieşim afară. Bunicul udă grădina. Mă duc să-l ajut. Prea târziu, însă, grădina e deja udată. Mă întorc la masa de sub boltă.

— Gata cafelele, zice Diana aducându-le din bucătărie.

Ceştile sunt pe masă. Bunicul bea cu ceaşca lui. Nu-i place să bea cafea din altă ceaşcă. Diana toarnă din ibrie cafeaua fierbinte. Bunicul îmi zice:

— Am vorbit cu un prieten de-al meu. I-am spus că pleci pentru două zile la Bucureşti. Te-a învoit. Să nu te duci la el, a rămas să-ți spun eu. Spre sfârşitul toamnei e gata spitalul. E ordin de la regiune.

— Va fi o sărbătoare mare.

— Să faci în aşa fel ca la inaugurare să fie ultima ta zi de şantier şi prima de...

— Avocat aici. Da, bunicule?

— Da, sigur că da! Îmi place povestea asta cu spitalul. Pui umărul până la sfârşit. Semeni cu mine.

— Ce vorbiți aici, domnilor, că eu nu înțeleg nimic, sare Diana la noi.

— O vorbă de-a mea şi de-a lui Radu, zice bunicul calm.

— Vă întâlniți în oraş şi discutați să nu aud eu, care va să zică! Bine, Radule!

Mă amenință cu degetul. Iar eu îmi plec capul smerit în fața ei.

— Bunicule, ții cu Radu?

— Cu amândoi.

— Mai mult cu mine să ții, că eu îți sunt nepoțica scumpă, nu el.

— Diana, adu-ne câte un păhărel de vişinată, zice bunicul.

— Nu, bunicule, ne-ar bate bunica pe amândoi. Ştii că nu stai prea bire cu tensiunea.

— Doctorul mi-a spus că un păhărel merge.

— Eu spun că nu merge. Şi cu sunt doctor.

— Peste doi ani.

— Ba sunt acum. Şi dacă spun că sunt, sunt. Îți face rău, bunicule!

Şi dacă te rog?

— Ei, atunci se schimbă treaba!

Când Diana se duce după vişinată, bunicul îmi zice:

— Mă duc eu la minister, Radule. Ți s-a făcut un dosar nou. Bine faci că nu vrei să te duci tu. Dar mă voi duce eu cu cererea.

— Ştiu, bunicule, de dosar. E bine să te duci dumneata cu cererca.

Diana ne aduce vişinata într-o sticlă.

— Dacă ne prinde bunica, toți trei o s-o pățim.

Bunicul zâmbeşte pe sub mustață.

— Mă duc să aduc pahare din casă. La bucătărie e bunica.

Ne aduce pahare. Bunicul toarnă vişinata în pahare. Paharele sunt cât nişte degetare.

— Altele mai mici nu erau, Diana?

— Of, bunicule!

Diana ascunde sticla după piciorul mesei, în interior. Fața de masă o acoperă.

— Dacă vine bunica, îl înghit, zice bunicul râzând.

Diana e numai zâmbet.

— Suntem fericiți, bunicule?

— Suntem, Diana.

Diana fredonează un cântec.

— Suntem fericiți, Radule?

— Suntem, Diana.

Diana râde. Zice tare, să fie auzită:

— Suntem fericiți, bunicuțo?

— Suntem, Diana.

Se aude din bucătărie răspunsul.

Diana, Diana, Diana!

Marți. Lucrăm toată echipa în interior. Scoatem molozul afară. Peste câteva zile vor veni instalatorii pentru instalarea firelor electrice şi a instalațiilor sanitare.

Diana îmi zice: „Măi Radule, tu tot avocat eşti“.

Diana e fericită. Desează plecăm la Bucureşti. Trec pe la croitor să-mi iau costumul de vară comandat de-acum o săptămână. Mă pune să-l îmbrac. Am şi cravată nouă, şi pantofi. Zice: „Nu, Radule, miroase a naftalină, şi nu vreau“.

Are dreptate. În anumite ocazii nu trebuie să-ți îmbraci haine noi.

***

Peste cinci minute soseşte trenul. După ceasul gării. Bunicul e cu noi. Bunica ne-a sărutat la despărțire şi-a rămas în fața porții.

— Vagonul cinci, locurile şapte şi nouă, zice bunicul, parcă pentru a nu uita.

Soseşte trenul. Iau geamantanul Dianei, mare cât toate zilele.

— Vedeți că vagonul restaurant e lângă vagonul vostru.

Îl îmbrățişăm pe bunic. Diana îi şopteşte ceva. Urcăm în tren. Ne găsim locurile imediat. În primul compartiment. Călătorim la clasa întâi.

Cu greu urc geamantanul în plasă. Mă ajută un domn, singurul călător din tot compartimentul în afară de noi. Trenul porneşte. Diana, aplecată pe fereastră, face semne cu mâna bunicului.

— Bunicul e formidabil!

— Ştiu.

— Nu ştii.

— Credeam că ştii ce ştiu eu. Nu aveai de unde să ştii. E secretul meu şi al bunicului.

— De când?

— De două zile.

Domnul de pe canapeaua din fața noastră ne priveşte senin. E trecut de prima tinerețe. Un bărbat brunet, cu fața osoasă şi cu sprâncene stufoase, tuns scurt şi puțin brumăriu la tâmple.

Diana mă împunge cu cotul.

— Radu, întreabă-mă ceva!

— Ce să te întreb?

— Întreabă-mă citi ani am!

— Câți ani ai, Diana?

— Nu ştiu. Sunt mică şi proastă. Nu ştiu să socotesc.

Domnul brunet pufneşte deodată în râs. Diana îi face cu ochiul şi arată spre mine.

— Eu, cu domnul acesta mă căsătoresc, domnule dragă! Eu l-am cerut în căsătorie. Fiind mică şi proastă, nu m-a refuzat. Este, Radule?

— Este!

— Cum, eu te-am cerut în căsătorie?.

— Este că ne căsătorim, nu este că tu m-ai cerut în căsătorie. Este că nu este!

— Auzi şi dumneata vorbă – este că nu este! Tradus, ar însemna că nu ne căsătorim.

Face pe supărata. Priveşte pe fereastă. Domnul brunet mă priveşte stăruitor. Simt c-ar vrea să spună ceva. Îl îndemn c-o privire întrebătoare. Mă înțelege. Ridică sprâncenele stufoase în sus, arătând-o astfel pe Diana.

— De ce vorbiți despre mine?

Domnul brunet păleşte. Diana ne amenință cu degetul. Mă trezesc zicând:

— E formidabilă!

— Sunt formidabilă! Da, sunt! De ce nu-mi răspundeți? Vedeți, domnule, ce viitor soț am? E un bârfitor. Nici nu ne cunoaştem bine şi a şi început să mă bârfească. Cu primul întâlnit, cum ar spune bunicuța mea dacă ar fi de față.

Ne priveşte pe rând.

— Ştiți, domnule, ce va face acum? îşi va aprinde o țigară. Uitați-l cu pachetul de țigări în mână.

Țin pachetul de țigări în mână. Sunt prins asupra faptului şi mă predau ridicând o mână în sus.

— Doamna ta, Radule, nu-ți permite să fumezi. Nu suportă, probabil, fumul.

— Nu fumați, domnişoară? întreabă domnul brunet.

— Am fumat. M-am lăsat de tutun de cinci zile.

Face o pauză. Se uită pentru o clipă în ochii mei, apoi îşi îndreaptă privirea spre domnul brunet şi zice:

— Dumnealui nici n-a observat că m-am lăsat de fumat. Şi când mă gândesc că numai de dragul lui m-am lăsat de tutun şi el nici n-a observat până acum! Îmi vine să mă apuc din nou de fumat.

Dacă stau şi mă gândesc bine, într-adevăr, are dreptate, n-am văzut-o fumând în ultimele zile. Diana nu e Diana! Diana de acum e alta. E fericită. Nu se maimuţăreşte! E atât de naturală şi copilăroasă, încât îţi vine să-ţi reaminteşti, când o vezi, că există oameni fericiţi.

— Sunteţi formidabilă, dacă aţi reuşit să vă lăsaţi de fumat, zice domnul brunet.

— De ce mă priveşti atât de năuc, Radule? N-am descoperit cu America. Eu m-am lăsat de fumat. Mi-am zis: de mâine nu mai fumez şi n-am mai fumat. Ţie ar trebui să-ţi mulţumesc. Tu eşti hotărârea mea. Tu m-ai ajutat, tu m-ai determinat. Tu ai făcut totul, eu nimic. Mie mi-a căzut pară mălăiaţa în gură direct, nici n-am întins mâna după ea. Cum? E un secret. Şi dacă e un secret, cum să-l spun?

Ceva ce în neregulă. Nu cumva în spatele acestei veselii se ascunde teama? Sau cel puţin o nelinişte? Prea e alta, prea pare că personalitatea ei s-a fixat în alt tipar, are alte dimensiuni.

— Spuneţi-mi-l mie! Consideraţi că viitorul dumneavoastră soţ nu este de faţă. Aş dori să mă las şi eu de fumat.

— E aşa de simplu, e aşa de uşor, încât e la îndemâna fiecărui fumător. Să-şi propună ceva în primul rând. Dacă se va întâmpla cutare lucru, atunci eu voi îndeplini ce-mi propun. Acel cutare lucru depinde de o altă persoană. O altă persoană trebuie să facă ori să nu facă ceva. Acea persoană să nu ştie că depinzi de ea. Mai pe scurt, eu am zis că dacă Radu într-o jumătate de oră nu-şi aprinde o țigară, eu mă voi lăsa de fumat. Şi nu uitați că Radu e un fumător înrăit. Şi să rețineți că era într-un moment de maximă încordare sufletească, iar pe masă se aflau pahare cu coniac. Inima mi se făcuse cât un purice. Simțeam că mă sufoc. Primul sfert de oră a trecut cum a trecut, la fel şi următoarele zece minute. Dar ultimele cinci minute au fost un calvar. Radu stătea cu țigara într-o mână şi în cealaltă cu cutia de chibrituri. Of, a fost groaznic. La un moment dat şi-a pus țigara în gură. Apoi a aprins chibritul. Îmi venea să urlu. Dar, culmea, a suflat în chibrit şi l-a pus stins în scrumieră. Mai era un minut. Ochii mei erau pe cadranul ceasului. În sfârşit, câştigase Radu. Nu aprinsese țigara. De-acum începe pentru mine să-mi pun la încercare voința. Rezultatul de-acum îl ştiți.

Îi sărut mâna.

— Şi pe stânga, că se supără, zice şi-mi întinde şi mâna stângă să i-o sărut.

O sărut cu evlavie. Parcă aş săruta o icoană din a fața altarului.

Domnul brunet zice:

— Merită, domnule!

— Păi cum să nu merite! Mie îmi spui, domnule?.

Între timp au mai venit trei persoane în compartiment. Suntem şase. Diana îmi şopteşte la ureche să mergem la vagonul restaurant. Rog pe domnul brunet să aibă grijă de bagaje. Servieta cu povestirile mele o iau însă. Dacă o pierde? Nu ştiu cum se face, dar ori de câte ori călătoresc cu trenul, toți cetățenii cu care călătoresc în compartiment sunt bruneți. Cum este domnul de-acum.

Suntem nevoiți să şi mâncăm. Altfel nu suntem serviți cu coniac şi cafele.

— Diana, nu mănânci?

— Nu pot. De ce să mă oblige?

Nu mănânc nici eu. Peştele e rece. Arată urât. Mioase a ulei ars.

Rugăm ospătarul să ne ia farfuriile când ne aduce coniacul şi cafelele.

— O să mănânc acasă de-o să-i sperii pe-ai mei!

Ah, uitasem. Merg la Diana acasă! Nu-mi pot imagina întâlnirea noastră, a Dianei şi a mea cu părinții ei. În special a mea. Bunicul le-a scris. Dar ce le-a scris? Mă trec năduşelile. Ne vine fiica acasă aducându-ne viitorul soț. Un fost puşcăriaş, acum muncitor necalificat,

— Radule, eşti atât de încruntat, încât începe să-mi fie teamă de tine. Cu cine te luptai în gând, Radule?

— Cu morile de vânt, ca acel cavaler spaniol?

— Cu morile de vânt, dar parțial.

— Cum parțial?

— E o poveste lungă şi complicată.

— Legată de mine, de noi, de prezent?

— De întâlnirea dintre mine şi părinții tăi.

— Fii serios, Radule! Păi nu eşti acum cineva, omule? Să fie fericiți că te căsătoreşti cu mine, cu fiica lor care încă este studentă. Nu eşti avocat, şi pe deasupra şi scriitor? Radule, nu se găsesc pe toate drumurile gineri pentru părinții mei ca tine. Trebuie să fie fericiți c-am pus mâna pe tine.

Dacă nu mi-ar fi ruşine, aş îngenunchea acum în fața ei. Îi mângâi mâna. Are lacrimi în ochi. Una i se rostogoleşte pe obraz spre bărbie. Cade pe fața de masă.

— Trece şi jumătatea de oră care a mairămas. Doar o jumătate de oră mai avem. Ce bine-mi pare că am s-o văd pe mama! Mi-e dor de ea.

— Dar de tata nu ți-e dor?

— Nu.

Nu-mi vine să cred ce-mi aud urechile. Auzi, să nu-i fie dor de tatăl ei!

— Diana, se poate?

— Da, se poate! Şi ştiu eu de ce.

E categorică. Mereu mi-a spus că-şi iubeşte tatăl. Spunea că-l şi stimează pentru că merită. A muncit mult la viața lui. A pornit de jos, ştie ce e munca. Şi-acum vine şi-mi spune că nu-i e dor de el, de tatăl ei.

— La ce oră eşti aşteptat mâine la revistă?

— Scrie în scrisoare. O voi citi mâine toată dimineața. E destul timp.

Ospătarul aşteaptă să-i plătim. Ceilalți oameni au plecat în compartimente.

Ne luăm lucrurile şi coborâm. Mă opintesc cu geamantanul Dianei. Domnul brunet e în fața noastră. Îl salut respectuos când cobor. Diana se face că nu-l observă.

— Să luăm un getax, Diana!

Diana nu-mi răspunde. Pun geamantanul jos, în fața biroului de informații, să mă odihnesc puțin.

Domnul brunet din tren se apropie de noi. Diana îşi dă puțin capul pe spate şi zice:

— Tatăl meu.

Trece lângă mine şi mă ia de braț. Nu văd şi nu aud nimic. Încet-încet îmi revin. Geamantanul a dispărut, nu-l mai văd.

— L-a luat şoferul tatei şi l-a dus la maşină.

— Să mergem, Radule! zice tatăl Dianei.

Oare, visez? Dacă bănuiam cât de cât că domnul brunet din compartiment era tatăl Dianei, cine ştie ce gafe făceam. Ce mai, un complot veritabil. Nu putea, de, omul să-şi mărite fata cu unul ca mine până nu se convingea pe viu câte parale fac. Examen greu, într-adevăr. Sper să-l fi trecut.

În dreapta şoferului e tatăl Dianei. Eu şi Diana stăm pe bancheta din spate. Şoferul conduce cu abilitate. Suntem pe Dorobanți. O ia la dreapta, pe strada Pictor Barbu Iscovescu. Opreşte la numărul 21, în fața unei vile. Coborâm. Şoferul ia geamantanul din portbagaj şi intră mai întâi în curte, apoi în vilă. Toate geamurile sunt luminate. Sigur, doar soseşte un oaspete... de vază. Parcă bunicul spunea că fiică-sa locuieşte la bloc, nu într-o vilă dintr-un cartier ales, un cartier al personalităților. Poate am înțeles eu greşit. Tot ce se poate. Din câte îmi reamintesc, tot bunicul spunea că gineri-său, adică tatăl Dianei, e director general în Ministerul comerțului exterior. Totul e posibil. Locuința o cam confirmă.

Aproape că sunt târât în vilă de Diana. Mai e până se luminează de ziuă. Nu-mi pot da seama cam cât este ora.

Un hol enorm, s-ar putea întoarce un car cu boi cu tot în el. Şi scări interioare. Din tavan atârna o lustră mai mare decât

policandrul de la biserica de la mine din sat şi împrăştie o lumină puternică. La parter sunt multe uşi şi coridoare. Pornesc din marele hol. Îmi închipui sau încerc să-mi închipui cum arată etajul.

Sunt singur. Diana a dispărut. La fel şi taică-său. Şoferul s-a evaporat şi el. Unde-o fi maică-sa? Probabil că se teme să dea ochi cu mine. Cine ştie cum şi-o fi imaginat că arăt!

— Radule, atenție, vine mama!

Apare Diana pe scări. Înalț privirea. În spatele Dianei văd o doamnă foarte asemănătoare cu Diana. O Diană puțin mai în vârstă. Parcă ar fi surori, nu mamă şi fiică. Aceeaşi înălțime, aceeaşi talie şi pe deasupra amândouă blonde.

— Ştiu totul şi mi-am dat consimțământul. Prea repede? Puteam s-o refuz pe Diana?

Nici nu se putea să fie refuzată. Mai ales că seamănă atât de bine. Să sper că şi la caractere seamănă la fel de mult.

— Să mergem în sufragerie. Vă aşteaptă masa. După aceea vă veți odihni.

Eu nu mănânc nimic, refuz totul. Diana mă amenință cu degetul. Mă mulțumesc cu o ceaşcă de ceai şi un corn.

Tatăl Dianei, ştiindu-mă, e liniştit. Dar maică-sa mă cercetează mereu cu privirea. Sunt foarte atent să nu greşesc ceva când răspund la întrebările ce mi se pun. Eu nu întreb nimic.

Diana continuă să fie grozavă. Vorbeşte, vorbeşte, vorbeşte! Tatăl Dianei se scuză şi se retrage.

— Diana, acum te înțeleg. Eşti total schimbată...

— Cum, mamă?

— Cum este un om când iubeşte, adică fericit. Aşteptam de mult să te văd fericită. Mă temeam uncori. Credeam că nu poți iubi, că eşti... rece.

— Nu-l găsisem pe... domnul.

— Sigur că da.

— Eu nu mă duc două zile la servici.

Diana atacă:

— Stai şi ne păzeşti, da?

— Nu. Stau la bucătărie.

— A cui a fost ideea cu trenul? A ta ori a tatei? întreabă Diana, încruntându-se uşor.

— A bunicului tău. Am vorbit la telefon. I-am spus că tatăl tău e în delegație şi el a aranjat cu biletele şi iată-vă alături în tren.

— Mamă, mie mi-a spus doar cu cinci minute înainte de a pleca din gară. A fost secretul nostru. Ce ți-a spus tata?

— Ştii cum e el. Vorbeşte puțin. Mi-a spus doar: „Îmi place băiatul. Diana ştie ce face“.

Diana bate din palme. Eu, normal, roşesc tot. Toate îmi par învălmăşite în cap.

— Mă duc să-l sărut.

Pleacă val-vârtej.

— Radule, Diana, ştiu din scrisorile tatălui meu, te iubeşte. Mă bucură mult asta. Vreau să te întreb doar atât: a fost cuminte?

Mă simt insultat. Dau să mă ridic de pe scaun. Lovesc din greşeală ceaşca şi cade pe covor. Noroc că nu s-a spart. Mă aplec şi-o ridic.

— Nu vă insult, pentru că sunteți mamă, şi încă mama Dianei... Nu s-a întâmplat nimic din ce credeți dumneavoastră. Aştept să-mi spuneți să plec.

Se vede că au lovit-o cumplit vorbele mele. Stimata doamnă nu se aştepta la nişte vorbe atât de dure.

— Vreți să-mi fac autobiogrulia oral? O şi scriu, dacă ținetți. Nu am nimic de ascuns.

Continui să fiu dur.

— M-am comportat cum mi-e firea – corect şi cinstit. N-am urmărit niciun scop anume.

Ce mult seamănă doamna aceasta cu Diana! îi observ lacrimi în ochi.

— Tocmai pentru că ştiam că eşti cinstit te-am întrebat ce te-am întrebat.

Diana revine. Se uită atentă la mama ei şi-i observă lacrimile. Tăcere. Apoi îmi zice:

— Radule, ce s-a întâmplat în lipsa mea?

— Nimic, Diana. Am povestit cum în tren ospătarul ne-a adus peşte lângă cafea, altfel nu ne dădea cafea.

— Nu te cred, Radule! Şi fii atent, că mama nu suportă minciuna, oricât ar fi ea ce mică şi nevinovată.

Sigur că nu suportă minciuna. Nici eu n-o suport. Dar acum mint ca s-o salvez din ghearele tale de uliu,

— Mamă, în care cameră va dormi Radu?

— Pregătisem doar o...

Păleşte, tremură.

— Cum? Ce ai crezut tu despre mine, mamă?

Mă bucură până în adâncul sufletului.

— Mamă, te rog să mergi imediat şi să-i pregăteşti camera.

Viitoarea mea soacră părăseşte imediat camera. E fericită că a scăpat aşa uşor dintr-o gafă atât de mare.

— Tu de ce nu zici nimic, Radule? Păcătosule!

— Eu mă simt ca un animal dus la târg să fie vândut.

— Da, dar un animal cuvântător! E ceva! Mamele însă rămân ce sunt, mume!

— Da, mame!

— Of, ştii doar să-mi repeţi vorbele ca un papagal. Şi eu aştept să-mi spui ceva important.

— Te iubesc mult, dar nu mă simt în apele mele aici. Prea mare casa, prea mare luxul, prea multe lucruri. E ca o mănăstire cu un singur călugăr.

Nu-i convine chestia asta.

— Să mergem să te culci. Ai temperatură.

Sigur că am temperatură!

Sunt îngropat în albituri

O simt pe Diana în cameră. Deschid ochii şi clipesc din cauza luminii.

— Scoală-te, leneşule! E amiaza.

— Imediat, Diana. În câteva minute sunt îmbrăcat.

Iese din cameră. Mă îmbrac şi cobor scările impunătoare. Le cobor încet şi băţos. Duşul m-a înviorat. Îmi imaginez că sunt o persoană de vază, că sunt aşteptat cu nerăbdare şi, în sfârşit, mă hotărăsc să cobor. Nu, nu. Ar fi prea scârbos.

Mama Dianei îmi răspunde la salut sforțându-se să fie drăguță. Se vede de la o poştă că e îngrijorată.

Probabil că sunt acuzat, mai ştii, că mi-am dat toată silința să-i sucesc mințile Dianei. Şi biata fată, lipsită de experiență, mi-a căzut în plasa țesută cu migală.

— Sunt în întârziere. Am făcut puțină ordine în camera domnului. Poftă bună, Radule!

— Mulțumesc, Diana!

— Mamă, nu mămânci cu noi?

Îşi pune unt pe pâine şi începe să mănânce. De ce-o mânca ea unt cu pâine, când masa e plină de atâtea bunătăți? Nu prea ştiu să mă descurc între atâtea furculițe şi cuțite câte îmi sunt puse în față. Fel de fel de mâncăruri. Mănânc fără niciun fel de prejudecăți, înfig furculița şi duc la gură. De ce mi-o fi pus trei categorii de furculițe? Nu privesc la Diana, să văd cum mănâncă ea. Mi-e o foame de lup. Nici nu ştiu cum se numesc mâncărurile astea sofisticate care-mi trec pe sub nas, Ah, ce bun ar fi acum un ciolan cu fasole! Ori o ciorbă de rață cu zeamă de varză. Păi asta e mâncare, pe care o am acum în față? Trei măsline cu sos şi câteva ciupercuțe! Al câtelea fel e acesta? O crede mama Dianei că-mi ia piuitul cu mâncărurile astea aiurite.

Ce-o aveau Diana de nu zice nimic? Ar trebui în mod normul să zică ceva. Aud un pocnet. Cred că bem şampanic. Da, bem şampanie! Mama Dianei vine în sufragerie cu o tavă cu o sticlă de şampanie şi trei pahare. Ei, dar când a

plecat din sufragerie să aducă şampania? Credeam că e la masă cu felioara de pâine cu unt în faţă.

Trebuie să spun ceva. Prea e apăsătoare tăcerea asta. Mă tem că e prevestitoare de furtună. Doamne, să nu spun banalităţi. Fereşte-mă, Doamne, de gafe! Oare, s-o întreb pe Diana cum a dormit? O, nu, e banal. Atunci ce să întreb? Aha, ce-ar fi s-o întreb în cât suntem astăzi? Scârţ, e banal! Cel mai bine e s-o întreb cât e ceasul. Că cu tot n-am ceas la mâna. Dar nu, e tot banal. Paharele sunt pline cu şampanie. Cum să închin? Să zic noroc şi sărut mâna! Da, e bine.

— Noroc şi sărut mâna!

Formidabil, dar sunt singur la masă. Ei, când au plecat? Sunt un mitocan, un găgăuţă. Bine-ar face doamna să nu-şi dea fiica după un guguştiuc ca mânc.

— Radule!

Tresar. Ah, Diana |

— Ştii... mama nu ştie cum să repare gafa...

— Nu-i nimic, Diana, se mai întâmpla...

— Dar ce gafă a făcut? Spune-mi ce-a zis!

— Sincer să fiu, nu ştiu nici eu despre ce gafă e vorba.

— Mama nu spune, tu nu spui... Radule, tu nu vezi că ceva scârţie? Că suntem trişti, că parcă am fi după înmormântare, şi nu înainte de căsătorie?

Da, Diana, ai dreptate. Parcă ne-a murit fericirea. Ori ne-am uitat fericirea în tren? Ori am pierdut-o în Gara de Nord?

— Diana, cum te cheamă?

— Prostuța!

— Diana, cum mă cheamă?

— Prostuțul.

— Diana, Diana, Diana!

— Radu, Radu, Radu!

Ne sărutăm. Diana se lipeşte de mine.

— Scuzați-mă, copii!

— Nu vezi, mamă, că suntem ocupați?

Sigur că vede, cum să nu vadă? Suntem chiar foarte ocupați.

— Radu, cine este ea?

— Diana!

— Şi eu?

— Mama Dianei!

— Şi pentru tine?

— Mama!

— Îți mulțumesc, Radule!

Mă bucur că intră în joc şi mama Dianei. Îi sărut mâna cu evlavie.

Mama Dianei mă sărută pe amândoi obrajii. Diana bate din palme.

Ciocnim şi bem şampanie. Golesc paharul până la fund. La fel face şi Diana.

— Tot, mamă, zice Diana... |

— Tot, mamă, zic şi eu.

Bea toată şampania.

— Radule, m-a căutat socrul tău pentru vorba aia...

— Care, mamă? |

— Ei, o vorbă...

— Care, Radule?

— Nu ştiu despre care vorbă e vorba. Diana, eu peste puțin timp mă pregătesc pentru redacție...

— Radu, ți-am luat revistele în care sunt publicate prozele şi i le-am dat...

— Cui?

— Tatălui meu. Zicea că are să se laude cu tine la servici. Are un scriitor subaltern. Are mai multe romane publicate, în sfârşit, e scriitor.

Mă enervează chestia asta. Mă abţin, totuşi, să-mi ies din fire.

— Nu trebuia, Diana!

— Ba trebuia. Ştiu eu de ce!

Urc scările în cameră. Diana rămâne în sufragerie. Mă enervează mobila asta scumpă. Mă silesc să nu observ obiectele din cameră şi reuşesc. Îmi verific servieta. Da, manuscrisele sunt în ea.

O strig pe Diana. Stau în hol şi o strig pe Diana.

— Ce e, Radule?

— Plec la redacţie. Ţine-mi pumnii!

— Ţi-i în.

Şi-şi strânge pumnii ca studenţii înainte de examene. O sărut. E pentru prima dată când iau cu iniţiativa.

— De când aştept, remarcă ca evenimeniul.

Intră un bărbat. Îl recunosc – e şoferul.

— Am sosit, domnişoara Diana. Vă rog să-i spuneţi doamnei că am sosit. Să mergem, domnule!

— Unde? zic eu încurcat.

— Unde doriți.

— Păi eu nu doresc să merg cu dumneata nicăieri.

— Tovarăşul dir...

Îl întrerup cu un gest.

— Îți mulțumesc mult, mergi înapoi la servici, cunosc foarte bine Bucureştiul.

— Să nu-l superi pe tata, Radule!

— N-o să se supere, Diana. O să-i explic. Va înțelege.

Ies după şofer. În stradă mă roagă să urc în autoturism. Îl refuz categoric şi pornesc pe stradă.

Mă tot mir – ce le-o trebui atâta căsoaie doar pentru trei persoane? Poate că se dau casele după rang. Tot cartierul e numai vile, vilă după vilă. Trebuie să locuiască cineva în ele. Dar bibelourile şi figurinele alea chinezeşti, la ce le trebuie?

Ai rămas un necioplit, Radule! Cum intri în casă la cineva, cum şi vezi numai cusururi. Bagă şi ei banii în ceva, că de, au salarii mari. Trebuie să circule şi banii.

Treaba lor, dar mie nu-mi place. Sunt pe Bulevardul Ana Ipătescu. Mai sunt câteva case până la numărul respectiv. Acum e acum! Îmi bate inima să-mi spargă pieptul.

Urc scările la mansardă. Acolo e redacția revistei. Sunt mai multe redacții de reviste în clădire.

Ei, dar mansarda tot mansardă. Coridoare înguste şi întunecoase. Mai mulți tineri gălăgioşi pe coridoare.

Intru pe prima uşă. Salut un ins de la primul birou şi-i întind scrisoarea. O citeşte şi mă trimite la Anghel. A doua uşă pe stânga.

Anghel e un bărbat blond, robust, chiar grăsan.

Când află despre ce-i vorba, îmi zice:

— Mă ăsta, puți de talent! Eşti dat în paşte, cum spunea cineva. Ți-ai adus manuscrisele?

— Da.

— Nu vorbi, răcane, în front. Te duci urgent la adresa asta. E o editură. Dai manuscrisul şi aştepți cartea, bă! Să rupi patru frunze de căftălan şi să pupi patru câini betegi sub coadă că mi-au căzut mic în mână şi mi-au mers la inimă povestirile tale, bă, că te fac cu carte în trei luni, ca un mahăr n-a dat cartea şi-a rămas un loc liber. Şi-acum, fuga mars la editură!

Dau să ies.

— La loc comanda, soldat neinstruit! Pune lângă manuscris vorbele astea înşirate aici pe hârtie, să apară pe coperta a patra, mă, loază. Sunt muc şi sfârc. Să-mi aduci o saca de vin şi o legătură de praz să te botez, bă, când ți-o apare cartea.

Ies uluit. Țin plicul în mână cu recomandarea şi nu-mi vine să cred ce se întâmpla cu mine. Acest Anghel e teribil!

Aud în spatele meu:

— Dacă-l botează, înseamnă că pute de talent.

— Cine-o fi ăsta, mă?

— Unul de la Tarova!

Sar în primul autobuz şi iată-mă în fața portarului. Îi explic pe cine caut. Îl sună. Sunt aşteptat. Cornel I., un ins nu cu mult mai în vârstă decât mine, îmi spune c-a discutat cu Anghel. Chiar acum l-a sunat la telefon.

— Ai mari şanse. Prezentarea lui e aur curat.

Îi întind manuscrisul şi recomandarea. Îmi face semn să iau loc pe scaun.

Îl privesc cum citeşte. Cum o putea să citească atunci când ştie că e privit de cineva? În cazul de față, chiar de autor? Îmi aprind o țigară şi fumez liniştit. Pe biroul lui sunt multe manuscrise aşezate unul peste altul. E înconjurat de manuscrise. În spatele lui e un raft plin de manuscrise.

Am impresia că parcurge prea repede filele manuscrisului. O fi experimentat în de-alde astea. Poate ştie să citească mult mai rapid decât de obicei. Ce să ştiu eu, un biet începător? Şi ce program ciudat are editura, după amiază! Probabil că dimineața scriitorii sunt ocupați cu scrisul.

Stau şi fumez mai bine de două ore. Acest Cornel I. nu mă ia deloc în seamă. Pentru el nu exist. Fumează şi citeşte.

— Sunt excelente. Eram sigur, de altfel. Anghel e un expert. O clipă! Mă duc la şef.

Ia cu cel manuscrisul şi recomandarea. Peste puțin timp intră un ins care salută şi se aşează la birou. Deschide un fişet, ia un manuscris şi începe să citeuscă. Nici pe acesta nu-l deranjez când citeşte. Fumează şi el. Totuşi, e interesantă munca lor. Citeşti şi te pronunți. Da, ori ba. Oare, aşa să fie?

Cât să fie de când a plecat Cornel I. la şef? Țigările îmi sunt pe terminate. Exact două țigări mai am. Una o aprind acum. Mai rămâne una. Ce mă fac fără țigări?

În sfârşit, iată-l pe Cornel I.

— Domnule, ai baftă! Bafta e recomandarea lui Anghel. E pâine caldă. Şeful e încântat. Iată contractul. Îl completezi şi e gata afacerea. Cartea pleacă la tipar. Ai noroc. Cineva nu ne-a dat cartea promisă şi-a rămas loc liber în plan.

Semnez contractul. Îmi dă un exemplar după ce îl ştampilează.

— Anghel nu a intervenit pentru nimeni până acum. Ai sprijin mare, domnule! şi-mi face cu ochiul.

Îi fac şi cu cu ochiul. Sigur, am sprijin mare în Anghel, pe care nu l-am văzut în viața mea până astăzi şi nici de el n-am auzit.

— Prozele sunt admirabile. Era să uit. Ia cartea mea de vizită şi sună-mă peste o lună.

Îmi întinde cartea de vizită.

— Seara, după ora douăzeci, să mă suni.

Îmi întinde mâna. I-o strâng, mulțumindu-i pentru amabilitate.

— Vax amabilitate! Eu îl servesc pe Anghel. Mi-a spus la teleton că mă spânzura dacă nu te public. Dar şi cartea e bună.

Cobor scările fluierând.

Urc într-un getax şi dau adresa viitorilor socri. Şoferul mă măsoară cu neascunsă curiozitate. Probabil nu-i vine să creadă că locuiesc în acest cartier.

Sun la uşă. Îmi deschide imediat Diana. Parcă m-ar fi aşteptat lângă uşă, cu mâna pe clanță. Îi fac semn să tacă.

Intrăm în sufragerie. Părinții Dianei mă privesc curioşi. Deschid servieta şi scot contractul. Îl întind viitorului meu socru. Îşi pune ochelarii şi citeşte. După ce termină de citit, zice:

— Formidabil, domnule! Excelent! Cum...

— Scriitorul Anghel m-a trimis la editură. Discutase cu un alt scriitor în prealabil. Acesta mi-a citit aproape toată cartea. S-a dus apoi cu manuscrisul la director şi s-a hotărât să mi se publice.

Linişte. Iată cum capăt dintr-o dată importanță, cum persoana mea capătă alte dimensiuni sociale, proba-bil, în ochii lor. De-acum sunt scriitor. Şi de, scriitorii nu sunt chiar pe toate drumurile. Trebuie să fie ceva de capul meu, dacă îmi apare aşa de repede cartea.

— Radule, scriitorul I. Mora lucrează cu mine. N-a fost nevoie să-ți citească prozele. Le citise. Cum a deschis revista şi a văzut paginile şi titlurile prozelor, mi-a zis că le-a citit. Am discutat despre ele şi am văzut că le-a citit într-adevăr. Au fost comentate de câțiva scriitori. Comentariile ți-au fost favorabile. Eu te felicit! Cu ce te pot ajuta?

Mă ridic în picioare şi zic categoric:

— Acordându-mi mâna fiicei dumneavoastră.

— Ce zici, Diana?

Diana intră în joc.

— Îl iubesc, tată. Mărită-mă cu el!

Parcă am fi în Evul Mediu.

— Mama ce zice? întreabă tatăl Dianei.

— Eu? Ce zice Diana!

— Gata! El e bărbatul meu.

Trece lângă mine. Eu stau grav şi plin de importanță.

— Dacă aşa stau lucrurile, noi suntem de acord. Voi hotărâți restul. Adică pe când la starea civilă, zice tatăl Dianei.

— Eu hotărăsc singură când. Radu va zice ca mine.

Aprob din cap zisele Dianei.

— Radule, nu vei pleca mâine. Vei întârzia o zi. Mâine mergem la sfatul popular pentru căsătorie. Înaintăm actele.

Fantastic, mâine să merg la sfatul popular!...

— Nu am certificatul de naştere la mine, zic eu bâlbâindu-mă.

— O, am avut cu grijă de asta. L-am luat eu.

Părinții ei rămân stupefiați. Diana zice:

— Îl iubesc şi gata! Ce mă priviți aşa?

Parcă ceu n-o iubesc? O iubesc, dar nu pot s-o spun. Se înțelege că o iubesc, din moment ce accept să mă căsătoresc cu eu.

Rămâne stabilit aşa cum hotărăşte Diana, ca a doua zi să mergem la sfatul popular.

Se rânduiesc toate în folosul meu. Parcă veghează cineva pentru mine. Şi veghează bine.

Adorm repede. Nici nu ştiu când trece noaptea. Şi trece fără vise. Mă îmbrac şi privesc pe fereastră.

Aseară am rămas mirat peste măsură când am auzit-o pe Diana că trece în anul şase. Eu eram convins că trece în anul cinci.

Îmi bate Diana în uşă. Nu-i răspund, să mai bată. Dă buzna pe uşă. Când mă vede lângă fereastră, zice:

— Ce faci, dormi în picioare lângă fereastră?

— Priveam pe fereastră. Nu ştiam cât e ceasul.

— E zece. Eu sunt trează de la şase. Dar ce e cu tine, Radule, de eşti aşa lasă-mă-să-te-las?

— De mult nu m-am odihnit atât de bine.

Mănânc singur în bucătărie. Mă serveşte Diana.

— Totuşi, mama s-a dus la servici, dar o să vină mai devreme, cam pe la prânz.

— Diana, ce zice tatăl tău?

— Vrei să ştii?

— Te întreb doar.

— Că are un ginere pe măsura lui.

— Asta-i adevărul adevărat?

— Adevărul adevărat!

— Sunt încântat.

— Te cred. Are gânduri mari cu tine.

Înghit un nod. Nu ştiu dacă eu am aceleaşi gânduri. Dar în definitiv, ce, nu merit?

Formalitățile sunt simple la sfatul popular. Terminăm în câteva minute.

— Sunt pe jumătate soția ta, Radule!!

— Dacă te răzgândeşti?

— Tu!

— Nu mă joc, Radule, de-a căsătoria.

Mergem de braț pe stradă. Diana e veselă, eu bănuitor. Prea îmi merg toate ca pe roate. Reuşite şi reuşite. Diana e zâna din basm, zâna aducătoare de fericire.

— Radule, nu-mi place că trebuie să pleci. Ce mă fac eu fără tine?

— Nu se poate, trebuie!

— Ştiu că trebuie, dar ce mă fac?

— Ei, dar câte nu ai de făcut? Citeşti, te plimbi, priveşti la televizor.

— Astă-seară tu pleci...

— Astă-seară?

— Ți-am luat bilet la tren.

— Cine mi-a luat bilet?

— Tata. Eu l-am rugat.

— Mulțumesc!

Mulțumesc pe dracu. Devin şi eu trist ca Diana.

— Vin să te iau pentru căsătoria civilă. Voi veni cu câteva zile mai înainte.

Îi strâng mâna tare şi-i zic:

— Te voi aştepta..

— Ce fericită sunt, Radule, că l-ai dat gata pe tata. E fericit că mă căsătoresc cu tine. Cum te-a văzut în tren, cum te-a îndrăgit. Ştie totul despre tine. Mama a plâns când a auzit prin câte ai trecut. Nu ştiu cum să se mai poarte cu tine, să nu greşească cu nimic...

Diana mă trage după ea într-un autobuz care e gata să pornească. După trei stații coborâm.

Suntem aşteptați. Ne aşezăm la masă. Trebuia să-i spun Dianei că mă enervează aceste furculițe şi cuțite. Nu le văd rostul la toate. Mă şi intimidează. Îmi reamintesc cine sunt. Da, mai bine. Sunt fiu de țărani. Toată viața am muncit. Am mâncat la cantine şi în case de oameni simpli, ca mine. Mama mi-a pus în mâna lingură de lemn şi era bună ciorba de urzici şi fasolea. Lingurile astea sunt de argint. Ei, dar ce am eu cu ei. Acesta-i modul lor de viață.

— Să-ți anunți din timp mama, Radule. Vrem să fie prezentă la acest eveniment. Nu admitem lipsa ei sub niciun motiv.

Îmi bate inima tare, că mi-e şi ciudă.

— Dar bunicii? întreb eu.

— Bineînțeles că şi bunicii, răspunde Diana.

— Radule, mi-a plăcut mult chestia cu şoferul. Zicea că eşti un băiat de zahăr.

— Este, tată, este! zice Diana.

Dacă ar şti ei că habar n-am cum îi cheamă, ar rămâne cu gurile căscate. Diana şi mai cum? Care e nume-le acestui domn, acestui director general? Dar al acestei doamne? Care le e numele şi prenumele? Ce bună ar fi o tocană de cartofi, tocana pe care o mănânc zilnic pe şantier. Unde e Dună, să mă vadă cum transpir de ruşine că nu ştiu să folosesc acest instrumente care seamănă cu un cosor. Mănânc dar nu mă satur. Mân-carea asta nu are gust. Decât cinci feluri de mâncare, mai bine două şi bune.

Când Diana îmi schimbă farfuria, îi fac semn să se plece şi-i şoptesc:

— Cheamă-mă până afară şi dă-mi la bucătărie să mănânc pâine cu brânză şi ceapă, că mor de foame.

Diana începe să râdă. Se ține cu mâna de masă şi râde. Râd şi eu. Mă ridic în picioare şi râd. Diana mă ia de mână şi mă trage afară din sufragerie.

— Eşti grozav, Radule, eşti teribil! Mă duc să-i spun tatii, să râdă şi el. Nici lui nu-i plac mâncărurile astea aiurite.

Se aude râzând şi tatăl Dianei.

— Radule, vino băiate, că eşti grozav! Diana priveşte într-o parte şi încearcă să-şi stăpânească râsul. Taică-său râde cu lacrimi. Dar maică-sa se încruntă uşor când mă vede. Mă opresc în dreptul ei şi-mi plec capul.

— Of, ce semeni lui socru-tău, Radule!

— Se trag din aceeaşi stirpe, mamă. Neam de nobili de douăzeci de secole, țărani get-beget.

— Chiar, ce bun ar fi un ciolan cu fasole, zice socru-meu pentru mine.

— Bine, Alexandre, să nu avem discuții, îl amenință soacră-meu.

Va să zică, pe socru-meu îl cheamă Alexandru. Alexandru şi mai cum? Dar pe soacră-mea?

— Şi rață pe varză să-mi dai zilnic, că nu mă supăr. Ce zici, Diana? Dar tu, Radule?

— Mai încape vorbă! zic eu.

— Splendid! zice şi Diana.

Soacră-mea fiind strânsă cu uşa, pleacă la bucătărie. Ne privim veseli.

— Radule, socru-meu ține la tine mult. Odată am să-ți arăt scrisorile lui. Pe-ale Dianei, însă, nu ți le arăt. E secretul nostru, al meu şi-al ei.

Diana îl amenință cu degetul.

— Recunosc greşeala, Diana. Pune-mă la colț!

— Era secretul nostru.

— Şi-al lui Radu, într-un fel. Să nu ne afle Paraschiva, că suntem pierduți.

Bun! Pe soacră-mea o cheamă, deci, Paraschiva. Auzi, domnule, Paraschiva! Alexandru şi Paraşchiva! Şi mai cum? Şi ce uşor îmi era la sfatul popular să aflu ce nume au! Doar Diana a completat în fața mea formularele.

Îmi iau rămas bun. Sărut mâna mamei soacre. Tata socru mă sărută şi mă bate pe umăr. Diana mă înso-țeşte la gară.

Afară ne aşteaptă maşina. Şoferul, când ne vede, coboară din maşină. Luăm loc în spate. Eu şi Diana.

Şoferul se aşteaptă, probabil, să fac iar pe nebunul. Ce-ar fi?

— Ce-ar fi, domnule şofer, să cobor la colț?

— Am instrucțiuni să nu opresc până la gură.

— Nici la stopuri?

Mă priveşte în oglinda retrovizoare.

— Nu aveți dumneavoastră voie să coborâți la stopuri.

Şoferul rămâne lângă maşină. O aşteaptă pe Diana. O simt cum tremură.

— Ce ai, Diana, de tremuri?

— Îmi vine să plâng, Radu. Nu suport despărțirile. Era mai bine să nu fi venit la gară.

— Peste câteva minute pleacă trenul.

Ne oprim lângă vagonul pentru care am bilet. Diana mă ține acum de mână. Tremură. Palma îi e umedă. Mi se transmite şi mie tremurul. Tremur şi eu şi e atât de cald.

Trenul porneşte. Ne sărutăm. Dintr-un salt mă arunc pe scara vagonului. Mai urc o treaptă şi iată-mă în vagon.

Vineri. Le-am povestit aseară bunicilor de câteva ori cum a fost la Bucureşti. Mi-au pus fel de fel de întrebări.

Astăzi, la prânz, discuții îndelungate cu şeful de cadre. Caută o formulă să mă scoată din producție. Nu accept. Mă mențin pe poziție. Adică lucrez fizic pe şantier ca şi până acum. Inginerul trece nepăsător pe lângă mine. Tovarăşii mei de echipă şi Dună mă privesc cu alți ochi. Nu mai sunt de-al lor. Mă silesc să le fiu pe plac. Nu reuşesc. Îl invit pe Dună la o bere, dar mă refuză. Zice că n-are chef.

Toată seara mă gândesc la Diana şi la părinții ei. Bunicii îmi refuză banii pentru mâncare. Mă supăr. Până la urmă primesc banii.

Îi scriu o scrisoare mamei. O vestesc că mă căsătoresc. O rog să se pregătească de drum.

Sâmbătă. În noul spital instalațiile sunt gata. La fel şi instalația electrică. Se dă cu vopsea. Echipa noastră are de lucru până peste cap. E fixată şi ziua inaugurării.

Toată seara scriu.

După-amiază i-am expediat o telegramă Dianei.

Duminică. Lenevesc în pat. Scriu până la urmă o schiță. Seara lucrez în grădină. Pun răsad de toamnă. Bunicul e vesel.

Mi-e dor de Diana. O iubesc mult. Îmi vine să mă urce în primul tren.

Luni. Diana, cât de mult te iubesc! Diana, Diana, Diana!

Marți. Sunt trist. Ce faci, Diana? Merg printre oameni ca un noctambul.

***

— Nene Dună, nu sunt tot eu, nu sunt tot eu acela care a muncit zilnic lângă dumneata? N-am fost noi de atâtea ori la o bere împreună? De ce spui, atunci,.că acum îți vine greu să fii ca înainte, deschis la suflet.

— Una era când erai Radu simplu, şi alta e acum, când eşti Radu avocatul. Se aude pe la birouri că mulți mahări îți caută în coarne şi tu faci pe nebunul. I-auzi, că pe mine m-ai dat la gazetă. Mi-a spus unul care a citit. Păi e frumos? Nu-i frumos!

— La inaugurarea spitalului plec. Ți-am spus cum vine treaba.

— O să-mi pară rău. Inginerul zice că treaba ta, dacă tu vrei să munceşti ca necalificat, el nu se opune şi-ți dă să munceşti cât vrei. Omul e liber să muncească. Aşa zice. Nu vezi că râde când te vede în salopetă? Şi are dreptate. Scoate-ți, Radule, gioarsa asta de salopetă la inaugurare şi du-te, băiete, la treaba ta, că e păcat de tine, c-ai trecut prin atâtea. Acum mai vrei să faci şi pe eroul. Îl faci, dar pe pielea ta. Crezi că-ți face cineva statuie în parc pe chestia asta? Vorba la Marin: „Mă, Radu ăsta întinde ața până s-o rupe şi pe urmă vede el pe dracu“.

— În două luni e gata spitalul...

— Radule, mie îmi place de tine cum judeci, să ştii. Păi dacă am început o treabă, se cheamă că trebuie s-o şi terminăm. Păi nu! Auzi, da’ te însori?

— Da, mă însor.

— Cică ți-au făcut fel de fel de dosare. Am râs până m-a durut burta când am auzit că ți-au făcut dosar şi pentru însurătoare. I-auzi, că te însori cu fata unui ministru şi că ministrul ăsta a dat ordin să ți se facă dosar. Am dat şi cu referință. Cu referința mea poți să te însori de zece ori. Se zice că fie-su şi-a pus lațul de gât să se spânzure dacă tut-su, ministrul, se codea, nu. Vroia s-o lase să se mărite. Ți-a făcut dosar să te pună mare la Bucureşti. Cică e bucuros că ai origine bună, că numai aşa poate să facă om din tine, că şi el are origine bună. I-auzi, că pe timpuri a lucrat în mână. Carte cică a învățat mai târziu. Cum e, mă Radulc, o casă de ministru? Dar un ministru cum e? Eu n-am văzut în viața mea niciunul. Sunt ca noi, ha? Hai, spune-mi cum sunt, de ce taci?

Tac. Îl las intenționat să vorbească şi nu-i răspund la întrebări. Îmi plac întrebările pe care mi le pune. Sunt naive, dar pline de miez. Acestea erau întrebările pe care mi le-am pus şi cu când am văzut vila. Chestia cu ministrul e grozavă. Merită să fie scrisă.

— Ministrul e om ca toți oamenii. Râde ca noi, ori plânge ca noi dacă-l doare ceva. Are nevastă, copii, părinți, socri…

— Da' maşină la scară are?

Ar merita să-l pup.

— Are, sigur că are!

— Că de, e ministru. Radule, vezi să nu calci cumva alături, că mi-ar părea rău de tine.

— Cum să înțeleg cu vorbele astoa?

— Văd cu că nu-ți place că-i ministru. Şi ce dacă e, măi Radule, ce dacă e? Ia-i, mă, fata şi fă-te ginere de ministru, că până la urmă e de-al nostru. Dacă uită cumva, îl dai tu pe brazdă. Se zice că fata e moartă după tine. Fierbe-i în oală seacă, scoate untul din ei, nu te vinde cu una, cu două, să simtă că eşti deştept şi curat. Şi ei sunt, da' şi tu eşti cineva. Nu te lăsa până nu ajungi unde-i bine. Acu ştii ce e greul şi nu fugi de greu. Radule, da' a ta, a bătrână, ce zice?

— Nu ştiu ce zice, n-am vorbit cu ea.

— Râu, Radule, rău! Ce, mă Radule, muma ta, n-are loc şi ea la o masă de ministru? Că doar că te-a făcut. Păi fata mea, când o fi ingineră, şi s-o mărita cu băiatul unui profesor sau al unui doctor, să nu stea cu mine la masă? Ei, drăcie! Păi îi rup diploma, că eu am făcut-o cu diplomă. I-am şi spus să-şi ia bărbat din oameni simpli ca mine, nu din ăia cu nasu pe sus. Măi Radule, de ce unii oameni uită că şi alți oameni sunt oameni? Eu zic să mergem, că, vorba aia, vorbă multă, sărăcia omului.

Şi mergem o bucată de drum împreună. Ne despărțim în fața unei brutării.

— Mai discutăm noi, că nu s-au băgat zilele în sac.

— Chiar aşa, nu s-au băgat zilele în sac.

Ne strângem mâna şi ne despărțim.

Nici nu mă gândesc la situația mea. Merg așa, pe stradă, spre casă, fără să mă gândesc la ceva anume. Mă uit la case, la oameni, la garduri. Sunt atent când trec strada.

Sunt atent să nu-mi plece gândurile aiurea. Le țin în frâu. Când o iau razna, mă opresc în loc și privesc în jur.

Intru pe poartă. Bunica mă așteaptă în fața bucătăriei pe un scăunel. Îi zic sărut mâna! și intru în casă. Pare îngândurată.

Deschid ușa și intru. Când mă-ntorc să închid ușa, dau de Diana ascunsă după ușă. Se aruncă în brațele mele.

— Radu!

— Diana!

Nu-mi vine să-mi cred ochilor. Diana aici? Trebuia să vină peste două zile.

— Nu te bucuri?

— Stai puțin să-mi revin!

O prind în brațe și-o sărut ca un apucat. Am impresia că se sufocă. Vrea și nu vrea să se smulgă din strânsoare.

— Ajunge, că mă înăbuș!

O așez pe pat, mă dau un pas înapoi și-o privesc aiurit.

— Mi-era dor de tine, Diana. Ziua îmi părea cât un an de mare.

— Mie cât o veşnicie. Lasă-mă să te sărut şi eu, Radule.

Se ridică de pe pat şi se apropie de mânc. Mă prinde cu mâinile de gât şi mă sărută lung. O strâng şi eu în brațe.

Ieşim în curte, suntem aşteptați de bunica.

— Am venit cu trenul de unsprezece. Am vrut inițial să vin la tine la servici. Te supărai?

Eu nu. Dar câte discuții ar fi ieşit de-aici, câte subiecte de bârfă...

— Sigur că nu mă supăram. Stăteam de vorbă câteva minute şi eram apoi nevoit să-ți spun că sunt în timpul programului de lucru şi nu-mi pot îngădui luxul discuțiilor particulare.

— Zău?

— Precis.

— Bunico, unde este bunicul?

— E în oraş, cu treburi. A plecat cam de-o oră. Cam aşa, Diana, nu?

— Da, acum o oră.

— Ce ai mâncat azi, Radule?

— Ciolan cu fasole.

— Dacă nu eşti cuminte, te bat. În fiecare seară tata îşi aduce aminte de ciolan cu fasole. Râde de se prăpădeşte şi

mamei nu-i place deloc. Mâine în zori mă duc la mama la țară...

— La cinee?

— La mama la țară. Stau o zi acolo, poimâine o urce în autobuz şi-o aduc aici. Clar, fiu denuturat ce eşti?

Mă uit în altă parte, să nu-mi vadă lacrimile care-mi încețoşează ochii.

— Tu n-ai vrea să stea cu noi mama? Radule, eu o iubesc mult.

Bunica ne aduce cafelele. Ştie că e timpul să-mi beau cafeaua de seară.

— Sărut mâna, bunico.

Mă plec şi-i sărut mâna.

Cafeaua e minunată. Puțin amăruie. Aprind țigara şi dau fumul spre Diana. Inspiră fum, se-neacă şi tuşeşte.

— Nu fi parşiv, Radule, că te pun la colț în genunchi. Ştii că neflumătorii nu suportă fum de țigară. Îmi face rău, vezi şi tu cum tuşesc.

Într-adevăr, tuşeşte şi e roşie la față.

— Da-da, am uitat că tu nu fumezi...

— Uite-l cum face pe ironicul. Ia ascultă, domnule, de ce nu eşti cuminte? Te simți bine când îți chinui viitoarea soție?

— Minunat!

— Bunicuţo, vino şi bate-l! E aşa de rău, că trebuie bătut.

— Fii cuminte, Radule, că vin şi te bat cu coada măturii!

— Aşa, bunicuţo, cu coada măturii să-l baţi.

M-aş lăsa două zile de tutun să ştiu discuţiile dintre Diana şi părinţii ei în amănunt. Ar merita.

— Radule, nu vrei să facem o plimbare?

— Unde?

— Cum unde? Plimbarea e plimbare. Pe străzi şi prin magazine.

— Aşa spune, vrei să te însoţesc prin magazine. Probabil că doreşti să-ţi cumperi ceva. E o propunere minunată. Am şi eu de făcut unele cumpărături. Mergem?

— Da, mergem. Numai să-mi schimb pantofii.

O aştept în faţa casei.

Observ că aceasta nu e o plimbare. Diana se grăbeşte chiar. Mergem spre centrul oraşului.

— La care magazin?

— La „Universal".

Intrăm. Diana se duce la raionul cu stofe pentru costume bărbăteşti.

Încep să mă enervez. Sigur, vor să mă îmbrace. Să am haine noi pentru căsătoria civilă.

Încerc s-o trag pe Diana spre ieşire, dar opune rezistență.

Nu scap de ea până nu-mi cumpără stofă pentru un costum de haine, stofă neagră. A ştiut cât să-mi cumpere. Mă ia de mână şi mă trage după ea afară. Se grăbeşte. Ne oprim în fața unui atelier de croitorie.

— Rămâi aici!

Rămân. Ea intră în atelier. Privesc oamenii care trec pe stradă, oameni şi oameni, fiecare cu treburile lui.

Poşeta Dianei era burduşită cu bani.

— Radule! Mă cheamă Diana.

Intru în croitorie. Croitorul îmi face semn să mă apropii să-mi ia măsurile. Ceea ce şi face în câteva minute.

— Mâine la prânz să veniți la probă. Pe seară vor fi gata hainele.

Diana mă duce din nou la un magazin universal. Îmi cumpără pantofi, cămaşă, papion, butoni, ciorapi. Nu protestez.

Mergem pe stradă cu pachetele în brațe. Îmi prind buza între dinți, să nu pufnesc în râs.

— Diana, ai uitat să-mi cumperi chiloți.

Se opreşte pentru o clipă şi-mi zice:

— Bestie! şi-şi ţuguie buzele fals supărată.

Grăbesc pasul, s-o ajung, că merge foarte repede. Când s-o ajung, calc greşit şi cad. Simt durere la înche-ietura piciorului cu talpa. Pachetele se împrăştie pe jos. Diana îmi vine în ajutor. Îmi întinde mâna să mă pot ridica. Mă ridic cu greu. Nu mă pot sprijini pe picior. Simt dureri, Diana strânge pachetele împrăştiate. Mă reazem de gard. Ating uşor asfaltul cu vârful pantofului şi observ că durerile încep să mă lase.

— Te doare rău, Radule?

— Dureri insuportabile...

Las' c-am să te fierb eu, jupâniţă, să mă ţii minte. Asta pentru că eu stam în stradă şi tu te tocmeai cu croitorul să-mi facă hainele cât mai repede, contra unei sume suplimentare, desigur.

Pun toată talpa jos şi nu mai simt niciun fel de durere. Trecătorii sunt rari. Încep să păşesc. Bineînţeles că vârful pantofului doar atinge trotuarul. Mă silesc din răsputeri să merg cât mai caraghios. Mişc mâinile aiurea. Trunchiul mi-l frâng când într-o parte, când în alta...

Noroc, pentru Diana, că mai sunt doar câteva zeci de metri până acasă. Nu zice nimic. Probabil că se simte vinovată: dacă nu mergea ea prea repede, eu nu cădeam şi crede că din cauza ei s-a întâmplat totul.

Mă odihnesc puțin în fața porții – doar am piciorul rupt! Diana are lacrimi în ochi. Mă hotărăsc să pun capăt mascaradei. Dintr-o dată sar în sus, apoi fac câțiva pași de balet şi valsez în fața Dianei. Apoi zic:

— Pentru chestia cu croitorul...

Rămâne cu gura căscată.

— Hai să intrăm, Diana, zic eu şoptit.

— Să-mi revin, mai întâi, cinicule! Parcă mă vedeam la cununia civilă cu un ginere cu piciorul în gips.

— Lângă o mireasă atât de frumoasă!

Intrăm veseli pe poartă.

— Îți voi plăti eu chestia asta!

Bunicii ne aşteaptă cu masa pregătită. Diana duce cumpărăturile în camera mea. Eu mă aşez la masă şi încep să mănânc. Mi-e foame.

Bunicul îşi ia mai întâi medicamentele – câteva pastile şi câteva picături dintr-o sticluță. Se strâmbă tot când le înghite. Zice apoi:

— Medicamente dulci şi babă frumoasă nu s-au pomenit până acum.

Şi-mi face cu ochiul golăneşte.

— Bunicule, dacă te auzea bunica, se făcea foc de supărare. O lună n-o mai împăcai.

Când a apărut Diana? O ştiam în cameră.

— Vorba vine. Eu zic asta de demult. Şi pe urmă bunica ta nu e babă, e bunică.

Bunicul şi Diana vorbesc în şoaptă, să nu se audă până la bucătărie, unde e bunica.

Toți suntem la masă – eu, Diana, bunicul, bunica.

— Să vă zic una bună, de-a lui Radu...

Când aud, protestez:

— O, nu, Diana!

— Te rog să taci. Veneam spre casă, bunicule şi bunică. Domnul mergea cu gura căscată. La un moment dat cade ca un boboc. Întorc capul şi-l văd pe jos. Pachetele cu cumpărături erau pe jos. Țipa ca din gură de şarpe. Oamenii, grămadă în jurul lui, unul să-i facă respirație artificială, altul că poate are epilepsie, c-o fi, c-o păți... Domnul sta pe jos lungit. Bunico, îmi bătea inima să-mi spargă pieptul. Până la urmă domnul s-a ridicat şi-a început să meargă. Mergea atât de caraghios, că eram convinsă că are fractură, dar îmi era şi ruşine de oamenii care râdeau pe ascuns. Asta îmi mai lipsea acum, să aibă piciorul în gips tocmai când ne căsătorim...

— Dar văd că n-are nimic, zice bunicul.

Sigur că nu am, ce aş putea avea?

— Când am ajuns, însă, la poartă, a început să danseze. Auzi, bunicule, dansa. E un prefăcut şi-un mincinos.

— Şi eu nu ştiam, se miră bunicul.

— E cu două fețe, bunicule!

— Cum mergeam, Diana, cum mergeam?

— Cum? Eşti un mare circar, Radule! Eşti un clovn.

— Bunicule, Diana spune că sunt circar, dumneata ce spui?

— Eu spun că sunteți nepoții mei dragi.

Diana îi şopteşte ceva la ureche bunicului. Mă prefac a nu observa. Bunica o amenință cu degetul pe Diana. Diana scoate limba la mine.

— Diana, îi zice amenințător bunica.

— Nu vezi, bunico, cât e de atent? Nu pot şi eu să-i spun ceva la ureche bunicului. Mă, te bat!

— De când mă ameninți tu cu bătaia?

— Până la urmă tot te bat. Gata, intră în camera ta, că eu vreau să mă odihnesc. Mâine mă scol devreme.

— Odihneşte-te, cine te opreşte? zic eu.

— Păi nu pot să mă culc atâta timp cât vă ştiu afară. Bunicule, îi spunem?

— Cum vrei tu!

— Da, îi spun. Bunicul mi-a luat bilet de autobuz.

Mă ruşinez de bunici s-o sărut. Dar ar merita.

— Nu zici nimic, scamatorule?

— Nu-i-e ruşine.

— Ruşine? De cine? Şi, mă rog, ce vrei să spui, de te ruşinezi? Scrie-mi.

— Nu se poate scrie.

— Atunci spune-mi mie la ureche! Parşivule! Parşiv prefăcut!

Pleacă veselă în cameră, după ce ne spune noapte bună. Bunica o petrece cu privirea. Bunicul tuşeşte să-şi dreagă vocea.

— E ca un copil. E fericită, Radule! Ce să zic?

— Şi eu sunt fericit, bunicule!

— Toți suntem, Radule!

Oare, toți suntem? Mă gândesc la cei de la Bucureşti.

— Tu să te mai gândeşti, ai timp, la situația ta!

— Sigur că am timp.

— Porțile societății îți sunt deschise.

— Bat şi intru, da, bunicule?

— Sigur că da. Eşti călit. Ai trecut proba focului. Ai pornit de jos şi nu ți-a fost nici teamă şi nici ruşine de muncă. Ştiu, ştiu totul. Cunosc diferiți tovarăşi şi sunt cunoscut de anumiți tovarăşi. M-am interesat cine eşti şi de unde vii. Ce să-ți spun, Radule! Îți spun că Diana te merită şi tu o meriți. Noapte bună!

Rămân singur.

Noapte bună! tuturor oamenilor.

Miercuri. De dimineață, la birouri, să mă învoiesc pentru trei zile. Cererea mi-e aprobată fără discuții. Inginerul îşi pune viza fără să-mi dea atenție. Ca şi când nu cxist. Secretara îmi comunică rezultatul. Directorul e de acord.

La prânz, Dună şi toată echipa aproape că mă alungă de pe şantier. Ştiu toți de ce plec la Bucureşti. Îmi fac cadou o salopetă nouă. Mă trec lacrimile. Le strâng mâna emoționat.

Rătăcesc câteva ore pe străzi.

Acasă o găsesc pe mama. Diana e mereu în preajma ei.

Bunicii se pregătesc pentru drum.

E mare fierbere, mare harababură.

Mama e fericită. Da, e fericită.

Costumul cel nou îmi vine ca turnat.

***

Suntem în tren. Mama şi bunicii în compartiment, eu şi Diana pe culoar.

— Sunt fericită când o văd pe mama fericită.

— Numai pentru atât eşti fericită?

— Radule, lasă-mă în pace! De ce mă tachinezi? Nu vezi cât de fericită e mama? Tu singur ai spus aseară că n-ai auzit-o de când te ştii vorbind atât de mult şi-acum mă tachinezi când îți spun că ce fericită. Vorbeşte tot timpul cu bunica. Nu ştiu ce spune, dar o văd pe bunica râzând. Priveşte şi tu, nu sta cu spatele! Povesteşte probabil ceva vesel, de râde bunica. Uite, râde şi bunicul!

Într-adevăr, toți râd. Las' să fie şi ea fericită, că o viață întreagă a privit în jos, o viață a stat numai în necazuri şi nevoi. A ştiut Diana să-i intre în suflet.

— O iubeşti numai pentru că e mama mea?

— O iubesc dintr-o mie de motive. Nici nu ştiu bine, în definitiv, de ce o iubesc. Mă atrage spre ea ceva ce nici eu nu ştiu. Când o văd, am impresia că am mai trăit o dată. Şi am trăit având înfățişarea mamei tale. E ciudată impresia mea, nu-i aşa? Mama ta e fără vârstă. E înțeleaptă, simplă, calmă. O iubesc pentru că a trăit demn, că a ştiut să-şi păstreze curățenia trupească şi sufletească. Pentru că a

ştiut să facă dintr-un derbedeu ca tine, un crai. Acum ştii de ce-o iubesc?

— Mă înțepi?

— Radule, nu se pun astfel de întrebări. Mama e mamă. Mama ta a fost şi este o mamă cum n-au fost altele, dar rămâne tot mamă.

Mama povesteşte ceva vesel. Râde şi povesteşte. Râd şi eu.

— Diana, cine sunt eu?.

— Ginerele tatălui meu.

— Şi tu?

— Nora mamei tale.

Alt răspuns doream. Să fi răspuns că eu sunt Făt-Frumos, iar ea Ileana Cosânzeana.

— Ți-am spus că m-am împrietenit cu un tovarăş de şantier, unul Dună. E formidabil! Era şocat când a auzit că sunt pe punctul să mă însor. Şocat că viitorul meu socru e... ministru! Nu-i convenea. Mi-a pus dife-rite întrebări. Cum arată, ce casă are, cum vorbeşte, ce mănâncă. Spunea că n-a văzut în viața lui un ministru. În satul lui nu sunt miniştri şi nici pe şantier.

— De ce nu mi-ai spus până acum?

— Ce să-ți spun?

— Ce-mi povesteşti acum.

— De ce?

— Îl invitam şi pe el, pe acest Dună. Pe cuvânt că-l invitam.

— Sunt sigur că-l invitai câtă...

— Vrei să spui câtă minte am.

— Nu, voiam să spun câtă inimă mare ai.

Ne jucăm de-a soțul şi soția. Ne înțelegem de minune. Acum glumim. Ştie să glumească. Iese în calea unei glume cu altă glumă.

— Diana, mi-e dor de tine!

— Şi mie mi-e dor de tine, Radule!

— Diana, Diana, Diana!

— Mă strigi prea tare, Radule!

— Gata, intrăm în Bucureşti, se termină acest drum lung.

— Mie îmi spui, Radule? Am impresia că noaptea care va veni va fi o veşnicie. N-ai vrea să nu ne culcăm?

— Cum vrei tu.

Deschid uşa compartimentului şi scot geamantanele pe culoar. Şi cele câteva pachete. Fiecare are câte ceva în mână. Eu duc două geumantane. Pe-al meu şi pe-al

bunicilor. Diana îl duce pe-al ei. Mama are în mâini o plasă şi un pachet. Oare, ce-o avea în el? E cam mare.

— Diana, vino lângă mine! zice mama, tăcuta de mama.

Diana radiază. Mă priveşte victorioasă.

Coborâm. Bunica, mama, bunicul şi eu. Ordine rânduilă de Diana. Stăm pe loc. Cine îndrăzneşte să facă altfel decât zice comandantul? Oamenii trec grăbiți pe lângă noi.

Diana nu are linişte. Se urcă pe-o bancă. Priveşte peste capetele oamenilor. Face semne cu mâna.

Apar mama soacră şi tatăl socru. În spatele lor, păstrând distanța, încă un ins.

Încep pupăturile. De, ca în gară!

Pornim. Diana, în față, singură. Mama, cu soacră-mea de braț, o urmează. Apoi bunicii. Eu cu socru-meu în spate. În spatele nostru, şoferul şi insul duc bagajele.

Urcăm în maşini. Insul e şofer pe cealaltă maşină.

— Bărbații într-o maşină, femeile în cealaltă! zice Diana.

— Ai încurcat-o, Radule băiete, e aprigă! Ştie să comande şi nu admite mişcarea în front, îmi şopteşte socru-meu.

Bunicul e în față, lângă şofer.

Echipajul Dianei e în față. Noi îi urmăm. Îi arată mamei Capitala. Altfel nu se explică de ce mergem prin centru.

Coborâm şi intrăm în casă. Luminile sunt aprinse în toată casa.

O privesc pe mama mereu, sunt mereu cu ochii pe ea. Diana o ia de braț şi urcă scările împreună. O duce în camera ei. Are şi unde! Bunicii dispar într-o cameră de la parter. Ştiu lecția.

Eu invit şoferii în sufragerie, la o cafea. Se cam codesc. Le fac cu ochiul. Socru-meu urcă scările bățos. Soacră-mea face cafele. Ne duce într-o sufragerie mai mică, nu în aia pe care o ştiam eu.

Discutăm despre vreme şi fotbal. Cei doi şoferi sunt rapidişti.

Ne strângem toți în sufragerie. Diana ne aşează la masă. Cad, după rânduiala Dianei, la un capăt de masă. La celălalt capăt bunicul. Mama şi bunica de o parte, iar de partea cealaltă socrii. Diana serveşte.

Discutăm despre drumul nostru cu trenul până la Bucureşti, despre vreme, numai despre evenimentul care va avea loc mâine, nu. Bunicul şi socru-meu discută despre un oarecare Dumitru, fost şef la o regiune, acum dat la munca de jos. Bunicul îl detestă. Socru-meu îl apără.

Diana îmi cere s-o ajut la bucătărie după ce mâncam. Ea spală farfuriile şi eu o privesc.

— Eram sigură că te plictiseşti. Dar în zece minute termin treaba. Mama e bucuroasă. Tot timpul vorbea cu bunicul.

— Care mama?

— Mama noastră de la țară, mama ta şi-a mea.

Eşti un înger, Diana!

— Diana, îți mulțumesc! Totul e un vis pentru mama. Ca şi pentru mine, de altfel.

Îi mângâi mâna.

— Radule, de mâine vom fi pentru totdeauna împreună.

— Pentru o viață.

Ne sărutăm.

— Mergem să ne plimbăm, Diana.

— Mergem!

Diana se duce la uşa sufrageriei şi anunță:

— Tinerii merg să se plimbe. Restul, toată lumea la culcare!

Mergem pe stradă tăcuți.

Cu câteva luni în urmă ieşeam din penitenciar. Acum merg de braț cu o fată superbă. Iar mâine ne vom căsători. Mi se pare că prea repede mi-au venit toate. Parcă au fost rânduite pe o tavă şi cu doar am întins mâna şi m-am servit. Revizuirea dosarului a fost un adevărat vis. Alt vis, refuzul meu de a mă întoarce la profesia mea. Părinții Dianei, oameni cu prestigiu şi funcții mari. Dar tocmai aici e

neajunsul. Nu-mi place să mă ştiu protejat, să mă ştiu ajutat uneori fără să merit. Să fiu un naiv?

— Radule, la sfârşitul primei săptămâni şi a treia vii tu la Bucureşti. La sfârşitul celei de-a doua şi celei de-a patra vin eu la tine. E bine?

— Bine. Dacă vrei tu...

— Anul acesta termin. Peste două săptămâni încep cursurile. Va trece repede anul. Prind eu un dispensar la repartiție în apropierea oraşului nostru, aşa cum gândesc bunicii.

— Dar părinții?

— Tata e convins că voi rămâne în învățământul superior. Am numai zece. Locuri în învățământul superior se găsesc.

— Până atunci mai e. Vedem noi ce-o fi atunci.

— Da, până atunci mai e. Poate te schimbi şi tu până atunci.

— Adică?

— Poate accepți să-ți ocupi locul pe care îl meriți.

— Care loc?

— Locul de avocat, deocamdată,

— Cum deocamdată?

— Să nu discutăm prea multe amănunte acum. Şi-apoi, pentru mine vei rămâne acelaşi Radu, şi muncitor, şi avocat, şi scriitor... Eu voi fi mereu lângă tine.

Suntem în dreptul casei. Ne mai plimbăm puțin prin fața casei, deşi ora e destul de târzie.

— Mai facem o tură, Radule!

— Da, Diana, mai facem... o tură!

Îmi vine să cânt. Şi chiar cânt „aseară ți-am luat cercei“...

Diana mă strânge de braț şi-mi zice:

— Vrei să trezeşti tot cartierul?

Nu tot cartierul, ci tot Bucureştiul.

— Sunt un bețiv după un lung chef.

— Da, şi eşti cu mine, care sunt şi mai bețivă. Ei, hai să cântăm.

Dar nu mai cântăm. Intrăm în vilă. Mă aşez pe ultima treaptă a scărilor. Cer să-mi aducă puțin coniac cu gheață.

Beau încet, picătură cu picătură. Simt cum o moleşeală îmi cuprinde tot trupul. Diana stă jos, la picioa-rele mele, pe covor. Îmi caută privirea.

— Ar fi bine să ne culcăm, totuşi, şi noi.

— Du-te şi culcă-te, Diana! Eu mai rămân puțin.

Se duce şi stinge luminile. O lasă doar pe cea din hol. Îi fac loc să treacă pe lângă mine, să poată urca scările. Când ajunge sus. Se opreşte şi-mi zice.

— Îmi era teamă de mine, nu de tine, Radule!

O, sigur că-i era teamă. Dar de ce să-i fi fost teamă, nu eram cu cu ea? Nu mă lăsam cu una, cu două câştigat de ea.

Termin de băut coniacul din pahar. Devin trist. Mă enervează această tristețe.

Urc scările şi intru în camoră. Mă dezbrac şi mă vâr sub cearşaf. Închid ochii şi încerc să nu mă gândesc la nimic.

Aud bătăi în uşă. Sar din pat ca ars. Când m-am culcat, am răsucit cheia în uşă. Deschid uşa. Diana, îmbrăcată pentru cununia civilă, apare în deschizătura uşii,

— Îmbracă-te repede, domnule! Peste câteva minute sosesc maşinile. Eşti ultimul... codaşule!

Mă bărbieresc repede. Ar fi culmea să mă crestez pe față cu lama. Arăt excelent în noul costum şi cu papion la gât. Mă privesc îndeluna în oglindă. Duc două degete la gură şi le sărut. Îmi fac bezele în oglindă.

Cel care am fost rămâne undeva în urmă printre firidele amintirilor. De-acum sunt altul. Dar nu, greşit spus. Sunt tot eu, dar învelit în alt ambalaj.

Nu ies din cameră. Vreau să fiu invitat, să fiu aşteptat, să se frământe toți din cauza mea. Să vadă şi mama cine sunt eu, să vadă cum îmi caută în coarne toți oamenii ăştia.

Intră Diana val-vârtej. Mă ia de mână şi mă trage după ea. Of. Şi Diana asta! Aş fi vrut să cobor scările altcumva, calm şi impunător. Să savurez cât mai mult coborârea în mijlocul lor. Pentru că eu sunt marele Radu Bălteanu. Aşa-mi vine acum să cred.

Nu erau de ajuns două maşini, ca la gară, acum sunt parcate în fața vilei trei, cu portierele deschise.

Urc în maşina primului şofer, cu Diana.

Mama şi bunicii urcă şi ei în cea de-a doua, iar în a treia socrii.

Unde e Dună să mă vadă? Unde e Mânăscurtă, hoțul, care mi-a făcut zile fripte în puşcărie? Şi unde sunt mulți alții? Unde sunt chiar eu? Sunt aici, dar sunt şi altundeva în acelaşi timp. Stau chircit în acesta care sunt.

Coborâm din maşini. Totul decurge perfect. Ne aşteaptă câteva familii – invitații socrilor. Strângere de mâini şi sărutări.

Nu rețin niciun nume. De altfel nici nu mă interesează.

Aud în spatele meu: „Ce frumoşi sunt!“ Îi dau cu cotul Dianei. Mă strânge de braț. A auzit şi ea.

Remarc cu tristeţe că nu e niciun tânăr şi nicio tânără. Să fie opera Dianei această lipsă? Toate merg ca pe bandă. Zicem da şi semnăm. Se deschid sticle de şampanie şi ciocnim. Ofiţerul stării civile se ploconeşte în faţa lui socru-meu. Mama ne sărută. O oprim lângă noi, între mine şi Diana. Nu lipseşte, desigur, nici fotograful.

Urcăm în maşini. Încotro? Diana se face mică lângă mine, pe banca din spate a maşinii. Şoferul porneşte. Încotro? Ştie el unde!

Da, are lecţia învăţată şoferul. Opreşte în faţa hote|ului „Ambasador“, la intrarea în restaurant.

Cobor şi-i ofer Dianei braţul.

Intrăm în hol. Ospătarii sunt la locul lor. Ne întimnină şeful lor. Socru-meu trece în faţă. Şeful ospătarilor îl salută plecându-se până aproape de pământ. Întorc capul şi văd că persoanele care au fost la starea civilă sunt şi ele în spatele nostru.

— Ţi-a fost prieten aproniat mortul, Radule?

— Care mort? întreb mirat.

— Păi nu vezi că parcă am fi la înmormântare, şi nu la nuntă?

Are dreptate Diana. Îl văd pe bunic şi-i zic:

— Bunicule, mă simt cam fâsticit.

— Îţi trece, fii fără grijă!

Vorbim încet, dar Diana ne aude.

— Dacă încerci să faci pe actorul…

— Ce zice, Radule, se interesează bunicul.

— Nu-i spune, Radule, că mă supăr!

— Zice c-o să-mi treacă.

Intrăm în local. Ne aşteaptă masa pregătită – un şir de mese puse una lângă alta, lângă peretele din stânga. Şeful ospătarilor ne aşează la masă. Le ştie pe toate. Pe mine şi pe Diana ne înghesuie la capătul mesei. În stânga mea pe mama, apoi bunicii. În dreapta Dianei sunt aşezați părinții. Urmează invitații, care sosesc mereu. Cred că sunt vreo patruzeci. Fiecare familie aduce câte un cadou.

— Cine e tipul ăsta, Diana?

— E ministru adjunct într-un minister, nu ştiu în care iar nevastă-sa e arhitectă.

Va să zică e şi un fel de ministru aici. Frumos! Capul sus, Radu!

— Iar dacă vrei să ştii, bărbatul acela brunet, în costum gri, din stânga doamnei blonde, al treilea din stânga noastră, e ministru, e şeful tatălui meu.

Hopa, e şi un ministru, va să zică! Cum să fac să-i şoptesc şi mamei? Să vadă şi mama cine a ajuns fiu-său.

Un invitat cam de şaizeci de ani, înalt, brunet, cu păr bogat şi inelat, dar complet alb, se ridică în picioare şi zice cu paharul ridicat:

— Doresc tinerilor casă de piatră, o viață fericită şi mulți copii!

Se ciocnesc pahare, se bea, iar muzica începe să cânte „mulți ani trăiască!"

Nu-mi place de tip. Putea să vorbească altfel. Mai poetic, mai patetic. Ce mai, nu mi-a plăcut.

— Cine e tipul, Diana?

— Un şef mare.

— Unde lucrează?

— Nu are importanță.

— Ba are. Vreau să ştiu,

— Cine insistă, va fi mințit, zicea odată cineva.

— Minte-mă, dar spune-mi!

— Nu te pot minți!

O las pe Diana cu secretul ei şi mă aplec spre mama să-i spun:

— Mamă, sunt şi miniştri aici, auzi, şi miniştri.

— Ce, nu meriți?

Atât îmi zice şi mănâncă mai departe liniştită. Sigur că merit, că doar sunt fiul ei, dar dacă n-aş fi? Parcă am mai crescut.

Diana nu-şi găseşte locul pe scaun, e nemulțumită de ceva. Priveşte mereu spre intrare. Probabil mai aşteaptă vreo familie. Observ că mai sunt două locuri libere. Dar n-o întreb nimic.

Formidabil! Încă nu ştiu cum o mai cheamă pe Diana. Diana şi mai cum? Dacă eram atent când ofițerul stării civile ne-a strigat numele, acum aş şti. Ce-ar fi s-o întreb? Ar fi o catastrofă, desigur.

Se ciocnesc pahare, se bea şi se mănâncă. Vecinii vorbesc între ei. Încet-încet, se dezleagă limbile. Cânta muzica discret. Încep să se ocupe şi celelalte mese din local. Ospătarii roiesc în jurul mesei noastre. Nici nu apuci să pui paharul pe masă, că ți se şi toarnă în el. Sunt curios cât o plăti socru-meu pentru masa asta.

Diana mă ia la dans. Dansăm lipiți unul de altul. Totdeauna mi-a plăcut tangoul. Am impresia că plutesc, că mă înalț încet.

— Fiți atentă, doamna Bălteanu, să nu mă călcați pe picior!

— Sunt încă domnişoara Lupulescu.

Aşadar, se numea Diana Lupulescu,

— Ce să zic eu acum, Diana?

— Să nu zici nimic, că s-ar putea să mă supăr şi te amendez cu...

— Cu un sărut, zic cu repede şi chiar o sărut.

Cei de la masă încep să aplaude. Semn că ne urmăreau.

Muzica tace şi noi plecăm spre locurile noastre. Mă uit la mama. Cum îl schimbă fericirea pe om! Diana o sărută pe mama. Mama are lacrimi în ochi. Probabil că se gândeşte la o anumită nuntă. Câtă diferență! Bunicul scoate un carnet de cec şi mi-l bagă cu forța în buzunar.

O doamnă trecută bine de patruzeci de ani mă priveşie insistent de mai multă vreme, o surprind mereu cu privirea asupra mea. Poate mă cunoaşte de undeva! Dar eu nu-mi amintesc s-o mai fi văzut vreodată.

Diana merge şi-l invită pe ministru la dans. Sunt gelos! Putea să-mi spună.

— Dansați?...

— Da! zic ridicându-mă de pe scaun.

Mă invită tocmai doamna care m-a privit toată seara insistent. O conduc pe ringul de dans. O cuprind după mijloc şi începem să dansăm. Mirosul de parfum mă înțeapă. Dar ea este o excelentă dansatoare.

— Scrieți despre țărani, ca Rebreanu, zice doamna hodoronc tronc. Tot ca el de mare, da?

Auzi, domnule, ce comparație – ca Rebreanu! Rămân uluit. Eu, un biet debutant, să ajung să fiu comparat cu Rebreanu.

— Sunt un diletant, doamnă! Sunt doar un începător în literatură. Vă mulțumesc pentru... comparație.

— Nu eu vă compar, domnule Bălteanu, ci alții. Se discută prin minister.

— Poate pentru a i se face plăcere socrului meu, doamnă, se face o comparație de asta între un debutant ca mine şi marele Rebreanu.

— S-a pariat pe dumneata, domnule Bălteanu...

O întrerup:

— Ca pe un cal de curse.

— Întocmai, e bine spus. Cineva susținea că în două luni veți lucra într-un minister. S-a pus pariu.

Mă simt insultat, îmi vine să strig, să urlu că nu sunt de vânzare. Apoi Bucureştiul meu e orăşelul în care trăiesc şi în care mă simt minunat.

— Pariul e pierdut, zic. Amândouă părțile pierd. Muzica se opreşte şi pune capăt dansului. Sărut mâna doamnei şi-o conduc spre locul ei.

Diana îmi ține calea. Pare agitată. Îi ofer brațul.

— Radule, mă duc să-i şoptesc bunicului că noi plecăm. Va şti el cum să ne justifice lipsa. Aşteaptă-mă în hol.

Fără să aştepte răspunsul meu, pleacă. Pornesc spre hol. Aprind o ţigară şi-o aştept pe Diana.

Urcăm în maşină. Şoferul aştepta în hol. E la dispoziţia noastră.

— Nu mă întreba de ce sunt nervoasă. Nu-ţi voi spune acum. Poate altă dată sau poate niciodată.

N-o întreb. Şoferul opreşte maşina în faţa vilei.

Coborâm. Îi strâng mâna şoferului, care ne priveşte uşor ironic. Şi cum să nu ne privească aşa, când o vede pe Diana atât de grăbită.

Urcăm scările. Diana mă duce de braţ. Urcăm încet. Tremură toată. Mă înfior şi eu. Deschide uşa dormi-torului ei. Ah, o mulţime de flori.

Diana deschide fereastra.

Eu stau în mijlocul camerei şi nu ştiu ce să fac, stau în mijlocul camerei ca un prost. Mâinile îmi atârnă inerte. Diana, îngrijorată, priveşte în jos. Ce naiba am de nu iau o iniţiativă? Sunt inhibat.

Peste puţin timp se va întuneca. Foarte bine. Mă enervează lumina zilei. Privesc spre fereastră.

Diana îmi ghiceşte gândul şi închide fereastra. Trage şi jaluzelele. E întuneric. Întind mâinile şi pornesc spre

fereastră, unde mă aşteaptă Diana. O găsesc, o strâng în braţe, o aud suspinând:

— Radul meu!...

Diana e lângă mine, cu capul pe mâna mea. Cu cealaltă mână o mângâi pe faţă. Are lacrimi. O sărut.

Cât timp să fi trecut? Diana caută prin şifonier. O aud cum închide uşa şifonierului. Ridic jaluzelele. Dar afară e noapte. Încep să mă îmbrac pe întuneric.

— Radule, putem cobori...

— Da, Diana, putem cobori...

Coborâm scările. Luminile sunt aprinse. Cât să fie ceasul? La capătul scărilor, în acest hol imens, nu e nimeni. Poate că sunt în sufragerie. Sau poate că dorm.

— Radule, vrei o răcoritoare?

— Nu!

— Dar o tărie?

— Da!

Intrăm în sufrageria mică. Diana îmi aduce... tăria într-un pahar. În altul, cuburi de gheaţă. Pun două cuburi de gheaţă în pahar şi sorb liniştit.

— Ceasul e două, Radule. Probabil că toţi dorm.

— Probabil.

Marți. Bunicii sunt la bucătărie. Diana e în oraş pentru cumpărături. Peste două zile încep cursurile. E puțin tristă. Aseară a venit de la mama. A stat două zile. S-a ataşat mult de mama. Îmi spune că o iubeşte foarte mult.

Dună îmi pune fel de fel de întrebări. Îi răspund la toate. E convins că socrul meu e ministru. Nu înțelege atunci de ce muncesc pe şantier. Zice că nu-i nimic de capul meu. Oare, aşa să creadă cu adevărat? Nu cred! Mâine Diana pleacă la Bucureşti. Bunicul i-a cumpărat bilet de tren.

Încă nu ştiu ce voi face după inaugurarea spitalului, inaugurare care se apropie. Totuşi, am un gând. Bunicul va decide. Merg pe judecata lui...

Miercuri. De dimineață, la slujbă. Se toarnă asfalt prin curtea spitalului.

Bunicii n-au mers la gară cu Diana. N-a vrut ea.

Of, şi despărțirile astea! Am impresia că toată lumea avea lacrimi pe obraji.

Acum stau la masa de scris. Dar de câteva zile n-am scris un rând. Nu pot..

Am fost chemat la editură şi am văzut şpalturile.

Mi-e dor de Diana.

Sâmbăta mă duc la Bucureşti. E rândul meu.

Dar cât mai e până sâmbătă... O viață.

Joi. Se apropie inaugurarea spitalului. Ne vizitează zilnic tot felul de „mărimi“. Ne grăbim. Parcă se rupe ceva în mine când mă gândesc că trebuie s-o iau într-o parte.

Aseară bunicul îmi spunea că are amețeli şi-i vâjie urechile. Medicul i-a prescris regim alimentar sever.

Dună mă invită pentru mâine la o bere. Accept. E mulțumit.

Gândul îmi fuge la Diana.

De la un timp mă trezesc că-mi privesc mâinile. Semn că se apropie boieria? Mă înfurii pe mine.

***

Ospătarul ne aduce sticlele de bere şi le pune în frapieră. Dună priveşte într-o parte, trist. Ospătarul ne toarnă berea în pahare. Ne deschide încă patru sticle şi pleacă. Ciocnim şi bem fără să ne spunem ceva. Punem paharele goale pe masă. Dună le umple din nou.

— Şi zi aşa, Radule, pleci? Îmi pare rău că pleci. M-am gândit să plec şi eu odată cu tine. Am şi vorbit cu nevasta. E mai bine în sat la mine. Acum sunt într-un fel calificat zidar. Ce, n-am făcut atâtea blocuri? Meseriu se fură, se şterpeleşte cu ochii când nu-i maistorul atent. De ce să stau

eu aici când am atâta treabă în satul meu la colectiv? Când termin treaba la colectiv, mă apuc şi fac case la oumeni.

— Dumneata eşti convins că e bine?

Mă priveşte încruntat.

— Păi ce, eu te întrebai ce mă întrebi tu?

— Nene Dună, m-am căsătorit, ştii bine. Eu stau aici, soția la Bucureşti. Simt că toți vor să-mi schimb meseria. Adică să mă duc pe un post corespunzător pregătirii melc. Mie îmi place aici. Dintr-un post am plecat... pedepsit. A trecut ani şi mi-a trecut. Nu ştiu ce să fac, ce zici?

— Ce să zic? Du-te Radule, la postul tău, că de aia ai învățat...

Fac un gest cu mâna şi zic:

— Du-te, nene Dună, în satul dumitale, că de aia ai învățat să munceşti pământul...

— Zău, mă Radule, zău? Măi, să fie al dracului că tu ai dreptate, zice şi dă paharul cu bere peste cap.

Câtă dreptate avem amândoi! Părem doi inşi rătăciți, care bâjbâie prin ceață.

— Atunci, aşa rămâne. După inaugurare ne luăm rămas bun şi plecăm fiecare în treaba noastră. Tu ai să răzbeşti cu ministrul tău...

Dar treaba mea care o fi? Nenea Dună îşi ştie locul de muncă, dar eu îl ştiu? Da, voi răzbi prin socrul meu... ministrul.

— Radule, ce-ar fi să-mi scrii şi mie câte un rând, aşa, când te-o păli dorul după zilele trăite pe şantier? Ce zici? Că acum, să fim drepți, şantierul ăsta te-a făcut om. Când ai dat din colț în colț şi nu te primea nimeni pe nicăieri, ai venit pe şantier. Ba ai şi uitat de necazurile prin care ai trecut. Şi-apoi ai fost şi băftos de ți-a ieşit fata asta pricopsită în cale şi te-a luat de bărbat. Nu că n-ai fi meritat-o, da' ți-ar fi putut ieşi în cale tot una ca tine, cu carte, nu zic ba, da' nu fată de ministru. Şi vezi, pe şantierul ăsta ai dat tu de mine şi eu de tine şi acum bem un pahar de bere împreună şi ne facem planuri. Ştiu eu c-o să-mi scrii. Şi eu o să-ți răspund şi-o să-ți spun cum o duc cu viața. Şi câte şi mai câte.

Apoi se posomorăşte dintr-o dată, priveşte într-o parte melancolic, gândindu-se cine ştie la ce.

— Se aude că inaugurarea va fi joia viitoare.

Tresare ca trezit dintr-un vis.

— Da, Radule, joia viitoare. Şi-atunci mă gândesc ca sâmbăta viitoare să fac lichidarea. Să termin cu şantierul ăsta.

Ne ridicăm trişti de la masă. În fața restaurantului ne despărțim. Ne dăm mâna şi ne despărțim fără a ne spune nimic.

Vineri. Bunicul nu se simte bine. Îmi zâmbeşte trist. Mă miră această tristețe la el. Bunica se frământa în jurul lui. Nu mai ştie ce să-i facă.

Sunt şi eu trist. Dună e şi el trist.

Mâine plec la Bucureşti.

Da, după inaugurare – lichidarea, vorba lui Dună.

***

Cobor din tren. Ştiu că sunt aşteptat de Diana. Merg încet. Lumea trece grăbită pe lângă mine. Nu prea sunt în apele mele. Tristețea nu-mi dă pace. Şi-ar trebui, în mod normal, să fiu cel puțin mulțumit, dacă nu fericit. Ah, fericirea asta! Ce cuvânt gol, fără acoperire. Parcă e o invenție utopică. Dar ce e aceea fericirea, în definitiv?

Iat-o pe Diana, ce frumoasă e! Ce-mi mai bate inima! Ei, asta e fericirea!

Ne sărutăm. Mă ia de braț şi pornim spre ieşire. Parcă ceva e în neregulă. Parcă s-a aşezat o nelinişte între noi.

Mă conduce spre stația de autobuz. Mult mai bine-i aşa decât cu maşina tăticului de la servici.

— Ştiam că...

— ...nu-mi place cu...

— Da, cu...

Urcăm în autobuz. Ne înghesuim printre oameni. E mai bine aşa. Între mine şi Diana sunt câteva persoane. O bătrână mă priveşte mirată, nu înțelege ce m-a apucat de râd.

— Ce tânăr impertinent!

Oare, cui se adrescază? Mie în niciun caz. Probabil că insului ăstuia cu chelie şi cu rame de aur la oche-lari, care mă priveşte suspicios. Mă crede probapil ieşit din prima cârciumă.

Diana se strecoară printre lume şi ajunge la mine. O strâng de mână şi-i zic:

— Ştii, sunt un impertinent.

— De ce? mă întreabă.

— Fiindcă sunt, şi încep să râd în hohote.

— Aveți grijă de soț, doamnă, zice bătrâna, şi să bea mai puțin.

Diana nu înțelege ce se întâmpla. Mă întreabă:

— Ce s-a întâmplat?

Autobuzul opreşte în stație. Diana mă trage de mână ca pe un copil şi coborâm.

— Ce-nseamnă tot circul ăsta, Radule?

— Am râs şi eu ca prostul de ce mi-am adus aminte. Şi cine râde de unul singur, e luat drept bețiv. Asta-i tot.

M-o crede Diana?

— Să ne mai plimbăm! propun eu.

— Cum vrei.

Şi ne mai plimbăm prin fața casei.

— Parcă sunt o străină acum, parcă pentru prima oară îmi văd colegii. Ce se întâmpla cu mine?

Nu numai cu tine, Diana, ci şi cu mine. Ce se întâmpla cu noi?

— Diana, peste câteva zile vom fi împreună. Da, vom fi învpreună. Mă voi prezenta la Ministerul Justiției şi voi cere să fiu numit avocat în Capitală.

Diana mă strânge uşor de braț.

Marți. Mâine va fi inaugurarea. Nu trebuia mâine, ci poimâine. Anunț conducerea că voi părăsi şantierul. Mi se face lichidarea. Adică primesc drepturile băneşti care mi se cuvin pe zilele lucrate.

Bunicul e bolnav. Încă nu-i spun ce-am hotărât.

Miercuri. Lume multă. Mă pierd în mulțime. Cadre medicale în halate albe foiescc pe coridoare. Mă trec lacrimile.

Fac câțiva paşi cu Dună. Ne despărțim în fața noului spital. Nu prea mai avem ce ne spune. Ne îmbră-țişăm. Nu ne ruşinăm de lacrimile care ne curg pe obraji.

Trăsnet. Găsesc pe bunicul mort. Curtea e plină de lume. Rămân năuc. Telefonez la Bucureşti. Sosesc toți cu maşina.

Nu pot plânge. Am sufletul greu, parcă pietre de moară am pe el.

Vineri. Diana e distrusă. Cât de mult îl iubea! Nici nu suport cuvântul mort. Am anunțat-o şi pe mama şi a venit.

La cimitir nu mă duc. Nici socru-meu. Coroane multe de fiori.

După înmormântare, Diana îmi face bagajul. Tristă plecare din acest oraş care mi-a vindecat rănile.

Bunica promite că mai târziu va veni şi ea definitiv la Bucureşti. Mâine plecăm la Bucureşti. Ce va urma? Care-mi va fi calea?

Sâmbătă. De dimineață, singur în toată casa. Mereu neliniştit. Trebuie să-mi rezolv situația. Nici Diana şi nici părinții ei nu-mi spun nimic referitor la situația mea. Sunt cu toții îndurerați de moartea bunicului. Şi cu mă simt

afectat de această moarte venită năprasnic. A făcut atâtea pentru mine...

Luni mă voi duce la minister.

Duminică. De dimineață şi la prânz mâncăm tăcuți. Seara mă plimb prin cartier cu Diana. Vorbim puțin. Lucruri banale.

Înainte de culcare beau puțin coniac.

Diana îmi spune că tatăl ei vrea să discute cu mine mâine pe la ora zece. Să-l aştept înainte de a pleca la minister.

Luni. Mă trezesc primul. Îmi pregătesc cafeaua. Soacră-mea mă găseşte în bucătărie. Mă ceartă că mă scol prea de dimineață. E atât de bună! La ora zece, socru-meu vine acasă. E punctual. Îmi spune că suntem aşteptați. Urcăm în maşină şi dău adresă şoferului. Tăcem tot timpul.

Şoferul opreşte în fața unei clădiri impozante. Tresar. N-am timp să mă bucur, că sunt împins printr-o uşă largă.

Intrăm într-un birou vast. Ne primeşte ministrul căruia îi sunt prezentat. Mă priveşte îndelung. Îmi pune scurte întrebări. Răspund sec.

Îşi face apariția un ins tânăr. Ministrul mă dă... pe mâna lui. Să scriu o cerere, să-mi scriu autobiografia şi să completez o fişă cu fel de fel de date personale şi familiale.

Îmi termin treaba fără a mă grăbi. Sunt dus înapoi în biroul ministrului.

Ministrul îmi strânge mâna şi îmi spune că formalităţile vor fi îndeplinite în cel mult zece zile.

Rămân în oraş. Ce rău îmi pare că nu ştiu la ce spital face practică Diana! Iată-mă într-o postură înfloritoare. Datorită cui? Bunicului!

Marţi. Frunţile sunt senine. Ce repede începem să-i uităm pe cei dragi! Treburile zilnice te fură şi uiţi. Viaţa e viaţă şi are legile ei.

Înghit toate bomboanele care mi se pun în mână. Pur şi simplu sunt târât din nou de Diana la croitor. Sunt umilit, oare? Nu cârtesc. Diana mă priveşte atât de cald!

Miercuri. Toată dimineaţa scriu. Mă bucur mult că toţi cei din casă se poartă cu dragoste cu mine.

Joi. Telefonez la editură, Redactorul de carte îmi spune că într-o săptămâna volumul va fi în librării. Mă ceartă că n-am mai dat un semn de viaţă în ultima vreme. Mă invită pentru mâine la editură, să-mi dea un exemplar din carte, un exemplar de semnal. Mă bucur.

Diana, când aude, sare în sus de bucurie. Socru-meu surâde superior. Soacră-mea mă sărută.

Am impresia că nu le place că fumez. Probabil că Mărăşeştile mele sunt de vină. Umplu casa de miros de tutun.

Vineri. Aseară l-am rugat pe socru-meu să-mi împrumute maşina pentru o oră. M-a privit dintr-o parte şi a râs în hohote. Redactorul de carte tot a făcut aluzie la nişte „proptele". Păi atunci să-i fac jocul. Îl invit la o cafea. Primeşte. Îmi face curte şi eu mă las curtat. Îmi declară că am scris o carte trăsnet. Uită că am fost recomandat de Anghel. Zice că are de gând să mă roage ceva mai târziu. Nu tocmai târziu, ci săptămâna viitoare, după ce-mi apare cartea. Îi promit să răspund cu promptitudine la ce mă va ruga.

Cartea e frumoasă. Când rămân singur, o sărut. Toți suntem fericiți.

Socru-meu spune că mi-o confiscă pentru o zi. Diana o citeşte, toată noaptea citeşte la ea. Iar eu dorm ca un nou născut.

Sâmbătă. Primesc scrisoare de la mama. Zice să-i scriu dacă am servici. Cam atât îmi scrie.

Diana ne anunță pe toți aşa, deodată, că e gravidă. Rămânem stupefiați. Încep să tremur. Soacră-meu plânge, iar socru-meu rămâne cu gura căscată. Eram la masa de seară. Nu-mi revin. Voi fi tată!.

Duminică. Mă trezesc de dimincață. Mă furişez afară din casă ca un hoț. Mă plimb prin cartier. Sunt fericit, voi fi tată! Sunt amețit de confort şi de un viitor pe care nici n-am îndrăznit să-l visez.

Socru-meu îmi spune că peste trei zile voi începe slujba. Discut cu Diana îndelung despre... garderoba mea.

Ea porneşte discuția.

Scriu toată după-amiaza.

Miercuri. Prima zi de serviciu. Iată-mă funcționar la Ministerul de externe. Deocamdată nu ştiu ce am de făcut, care-mi sunt obligațiile. Câțiva inşi intră fără treabă în birou. Se vede treaba c-au vrut doar să mă vadă. Să fie sănătoşi! Deocamdată voi fi tată.

De acelaşi autor:

Poezie:

Punct căzut, 1969

Poeme, 1975

Flori de mac, 1977

Premiul Asociației scriitorilor din Craiova:

Clar de pământ, 1979

Vorbele vântului, 1981

Premiul Asociației scriitorilor din Craiova:

Stihuri, 1982

Romane:

Apărătorul se apără, 1974

Apărătorul în derută, 1979

Apărătorul acuză, 1981

Ristea Împărat, 1984

Premiul Uniunii Scriitorilor:

Împărații, 1985

Nunta, 1986

Teatru:

Confruntarea, 1980

Redactor: FLOREA MIU

Tehnoredactor: MARILENA LUNGULESCU

Bun de tipar 30.III.1987.

Coli de tipar 8

CRAIOVA, 1987

Întreprinderea Poligrafică „Oltenia”,

str. Mihai Viteazul nr. 4, Craiova

Comanda nr. 51

